

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΤΜΗΜΑ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ

ΣΠΟΥΔΩΝ

στην

ΝΑΥΤΙΛΙΑ

**ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΙΑ, ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ
ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ
ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΜΕ
ΕΜΦΑΣΗ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΟΥ
ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ**

Αγγελική Σακελλαρίου

Διπλωματική Εργασία

που υποβλήθηκε στο Τμήμα Ναυτιλιακών Σπουδών
του Πανεπιστημίου Πειραιώς ως μέρος των
απαιτήσεων για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού
Διπλώματος Ειδίκευσης στη Ναυτιλία

Πειραιάς

Οκτώβριος 2014

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Δήλωση αυθεντικότητας	4
ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	6
Abstract	8
Εισαγωγή - Η Επιτακτικότητα Αναγνώρισης και Κήρυξης της Εκτελεστότητας των Αλλοδαπών Αποφάσεων στην Ελλάδα. Σημασία Αυτής στο Χώρο της Ναυτιλίας.	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Η ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΗΡΥΞΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΤΙΤΛΩΝ	15
1.1. Προϋποθέσεις Κήρυξης Εκτελεστότητας Αλλοδαπών Τίτλων	15
1.1.1. Επιπρόσθετα Προαπαιτούμενα Στην Περίπτωση Αλλοδαπών Δικαστικών Αποφάσεων.....	17
1.2. Κήρυξη Εκτελεστότητας Αλλοδαπής Διαιτητικής Απόφασης.....	20
1.2.1. Ορισμός.....	20
1.2.2. Τυπική Διαδικασία Κήρυξης Εκτελεστότητας Αλλοδαπής Διαιτητικής Απόφασης Κατά Τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας	20
1.2.3. Τυπική Διαδικασία Κήρυξης Εκτελεστότητας Αλλοδαπής Διαιτητικής Απόφασης Κατά Τη Σύμβαση Της Νέας Υόρκης. Σύγκριση με την Αντίστοιχη διαδικασία του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.....	22
1.3. Η Τυπική Διαδικασία Κήρυξης Εκτελεστότητας Αλλοδαπού Τίτλου.....	24
1.4. Νομολογία των Ελληνικών Δικαστηρίων επί Ζητημάτων Εκτελεστότητας Αλλοδαπών Δικαστικών και Διαιτητικών Αποφάσεων Ναυτιλιακού Ενδιαφέροντος Βάσει του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.	27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Η ΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΝΔΟΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ 44/2001	28
2.2. Χαρακτηριστικά Υποβαλλόμενης Αίτησης στο Δικαστήριο	33
2.2.1. 1 ^ο Στάδιο Διαδικασίας Κήρυξης Εκτελεστότητας.....	36
2.2.2. 2 ^ο Στάδιο Διαδικασίας Κήρυξης Εκτελεστότητας. Λόγοι Προσφυγής	39
2.3. Ανααιρετικός Έλεγχος.....	47
2.4. Νομολογία των Ελληνικών Δικαστηρίων επί Ζητημάτων Εκτελεστότητας Αλλοδαπών Δικαστικών και Διαιτητικών Αποφάσεων Ναυτιλιακού Ενδιαφέροντος Βάσει του Κανονισμού 44/2001.	48
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Η ΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΟΤΗΤΑΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΟΥ ΛΟΥΓΚΑΝΟ.	52
3.1.1. Χαρακτηριστικά Διαδικασίας Απονομής Εκτελεστότητας Κατά τη Σύμβαση του Λουγκάνο.....	52
3.1.2. Νομολογία των Ελληνικών Δικαστηρίων επί Ζητημάτων Εκτελεστότητας Αλλοδαπών Δικαστικών και Διαιτητικών Αποφάσεων Ναυτιλιακού Ενδιαφέροντος Επί τη Βάσει της Συμβάσεως του Λουγκάνο.	54

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΟΙ ΠΟΛΥΜΕΡΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΚΥΡΩΘΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΚΗΡΥΞΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΟΤΗΤΑΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΤΙΤΛΩΝ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ.....	55
4.1.1. Η Πολυμερής Διεθνής Σύμβαση των Βρυξελλών του 1952 για τη Διεθνή Δικαιοδοσία επί Διαφόρων από Συγκρούσεις Πλοίων	58
4.1.2. Η Πολυμερής Διεθνής Σύμβαση των Βρυξελλών του 1952 επί Θέματος της Συντηρητικής Κατάσχεσης Πλοίων	58
4.2. Νομολογία των Ελληνικών Δικαστηρίων επί Ζητημάτων Εκτελεστότητας Αλλοδαπών Δικαστικών και Διαιτητικών Αποφάσεων Ναυτιλιακού Ενδιαφέροντος.	59
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ΟΙ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΟΛΥΜΕΡΟΥΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΗΣ ΧΑΓΗΣ ΕΠΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ	65
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. Ο ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΟΣ ΤΙΤΛΟΣ (ΕΕΤ) ΚΑΙ ΟΙ ΝΕΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΝΑΤΕΛΛΟΥΝ.	72
Συμπεράσματα	78
ΥΠ' ΑΡ. 30/2012 ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΤΜΗΜΑ ΝΑΥΤΙΚΟ) .	94
ΥΠ' ΑΡΙΘΜΟΝ 31/2012 ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΤΜΗΜΑ ΝΑΥΤΙΚΟ).....	99
ΥΠ' ΑΡ. 369/2010 ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ.....	102
ΥΠ' ΑΡ. 5240/2007 ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΥΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	116
ΥΠ' ΑΡΙΘΜΟΝ 302/2008 ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ	132
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤ	135
ΥΠ' ΑΡΙΘΜΟΝ 631/2007 ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ	135
ΥΠ' ΑΡΙΘΜΟΝ 440/2011 ΑΠΟΦΑΣΗ ΜΟΝΟΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΚΑΒΑΛΑΣ.....	166
ΥΠ' ΑΡΙΘΜΟΝ 1853/2010 ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΜΟΝΟΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ.....	186
Η ΥΠ' ΑΡΙΘΜΟΝ 6666/2001 ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΜΟΝΟΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	191

Δήλωση αυθεντικότητας

«Το άτομο που εκπονεί τη Διπλωματική Εργασία φέρει ολόκληρη την ευθύνη προσδιορισμού της δίκαιης χρήσης του υλικού, η οποία ορίζεται, στην βάση των εξής παραγόντων: του σκοπού και του χαρακτήρα της χρήσης (εμπορικός, μη κερδοσκοπικός ή εκπαιδευτικός), της φύσης του υλικού που χρησιμοποιεί (τμήμα του κειμένου, πίνακες, σχήματα, εικόνες ή χάρτες), του ποσοστού και της σημαντικότητας του τμήματος, που χρησιμοποιεί σε σχέση με όλο το κείμενο υπό copyright, και των πιθανών συνεπειών της χρήσης αυτής στην αγορά ή στην γενικότερη αξία του υπό copyright κειμένου».

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Τριμελής εξεταστική επιτροπή

«Η παρούσα Διπλωματική Εργασία εγκρίθηκε ομόφωνα από την Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή που εγκρίθηκε από την ΓΣΕΣ του Τμήματος Ναυτιλιακών Σπουδών Πανεπιστημίου Πειραιώς σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Ναυτιλία.

Τα μέλη της επιτροπής ήταν:

- Παζαρζής Μιχαήλ (Επιβλέπων, Ομότιμος Καθηγητής)
- Σαμιώτης Γεώργιος (Επίκουρος Καθηγητής)
- Βαλμά Ερασμία (Επίκουρη Καθηγήτρια)

Η έγκριση της Διπλωματικής Εργασίας από το Τμήμα Ναυτιλιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς δεν υποδηλώνει αποδοχή των γνώμών του συγγραφέα.»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα Διπλωματική Εργασία εκπονήθηκε στην Αθήνα. Καθοριστικός αρωγός στην επιτυχή ολοκλήρωση αυτής αποδείχθηκε κατά κύριο λόγο η Βιβλιοθήκη του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, στην οποία προσέφυγα αρκετές φορές προς αναζήτηση και διερεύνηση του υλικού που χρειάστηκα ως βάση για την εκπόνηση της εν λόγω Διπλωματικής Εργασίας, τόσο σε επίπεδο θεωρητικής προσεγγίσεως, όσο και σε επίπεδο ερμηνευτικής και νομολογιακής αναλύσεως. Θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερος τον κύριο Μιχαήλ Παζαρζή, επιβλέποντα καθηγητή της παρούσας Διπλωματικής Εργασίας, ο οποίος με τις πολύτιμες παρατηρήσεις και τις εύστοχες επισημάνσεις του, μου έδωσε όχι μόνο την αρχική ιδέα αλλά και τις κατευθυντήριες γραμμές για την εκπόνηση της Εργασίας αυτής. Περαιτέρω, θα ήθελα να απευθύνω τις θερμές μου ευχαριστίες και στους έτερους αξιοσέβαστους καθηγητές και μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής για την σημαντική συνεισφορά τους στην ολοκλήρωση αυτής της Διπλωματικής Εργασίας.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω από τα βάθη της καρδιάς μου τους γονείς μου, που με στήριξαν στην προσπάθειά μου αυτή, δείχνοντάς μου απεριόριστη υποστήριξη και συμπαράσταση και επιδεικνύοντας συνάμα υπομονή κατά τη διάρκεια των σπουδών μου τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι η διερεύνηση και αξιολόγηση του τρόπου με τον οποίο τα ελληνικά δικαστήρια χειρίζονται και αντιμετωπίζουν ανακύπτοντα ζητήματα διεθνούς δικαιοδοσίας, αναγνώρισης και εκτέλεσης αλλοδαπών δικαστικών και διαιτητικών αποφάσεων, δίνοντας έμφαση σε ζητήματα ναυτιλιακού ενδιαφέροντος. Δεδομένης δε της πληθώρας στοιχείων αλλοδαπότητας που εμπεριέχονται και ευδοκιμούν στις ναυτικές διαφορές, από την ίδια την πολυσχιδή φύση της ναυτιλιακής δραστηριότητας, η εν θέματι διπλωματική πρόκειται να εστιάσει στην ελληνική νομολογία, όπως αυτή έχει διαμορφωθεί κατά τη διάρκεια της τελευταίας επταετίας επί διαφορών ναυτιλιακής φύσεως (εργατικών, διαφορών από εκτέλεση ναυλοσυμφώνων κλπ). Ωσαύτως, θα γίνει διεξοδική αναφορά στον τρόπο χειρισμού από τα αρμόδια ελληνικά δικαστήρια (ήτοι Τμήμα Ναυτικών Διαφορών Πρωτοδικείου Πειραιά και Εφετείου Πειραιά) ζητημάτων διεθνούς δικαιοδοσίας, αναγνώρισης και εκτέλεσης αλλοδαπών δικαστικών και διαιτητικών αποφάσεων επί ναυτικών διαφορών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, κάνοντας μια αναδρομή στην εξέλιξη του ευρωπαϊκού αστικού δικονομικού δικαίου από τη Σύμβαση των Βρυξελλών του 1968, στη Σύμβαση του Λουγκάνο του 1988 και εν τέλει στον Κανονισμό 44/2001 της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Κανονισμός Βρυξελλών I). Θα αναλυθούν εκτενώς οι προϋποθέσεις και κωλύματα αναγνώρισης και κηρύξεως εκτελεστότητας αλλοδαπών αποφάσεων κατά τον ΚΠολΔ και τον Κανονισμό 44/2001, εκτελεστοί τίτλοι καλυπτόμενοι από τον παραπάνω Κανονισμό, η διαδικασία κηρύξεως της εκτελεστότητας βάσει του Κανονισμού 44/2001 της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Περαιτέρω, θα γίνει αναφορά σε σημαντικές διεθνείς συμβάσεις που έχουν κυρωθεί από την Ελλάδα και αφορούν ζητήματα που άπτονται του ναυτιλιακού ενδιαφέροντος (ιδίως η πολυμερής Σύμβαση των Βρυξελλών του 1952 για τη διεθνή δικαιοδοσία επί διαφορών από συγκρούσεις πλοίων, η πολυμερής Σύμβαση των Βρυξελλών του 1952 για τη συντηρητική κατάσχεση πλοίων και η συνάφειά τους με τον Κανονισμό των Βρυξελλών I και η Σύμβαση της Ν. Υόρκης του 1958 για την αναγνώριση και εκτέλεση αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων). Εν τέλει, θα επιχειρηθεί μια αποτίμηση του βαθμού πρακτικής εφαρμογής των παραπάνω Συμβάσεων και Κανονισμών και του βαθμού ενσωμάτωσής τους στην ελληνική έννομη τάξη.

Abstract

The main topic of this diploma thesis is the examination as well as the evaluation of the method by means of which the greek courts handle and confront arising subjects of international jurisdiction, recognition and enforcement of foreign judgments (including arbitration matters), emphasizing on subjects of maritime interest. Owing to the abundance of alien factors in marine disputes, emanating from the pluralistic nature of the maritime activities, this diplomatic work is going to focus on the greek established precedent, as formed since 2005. Furthermore, a rigorous explanation regarding the way the appropriate greek courts deal with matters of international jurisdiction, recognition and enforcement of foreign judgments, as far as maritime litigations are concerned, will take place. This analysis is in full accordance with the greek Code of Civil Procedure as well as the European Law of Civil Procedure, in combination with a review of Brussels' Convention (1968), Lugano's Convention and finally Regulation No 44/2001 of the European Union. Moreover, there will be a reference to the conditions and the impediments concerning the recognition and enforcement of foreign judgments, pursuant to greek code of Civil Procedure and Regulation No 44/2001. Additionally, there will be a thorough presentation of the most significant international conventions, regarding maritime issues, which have been validated from Greece (particularly, the multi-partite Brussels' Convention of 1952 concerning international jurisdiction on collision between ships, the multi-partite Brussels' Convention of 1952 concerning provisional seizure of marine vessels and their cohesion to the Regulation of Brussels I and the Convention of New York of 1958. Last but not least, an assessment will be attempted regarding to which extent the Conventions and Regulations mentioned above have been implementated and incorporated in greek legal order.

Εισαγωγή - Η Επιτακτικότητα Αναγνώρισης και Κήρυξης της Εκτελεστότητας των Αλλοδαπών Αποφάσεων στην Ελλάδα. Σημασία Αυτής στο Χώρο της Ναυτιλίας.

«Γερμανός προμηθευτής ναυτιλιακής εταιρείας με έδρα στην Ελλάδα, πετυχαίνει την υπέρ αυτού έκδοση δικαστικής απόφασης από το High Court του Λονδίνου. Δυνάμει της απόφασεως αυτής, η ναυτιλιακή εταιρεία επιτάσσεται να καταβάλλει στον ανωτέρω προμηθευτή το ποσόν των 20.000 λιρών Αγγλίας, το οποίο και του οφείλει από παραγγελίες που εκτέλεσε σε αυτήν ο προμηθευτής και οι οποίες ουδέποτε του κατεβλήθησαν. Ωστόσο, επειδή η εν λόγω ναυτιλιακή εταιρεία διαθέτει μόνο στην Ελλάδα κινητή και ακίνητη περιουσία, είναι απαραίτητο η παραπάνω απόφαση του αγγλικού δικαστηρίου να αναγνωρισθεί και να κηρυχθεί εκτελεστή στην Ελλάδα, προκειμένου να μπορέσει ο δανειστής – προμηθευτής να ικανοποιηθεί κατά το ποσόν της απαιτήσεώς του.»

Η διεθνής δικαιοσύνη απαιτεί, προκειμένου να συνεχίσει να υφίσταται, όχι απλά την εφαρμογή του αλλοδαπού δικαίου που αρμόζει να εφαρμοστεί σε μια συγκεκριμένη περίπτωση, αλλά και την αναγνώριση αλλοδαπών δικαστικών αποφάσεων και λοιπών εκτελεστών τίτλων. Στην Ελλάδα, η αναγνώριση αυτή γίνεται επί τη βάση των άρθρων 780 και 323 του ΚΠολΔ. Ειδικότερα, στο άρθρο 780 του ΚΠολΔ, το οποίο αφορά υποθέσεις εκουσίας δικαιοδοσίας, ορίζεται ότι, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στα κείμενα των διεθνών συμβάσεων, απόφαση αλλοδαπού δικαστηρίου έχει στην ημεδαπή την ισχύ που της αναγνωρίζει το δίκαιο του κράτους του δικαστηρίου όπου και εξεδόθη, χωρίς καμία άλλη παρέμβαση, υπό την προϋπόθεση ότι: α) η απόφαση εφάρμοσε το ουσιαστικό δίκαιο που κρίνει ως εφαρμοστέο το ελληνικό δίκαιο, για τη φύση της υπό κρίση σχέσης, β) η απόφαση αυτή εξεδόθη από δικαστήριο το οποίο, σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους του οποίου εφαρμόστηκε το ουσιαστικό δίκαιο (δηλαδή του ημεδαπού), είχε διεθνή δικαιοδοσία και γ) δεν προσκρούει στη δημόσια τάξη και στα χρηστά ήθη. Στις περιπτώσεις αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας, εφαρμόζεται το άρθρο 323 του ΚΠολΔ, βάσει του οποίου και πάλι με την επιφύλαξη των οριζόμενων από τις διεθνείς συμβάσεις, για την αναγνώριση του δεδδικασμένου αλλοδαπής δικαστικής απόφασης είναι απαραίτητο να συντρέχουν συγκεκριμένες προϋποθέσεις, όπως αυτές αναφέρονται αναλυτικά στο εν λόγω άρθρο. Περαιτέρω, όπως ήδη αναφέρθηκε

αμέσως παραπάνω, η διερεύνηση της υπάρξεως ή μη διεθνούς δικαιοδοσίας του αλλοδαπού δικαστηρίου ελέγχεται σύμφωνα με την ελληνική πολιτική δικονομία, εξεταζόμενη μάλιστα αυτεπάγγελτα από τα ελληνικά δικαστήρια. Κατά συνέπεια, στις περιπτώσεις εκείνες που ο ηττηθείς διάδικος (και εν προκειμένω καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτης) στερείται του δικαιώματος υπερασπίσεως και ακροάσεως, ακόμα κι αν αυτό ισχύει όχι μόνο για τους αλλοδαπούς, αλλά και για τους ημεδαπούς πολίτες του κράτους προέλευσης της δικαστικής απόφασης, είναι πιθανό η απόφαση αυτή που εκδόθηκε κατά παραβίαση του κατά τα ανωτέρω δικαιώματος υπερασπίσεως, να μην κηρυχθεί εν τέλει εκτελεστή από τα δικαστήρια του κράτους εκτελέσεως της αλλοδαπής δικαστικής απόφασης, εξαιτίας ακριβώς της αντιθέσεώς της στην θεμελιώδη αρχή της δημοσίας τάξεως. Αναφορικά δε με την αρχή της δημοσίας τάξεως, η οποία συναντάται στον ελληνικό αστικό κώδικα στο άρθρο 33 αυτού, δεν υπάρχουν στεγανά ως προς το ποιες αλλοδαπές δικαστικές αποφάσεις και λοιποί εκτελεστοί τίτλοι θεωρούνται ως αντιτιθέμενοι σε αυτήν. Ωσαύτως, όπως εξάλλου θα προκύψει και από δείγμα νομολογίας που θα παρατεθεί και αναλυθεί διεξοδικώς κατωτέρω, το δικαστήριο κρίνει την αντίθεση ή μη στη δημόσια τάξη, εξετάζοντας την εκάστοτε ισχύουσες περιστάσεις, δηλαδή κατά περίπτωση ατομικά. Ακολούθως, η μόνη σταθερά που λαμβάνει υπόψη του ο επιλαμβανόμενος σε κάθε περίπτωση δικαστής, είναι ασφαλώς η κρίση του ποιος θα είναι ο αντίκτυπος που θα έχει η αναγνώριση (και εν συνεχεία η κήρυξη εκτελεστότητας) αλλοδαπού τίτλου στην οικονομική, κοινωνική, πολιτική, ηθική, πολιτιστική κ.ο.κ. ζωή της χώρας, στην οποία ζητείται η αναγνώρισή του, προκειμένου εν συνεχεία να αποφανθεί αν ο τίτλος αυτός θα ταραξεί τα θεμέλια της δημοσίας τάξεως του κράτους αναγνώρισης. Υπό αυτή την έννοια, η κατ' άρθρο 33 του Αστικού Κώδικα επιφύλαξη της δημοσίας τάξεως συμπίπτει απόλυτα με τη δημόσια τάξη.

Στις μέρες μας, παρά το γεγονός ότι οι αλλοδαπές αποφάσεις αναπτύσσουν το δεδικασμένο τους στην ημεδαπή άμεσα και χωρίς καμία άλλη παρέμβαση, εφόσον φυσικά υφίστανται οι προϋποθέσεις αναγνωρίσεως του δεδικασμένου αυτών (όπως αναλυτικότερα αυτές προβλέπονται στο άρθρο 323 περίπτωση 1 έως και 5 του ΚΠολΔ), παρατηρούμε ότι δεν συμβαίνει το ίδιο και στην περίπτωση ανάπτυξης της ενέργειας της εκτελεστότητας αλλοδαπών αποφάσεων στην εσωτερική έννομη τάξη. Εδώ ακριβώς εγείρονται σημαντικά ζητήματα, τα οποία απαντώνται με μεγάλη συχνότητα στον χώρο της ναυτιλίας, γεγονός που γίνεται αντιληπτό με βάση το παράδειγμα που χρησιμοποιήθηκε στην έναρξη αυτής της ενότητας. Πολύ συχνά

λοιπόν στον τομέα των ναυτιλιακών δραστηριοτήτων (σίγουρα κατά πολύ συχνότερα απ' ό,τι το φαινόμενο αυτό παρατηρείται σε λοιπούς εμπορικοοικονομικούς κλάδους), ο νικητής διάδικος και δανειστής, δεν δύναται να ικανοποιηθεί από τη δικαστική απόφαση που του επιδικάζει μια απαίτηση στη χώρα εκδόσεώς της, γιατί ο ηττημένος διάδικος και οφειλέτης, δεν έχει περιουσιακά στοιχεία στην χώρα αυτή. Τότε, η ικανοποίηση θα επιτευχθεί στη χώρα που ο ηττημένος διάδικος και οφειλέτης έχει (κινητή/ακίνητη) περιουσία, υπό τον απαραίτητο όμως όρο ότι η απόφαση αυτή μπορεί να κηρυχθεί εκτελεστή στη χώρα όπου ζητείται η εκτέλεσή της, ακολουθώντας μια ενδιάμεση διαδικασία με τη συνδρομή της οποίας η ημεδαπή δικαστική αρχή κρίνει κατά περίπτωση αν η αλλοδαπή δικαστική απόφαση μπορεί να εκτελεσθεί στην Ελλάδα, δηλαδή δεν εφαρμόζεται στην ημεδαπή πολιτεία άνευ ετέρου. Το γεγονός αυτό είναι απολύτως λογικό και ουδεμία σύγχυση και απορία προκαλεί στον σύγχρονο νομικό μελετητή, καθώς η ανάπτυξη της εκτελεστότητας αλλοδαπής απόφασης σε έτερο κράτος, δηλαδή εκτός της χώρας προελεύσεώς της, αποτελεί, δίχως άλλο, διακήρυξη κυριαρχίας και απαιτεί σε κάθε περίπτωση των συνδρομή των αρμοδίων κρατικών οργάνων. Επεκτείνοντας τον συλλογισμό μας αυτό, θα λέγαμε ότι, σε περίπτωση αυτόματης ενέργειας της εκτελεστότητας αλλοδαπών αποφάσεων επί ελληνικού εδάφους, οι προσταγές και οι υποδείξεις που θα απευθύνονταν μέσω αλλοδαπών εκτελεστών τίτλων στα εν Ελλάδι όργανα της εκτελεστικής διαδικασίας, θα συνιστούσαν καταπάτηση του εθνικού δικαίου περί σεβασμού της κυριαρχίας των ξένων κρατών. Άλλωστε, τα όργανα της εκτελέσεως οφείλουν να υπακούουν στις οδηγίες και στις εντολές του Κράτους, τα συμφέροντα του οποίου έχουν ταχθεί να υπηρετούν και όχι στις επιταγές αλλοδαπής πολιτείας. Ωσαύτως, καθίσταται σαφές ότι η άμεση και χωρίς προσκόμματα ανάπτυξη της εκτελεστότητας των αλλοδαπών εκτελεστών τίτλων στην ημεδαπή θα είχε σαν δυσμενή συνέπεια να προωθείται η εκτέλεση τίτλων, σφόδρα αντιτιθέμενων στον πυρήνα των αξιών της ελληνική έννομη τάξη.

Κατόπιν των ανωτέρω, καθίσταται σαφές ότι η εκτελεστότητα των αλλοδαπών εκτελεστών τίτλων δεν αναγνωρίζεται αυτομάτως από την ελληνική έννομη τάξη, αλλά αναπτύσσεται αφού πρώτα οι αλλοδαπές αποφάσεις λάβουν πανηγυρικά το χρίσμα της εκτελεστότητας από τα ελληνικά δικαστήρια. Συγκεκριμένα, ο εφοδιασμένος με αλλοδαπό εκτελεστό τίτλο δανειστής, ο οποίος επιθυμεί να προβεί σε αναγκαστική εκτέλεση εντός των ορίων της ελληνικής επικράτειας, θα πρέπει να υποβάλει σχετική αίτηση ενώπιον του εκάστοτε κατά τόπου αρμοδίου Δικαστηρίου,

κατά τη διαδικασία της Εκουσίας Δικαιοδοσίας και σύμφωνα με το άρθρο 905 I 2 του ΚΠολΔ, και ούτως να ζητήσει την κήρυξη της εκτελεστότητας του αλλοδαπού εκτελεστού τίτλου που έχει εις χείρας του. Το ελληνικό δικαστήριο, αφού πρωτίστως ελέγξει τη συνδρομή των προϋποθέσεων της εκτελεστότητας, οι οποίες θα αναφερθούν ενδελεχώς κατωτέρω, θα απονεμίει την ενέργεια της εκτελεστότητας στον αλλοδαπό τίτλο, χωρίς ωστόσο να υπεισέρχεται στην ουσία της υποθέσεως, απ' όπου προέκυψε και η εκάστοτε υπό κρίση αξίωση. Η απόφαση που θα εκδοθεί από το ελληνικό δικαστήριο και θα κηρύσσει την εκτελεστότητα της αλλοδαπής αποφάσεως έχει χαρακτήρα διαπλαστικό και εξομοιούται απολύτως με τον ελληνικό εκτελεστό τίτλο.

Η σημασία κήρυξης της εκτελεστότητας των αλλοδαπών εκτελεστών τίτλων εντός των ορίων της ελληνικής επικράτειας επί ζητημάτων που άπτονται του ναυτιλιακού ενδιαφέροντος είναι αδιαμφισβήτητη, δεδομένης εξάλλου της πληθώρας στοιχείων αλλοδαπότητας που εμπεριέχονται και ευδοκιμούν στις ναυτικές διαφορές, από την ίδια την πολυσχιδή φύση της ναυτιλιακής δραστηριότητας. Χωρίς την ύπαρξη της διαδικασίας κηρύξεως της εκτελεστότητας αλλοδαπών αποφάσεων, η οποιαδήποτε δικαίωση των αξιώσεων των δανειστών από δικαστήρια αλλοδαπής πολιτείας θα παρέμενε απλό σχήμα λόγου, άνευ ουσιαστικής σημασίας και επιδράσεως, αποθαρρύνοντας την περαιτέρω ανάμειξη προσώπων σε κλάδους όπως η ναυτιλία, όπου εμπλέκεται πληθώρα εννόμων τάξεων, εμπορουμένων από διαφορετικά δικαιοκτικά συστήματα και εντελώς διαφορετική κλίμακα θεμελιωδών αξιών.

Κατόπιν των ανωτέρω, ακολουθεί μια γενική περιγραφή της διαδικασίας απονομής εκτελεστότητας (*exequatur*), επί τη βάση της οποίας καθίσταται σαφές ότι η εκτελεστότητα των αλλοδαπών εκτελεστών τίτλων δεν κηρύσσεται αυτομάτως από την ελληνική έννομη τάξη, αλλά αναπτύσσεται αφού πρώτα οι αλλοδαπές αποφάσεις λάβουν πανηγυρικά το χρίσμα της εκτελεστότητας από τα ελληνικά δικαστήρια. Συγκεκριμένα, ο εφοδιασμένος με αλλοδαπό εκτελεστό τίτλο δανειστής, ο οποίος επιθυμεί να προβεί σε αναγκαστική εκτέλεση εντός των ορίων της ελληνικής επικράτειας, θα πρέπει να υποβάλει σχετική αίτηση ενώπιον του εκάστοτε κατά τόπου αρμοδίου Δικαστηρίου, κατά τη διαδικασία της Εκουσίας Δικαιοδοσίας και σύμφωνα με το άρθρο 905 I 2 του ΚΠολΔ, και ούτως να ζητήσει την κήρυξη της εκτελεστότητας του αλλοδαπού εκτελεστού τίτλου που έχει εις χείρας του. Το ελληνικό δικαστήριο, αφού πρωτίστως ελέγξει τη συνδρομή των προϋποθέσεων της εκτελεστότητας, οι οποίες θα αναφερθούν ενδελεχώς κατωτέρω, θα απονεμίει την

ενέργεια της εκτελεστότητας στον αλλοδαπό τίτλο, χωρίς ωστόσο να υπεισέρχεται στην ουσία της υποθέσεως, απ' όπου προέκυψε και η εκάστοτε υπό κρίση αξίωση. Η απόφαση που θα εκδοθεί από το ελληνικό δικαστήριο και θα κηρύσσει την εκτελεστότητα της αλλοδαπής αποφάσεως έχει χαρακτήρα διαπλαστικό και εξομοιούται απολύτως με τον ελληνικό εκτελεστό τίτλο. Για αυτόν ακριβώς το λόγο, κρίνεται σκοπιμότερο να αναφερόμαστε σε διαδικασία «κήρυξης» και όχι «αναγνώρισης» της εκτελεστότητας των αλλοδαπών τίτλων, καθώς ούτως π.χ. η αλλοδαπή απόφαση που κηρύχθηκε εκτελεστή από τα ελληνικά δικαστήρια σε περίπτωση που η ίδια έχει εξαφανισθεί στο κράτος προελεύσεώς της δεν κινδυνεύει να απωλέσει την εκτελεστότητά της εντός της ελληνικής επικράτειας. Σε τιαυτή περίπτωση και εφόσον δεν έχει ξεκινήσει η διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσεως, δύναται να ζητηθεί είτε η ανάκληση της αποφάσεως που κήρυξε την εκτελεστότητα της αλλοδαπής απόφασης είτε να ασκηθεί αναγνωριστική αγωγή που να ζητά την αναγνώριση παύσης της εκτελεστότητας της αλλοδαπής απόφασης. Σε περίπτωση δε που έχει απλά εκκινηθεί η διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσεως, χωρίς όμως να έχει ολοκληρωθεί, δύναται να προβληθεί ως λόγος ανακοπής με την ανακοπή του άρθρου 933 του ΚΠολΔ, το ίδιο ως άνω γεγονός και παράλληλα να ζητηθεί αναστολή εκτέλεσης κατ' άρθρο 938 του ΚΠολΔ, συζητούμενη κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Εν τέλει, στην περίπτωση που η αναγκαστική εκτέλεση έχει ολοκληρωθεί, δύναται να ασκηθεί από τον καθ' ου η εκτέλεση αγωγή για απόδοση του αδικαιολόγητου πλουτισμού (σε περίπτωση που σώζεται το αντικείμενο του πλουτισμού), ειδάλως και περίπτωση που δεν σώζεται ο πλουτισμός, να ζητήσει την καταβολή αποζημιώσεως.

Κλείνοντας, αξίζει να επισημανθεί ότι η ενδιάμεση διαδικασία απονομής εκτελεστότητας (exequatur) δεν ακολουθείται για τις αποφάσεις του ΔΕΚ, οι οποίες εξισώνονται πλήρως με τις ελληνικές δικαστικές αποφάσεις και ως εκ τούτου εκτελούνται κατά τις διατάξεις του ΚΠολΔ, όπως ακριβώς ισχύει και για τις ημεδαπές αποφάσεις. Ομοίως ισχύει για τον Κανονισμό 805/2004 περί Ευρωπαϊκού Εκτελεστού Τίτλου (EET), εφαρμοζομένου επί μη αμφισβητούμενων αξιώσεων.

Στο πρώτο κεφάλαιο της παρούσας διπλωματικής εργασίας, γίνεται ανάλυση της διαδικασίας που ακολουθείται για την αναγνώριση και την κήρυξη ως εκτελεστού ενός αλλοδαπού τίτλου στην Ελλάδα σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, ενώ στο τέλος αυτού παρατίθεται σχετική πρόσφατη νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων και ανάλυσή της.

Στο δεύτερο κεφάλαιο ακολουθεί εκτενής περιγραφή της διαδικασίας για την αναγνώριση και εκτελεστότητα αλλοδαπών δικαστικών αποφάσεων, όπως αυτή προβλέπεται από τον Κανονισμό 44/2001 της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Κανονισμός των Βρυξελλών I), ο οποίος κατ' ουσίαν αντικατέστησε την προϋφισταμένη Σύμβαση των Βρυξελλών του 1968 και η οποία αφορά την αναγνώριση και την κήρυξη ως εκτελεστών δικαστικών αποφάσεων που εκδίδονται από ένα κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ένα άλλο κράτος μέλος αυτής. Στο τέλος του κεφαλαίου παρατίθεται σχετική πρόσφατη νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων και ανάλυσή της.

Στο τρίτο κεφάλαιο της παρούσας διπλωματικής εργασίας, γίνεται αναφορά στη Σύμβαση του Λουγκάνο που δρα έως σήμερα συμπληρωματικά, αρχικά στη Σύμβαση των Βρυξελλών και εν συνεχεία στον Κανονισμό των Βρυξελλών I, στην σημασία που έχει η σύμβαση αυτή για την Ελλάδα, ενώ στο τέλος του κεφαλαίου παρατίθεται πρόσφατη νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων και ανάλυσή της.

Στο τέταρτο κεφάλαιο, υπάρχει μνεία στις σημαντικότερες πολυμερείς συμβάσεις που έχουν κυρωθεί από τη χώρα μας επί ζητημάτων ναυτιλιακού ενδιαφέροντος και με έμφαση στα ζητήματα της συγκρούσεως πλοίων αλλά και συντηρητικής κατασχέσεως πλοίων. Στο τέλος του κεφαλαίου, γίνεται μια ενδεικτική προσέγγιση των θεμάτων που απασχόλησαν και εκλήθησαν να επιλύσουν πρόσφατα τα ελληνικά δικαστήρια και σχετίζονται με τις ανωτέρω κυρωθείσες συμβάσεις.

Στο πέμπτο κεφάλαιο, γίνεται αναφορά σε μια νέα πολυμερή σύμβαση, η οποία έχει τεθεί προς υπογραφή και η οποία φιλοδοξεί να ισχύσει διεθνώς και να απαλείψει τα αδύνατα σημεία των μέχρι σήμερα ισχυουσών στο πεδίο των διεθνών εμπορικών συναλλαγών και αφορά κατά κύριο λόγο τη δυνατότητα επιλογής αποκλειστικώς αρμοδίου δικαστηρίου δυνάμει ρήτρας σε σύμβαση.

Στο έκτο κεφάλαιο, αναλύεται η διαδικασία και οι προϋποθέσεις έκδοσης ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου καθώς και τα προβλήματα που καλείται να επιλύσει με την ευρεία εφαρμογή του.

Τέλος, παρατίθενται τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την ανωτέρω έρευνα και ανάλυση και προτείνονται λύσεις μέσω της δημιουργίας μιας νέας διεθνούς σύμβασης, η οποία θα κληθεί να επιλύσει τα προβλήματα που δημιουργήθηκαν κατά την εφαρμογή όλων των προγενέστερων και αναλυθεισών στα παραπάνω κεφάλαια συμβάσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Η ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΗΡΥΞΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΤΙΤΛΩΝ

Ως προελέχθη, ο εφοδιασμένος με αλλοδαπό εκτελεστό τίτλο δανειστής, έχων την πρόθεση να προβεί σε αναγκαστική εκτέλεση εντός των ορίων της ελληνικής επικράτειας, θα πρέπει να ζητήσει από τα ελληνικά δικαστήρια την κήρυξη της εκτελεστότητας του αλλοδαπού εκτελεστού τίτλου που έχει εις χείρας του. Ο Έλληνας δικαστής (αφού προηγουμένως αποκλείσει το ενδεχόμενο εν προκειμένω ισχύος κάποιου ευρωπαϊκού Κανονισμού ή κάποιας διμερούς/πολυμερούς συμβάσεως κυρωθείσης από το ελληνικό Κράτος), εφαρμόζοντας συνδυαστικά τα άρθρα 323 και 905 του ΚΠολΔ και εφόσον διαπιστώσει ότι συντρέχουν οι τασσόμενες από τα ανωτέρω άρθρα προϋποθέσεις, θα εκδώσει δικαστική απόφαση κατά την Εκουσία Δικαιοδοσία και θα κηρύξει κατ' ακολουθία την εκτελεστότητα του τιθέμενου στην κρίση του αλλοδαπού εκτελεστού τίτλου.

Η προβλεπόμενη από το άρθρο 905 του ΚΠολΔ διαδικασία κήρυξης εκτελεστότητας αλλοδαπών τίτλων δεν δύναται να παρακαμφθεί, ενώ υπηρετεί και προετοιμάζει την διαδικασία της αναγκαστικής εκτελέσεως.

1.1. Προϋποθέσεις Κήρυξης Εκτελεστότητας Αλλοδαπών Τίτλων

Εκτελεστοί κηρύσσονται αλλοδαποί τίτλοι με κατανηφιστικό χαρακτήρα, δηλαδή αυτοί που καταδικάζουν τον οφειλέτη σε πράξη, παράλειψη ή παροχή. Αλλοδαποί τίτλοι εν γένει αποτελούν έγγραφα που εκδίδονται από δημόσια όργανα αλλοδαπής πολιτείας και αναγνωρίζονται από αυτήν ως εκτελεστοί τίτλοι. Μεταξύ αυτών βρίσκονται κατά κύριο λόγο οι αλλοδαπές δικαστικές αποφάσεις. Αν και ακολουθείται η ίδια διαδικασία κηρύξεως της εκτελεστότητας για όλους τους αλλοδαπούς τίτλους, εντούτοις παρατηρούνται διαφοροποιήσεις ως προς τις προϋποθέσεις κήρυξης εκτελεστότητας μεταξύ των αλλοδαπών εκτελεστών τίτλων και των αλλοδαπών δικαστικών αποφάσεων. Στη μεν πρώτη περίπτωση, εφόσον οι αλλοδαποί τίτλοι είναι εκτελεστοί κατά το δίκαιο της αλλοδαπής πολιτείας που τους εξέδωσε και επιπλέον δεν αντίκεινται στη δημόσια τάξη και στα χρηστά ήθη (905 Π ΚΠολΔ), κηρύσσονται εκτελεστοί και στη χώρα μας, ενώ στη δεύτερη περίπτωση, πρέπει να συντρέχουν τόσο τα ανωτέρω αναφερόμενα, όσα και τα προαπαιτούμενα

αναγνώρισης των αλλοδαπών δικαστικών αποφάσεων (άρθρα 323 περ. 2 έως και 5 ΚΠολΔ).

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να επισημανθεί ότι οι όροι κήρυξης της εκτελεστότητας των αλλοδαπών τίτλων (συμπεριλαμβανομένων και των αλλοδαπών αποφάσεων), πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά. Η απόδειξη συνδρομής των προϋποθέσεων κήρυξης της εκτελεστότητας βαρύνει τον έχοντα έννομο συμφέρον προς τούτο διάδικο.

Όπως προειπώθηκε, για να κηρυχθεί στην ημεδαπή ως εκτελεστός αλλοδαπός τίτλος, θα πρέπει αυτός να είναι εκτελεστός κατά το δίκαιο της αλλοδαπής πολιτείας που τον εξέδωσε (με την σχετική πιστοποίηση να δίδεται από την αρμόδια αλλοδαπή αρχή λ.χ. τη γραμματεία του δικαστηρίου που εξέδωσε τον επίδικο τίτλο), κρίσιμος χρόνος δε ύπαρξης της προϋπόθεσης αυτής είναι ο χρόνος κατά τον οποίο ζητείται ενώπιον του ημεδαπού δικαστηρίου η κήρυξη της εκτελεστότητας. Ωστόσο, είναι αδιάφορο αν ο τίτλος αυτός είναι εκτελεστός κατά το ελληνικό δίκαιο. Στην περίπτωση που ζητείται η κήρυξη ως εκτελεστής αλλοδαπής δικαστικής απόφασης, ο Έλληνας δικαστής, δεν θα ενδιαφερθεί αν η απόφαση αυτή είναι οριστική, τελεσίδικη ή ακόμα και αμετάκλητη, ως εκ τούτου προκύπτει αβίαστα συμπέρασμα στη συλλογιστική μας πορεία ότι εκτελεστές μπορούν να κηρυχθούν από τα ημεδαπά δικαστήρια ακόμα και προσωρινές εκτελεστές αποφάσεις (π.χ. αποφάσεις ασφαλιστικών μέτρων που έχουν κηρυχθεί προσωρινά εκτελεστές).

Έτερη απαραίτητη προϋπόθεση για την κήρυξη ως εκτελεστού αλλοδαπού τίτλου είναι η μη αντίθεσή του στην ημεδαπή δημόσια τάξη και στα χρηστά ήθη. Σε απόλυτη αρμονία με τον κανόνα δημοσίου διεθνούς δικαίου που θέτει το άρθρο 33 του ΑΚ, ως δημόσια τάξη νοείται εν προκειμένω το σύνολο των θεμελιωδών αρχών, ρητών και άγραφων, που διέπουν την κοινωνική, οικονομική, πολιτική, πολιτιστική, ηθική, δικαιοσύνη κλπ. ζωή της χώρας. Αποτέλεσμα αυτού είναι η υποχρέωση του δικαστή να ελέγξει, ακόμα και αυτεπάγγελα, αν η εκτέλεση του τίτλου του οποίου ζητείται η κήρυξη εκτελεστότητας, απειλεί ή όχι να ταραξεί συθέμελα τις θεμελιώδεις αξίες που διέπουν τα κοινωνικά, πολιτικά, οικονομικά, δικαιοσύνη τεκταινόμενα του κράτους. Σε καμία περίπτωση όμως, δεν δικαιούται ο εγχώριος δικαστής να αρνηθεί την κήρυξη εκτελεστότητας αλλοδαπού τίτλου, που στηρίζεται σε θεσμό ή κανόνα δικαίου άγνωστο στην ελληνική έννομη τάξη ή ακόμα και τίτλου που βασίζεται σε ρύθμιση αντίθετη σε αυτή που έχει υιοθετήσει το ημεδαπό δίκαιο για διαφορές ίδιας φύσεως, καθώς αυτό δεν συνεπάγεται άνευ ετέρου αντίθεση στην εγχώρια έννομη τάξη. Τόσο

η θεωρία όσο και η νομολογία δέχονται ότι οι αλλοδαποί τίτλοι πρέπει να μην αντίκεινται στην ημεδαπή δημόσια τάξη τόσο από δικονομικής όσο και από ουσιαστικής απόψεως. Από δικονομικής πλευράς, απροκάλυπτη παραβίαση της ημεδαπής δημόσια τάξης έχουμε στις περιπτώσεις όπου καταπατούνται οι αρχές της εκατέρωθεν ακροάσεως, της ισότητας των όπλων, της αμεροληψίας του δικαστή κ.ο.κ. με περίτρανα παραδείγματα τέτοιας παραβίασης τις περιπτώσεις όπου η αλλοδαπή απόφαση καταδίκασε τον εναγόμενο σε υπέρμετρη δικαστική δαπάνη, παραβιάζοντας την αρχή της αναλογικότητας ή όπου η όταν η διαιτητική απόφαση απαγορεύει την άσκηση ενδίκων βοηθημάτων ή τη συνέχιση δίκης στην ημεδαπή. Ωστόσο, κατά την εξέταση από τον εγχώριο δικαστή της συνδρομής αυτής της αρνητικής προϋπόθεσης, η οποιαδήποτε απόφαση που αρνείται την κήρυξη εκτελεστότητας σε αλλοδαπό τίτλο λόγω αντίθεσής του στην εγχώρια δημόσια δικονομική τάξη, θα πρέπει να λαμβάνεται με φειδώ και μόνο σε περίπτωση που η παράβαση των ανωτέρω θεμελιωδών δικονομικών κανόνων να μην ήταν εφικτό να προβληθεί ενώπιον των αλλοδαπών δικαστηρίων με τη χρήση ενδίκων μέσων. Από ουσιαστικής πλευράς, δεν επιτρέπεται η κήρυξη ως εκτελεστού ενός αλλοδαπού τίτλου, που καταστρατηγεί ατομικά δικαιώματα και αναπτύσσει κατά συνέπεια συνέπειες δυσμενείς για την κοινωνική, οικονομική, πολιτική κλπ. ζωή του κράτους, ως αντιτιθέμενου του τίτλου αυτού στην ημεδαπή ουσιαστική δημόσια τάξη π.χ. αλλοδαπή δικαστική απόφαση που καταδικάζει σε τέλεση παράνομης, ανήθικης πράξεως ή επιδικάζει απαίτηση προερχόμενη από υπερασφάλιση.¹

1.1.1. Επιπρόσθετα Προαπαιτούμενα Στην Περίπτωση Αλλοδαπών Δικαστικών Αποφάσεων
Αλλοδαπή δικαστική απόφαση ορίζεται οποιαδήποτε δικανική κρίση δικαιοδοτικού οργάνου αλλοδαπής πολιτείας, που κατά το δίκαιό της είναι επιφορτισμένο με την επίλυση ιδιωτικών διαφορών κατά προδιαγεγραμμένη, έστω και συνοπτική, διαδικασία, ανεξάρτητα από τον τύπο ή από την ονομασία της ως αποφάσεως, διατάξεως, πράξεως κλπ.² Αντικείμενο κήρυξης εκτελεστότητας μπορούν να αποτελέσουν κατά κύριο λόγο οι καταψηφιστικές αποφάσεις, ενώ οι αναγνωριστικές και διαπλαστικές αποφάσεις δύνανται να κηρυχθούν εκτελεστές μόνο ως προς την επιδικασθείσα με αυτές δικαστική δαπάνη. Εκτελεστές μπορούν να κηρυχθούν με

¹ Νίκας, Νικόλαος Θ, (2012), Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως II, Ειδικό Μέρος, Εκδ. Σάκκουλα, σελ. 262

² Γέσιου-Φαλτσή, Πελαγία (2007), Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως III, Η διεθνής αναγκαστική εκτέλεση, σελ. 264

βάση την ανωτέρω συλλογιστική οι αλλοδαπές αποφάσεις ασφαλιστικών μέτρων ή οι προσωρινές διαταγές αλλοδαπού δικαστή με καταψηφιστικό χαρακτήρα. Στον αντίποδα, δεν κηρύσσονται εκτελεστές αλλοδαπές αποφάσεις ασφαλιστικών μέτρων με αίτημα την εγγραφή προσημείωσης, την επιβολή συντηρητικής κατάσχεσης ή τη δικαστική μεσεγγύηση σε κινητά και ακίνητα εκτός των ορίων της ελληνικής επικράτειας, ζητήματα για τα οποία τα ημεδαπά δικαστήρια δεν έχουν διεθνή δικαιοδοσία.

Περαιτέρω, η αλλοδαπή δικαστική απόφαση κηρύσσεται εκτελεστή στη χώρα μας, όχι μόνο αν δεν αντίκειται στα χρηστά ήθη και στη δημόσια (δικονομική-ουσιαστική) τάξη της χώρας και αν είναι εκτελεστή σύμφωνα με το δίκαιο της πολιτείας εκδόσεώς της, προϋποθέσεις που όπως είδαμε ισχύουν και για τους λοιπούς αλλοδαπούς τίτλους, αλλά και επιπλέον όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 323 περ. 2 έως και 5 του ΚΠολΔ, ήτοι όταν διασφαλίζονται α) η διεθνής δικαιοδοσία του αλλοδαπού δικαστηρίου, β) το δικαίωμα υπεράσπισης του ηττημένου διαδίκου και γ) η ανυπαρξία αντιτιθέμενης τελεσιδίκου απόφασης των ελληνικών δικαστηρίων. Άλλες προϋποθέσεις, εκτός από τις ανωτέρω επιγραμματικά αναφερόμενες, δεν απαιτούνται εκ του νόμου (π.χ. κήρυξη εκτελεστότητας υπό τον όρο της αμοιβαιότητας), γεγονός που καταδεικνύει τον φιλελεύθερο και πρωτοποριακό αέρα που διαπνέει το ελληνικό δίκαιο επί ζητημάτων αναγνώρισης και εκτέλεσης αλλοδαπών εκτελεστών τίτλων.

Όσον αφορά στην πρώτη προϋπόθεση, η συνδρομή της ερευνάται ως εξής: ο εγχώριος δικαστής ελέγχει αν, εφαρμοζόμενου του ελληνικού ΚΠολΔ στην αλλοδαπή πολιτεία, τα δικαστήρια αυτής θα είχαν διεθνή δικαιοδοσία προς εκδίκαση της επίμαχης διαφοράς (θεωρία του αντικατοπτρισμού). Κατά τον έλεγχο αυτό, κρίσιμος χρόνος είναι ο χρόνος της τελευταίας συζήτησης, κατόπιν της οποίας θα αποφανθεί ο έλληνας δικαστής (κρατούσα γνώμη). Ωστόσο, εκφράζεται και η άποψη ότι κρίσιμος χρόνος πρέπει να θεωρηθεί ο χρόνος έκδοσης της αλλοδαπής απόφασης, ούτως ώστε να μην κριθεί η απόφαση αυτή με βάση μέτρα που πιθανόν δεν ίσχυαν κατά τον χρόνο αυτό αλλά ίσχυαν κατά τον χρόνο συζήτησης ενώπιον των ημεδαπών δικαστηρίων, βλάπτοντας σαφώς τον αντίδικο του αιτούντος την κήρυξη εκτελεστότητας αλλοδαπής απόφασης.

Όσον αφορά στη δεύτερη προϋπόθεση, είναι σαφές ότι δεν πρόκειται να κηρυχθεί εκτελεστή στην Ελλάδα απόφαση αλλοδαπού δικαστηρίου, η οποία στέρησε στον ηττημένο διάδικο το δικαίωμα να υπερασπισθεί τον εαυτό του ενώπιον του π.χ. όταν

δεν κλητεύθηκε καθόλου ή προσηκόντως, ή ακόμα και όταν κλητεύθηκε κανονικά ο χρόνος όμως που του παραχωρήθηκε προκειμένου να προετοιμάσει την υπερασπιστική του γραμμή ήταν ασυνήθιστα μικρός. Αντιθέτως, δεν εγείρεται ζήτημα αρνήσεως κήρυξης της εκτελεστότητας, αν η στέρηση του δικαιώματος ακροάσεως και υπερασπίσεως έγινε βάσει κανόνα της αλλοδαπής πολιτείας, που ισχύει αδιακρίτως τόσο για τους υπηκόους της όσο και για τους αλλοδαπούς πολίτες της, καθώς εδώ υπερισχύει η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως έναντι του δικαιώματος ακροάσεως. Εντούτοις, δεν θεωρείται ότι ο διάδικος στερήθηκε του δικαιώματος υπερασπίσεως ενώπιον των αλλοδαπών δικαστηρίων, εφόσον είχε το δικαίωμα να ασκήσει ένδικο μέσο κατά το δικονομικό σύστημα του ξένου κράτους και να εξαλείψει τις δυσμενείς συνέπειες από την μη προσήκουσα κλήτευσή του. Προχωρώντας τον ανωτέρω συλλογισμό ένα βήμα παρακάτω, μπορεί να λεχθεί περαιτέρω ότι δεν υφίσταται η παραπάνω στέρηση, εφόσον ο ηττηθείς διάδικος άσκησε ένδικο μέσο, το οποίο όμως απορρίφθηκε από τον αλλοδαπό δικαστή.

Όσον αφορά στην τρίτη προϋπόθεση, προκειμένου να κηρυχθεί εκτελεστή στην Ελλάδα απόφαση αλλοδαπού δικαστηρίου, πρέπει η τελευταία να μην αντιτίθεται σε τελεσίδικη απόφαση ημεδαπού δικαστηρίου (ακόμα και τελεσίδικη απόφαση προδικαστικής φύσεως), που εκδόθηκε επί της ίδιας διαφοράς και συνεπαγωγικά αποτελεί δεδικασμένο για τους διαδίκους που δικάστηκαν στο αλλοδαπό δικαστήριο. Ωσαύτως, έχει εκφραστεί από τη θεωρία η άποψη ότι η αλλοδαπή απόφαση δεν πρόκειται να κηρυχθεί εκτελεστή στην Ελλάδα, όταν είναι αντίθετη όχι μόνο στο δεδικασμένο ημεδαπής αποφάσεως, αλλά και στο δεδικασμένο αλλοδαπής αποφάσεως, η οποία έχει ήδη κηρυχθεί εκτελεστή στην Ελλάδα και εξομοιώθηκε ούτως με ημεδαπή απόφαση.³ Απλή εκκρεμοδικία της ίδιας διαφοράς ενώπιον των ελληνικών δικαστηρίων δεν δημιουργεί προβλήματα στην κήρυξη εκτελεστότητας της αλλοδαπής απόφασης. Κρίσιμος χρόνος συνδρομής της εν λόγω αρνητικής προϋπόθεσης κήρυξης εκτελεστότητας είναι ο χρόνος δημοσίευσης της πρωτοβάθμιας απόφασης του ημεδαπού δικαστηρίου, που την κηρύσσει εκτελεστή.

³ Νίκας, Νικόλαος Θ, (1991), Η ένσταση εκκρεμοδικίας στην πολιτική δίκη, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, σελ. 76

1.2. Κήρυξη Εκτελεστότητας Αλλοδαπής Διαιτητικής Απόφασης

1.2.1. Ορισμός

Σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, διαιτητική είναι η απόφαση κατανηφιστικού χαρακτήρα (δηλ. που καταδικάζει τον ηττηθέντα διάδικο σε κάποια πράξη, παράλειψη ή παροχή), η οποία εκδίδεται από μη δικαστές και επιλύει ιδιωτικές διαφορές. Ως προς το στοιχείο της αλλοδαπότητας, οι διαιτητικές αποφάσεις δεν παρουσιάζουν οργανικό σύνδεσμο με δικαιοσύνη σύστημα συγκεκριμένου κράτους, γεγονός που αν συνέβαινε, θα δυσχέραινε το προσδιορισμό μιας διαιτητικής απόφασης ως ημεδαπής ή αλλοδαπής. Ούτως, προωθήθηκε από τη θεωρία ως καθοριστικό στοιχείο το κριτήριο της εδαφικότητας: βάσει λοιπόν αυτού του κριτηρίου, διαιτητικές αποφάσεις που εκδίδονται στην Ελλάδα είναι ημεδαπές και εξ αντιδιαστολής, διαιτητικές αποφάσεις που εκδίδονται εκτός της ελληνικής επικράτειας, είναι αλλοδαπές. Περαιτέρω, αλλοδαπές θεωρούνται και κατά τη Σύμβαση της Νέας Υόρκης οι διαιτητικές αποφάσεις που εκδόθηκαν σε έδαφος κράτους διάφορου από αυτόν στο οποίο ζητείται η αναγνώριση και η εκτέλεση.

1.2.2. Τυπική Διαδικασία Κήρυξης Εκτελεστότητας Αλλοδαπής Διαιτητικής Απόφασης Κατά Τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας

Για την κήρυξη ως εκτελεστής αλλοδαπής διαιτητικής απόφασης στην Ελλάδα, ακολουθείται η ίδια διαδικασία που προβλέπεται στον άρθρο 905 I του ΚΠολΔ για τους αλλοδαπούς εκτελεστούς τίτλους και τις αλλοδαπές δικαστικές αποφάσεις. Ως εκ τούτου, και στην περίπτωση των αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων, δεν μπορεί να παρακαμφθεί με συμφωνία των διαδίκων η διαδικασία κηρύξεως εκτελεστότητας που προβλέπεται από τον ΚΠολΔ. Ωσαύτως, για να κηρυχθεί ως εκτελεστή από τα ελληνικά δικαστήρια αλλοδαπή διαιτητική απόφαση θα πρέπει να συντρέχουν οι κάτωθι προϋποθέσεις σωρευτικά, ήτοι:

A) Εγκυρότητα της διαιτητικής συμφωνίας.

Για να διαπιστωθεί η εγκυρότητα της διαιτητικής συμφωνίας, επί τη βάση της οποίας εξεδόθη η αλλοδαπή διαιτητική απόφαση, λαμβάνεται υπόψη το δίκαιο που τη διέπει. Η συμφωνία διαιτησίας, αποτελούσα σύμβαση, διέπεται καταρχήν από το δίκαιο στο οποίο έχουν υποβληθεί τα μέρη και, εφόσον δεν υπάρχει τέτοιο, διέπεται από το δίκαιο που προσήκει στην εν θέματι συμβατική σχέση, κατά τις ειδικές περιστάσεις, σύμφωνα με το άρθρο 25 ΑΚ. Επιπρόσθετα, ο τύπος της διαιτητικής συμφωνίας θα

κριθεί με βάση το άρθρο 11 του ΑΚ, όπου προβλέπεται η εφαρμογή είτε του δικαίου του τόπου κατάρτισης της δικαιοπραξίας (lex loci actus) είτε του δικαίου που διέπει το περιεχόμενο της συμφωνίας (lex causae) είτε το δίκαιο της ιθαγένειας όλων των συμβαλλομένων.

Β) Το αντικείμενο της διαφοράς να επιδέχεται διαιτητικής συμφωνίας. Ο παράγοντας αυτός καθορίζεται από το ημεδαπό δίκαιο, σύμφωνα με το άρθρο 903 περ. 2 του ΚΠολΔ, λαμβάνοντας πάντα υπόψη τη φύση της διαφοράς και όχι τον οποιοδήποτε νομικό χαρακτηρισμό της από τα συμβαλλόμενα μέρη. Σε κάθε περίπτωση, το αντικείμενο της διαφοράς κρίνεται δεκτικό διαιτησίας εφόσον είναι απαλλοτριωτό και μπορεί να διατεθεί ελεύθερα από τα συμβαλλόμενα μέρη. Συνεπεία αυτών, δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενα διαιτησίας δικαιώματα των οποίων η εξουσία προς διάθεση έχει αφαιρεθεί από τους διαδίκους είτε από δικαιοπραξία, είτε από δικαστική απόφαση είτε εκ του νόμου,⁴ δηλαδή δεν είναι δεκτικές διαιτησίας π.χ. οι εργατικές διαφορές.

Γ) Η αλλοδαπή διαιτητική απόφαση να μην υπόκειται σε ένδικα μέσα. Επιπλέον, δεν πρέπει να εκκρεμεί κατά το αλλοδαπό δίκαιο διαδικασία αμφισβήτησης του κύρους αυτής, σύμφωνα και με τα οριζόμενα στο άρθρο 903 περ. 3 του ΚΠολΔ. Ωστόσο, και σε αντίθεση με ό,τι συμβαίνει στους αλλοδαπούς τίτλους και τις αλλοδαπές αποφάσεις, οι οποίες απαιτούνται –προκειμένου να κηρυχθούν εκτελεστές στην Ελλάδα- να είναι εκτελεστές κατά το δίκαιο του τόπου εκδόσεώς τους, στην περίπτωση των αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων, δεν απαιτείται εκ του νόμου η ύπαρξη εκτελεστότητας τους κατά το δίκαιο του κράτους προελεύσεώς τους, προκειμένου να κηρυχθούν εκτελεστές στην ημεδαπή.

Δ) Ο ηττημένος διάδικος δεν πρέπει να έχει στερηθεί του δικαιώματος υπερασπίσεως και ακροάσεως κατά τη διαιτητική διαδικασία (λ.χ. αν δεν κλητεύθηκε, ενώ έχει διαταχθεί η κλήτευσή του), σύμφωνα με το άρθρο 903 περ. 4 του ΚΠολΔ, ρύθμιση που συναντάται αναλογικά και στην περίπτωση των αλλοδαπών δικαστικών αποφάσεων και λοιπών αλλοδαπών εκτελεστών τίτλων.

Ε) Η αλλοδαπή διαιτητική απόφαση δεν πρέπει να είναι αντίθετη σε απόφαση ημεδαπού δικαστηρίου, η οποία έχει εκδοθεί μεταξύ των ιδίων διαδίκων και για την ίδια διαφορά, αποτελώντας έτσι δεδικασμένο για αυτούς, σύμφωνα με το άρθρο 903

⁴ Νίκας, Νικόλαος Θ, (2012), Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως ΙΙ, Ειδικό Μέρος, Εκδ. Σάκουλα, σελ. 278

περ. 5 του ΚΠολΔ. Είναι αδιάφορο αν το εγγώριο δεδικασμένο προηγείται ή έπεται της αλλοδαπής διαιτητικής απόφασης.⁵

Στ) Η αλλοδαπή διαιτητική απόφαση δεν πρέπει να είναι αντίθετη στην ημεδαπή δημόσια τάξη και στα χρηστά ήθη, σύμφωνα με το άρθρο 903 περ. 6 του ΚΠολΔ. Ομοίως με τους αλλοδαπούς τίτλους και τις αλλοδαπές δικαστικές αποφάσεις, και στην περίπτωση των αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων, η έννοια της δημόσιας τάξης έχει και εδώ διεθνή χροιά, δηλαδή δεν πρόκειται να κηρυχθεί εκτελεστή στην Ελλάδα αλλοδαπή διαιτητική απόφαση, αν η εκτέλεσή της θα συντάρασσε εκ θεμελίων την ημεδαπή κοινωνική, οικονομική, ηθική, πολιτική κλπ. ζωή (λ.χ. αλλοδαπή διαιτητική απόφαση που καταδικάζει κάποιον στην επιχείρηση αποδοκιμαζόμενης εκ του νόμου πράξεως, όπως συμβαίνει στην περίπτωση που η διαιτητική απόφαση καταδικάζει σε ασφαλιστική αποζημίωση, που είχε συμφωνηθεί σε πολλαπλάσιο της αξίας του ασφαλισμένου πλοίου, δηλαδή στην περίπτωση της απαγορευμένης από το ελληνικό δίκαιο υπερασφάλισης). Ως αντίθετες στα χρηστά ήθη, θεωρούνται αλλοδαπές διαιτητικές αποφάσεις που προσκρούουν σε θεμελιώδεις αρχές της εγχώριας έννομης τάξης (λ.χ. αλλοδαπή διαιτητική απόφαση που καταδικάζει τον εναγόμενο να εκπληρώσει υποχρέωση που προέρχεται από καταπλεονεκτική σύμβαση κλπ.).

Κρίσιμος χρόνος σωρευτικής συνδρομής των ανωτέρω προϋποθέσεων είναι ο χρόνος της συζήτησης περί κήρυξης της εκτελεστότητας αλλοδαπής διαιτητικής απόφασης στο ημεδαπό δικαστήριο.

1.2.3. Τυπική Διαδικασία Κήρυξης Εκτελεστότητας Αλλοδαπής Διαιτητικής Απόφασης Κατά Τη Σύμβαση Της Νέας Υόρκης. Σύγκριση με την Αντίστοιχη διαδικασία του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας

Σήμερα, το πεδίο εφαρμογής των ρυθμίσεων του ΚΠολΔ περί αναγνώρισης και εκτέλεσης αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων έχει συρρικνωθεί δραματικά, καθώς, σύμφωνα με το νόμο 2735/1999 περί διεθνούς εμπορικής διαιτησίας, προβλέπεται πλέον η αναγνώριση και η εκτέλεση αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων να γίνεται στην Ελλάδα με βάση τη Σύμβαση της Νέας Υόρκης, που κυρώθηκε από τη χώρα μας με το ν.δ. 4220/1961. Η Σύμβαση της Νέας Υόρκης του 1958 «για την αναγνώριση

⁵ Βαθρακοκοίλης, Βασίλειος Αντ. (1997), Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνευτική – Νομολογιακή Ανάλυση (κατ' άρθρο), Τόμος Ε', σελ. 133

και εκτέλεση αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων», είναι μια πολυμερής διεθνής σύμβαση, στην οποία έχουν προσχωρήσει ως τις μέρες μας περισσότερες από 100 χώρες και εφαρμόζεται υπό τον όρο της αμοιβαιότητας και της εμπορικής φύσεως της εννόμου σχέσεως που βαίνει προς διαδικασία διαιτητικής επίλυσης. Κατ' αυτόν τον τρόπο, επιτυγχάνεται η ύπαρξη ενιαίας νομοθετικής ρύθμισης επί των όρων και αναγνώρισης και κήρυξης της εκτελεστότητας αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων στην ημεδαπή. Εντούτοις, οι ρυθμίσεις του ΚΠολΔ εξακολουθούν να ισχύουν σε περίπτωση αναγνώρισης και εκτέλεσης αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων που επιλύουν αστικές (και όχι εμπορικές) διαφορές.

Ωστόσο, τα προαπαιτούμενα των άρθρων 903 και 906 του ΚΠολΔ δεν παρακάμπτονται εντελώς, καθώς η διαδικασία κήρυξης της εκτελεστότητας των αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων γίνεται με βάση τις διατάξεις των άρθρων 905 και 906 του ΚΠολΔ, ακόμα και υπό την ισχύ της Σύμβασης της Νέας Υόρκης, η οποία εξάλλου προβλέπει σχετικά στο άρθρο 3 αυτής, εξαιρουμένων των διαδικαστικών ζητημάτων επί των οποίων επιλαμβάνεται αυτομάτως ή ίδια η Σύμβαση της Νέας Υόρκης (π.χ. ο αιτών την αναγνώριση και εκτέλεση αλλοδαπής διαιτητικής απόφασης οφείλει να προσκομίσει στον δικαστή της Εκουσίας Δικαιοδοσίας το πρωτότυπο ή επικυρωμένο αντίγραφο της διαιτητικής απόφασης και της διαιτητικής συμφωνίας, αμφότερα μεταφρασμένα στην ελληνική γλώσσα και επικυρωμένα από επίσημο μεταφραστή. Η ύπαρξη ή η ανυπαρξία τους ελέγχεται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο και οδηγεί, σε περίπτωση απουσίας τους, αναπόφευκτα στην απόρριψη της σχετικής αιτήσεως.

Αντίθετα με όσα προβλέπονται στον ΚΠολΔ, όπου δεν είναι απαραίτητο η αίτηση περί κηρύξεως εκτελεστότητας να στραφεί κατά του οφειλέτη, η αίτηση περί κηρύξεως ως εκτελεστής αλλοδαπής διαιτητικής απόφασης, βασισμένης στη Σύμβαση της Νέας Υόρκης, στρέφεται υποχρεωτικά εναντίον εκείνου κατά του οποίου σκοπείται η επιχείρηση αναγκαστικής εκτέλεσης, καθώς το πρόσωπο αυτό βαρύνεται με το βάρος απόδειξης συνδρομής των προσκομμάτων που θέτει το άρθρο 5 της Σύμβασης της Νέας Υόρκης.

Ως προς τον ορισμό των αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων, η Σύμβαση της Νέας Υόρκης δεν διαφοροποιείται από τον ορισμό που δίνει ο ΚΠολΔ για αυτές. Ακόμη, σε σύμπνοια με το εθνικό δίκαιο, δεν απαιτείται η αλλοδαπή διαιτητική απόφαση να είναι εκτελεστή κατά το δίκαιο του τόπου προελεύσεώς της, ενώ και πάλι ο ημεδαπός δικαστής δεν δικαιούται να υπεισέλθει στην ουσία της υπόθεσης, όπως συμβαίνει και

κατά την κήρυξη εκτελεστότητας αλλοδαπών τίτλων/δικαστικών αποφάσεων και αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων κατά τον ΚΠολΔ.

Επιπρόσθετα, αν και ΚΠολΔ και Σύμβαση της Νέας Υόρκης συμφωνούν κατά βάση ως προς τη διαδικασία εκδίκασης αίτησης περί κηρύξεως ως εκτελεστής μιας αλλοδαπής διαιτητικής απόφασης, τα προαπαιτούμενα για την αναγνώριση και την εκτέλεση συμβαδίζουν μεταξύ αυτών μόνο μερικώς. Στο άρθρο 5 της Σύμβασης της Νέας Υόρκης διατυπώνονται κατά τρόπο ξεκάθαρο τα κωλύματα (προϋποθέσεις) για την κήρυξη ως εκτελεστής μιας αλλοδαπής διαιτητικής απόφασης και τα οποία όπως προειπώθηκε προτείνονται και αποδεικνύονται από τον καθ' ου η αίτηση και αφορούν τη συγκρότηση του διαιτητικού δικαστηρίου και την υπέρβαση της εξουσίας του, ακυρότητες της συμφωνίας διαιτησίας, την αρμόζουσα γνωστοποίηση και νόμιμη διενέργεια της διαιτητικής διαδικασίας και τη διαιτητική απόφαση. Περαιτέρω, η Σύμβαση της Νέας Υόρκης, επιθυμώντας να προστατέψει τη δημόσια τάξη του κράτους προορισμού μιας αλλοδαπής διαιτητικής απόφασης, θέσπισε δυο επιπλέον κωλύματα αναγνώρισης και εκτέλεσης αυτής. Έτσι, απορρίπτεται αίτηση περί αναγνώρισης και κηρύξεως ως εκτελεστής μιας αλλοδαπής διαιτητικής απόφασης αν: α) κατά το δίκαιο του κράτους υποδοχής, το αντικείμενο της διαφοράς δεν είναι δεκτικό διαιτητικής επιλύσεως ή β) η αναγνώριση και εκτέλεσή της αντιβαίνει στη δημόσια τάξη της χώρας υποδοχής. Σε αντίθετα με τα πιο πάνω αναφερθέντα κωλύματα, τα οποία προτείνονται μόνο από τον καθ' ου η αίτηση, τα δυο τελευταία κωλύματα ερευνώνται αυτεπαγγέλτως από τα ημεδαπά δικαστήρια.

1.3. Η Τυπική Διαδικασία Κήρυξης Εκτελεστότητας Αλλοδαπού Τίτλου

Σύμφωνα με τον ΚΠολΔ, για την κήρυξη εκτελεστότητας αλλοδαπού τίτλου στην Ελλάδα, είναι απαραίτητη η κατάθεση σχετικής αιτήσεως στο αρμόδιο δικαστήριο, ήτοι στο μονομελές πρωτοδικείο της κατοικίας του οφειλέτη ή της έδρας του νομικού προσώπου-οφειλέτη (ως έδρα μπορεί να ληφθεί και το υποκατάστημα αλλοδαπής εταιρείας στην ημεδαπή), σε περίπτωση δε που ο οφειλέτης δεν έχει μόνιμη κατοικία στην Ελλάδα, τότε κατά τόπον αρμόδιο είναι το μονομελές πρωτοδικείο της πρωτεύουσας του κράτους, δηλαδή των Αθηνών, το οποίο δικάζει πάντοτε κατά την διαδικασία της Εκουσίας Δικαιοδοσίας. Επισημαίνεται δε ότι δεν απαιτείται η τήρηση οιασδήποτε προθεσμίας για την υποβολή της κατά τα ανωτέρω αιτήσεως, ενώ κατά

την κρατούσα άποψη η αδράνεια άσκησης του σχετικού δικαιώματος εκ μέρους του δανειστή, δεν στοιχειοθετεί επ' ουδενί κατάχρηση δικαιώματος κατ' άρθρο 281 ΑΚ. Επιπροσθέτως, η αίτηση κηρύξεως εκτελεστότητας υποβάλλεται, από όποιο πρόσωπο δικαιούται να επισπεύσει αναγκαστική εκτέλεση του αλλοδαπού τίτλου, τούτο δε (δηλαδή τα υποκειμενικά όρια εκτελεστότητας) θα κριθεί με βάση το δίκαιο του κράτους προελεύσεως του ανωτέρω τίτλου. Η αίτηση περί κηρύξεως εκτελεστότητας αλλοδαπού τίτλου αφορά το πρόσωπο – οφειλέτη, κατά του οποίου υπάρχει πρόθεση κινήσεως διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως, εντούτοις δεν είναι απαραίτητο να στρέφεται η αίτηση αυτή επί ποινή απαραδέκτου εναντίον του, ούτε περαιτέρω απαιτείται η κλήτευση του καθ' ου η αναγκαστική εκτέλεση οφειλέτη, με εξαίρεση την περίπτωση όπου ζητείται η κήρυξη εκτελεστότητας αλλοδαπής διαιτητικής απόφασης, όπως αναφέρθηκε αναλυτικώς παραπάνω. Συνεπεία των ανωτέρω, αν δεν κλητεύθηκε ο οφειλέτης από το Δικαστήριο (στις περιπτώσεις που δεν είναι απαραίτητη η κλήτευσή του) και δεν προσεπικλήθηκε ούτε παρενέβη στη διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου, με αποτέλεσμα να μην καθίσταται με οιονδήποτε από τους ανωτέρω αναφερόμενους τρόπους διάδικος, δεν μπορεί να ασκήσει ένδικα μέσα κατά της εκδοθησομένης από το ημεδαπό δικαστήριο αποφάσεως. Σε αυτή την περίπτωση ο καθ' ου η αναγκαστική εκτέλεση οφειλέτης δύναται είτε να ασκήσει τριτανακοπή του άρθρου 773 του ΚΠολΔ κατά της εκδοθησομένης αποφάσεως, ενώ στην περίπτωση που έχει ξεκινήσει η διαδικασία της αναγκαστικής εκτελέσεως, ο ίδιος ως άνω οφειλέτης δύναται να ασκήσει την ανακοπή του άρθρου 933 του ΚΠολΔ, επικαλούμενος πρόβλημα στον εκτελεστό τίτλο (λόγω μη εκπληρώσεως των προϋποθέσεων κήρυξης εκτελεστότητας).

Η αίτηση που κατατίθεται από τον δανειστή, ο οποίος έχει εξοπλιστεί στην αλλοδαπή με τίτλο εκτελεστό για την απαίτησή του και επιθυμεί την κήρυξη της εκτελεστότητας αυτού στην Ελλάδα, προκειμένου να ασκήσει αναγκαστική εκτέλεση επί αντικειμένων του οφειλέτη ευρισκομένων εντός των ορίων της ελληνικής επικράτειας, πρέπει να συμπεριλαμβάνει ξεκάθαρη παράθεση των διαμειφθησομένων περιστάσεων (αρκεί απλή επίκλησή τους και όχι ενδελεχής περιγραφή της διαδικασίας συνδρομής τους), οι οποίες στηρίζουν το αίτημά της. Άλλωστε η συνδρομή ή όχι των κρίσιμων στοιχείων για την κήρυξη της εκτελεστότητας, θα προκύψει από τα στοιχεία του αλλοδαπού τίτλου και από τα υπόλοιπα έγγραφα που θα συνυποβληθούν ως σχετικά μετά του αλλοδαπού τίτλου (συνήθως επικυρωμένο αντίγραφο του τίτλου αυτού με συνημμένη επίσημη μετάφρασή του στην γλώσσα της

χώρας όπου ζητείται η κήρυξη της εκτελεστότητάς του) ενώπιον του δικάζοντος Δικαστή, προκειμένου να διευκολύνουν την εκτίμησή τους από μέρους του τελευταίου. Η συνδρομή των προϋποθέσεων εκτελεστότητας εξετάζεται αυτεπαγγέλτως ακόμα και από το δευτεροβάθμιο Δικαστήριο, στην κατ' έφεση δίκη, επιπλέον δε είναι δυνατή ενώπιον του δευτεροβαθμίου Δικαστηρίου η προβολή νέων πραγματικών ισχυρισμών, οι οποίες δεν προβλήθηκαν στο πρωτοβάθμιο ημεδαπό δικαστήριο και αφορούν την διαδικασία ενώπιόν του και μόνον, λόγω ισχύος του ανακριτικού συστήματος (744 ΚΠολΔ).

Αξίζει να τονισθεί ότι το ημεδαπό Δικαστήριο, δεν υπεισέρχεται στην ουσία της υποθέσεως, επί της οποίας έκρινε και επελήφθη το αλλοδαπό Δικαστήριο (ούτως είναι απαράδεκτη η προβολή από τον καθ' ου οφειλέτη ενστάσεων όπως η σύσταση, αλλοίωση ή κατάργηση της αναγκαστικώς εκτελουμένης απαιτήσεως κλπ), παρά μόνο ελέγχει όπως έχει ήδη αναφερθεί η συνδρομή των προϋποθέσεων κήρυξης εκτελεστότητας αλλοδαπού τίτλου. Ωστόσο, ο καθ' ου οφειλέτης, μπορεί να προβάλλει ελεύθερα ενώπιον του ημεδαπού Δικαστηρίου ενστάσεις του σχετικά με την λήξη της ισχύος του τίτλου, του οποίου ζητείται η κήρυξη εκτελεστότητας από τον εγχώριο Δικαστή.

Η εκδοθησομένη από το ημεδαπό δικαστήριο απόφαση που κηρύσσει την εκτελεστότητα αλλοδαπού τίτλου έχει χαρακτήρα διαπιστωτικό – διαπλαστικό και δεν αλλοιώνει με οποιονδήποτε τρόπο το περιεχόμενο του αλλοδαπού τίτλου, αναπτύσσει δε την ενέργειά της άμα τη δημοσίευσή της, όπως ισχύει για όλες τις αποφάσεις που εκδίδονται κατά την Εκουσία Δικαιοδοσία και δη σε κάθε περιοχή που βρίσκεται εντός των ορίων της ελληνικής επικράτειας. Εκτελεστός και μετά την κήρυξη της εκτελεστότητας από τα ημεδαπά δικαστήρια παραμένει ο αλλοδαπός τίτλος, στον οποίο τίθεται ο εκτελεστήριος τύπος και βάσει αυτού εκδίδεται από τα ελληνικά δικαστήρια το απόγραφο, το οποίο επιδίδεται στον καθ' ου η εκτέλεση με συγκοινοποίηση της ημεδαπής αποφάσεως περί κήρυξης εκτελεστότητας. Εκ των ανωτέρω, προκύπτει ότι από τη δημοσίευση της αποφάσεως περί κηρύξεως εκτελεστότητας του αλλοδαπού τίτλου, αυτός μπορεί να εκτελεστεί στη χώρα μας, ωστόσο μπορεί να ανασταλεί η ισχύς της ημεδαπής αποφάσεως είτε από το Δικαστήριο που της εξέδωσε, είτε από το Δικαστήριο των ενδίκων μέσων. Περαιτέρω, η ημεδαπή αυτή απόφαση υπόκειται σε όλα τα ένδικα μέσα που μπορούν να ασκηθούν κατά αποφάσεων πρωτοβαθμίων δικαστηρίων της Εκουσίας Δικαιοδοσίας (δηλαδή σε όλα, πλην της ανακοπής ερημοδικίας) αλλά και στην

τριτανακοπή εκ μέρους του καθ' ου οφειλέτη που δεν κλητεύθηκε από το Δικαστήριο, ούτε προσεπικλήθηκε ή παρενέβη στη σχετική πρωτοβάθμια δίκη.

Στην περίπτωση δε που η αίτηση περί κηρύξεως εκτελεστότητας αλλοδαπού τίτλου δεν γίνει δεκτή από τα ημεδαπά δικαστήρια, τότε δεν είναι εφικτή η εκ νέου υποβολή σχετικής αιτήσεως από τον ίδιο δανειστή κατά του ίδιου οφειλέτη βασιζόμενη στα ίδια πραγματικά περιστατικά, εξαιτίας της υπακοής των αποφάσεων της Εκουσίας Δικαιοδοσίας στο αξίωμα «non bis in idem».

1.4. Νομολογία των Ελληνικών Δικαστηρίων επί Ζητημάτων Εκτελεστότητας Αλλοδαπών Δικαστικών και Διαιτητικών Αποφάσεων Ναυτιλιακού Ενδιαφέροντος Βάσει του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Η υπ' αριθμόν 30/2012 απόφαση του Ναυτικού Τμήματος του Εφετείου Πειραιώς (οράτε παράρτημα Α) ασχολείται με ένα ζήτημα που έχει απασχολήσει κατά κόρον τους δικαστές του εκάστοτε κράτους από το οποίο ζητείται η αναγνώριση και η κήρυξη εκτελεστότητας αλλοδαπής απόφασης, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται σαφώς και τα ελληνικά δικαστήρια. Πρόκειται για το πρόβλημα και την ενδεχόμενη επιβεβαίωση της σύγκρουσης του αλλοδαπού ουσιαστικού δικαίου με την ημεδαπή δημόσια τάξη και τα χρηστά ήθη. Ο προβληματισμός εστιάζεται κατά κύριο λόγο στο ερώτημα, εάν ο δικάζων δικαστής θα πρέπει να εφαρμόζει κάθε κανόνα του εφαρμοστέου αλλοδαπού δικαίου αδιακρίτως, ή αν θα πρέπει να αποκρούσει την εφαρμογή συγκεκριμένου κανόνα αλλοδαπού ουσιαστικού δικαίου που, κατά την κρίση του, αντιβαίνει στην ημεδαπή δημόσια τάξη. Σε γενικές γραμμές, θα μπορούσαμε να πούμε ότι η λύση βρίσκεται κάθε φορά κατά περίπτωση, λαμβάνοντας πάντα υπόψη τον περιεχόμενο της έννοιας της δημοσίας τάξεως και τον τρόπο που αυτή η έννοια λειτουργεί σε κάθε κρινόμενη περίπτωση. Στην Ελλάδα, το άρθρο 33 του Αστικού Κώδικα ασχολείται με το ζήτημα της δημοσίας τάξεως κάνοντας χρήση του παράτιτλου «επιφύλαξη δημοσίας τάξεως», έχοντας σαν δικαιολογητική βάση της επισήμανσης αυτής την ανάγκη διαχωρισμού της έννοιας της δημοσίας τάξεως κατ' άρθρο 33 του Αστικού Κώδικα από αυτήν με την οποία χρησιμοποιείται στο υπόλοιπο δίκαιο. Σύμφωνα λοιπόν με την έννοια του άρθρου αυτού, η δημόσια τάξη θέτει προσκόμματα στην εφαρμογή του μέσω του αρμοδίου

κανόνα συγκρούσεως καλούμενου αλλοδαπού κανόνα δικαίου, στις περιπτώσεις εκείνες που η εφαρμογή του ως άνω αλλοδαπού κανόνα δικαίου προσκρούει στις ουσιώδεις περί δικαίου και χρηστών ηθών αντιλήψεις της ημεδαπής κοινωνίας. Για αυτόν ακριβώς τον λόγο η χρήση της «επιφύλαξης της δημόσιας τάξης» θα πρέπει να γίνεται με ιδιαίτερη προσοχή και φειδώ, ούτως ώστε να μην κινδυνεύει με παραποίηση ο σκοπός και η αποστολή που έχει κληθεί να εξυπηρετήσει.

Στην υπό κρίση περίπτωση, προβλήθηκε από την εκκαλούσα ο ισχυρισμός ότι η εις βάρος της επιδίκαση των εξόδων της διαιτητικής διαδικασίας και της αμοιβής των διαιτητών που διεξήγαγαν τη σχετική διαδικασία ήταν υπέρμετρη και αντίκειται στη δημόσια τάξη. Το επιληφθέν δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη τα τέσσερα βασικά χαρακτηριστικά που συγκροτούν την έννοια της επιφύλαξης της δημόσιας τάξης (εξαιρετικότητα, αοριστία, ελαστικότητα, μεταβλητότητας) έκρινε ορθά ότι η επιβολή των ανωτέρω εξόδων στην ηττημένη εκκαλούσα δεν προσέκρουε σε καμία περίπτωση στην ημεδαπή δημόσια τάξη και απέρριψε τον σχετικώς προβληθέντα λόγο εφέσεως, αναγνωρίζοντας βέβαια ότι τα επιδικασθέντα έξοδα ήταν υψηλά, «...όχι, όμως, εις βαθμό υπέρμετρο και δυσανάλογο προς την αξία του αντικειμένου της διαφοράς, ώστε η αναγνώριση και εκτέλεση της διαιτητικής αποφάσεως να αντιβαίνει προς την δημοσία τάξη». Κατ' αυτό τον τρόπο, το αρμόδιο δικαστήριο συγκεκριμενοποίησε την εκ φύσεως αοριστία της έννοιας της επιφύλαξης της δημόσιας τάξης, εξατομικεύοντάς την στην υπό κρίση περίπτωση, προκειμένου να διαπιστώσει ευχερώς αν και σε ποια έκταση η έννοια αυτή, μπορεί να οδηγήσει στη ματαίωση της εφαρμογής του αρμόδιου αλλοδαπού κανόνα ουσιαστικού δικαίου και απεφάνθη, προς προστασία της αποστολής του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου και ιδίως αυτού των διεθνών συναλλαγών ευρύτερα, ότι εν προκειμένω, η εφαρμογή αλλοδαπού δικαίου δεν προσβάλλει τις θεμελιώδεις ιδέες οικονομικού, κοινωνικού κλπ χαρακτήρα της εσωτερικής έννομης τάξης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Η ΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΝΔΟΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ 44/2001

2.1. Σύμβαση των Βρυξελλών/Κανονισμός των Βρυξελλών I

Το 1957, υπεγράφη από τα έξι τότε κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας ⁶, η ιδρυτική Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας⁷ έχοντας σαν σκοπό την εντός της Ε.Ο.Κ. εγκαθίδρυση μιας κοινής αγοράς για την ελεύθερη διακίνηση των αγαθών, των προσώπων, των υπηρεσιών και του κεφαλαίου⁸. Προκειμένου να επιτευχθεί ο ανωτέρω σκοπός, απαιτούνταν από τα κράτη μέλη να δεσμευτούν σε περαιτέρω διαπραγματεύσεις με σκοπό να εξασφαλίσουν, προς όφελος των πολιτών τους, την απλοποίηση των κανόνων που διέπουν την αμοιβαιότητα και την εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων και διαιτητικών διατάξεων⁹. Συνακόλουθα, τα κράτη μέλη ήλθαν σε διαπραγμάτευση και το αποτέλεσμα ήταν μια σύμβαση πάνω στη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων επί ζητημάτων αστικού και εμπορικού ενδιαφέροντος. Η σύμβαση αυτή υιοθετήθηκε από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας το 1968 και τέθηκε σε ισχύ το 1973, γνωστή με την ονομασία Σύμβαση των Βρυξελλών.¹⁰

Η Σύμβαση των Βρυξελλών του 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις αποτέλεσε ένα κείμενο μεγάλης αξίας, καθώς με αυτό επετράπη η συνένωση διατάξεων που υπήρχαν στο δίκαιο των κρατών μελών της τότε υφισταμένης Ευρωπαϊκής Οικονομικής Ενότητας (Ε.Ο.Κ.) και οι οποίες ρύθμιζαν ζητήματα σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία και αναγνώριση – εκτέλεση αποφάσεων επί αστικών και εμπορικών υποθέσεων. Σκοπός της Συμβάσεως ήταν να διευκολυνθεί η ελεύθερη κυκλοφορία δικαστικών αποφάσεων μεταξύ των μελών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας. Τούτο θεωρήθηκε ως ένα σημαντικό προαπαιτούμενο προς την επίτευξη του σκοπού εγκαθιδρύσεως μιας αγοράς για την ελεύθερη διακίνηση των προϊόντων, των ατόμων, των υπηρεσιών και του κεφαλαίου. Ένας άλλος λόγος που επέτεινε την ανάγκη για ενοποίηση των μέσων δυνάμει των οποίων οι δικαστικές αποφάσεις αναγνωρίζονταν και εκτελούνταν μεταξύ των κρατών μελών της Ε.Ο.Κ. ήταν το γεγονός ότι πριν από να τεθεί σε ισχύ

⁶ Η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα δημιουργήθηκε με την υπογραφή της Συνθήκης της Ε.Ο.Κ. Τα τότε κράτη μέλη της Ε.Ο.Κ. ήταν τα ακόλουθα: Γαλλία, Βέλγιο, Λουξεμβούργο, Δυτική Γερμανία, Ολλανδία και Ιταλία.

⁷ Η ιδρυτική Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας τέθηκε προς υπογραφή στις 25 Μαρτίου 1957, ενώ τέθηκε σε ισχύ την 1^η Ιανουαρίου 1958.

⁸ EEC Treaty Preambles and Pt Two (Bases of the Community).

⁹ Ibid art 220

¹⁰ Η Σύμβαση για τη δικαιοδοσία και την εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων επί αστικών και εμπορικών θεμάτων τέθηκε προς υπογραφή στις 27 Σεπτεμβρίου 1968, με έναρξη ισχύος της την 1^η Φεβρουαρίου 1973 (εφεξής Σύμβαση των Βρυξελλών)

η Σύμβαση των Βρυξελλών, η αναγνώριση και η εκτέλεση των αλλοδαπών δικαστικών αποφάσεων μεταξύ των κρατών μελών διεπόταν από ένα σύστημα όπου το δικαστήριο ενός κράτους μέλους, από το οποίο ζητούνταν να αναγνωρίσει και να εκτελέσει μια δικαστική απόφαση που είχε εκδοθεί από τα δικαστήρια άλλου κράτους μέλους, δεν μπορούσε να δεχθεί το σχετικό αίτημα, εκτός εάν το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση είχε δικαιοδοσία. Ωστόσο, για να προσδιοριστεί αν το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση είχε δικαιοδοσία, έπρεπε να γίνει προσφυγή στο δίκαιο του κράτους μέλους που θα αναγνώριζε και θα εκτελούσε την απόφαση. Το πρόβλημα με το σύστημα αυτό ήταν ότι, δεδομένων των διαφορών στους κανόνες δικαιοδοσίας μεταξύ των κρατών μελών, η αναγνώριση και η εκτέλεση της δικαστικής απόφασης ενός κράτους μέλους πιθανόν να υπόκειντο σε επανεξέταση βάσει των διαφορετικών κανόνων δικαιοδοσίας, πράγμα που κατά συνέπεια θα εμπόδιζε την ελεύθερη διακίνηση των δικαστικών αποφάσεων μέσα στην Ε.Ο.Κ.¹¹. Εν συνεχεία, η Σύμβαση αυτή αποτέλεσε αντικείμενο τροποποιήσεως το έτος 1978, εξαιτίας της προσχωρήσεως στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Ενότητα τριών νέων κρατών, δηλαδή της Δανίας, της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου, επιφέροντας σημαντικές αλλαγές, εξαιτίας της διαφορών που υπήρχαν μεταξύ του δικαίου των ανωτέρω προσχωρούντων κρατών και του δικαίου των αρχικών κρατών μελών. Ακολούθως, με την προσχώρηση της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Ενότητα, και αργότερα με την ένταξη σε αυτή της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, σημειώθηκαν τροποποιήσεις στο κείμενο της Συμβάσεως των Βρυξελλών, οι οποίες ωστόσο ήταν μικρής σημασίας και επέφεραν ελάχιστες αλλαγές σε επιμέρους ρυθμίσεις της αρχικώς ισχυούσης Συμβάσεως. Με το πέρασμα των χρόνων και την συνακόλουθη επιτάχυνση της πορείας των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Ενότητας προς την ευρωπαϊκή ενοποίηση, συνεπεία άλλωστε και της διευρύνσεώς της, ταχύτατες υπήρξαν οι εξελίξεις στο χώρο του διεθνούς δικονομικού δικαίου. Με την Συνθήκη του Άμστερνταμ (έναρξη ισχύος: Μάιος 1999), ζητήματα σχετικά με τη δικαστική συνεργασία επί αστικών και εμπορικών υποθέσεων (μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται θέματα διεθνούς δικαιοδοσίας, αναγνώρισης και εκτέλεσης αλλοδαπών αποφάσεων) υπήχθησαν στον πρώτο κοινοτικό πυλώνα, με βάση τον οποίο σκοπείται, σύμφωνα και με το άρθρο 61 της

¹¹ Brussels I Regulation Recital (2), επίσης Kathryn A. Russell. "Exorbitant Jurisdiction and Enforcement of Judgments: The Brussels System as an Impetus for United States Action" (1993), *Syracuse Journal of International Law and Commerce* 57, p. 59-63

Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η εν καιρώ δημιουργία ενός πλαισίου «ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης» για τους ημεδαπούς πολίτες των κρατών μελών της αλλά και για τους υπηκόους τρίτων χωρών που κατοικούν ή διαμένουν σε κάποια από τα κράτη μέλη της. Συνεπεία αυτού, η διευθέτηση των ζητημάτων διεθνούς δικαιοδοσίας, αναγνώρισης και εκτέλεσης αλλοδαπών αποφάσεων, αποφασίστηκε να γίνεται εφεξής μέσω Κανονισμών, Οδηγιών κλπ. που θα εκδίδονται από τα αρμόδια κοινοτικά όργανα. Ακολούθησε έτσι η έκδοση ενός σημαντικού αριθμού κανονισμών, οι οποίοι σε αντίθεση με την κατάρτιση διακρατικών συμβάσεων (όπως η Σύμβαση των Βρυξελλών), επιτάχυναν τις διαδικασίες ρύθμισης διαφορών μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χάρη ακριβώς στο χαρακτήρα των Κανονισμών να εξασφαλίζουν την άμεση ισχύ τους στο έδαφος κάθε κράτους μέλους. Μεταξύ αυτών, και όσον αφορά σε ζητήματα διεθνούς δικαιοδοσίας, αναγνώρισης και εκτέλεσης ενδοκοινοτικών – πλέον – αποφάσεων εξεδόθη από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ο μεγάλης σημασίας Κανονισμός 44/2001¹², ο οποίος και αντικατέστησε την προγενεστέρως ισχύουσα Σύμβαση των Βρυξελλών του 1968, χωρίς ωστόσο εν τοις πράγμασι η τελευταία να καταργηθεί ποτέ. Ο Κανονισμός 44/2001 εφαρμόζεται μεταξύ των 27 κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης¹³, εξαιρουμένης της Δανίας¹⁴. Αναφορικά με τη Δανία, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα έχει συνάψει μαζί της μια ξεχωριστή ειδική συμφωνία, δυνάμει της οποίας εκτείνονται στη Δανία οι διατάξεις του Κανονισμού των Βρυξελλών I.¹⁵

Προκειμένου να επιτευχθεί μια ομοιόμορφη και συνεκτική εφαρμογή της Σύμβασης των Βρυξελλών/Κανονισμού των Βρυξελλών I, τα κράτη μέλη συμφώνησαν ότι αρμόδιο για την ερμηνεία των σχετικών διατάξεων είναι το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο (European Court of Justice)¹⁶. Συνακόλουθα, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο μπορεί να ερμηνεύσει συγκεκριμένες διατάξεις σύμφωνα με τη Σύμβαση των

¹² Ο Κανονισμός 44/2001 τέθηκε σε ισχύ την 1^η Μαρτίου 2002

¹³ Τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι σήμερα τα ακόλουθα: Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Κύπρος, Τσεχία, Δανία, Εσθονία, Φινλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Ιρλανδία, Ιταλία, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Ολλανδία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία, Ισπανία, Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

¹⁴ Brussels I Regulation art 1 (3)

¹⁵ Η συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και του Βασιλείου της Δανίας στην διεθνή δικαιοδοσία, αναγνώριση και εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων επί αστικών και εμπορικών θεμάτων υπεγράφη στις 19 Οκτωβρίου 2005 και τέθηκε σε ισχύ την 1^η Ιουλίου 2007.

¹⁶ 'Protocol on the Interpretation by the Court of Justice of the Convention of 27 September 1968 on Jurisdiction and the Enforcement of Judgments in Civil and Commercial Matters', υπογράφηκε στις 3 Ιουνίου 1971, "Treaty Establishing the European Community", τέθηκε προς υπογραφή στις 7 Φεβρουαρίου 1992, με έναρξη ισχύος της την 1^η Νοεμβρίου 1993.

Βρυξελλών/Κανονισμό των Βρυξελλών I, και η ερμηνεία θα είναι δεσμευτική τόσο για τα δικαστήρια του κράτους μέλους που υπέβαλε τη σχετική αναφορά για ερμηνεία, όσο και για τα δικαστήρια των λοιπών κρατών μελών, στα οποία ανακύπτει μεταγενεστέρως θέμα εφαρμογής των ιδίων διατάξεων. Εντούτοις, αξίζει να σημειωθεί ότι υπάρχουν περιορισμοί ως προς το ποια δικαστήρια κράτους μέλους μπορούν να υποβάλλουν αίτημα στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για ερμηνεία διατάξεων. Όσον αφορά στη Σύμβαση των Βρυξελλών, το δικαίωμα αυτό παρέχεται μόνον στο ανώτατο δικαστήριο του εκάστοτε κράτους μέλους και στα εφετεία αυτού. Σύμφωνα με τον Κανονισμό των Βρυξελλών I, ο περιορισμός αυτός τίθεται σε αυστηρότερη βάση και επιτρέπεται η υποβολή σχετικού ερωτήματος από το δικαστήριο του κράτους μέλους, το οποίο αποφαινεται αμετακλήτως επί συγκεκριμένου ζητήματος.¹⁷ Επιπρόσθετα, το δικαστήριο στο οποίο παρέχεται το δικαίωμα να υποβάλλει ερώτημα αναφορικά με τις διατάξεις της Σύμβασης των Βρυξελλών/Κανονισμού των Βρυξελλών I, οφείλει να προβεί σε αυτή την ενέργεια, μόνο εφόσον η αναφορά στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο είναι απαραίτητη προκειμένου να το βοηθήσει να αποφανθεί.¹⁸

Σε ό,τι αφορά την κήρυξη εκτελεστότητας των ενδοκοινοτικών αποφάσεων, χάρη στο άμεσα εφαρμοστέο κοινοτικό νομοθέτημα του Κανονισμού Βρυξέλλες I (44/2001), προάγγελος του οποίου υπήρξε η Σύμβαση των Βρυξελλών του 1968, κατέστη εφικτή η τάχιση αναγνώριση και εκτέλεση εκτελεστών τίτλων (αποφάσεων, διαταγών πληρωμής, δημοσίων εγγράφων, δικαστικών συμβιβασμών κλπ.) που επιλαμβάνονται αστικών και εμπορικών υποθέσεων μεταξύ ευρωπαϊκών χωρών. Όσον αφορά στην αναγνώριση αλλοδαπών αποφάσεων, διαμέσου του Κανονισμού Βρυξέλλες I, αυτή πραγματοποιείται αυτομάτως, όσον αφορά όμως στο κομμάτι της κήρυξης εκτελεστότητας της αλλοδαπής απόφασης, απαιτείται απαραίτητως η παρεμβολή *exequatur* (ήτοι διαδικασίας κήρυξης εκτελεστότητας), αποτελουμένου από δυο επίπεδα. Το πρώτο επίπεδο – στάδιο διαδικασίας, τίθεται σε εφαρμογή κατόπιν σχετικής αιτήσεως που υποβάλλεται από τον δανειστή και έχει ως αίτημα τη διαπίστωση ύπαρξης των τυπικών προϋποθέσεων κήρυξης εκτελεστότητας. Στην πρώτη φάση δεν συμμετέχει ο καθ' ου η επιχειρούμενη αναγκαστική εκτέλεση – οφειλέτης. Στο δεύτερο επίπεδο – στάδιο διαδικασίας, το οποίο εκκινείται προαιρετικώς και εφόσον εκφράσει σχετική πρόθεση ο καθ' ου οφειλέτης μέσω της

¹⁷ Protocol of 3 June 1971 art 2, EC Treaty art 234

¹⁸ Protocol of 3 June 1971 art 3, EC Treaty art 234

ασκήσεως ενδίκων μέσων, διενεργείται έλεγχος της συνδρομής τόσο των τυπικών όσο και των ουσιαστικών προϋποθέσεων κήρυξης εκτελεστότητας.

2.2. Χαρακτηριστικά Υποβαλλόμενης Αίτησης στο Δικαστήριο

Η αίτηση για κήρυξη εκτελεστότητας υποβάλλεται στη χώρα μας ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου της κατοικίας (εφόσον εκείνος κατά του οποίου επισπεύδεται αναγκαστική εκτέλεση είναι φυσικό πρόσωπο) ή της έδρας (εφόσον εκείνος κατά του οποίου επισπεύδεται αναγκαστική εκτέλεση είναι φυσικό πρόσωπο) του καθ' ου η εκτέλεση, κατά τη διαδικασία που προβλέπεται από το δίκαιο του εκάστοτε κράτους εκτελέσεως, ήτοι στην Ελλάδα σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 747 και 748 του ΚΠολΔ (Εκουσία Δικαιοδοσία), εκτός εάν ο ίδιος ο Κανονισμός Βρυξελλών I προβλέπει ιδιαίτερες διατυπώσεις. Ωστόσο, ο ίδιος ο Κανονισμός προβλέπει στο άρθρο 38 αυτού ότι η αίτηση για κήρυξη ως εκτελεστής ενδοκοινοτικής απόφασης, θα πρέπει να επικαλείται τουλάχιστον ότι η εν λόγω απόφαση είναι εκτελεστή κατά το δίκαιο του κράτους προελεύσεώς της, στοιχείο το οποίο είναι απαραίτητο να υφίσταται κατά τον χρόνο που η απόφαση αυτή κηρύσσεται εκτελεστή στην χώρα εκτελέσεως. Περαιτέρω και στην περίπτωση που η ως άνω ενδοκοινοτική απόφαση (της οποίας επιζητείται η κήρυξη εκτελεστότητας) έχει εκδοθεί ερήμην του οφειλέτη και καθ' ου η προοριζόμενη αναγκαστική εκτέλεση, θα πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 54 του Κανονισμού των Βρυξελλών I, η αίτηση για κήρυξη εκτελεστότητας να περιλαμβάνει ως ελάχιστο περιεχόμενο την αναφορά ότι το εισαγωγικό της δίκης αυτής δικόγραφο επιδόθηκε στον καθ' ου η μελλοντική εκτέλεση – οφειλέτη και μάλιστα, να προκύπτει από την σχετική βεβαίωση που θα προσαχθεί ενώπιον του αρμοδίου ημεδαπού Δικαστηρίου ως σχετικό, η ακριβής ημεροχρονολογία επιδόσεως αυτού του εισαγωγικού δικογράφου. Αιτών την κήρυξη της εκτελεστότητας μπορεί είναι όποιος έχει την ενεργητική νομιμοποίηση (δανειστής, καθολικός/ειδικός διάδοχος αυτού) αλλά και το έννομο συμφέρον ούτως ώστε προχωρήσει σε αναγκαστική εκτέλεση.

Επιπρόσθετα, ο Κανονισμός Βρυξελλών I επιτάσσει, στο άρθρο 40 αυτού, τον αιτούντα να επιλέξει διεύθυνση κατοικίας στην περιφέρεια του δικαστηρίου όπου απευθύνεται η αίτηση, ωστόσο η απουσία παρεμφερούς θεσμού στην χώρα μας, οδήγησε στην υιοθέτηση, στην ημεδαπή, της υποχρέωσης διορισμού αντικλήτου, υποχρέωση η οποία φυσικά δεν υφίσταται, εφόσον ο αιτών έχει την μόνιμη κατοικία

του εντός των ορίων της ελληνικής επικράτειας. Ο θεσμός αυτός, όπως είναι προφανές, έχει σαν στόχο την διασφάλιση ενημέρωσης και προστασίας του καθ' ου η σκοπούμενη εκτέλεση, ούτως ώστε ο τελευταίος, να γνωρίζει, σε περίπτωση που επιθυμεί να ασκήσει προσφυγή κατά της απόφασης που κηρύσσει την εκτελεστότητα αλλοδαπής απόφασης, σε ποιον θα επιδώσει το ένδικο βοήθημά του, εφόσον πάντα ο αιτών δεν κατοικεί στην χώρα όπου ζητείται η κήρυξη της εκτελεστότητας. Ωστόσο, επί του θέματος αυτού, διατυπώθηκαν από τους νομικούς επιστήμονες διάφορες απόψεις ως προς τον χρόνο και τον τρόπο τηρήσεως των διατυπώσεων για το διορισμό αντικλήτου. Σύμφωνα με νομολογία του ΔΕΚ, τα ανωτέρω ρυθμίζονται από το δίκαιο του κράτους εκτελέσεως, σε συνδυασμό με τους επιδιωκόμενους από τον Κανονισμό των Βρυξελλών I σκοπούς. Έτσι, θεωρήθηκε ότι εφόσον στο νομικό σύστημα του κράτους εκτελέσεως, δεν ορίζεται απώτατος χρόνος κατά τον οποίο οφείλει να διοριστεί αντίκλητος, με ποινή απαραδέκτου, τότε υποστηρίζεται ότι ορισμός αντικλήτου μπορεί να λάβει χώρα το αργότερο μέχρι την επίδοση της ημεδαπής απόφασης που κηρύσσει εκτελεστή την ενδοκοινοτική απόφαση. Στην Ελλάδα βεβαίως, δημιουργείται επί του θέματος τούτου σύγχυση, καθώς στην εκουσία δικαιοδοσία, όπου και υπάγεται η κήρυξη εκτελεστότητας ενδοκοινοτικής απόφασης, είναι υποχρεωτική η παράσταση του αιτούντος την κήρυξη της εκτελεστότητας μετά δικηγόρου, οπότε εύλογα μπορεί να θεωρήσει κάποιος ότι αυτός ο δικηγόρος είναι, σύμφωνα και με τα οριζόμενα στο άρθρο 143 του ΚΠολΔ, ο αντίκλητος για κάθε επίδοση σχετική με τη δίκη. Εντούτοις, όπως προκύπτει αβίαστα από τα ανωτέρω εκτεθέντα και το ως άνω άρθρο 143 του ΚΠολΔ, ο δικηγόρος αυτός είναι αρμόδιος για την επίδοση όλων των δικογράφων που σχετίζονται με την πρωτοβάθμια δίκη, αρμοδιότητα, η οποία σε καμία περίπτωση δεν επεκτείνεται αυτοδικαίως σε στάδιο που έπεται της επιδόσεως της απόφασης του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου. Κατά συνέπεια, ο ως άνω παραστάς στον πρώτο βαθμό δικηγόρος δεν είναι υποχρεωμένος να παραλάβει την προσφυγή του καθ' ου η εκτέλεση (β' στάδιο διαδικασίας κήρυξης εκτελεστότητας), αφού ο ορισμός του ως αντικλήτου, εξαντλείται στην επίδοση της οριστικής απόφασης περί κηρύξεως εκτελεστότητας. Άλλη άποψη υποστηρίζει ότι μοναδική λύση στο αδιέξοδο αυτό μας δίνει το άρθρο 142 του ΚΠολΔ, με τη δήλωση διορισμού αντικλήτου στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου Αθηνών, διαδικασία όμως που αναμφίβολα είναι περίπλοκη και δύναται να δημιουργήσει καθυστερήσεις στη διαδικασία απονομής δικαιοσύνης, ερχόμενη σε άμεση σύγκρουση με τον σκοπό του κοινοτικού νομοθέτη για ταχεία

διαδικασία κηρύξεως εκτελεστότητας ενδοκοινοτικής απόφασης. Κατά την ορθότερη άποψη, η οποία υιοθετήθηκε και από το ανώτατο δικαστήριο της χώρας μας (ΑΠ 1321/2004, Αρμ. 2005. 1620) και ακολουθώντας την τελεολογική ερμηνεία, κρίθηκε ότι σκοπός του κοινοτικού νομοθέτη ήταν ο διορισμός αντικλήτου να λαμβάνει χώρα στο δικαστήριο, που επιλαμβάνεται της κηρύξεως εκτελεστότητας αλλοδαπής αποφάσεως, διαμέσου, είτε προφορικού διορισμού αντικλήτου στο ακροατήριο, είτε διορισμού ως αντικλήτου δικηγόρου, βάσει συμβολαιογραφικού πληρεξουσίου, με την επιπρόσθετη διασαφήνιση ότι του δίνει την κατ' άρθρο 40 του Κανονισμού των Βρυξελλών I εντολή να τον εκπροσωπεί ενώπιον όλων των αρμοδίων δικαστηρίων της ελληνικής επικράτειας και σε κάθε βαθμό δικαιοδοσίας και να παραλαμβάνει όλα τα σχετικά με τη δίκη δικόγραφα. Η απόφαση που κηρύσσει την εκτελεστότητα ενδοκοινοτικής απόφασης περιέχει υποχρεωτικώς λεπτομερείς πληροφορίες ως προς το πρόσωπο του αντικλήτου, στον οποίο και θα επιδοθεί η ενδεχόμενη προσφυγή του καθ' ου η εκτέλεση, διασφαλίζοντας έτσι την ενημέρωση του τελευταίου για τον διορισμό αντικλήτου, έστω και την ύστατη στιγμή, δηλαδή κατά την επίδοση της απόφασης που κήρυξε ως εκτελεστή αλλοδαπή απόφαση. Ακόμα και σε συνδυασμό με τα ανωτέρω αναφερόμενα, δεν προβλέπεται κάποια ακυρότητα ή τιμωρία του αιτούντος την κήρυξη της εκτελεστότητας, αν αυτός παρέλειψε να διορίσει αντίκλητο με την αίτησή του, παρά μόνο εάν εξαιτίας αυτής της πλημμέλειας του αιτούντος παρεισέφησαν εμπόδια που δυσκόλεψαν τον καθ' ου η εκτέλεση και είχαν ως συνέπεια να μην μπορέσει αυτός να επιδώσει έγκυρα και έγκαιρα την προσφυγή του κατά της αποφάσεως που κήρυξε την εκτελεστότητα του ενδοκοινοτικού τίτλου.

Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 53 του Κανονισμού των Βρυξελλών I, είναι απαραίτητο να επισυνάπτονται στην αίτηση περί κηρύξεως εκτελεστότητας τα απαιτούμενα κατά το άρθρο αυτό έγγραφα, δηλαδή αντίγραφο της εκτελούμενης αποφάσεως, φέρον τις απαραίτητες εγγυήσεις γνησιότητάς του από τη Γραμματεία του δικαστηρίου προελεύσεως και βεβαίωση της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους όπου εξεδόθη η απόφαση της οποίας ζητείται η εκτέλεση, σύμφωνα με υπόδειγμα που περιλαμβάνεται στον Κανονισμό των Βρυξελλών I, με την οποία βεβαίωση πιστοποιείται η εκτελεστότητα της αποφάσεως στο κράτος εκδόσεως και, σε περίπτωση εκδόσεως ερήμην αποφάσεως, η ημεροχρονολογία επίδοσης του εισαγωγικού της δίκης δικογράφου. Απεναντίας, δεν απαιτείται η προσκόμιση αποδεικτικού επιδόσεως της εκτελούμενης ενδοκοινοτικής αποφάσεως. Τα προσκομιζόμενα έγγραφα, δεν είναι απαραίτητο να έχουν μεταφρασθεί στην γλώσσα

του δικαστηρίου, που θα κηρύξει εκτελεστή την αλλοδαπή απόφαση, παρά μόνον κατόπιν αιτήσεως του δικαστηρίου αυτού, οπότε η μετάφραση θα πρέπει να γίνει και να επικυρωθεί από πρόσωπο που να έχει τη σχετική εξουσία, σύμφωνα με το άρθρο 55 του Κανονισμού των Βρυξελλών I.

2.2.1. 1^ο Στάδιο Διαδικασίας Κήρυξης Εκτελεστότητας

Στο πρώτο στάδιο της διαδικασίας κηρύξεως εκτελεστότητας, καθ' ου η σκοπούμενη εκτέλεση – οφειλέτης δεν συμμετέχει σε καμία φάση αυτού: δεν του κοινοποιείται ούτε αντίγραφο της αιτήσεως του αντιδίκου του – δανειστή που επιδιώκει την κήρυξη ως εκτελεστής ενδοκοινοτικής απόφασης, ούτε καλείται από το δικαστήριο να παρασταθεί κατά τη συζήτηση της εν λόγω αιτήσεως, προκειμένου να εκφράσει τυχόν ενστάσεις και αντιρρήσεις του επί της ακολουθούμενης διαδικασίας. Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση που προηγήθηκε του Κανονισμού 44/2001, ο μονομερής αυτός χαρακτήρας της πρωτοβάθμιας διαδικασίας και το στοιχείο του αιφνιδιασμού που εμπεριέχει, έχει ως δικαιολογητική βάση τον συλλογισμό ότι αν γνωστοποιούνταν στον καθ' ου η εκτέλεση η διαδικασία κηρύξεως εκτελεστότητας σε αυτό το στάδιο, τότε θα του δινόταν η ευκαιρία να μεταβάλλει δολίως τη νομική και πραγματική κατάσταση της κινητής και ακινήτου περιουσίας αυτού, προκειμένου να βλάψει τους δανειστές του. Εξάλλου, κατά τον ίδιο συλλογισμό, ο οφειλέτης δεν στερείται εντελώς του δικαιώματος υπερασπίσεώς του, καθώς επιφυλάσσεται προς το συμφέρον του, η δυνατότητα ασκήσεως από αυτόν προσφυγής, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα του άρθρου 43 του Κανονισμού των Βρυξελλών I, στο δεύτερο στάδιο της διαδικασίας κήρυξης εκτελεστότητας, που θα αναλυθεί διεξοδικά παρακάτω. Σε κάθε περίπτωση, το πρώτο στάδιο της διαδικασίας κηρύξεως εκτελεστότητας ενδοκοινοτικής απόφασης χαρακτηρίζεται από την ταχύτητα και την διεκπεραιωτικότητά του, καθώς αποτελεί στάδιο όπου ελέγχονται τυπικά η εκτελεστότητα του τίτλου που έχει εκδοθεί από κράτος – μέλος και τα λοιπά συνυποβαλλόμενα σχετικά. Στο πλαίσιο αυτό, δεν ελέγχονται αυτεπαγγέλτως ενδεχόμενα κωλύματα κηρύξεως της εκτελεστότητας, σύμφωνα με τα άρθρα 34 και 35 του Κανονισμού των Βρυξελλών I, αλλά ερευνώνται κατά τη δεύτερη φάση της εν λόγω διαδικασίας, που εκκινείται με την άσκηση προσφυγής εκ μέρους του καθ' ου η εκτέλεση. Περαιτέρω, η εκδοθησομένη από τα δικαστήρια του κράτους εκτελέσεως απόφαση, έχει διαπλαστικό χαρακτήρα, διαπιστωτικό της εκτελεστότητας της

αλλοδαπής αποφάσεως, χωρίς να αλλοιώνει με οποιονδήποτε τρόπο το περιεχόμενο αυτής. Κατά τον Άρειο Πάγο, η απόφαση αυτή δεν συνιστά ουσιαστικά απόφαση, αλλά δικαστική διαταγή.¹⁹

Για την κήρυξη της εκτελεστότητας ελέγχεται απαρεγκλίτως η συνδρομή της ενεργητικής νομιμοποίησης του αιτούντος προς υποβολή της σχετικής αιτήσεως κήρυξης εκτελεστότητας, η αρμοδιότητα του επιλαμβανόμενου δικαστηρίου καθώς επίσης και η εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση του Κανονισμού των Βρυξελλών I. Επιπρόσθετα, όπως ισχύει και στην περίπτωση κηρύξεως ως εκτελεστού αλλοδαπού τίτλου κατά τον ΚΠολΔ, έτσι και στην περίπτωση του Κανονισμού των Βρυξελλών I, απαραίτητο προαπαιτούμενο για την κήρυξη ως εκτελεστής ενδοκοινοτικής αποφάσεως στην ημεδαπή, είναι η εκτελεστότητα της αποφάσεως αυτής σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους – μέλους εκδόσεως αυτής, αρκεί δε η τυπική εκτελεστότητα της αποφάσεως. Κρίσιμος χρόνος για την ύπαρξη της εκτελεστότητας στο κράτος προελεύσεως της απόφασης, είναι ο χρόνος κατά τον οποίο η απόφαση αυτή κηρύσσεται εκτελεστή από τα δικαστήρια του κράτους εκτελέσεως.

Εν συνεχεία, εφόσον διαπιστωθεί ότι συντρέχουν όλες οι τυπικές προϋποθέσεις για την κήρυξη ως εκτελεστής της εκάστοτε υπό κρίση ενδοκοινοτικής αποφάσεως, η τελευταία κηρύσσεται αυτομάτως οιοδήποτε εκτελεστή, με απόφαση που εκδίδει το αρμόδιο δικαστήριο του κράτους εκτελέσεως. Η αίτηση μπορεί να απορριφθεί μόνον, όταν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις, που θέτουν τα άρθρα 38-40 του Κανονισμού των Βρυξελλών I. Η απόφαση αυτή, είτε θετική, είτε απορριπτική, γνωστοποιείται αυτεπαγγέλτως στον αιτούντα ή κατά βάση με επιμέλεια του αιτούντος την κήρυξη της εκτελεστότητας. Με την επίδοση της ανωτέρω αποφάσεως, ξεκινά η προθεσμία ασκήσεως από μέρους του προσφυγής (άρθρο 43 του Κανονισμού των Βρυξελλών I) αλλά και η διενέργεια εξασφαλιστικών της απαιτήσεώς του μέτρων (άρθρο 47 του Κανονισμού των Βρυξελλών I).²⁰

Στην περίπτωση που η απόφαση του δικαστηρίου του κράτους εκτελέσεως, κηρύσσει την εκτελεστότητα της ενδοκοινοτικής αποφάσεως, τότε η απόφαση αυτή επιδίδεται

¹⁹ ΑΠ 1028/2009, αδημοσίευτη, Νίκας, Νικόλαος Θ, (2012), Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως II, Ειδικό Μέρος, Εκδ. Σάκκουλα, σελ. 313

²⁰ Αρβανιτάκης, Πάρις, (2004), Ασφαλιστικά μέτρα πριν από την κήρυξη εκτελεστότητας αλλοδαπής αποφάσεως στην ημεδαπή κατά τον Κανονισμό 44/2001, Αρμενόπουλος, σελ. 796

με επιμέλεια της γραμματείας του εκδόντος αυτήν δικαστηρίου, στον καθ' ου η εν λόγω εκτέλεση – οφειλέτη, συγκοινοποιουμένης της ενδοκοινοτικής αποφάσεως που κηρύχθηκε εκτελεστή από το ημεδαπό δικαστήριο, εφόσον η τελευταία δεν είχε κοινοποιηθεί στον καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη σε προγενέστερο χρόνο. Εφόσον ο καθ' ου εκτέλεση έχει την κατοικία (επί φυσικού προσώπου) ή την έδρα του (επί νομικού προσώπου) εκτός των ορίων του κράτους - μέλους εκτελέσεως, αλλά σε άλλο κράτος – μέλος, τότε σύμφωνα με το άρθρο 43 του Κανονισμού των Βρυξελλών I, τότε η επίδοση θα διενεργηθεί είτε προς τον ίδιο (επί φυσικού προσώπου) ή στον νόμιμο εκπρόσωπό του (επί νομικού προσώπου), άλλως στον τόπο όπου βρίσκεται η κατοικία/έδρα αυτού. Ειδάλλως, εφόσον ο καθ' ου η εκτέλεση – οφειλέτης έχει τη μόνιμη κατοικία/έδρα του εκτός κράτους – μέλους, η επίδοση γίνεται σύμφωνα με το δίκαιο του τόπου όπου βρίσκεται το δικαστήριο που κήρυξε εκτελεστή την ενδοκοινοτική απόφαση. Κατά συνέπεια, στην περίπτωση της Ελλάδας, τιαυτή απόφαση επιδίδεται στον εισαγγελέα της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών, όπως ορίζεται από τα άρθρα 134 και 136 του ΚΠολΔ.

Ωστόσο, η οριστική απόφαση που δέχεται την αίτηση του δανειστή περί κηρύξεως ως εκτελεστής ενδοκοινοτικής αποφάσεως, δεν δύναται να εκτελεστεί παραχρήμα. Διαρκούσης της προθεσμίας για άσκηση της προσφυγής του άρθρου 43 του Κανονισμού των Βρυξελλών I εκ μέρους του καθ' ου η εκτέλεση – οφειλέτη και μέχρι την έκδοση αποφάσεως, σε περίπτωση ασκήσεως της προσφυγής, επ' αυτής, η απόφαση του δικαστηρίου που εξεδόθη κατά το πρώτο στάδιο της διαδικασίας, δεν εκτελείται, καθώς όπως προαναφέρθηκε κατά το πρώτο στάδιο ελέγχθησαν οι τυπικές και μόνον προϋποθέσεις κηρύξεως εκτελεστότητας, ενώ δεν εξετάσθηκαν κωλύματα της διαδικασίας εκτελέσεως. Παρόλ' αυτά, προβλέπεται από το άρθρο 47 του Κανονισμού των Βρυξελλών I για τον δανειστή και αιτούντα την κήρυξη της εκτελεστότητας, η δυνατότητα να ζητήσει από τα δικαστήρια του κράτους εκτελέσεως, τη λήψη οποιουδήποτε ασφαλιστικού μέτρου κρίνει ως προσφορότερο για τη διασφάλιση της απαιτήσεώς του έναντι δολίων ενεργειών του οφειλέτη και καθ' ου η κρινόμενη εκτέλεση επί της περιουσίας του, με σκοπό τη βλάβη των συμφερόντων του δανειστή του και ωδ' αιτούντος. Συνεπεία των ανωτέρω, η απόφαση που κηρύσσει στην ημεδαπή ως εκτελεστό έναν ενδοκοινοτικό τίτλο, δύναται να χορηγεί επιπλέον το δικαίωμα εγγραφής προσημειώσεως υποθήκης επί της περιουσίας του οφειλέτη, επιβολής συντηρητικής κατασχέσεως, μεσεγγυήσεως κλπ. χωρίς να απαιτείται ο δανειστής να υποβάλλει ενώπιον των δικαστηρίων

ξεχωριστή αίτηση ασφαλιστικών μέτρων για τη διασφάλιση των συμφερόντων του έναντι του οφειλέτη, διαδικασία ασφαλώς τόσο χρονοβόρα όσο και κοστοβόρα. Απεναντίας, στην απόφαση που κηρύσσει την εκτελεστότητα, ενυπάρχει η εξουσία λήψεως ασφαλιστικών μέτρων υπέρ του αιτούντος την εκτελεστότητα δανειστή.

2.2.2. 2^ο Στάδιο Διαδικασίας Κήρυξης Εκτελεστότητας. Λόγοι Προσφυγής

Το δεύτερο στάδιο είναι προαιρετικό και ξεκινάει με πρωτοβουλία είτε του καθ' ου η εκτέλεση – οφειλέτη (εφόσον η πρωτόδικη απόφαση κήρυξε ως εκτελεστή την ενδοκοινοτική απόφαση) είτε του αιτούντος (εφόσον η πρωτόδικη απόφαση απέρριψε την αίτηση του δανειστή περί κηρύξεως ως εκτελεστής ενδοκοινοτικής απόφασης), μέσω της ασκήσεως προσφυγής. Τρίτοι προς τους ανωτέρω (δανειστής – οφειλέτης) δεν μπορούν να συμμετάσχουν στο στάδιο αυτό. Σε αντίθεση με το πρώτο στάδιο κήρυξης εκτελεστότητας, το οποίο χαρακτηρίζεται από μονομέρεια, καθώς δεν δύναται να συμμετάσχει σε αυτό ο καθ' ου η σκοπούμενη εκτέλεση, στο δεύτερο στάδιο κήρυξης της εκτελεστότητας, αντισταθμίζεται το μονοδιάστατο στοιχείο της πρώτης φάσης και κατ' επέκταση αποκαθίσταται το δικαίωμα ακροάσεως του καθ' ου η εκτέλεση – οφειλέτη. Ωσαύτως, η εκουσία δικαιοδοσία του πρώτου σταδίου, τρέπεται σε αμφισβητούμενη δικαιοδοσία.

Πολλές θεωρίες έχουν διατυπωθεί σχετικά με το χαρακτήρα της προσφυγής κατά το άρθρο 43 του Κανονισμού των Βρυξελλών I, ήτοι εάν αποτελεί ένδικο βοήθημα ή ένδικο μέσο. Ο Κανονισμός των Βρυξελλών I, αν και προβλέπει την προθεσμία ασκήσεως της προσφυγής, το αρμόδιο δικαστήριο καθώς επίσης και τη διαδικασία εκδίκασεως της προσφυγής, εντούτοις εναποθέτει τον σχεδιασμό της αλλά και τον τρόπο ασκήσεώς της στον νομοθέτη του εκάστοτε επιλαμβανομένου κράτους εκτελέσεως της αλλοδαπής αποφάσεως. Το κυριότερο, ο Κανονισμός των Βρυξελλών I, αντικατέστησε τον προσφορότερο όρο «προσφυγή» που επικρατούσε επί ισχύος της Συμβάσεως των Βρυξελλών με τον περισσότερο συγκεκριμένο όρο «ένδικα μέσα». Ο νομικός χαρακτηρισμός όμως αυτού του μορφώματος επηρεάζει αποφασιστικά τον τρόπο ασκήσεώς του, καθώς εάν η προσφυγή αποτελεί ένδικο μέσο, τότε αρκεί για την άσκησή του η κατάθεση του σχετικού δικογράφου στη γραμματεία του αρμόδιου για την εκδίκασή του Εφετείου, ενώ εάν ήθελε κριθεί ότι το μόρφωμα αυτό αποτελεί ένδικο βοήθημα, τότε δεν αρκεί μόνο η κατά τα ανωτέρω κατάθεση του σχετικού δικογράφου στη γραμματεία του αρμοδίου δικαστηρίου, αλλά

απαιτείται και η κοινοποίηση αντιγράφου αυτού στον αντίδικο. Ωστόσο, όπως θα αναλυθεί αμέσως κατωτέρω, το μόρφωμα αυτό φέρει χαρακτηριστικά τόσο ενδίκου βοηθήματος όσο και ενδίκου μέσου. Σύμφωνα με όσα ισχύουν στο ελληνικό δικαιοσύστημα, δύσκολα θα μπορούσε αυτό να θεωρηθεί ως ένδικο μέσο, κυρίως στην περίπτωση που ασκείται από τον καθ' ου η σκοπούμενη εκτέλεση και ο οποίος στερείται του δικαιώματος συμμετοχής στην πρώτη φάση κηρύξεως εκτελεστότητας. Το ένδικο μέσο, ασκείται, κατά το ελληνικό δίκαιο, από διάδικο που έχει συμμετάσχει στην αρχική δίκη, ωστόσο στην προκειμένη περίπτωση ο καθ' ου η εκτέλεση ούτε συμμετείχε στην πρωτοβάθμια δικαστική διαδικασία, ούτε συμμετείχε με οποιονδήποτε τρόπο στην αρχική δίκη. Επομένως, κατά το ελληνικό νομικό σύστημα, ο καθ' ου η εκτέλεση είναι προσφορότερο να ασκήσει ένδικο βοήθημα, με το οποίο επιζητεί το πρώτον δικαστική προστασία. Συνεπεία των ανωτέρω, φρονείται ότι το ιδιόμορφο αυτό μόρφωμα του άρθρου 43 του Κανονισμού των Βρυξελλών I, αποτελεί κατά βάση ένα ένδικο βοήθημα, παρά την περιγραφή του ως ενδίκου μέσου. Εξάλλου, ο ίδιος χαρακτηρισμός περί ενδίκου βοηθήματος, είχε υιοθετηθεί και κατά την Σύμβαση των Βρυξελλών και συνεπώς, με δεδομένο ότι ο Κανονισμός των Βρυξελλών I αποτελεί λογική συνέχεια και εξέλιξη του, ομοίως ισχύει και υπό την ισχύ του εν λόγω Κανονισμού. Έτσι, για την ολοκληρωμένη άσκηση της προσφυγής, υπό τον χαρακτήρα του ενδίκου βοηθήματος, απαιτείται τόσο η νομότυπη και έγκαιρη κατάθεσή του στη γραμματεία του αρμοδίου Εφετείου αλλά επιπλέον και η έγκυρη και εμπρόθεσμη επίδοση κεκυρωμένου αντιγράφου αυτού στον αντίδικο.

Ως προς την προθεσμία ασκήσεως της προσφυγής, αυτή διαφοροποιείται ανάλογα με την κατοικία/έδρα του καθ' ου η εκτέλεση – οφειλέτη. Σε περίπτωση που αυτός κατοικεί στο κράτος, τα δικαστήρια του οποίου έχουν κηρύξει την εκτελεστότητα, η προθεσμία ασκήσεως της προσφυγής είναι ένας μήνας από την επίδοση της αποφάσεως που κήρυξε την εκτελεστότητα της ενδοκοινοτικής απόφασης. Στην περίπτωση δε που ο καθ' ου η εκτέλεση – οφειλέτης έχει την κατοικία του σε άλλο κράτος - μέλος από αυτό, τα δικαστήρια του οποίου έχουν κηρύξει την εκτελεστότητα, η προθεσμία ασκήσεως της προσφυγής είναι δυο μήνες και ξεκινά από την επίδοση της αποφάσεως που κήρυξε την εκτελεστότητα της ενδοκοινοτικής απόφασης ενώ εάν ο καθ' ου η εκτέλεση – οφειλέτης έχει την κατοικία του εκτός των ορίων της Κοινότητας, τότε η προθεσμία ασκήσεως της προσφυγής είναι και πάλι ένας μήνας, ο οποίος αφετηριάζει από την ημερομηνία που πραγματοποιήθηκε η επίδοση, σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους εκδόσεως της δικαστικής αποφάσεως.

Ως προελέχθη, η προσφυγή συζητείται ενώπιον του δευτεροβαθμίου δικαστηρίου προφορικά, κατά τους κανόνες της αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας. Στην ημεδαπή, σε περίπτωση ερημοδικίας του εκκαλούντος και κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 524 του ΚΠολΔ, η προσφυγή απορρίπτεται.

Το εφετείο ελέγχει αυτεπαγγέλτως την έλλειψη διαδικαστικών προϋποθέσεων της δικής, ενώ δεν επιτρέπεται να εξετάσει αυτεπάγγελτα τα κωλύματα της εκτελεστότητας, τα οποία θα πρέπει να αναφέρονται αναλυτικά στο δικόγραφο της προσφυγής. Στο δικόγραφο της προσφυγής δεν επιτρέπεται αναφορά (και εφόσον περιέχεται, δεν λαμβάνεται υπόψη) λόγων ανακοπής κατά του κύρους της εκτελέσεως καθώς επίσης και λόγων ενστάσεων, γεννώμενων μετά την έκδοση της αλλοδαπής αποφάσεως.²¹ Ωσαύτως, δεν επιτρέπεται σύμφωνα με το άρθρο 45 του Κανονισμού των Βρυξελλών I, η εξέταση της ουσίας της υποθέσεως ή η διερεύνηση νομικών και πραγματικών σφαλμάτων του δικαστηρίου εκδόσεως της αλλοδαπής αποφάσεως.

Σε περίπτωση δε που η προσφυγή ασκείται από τον αιτούντα την κήρυξη εκτελεστότητας αλλοδαπής απόφασης (εφόσον η αίτησή του απορρίφθηκε από το δικαστήριο της πρώτης φάσης κηρύξεως εκτελεστότητας), η διαδικασία εκδικάσεως της προσφυγής του δεν διαφοροποιείται από εκείνη της προσφυγής του καθ' ου η σκοπούμενη εκτέλεση – οφειλέτη. Το μοναδικό στοιχείο που διαφοροποιεί την προσφυγή του αιτούντος από αυτήν του καθ' ου η εκτέλεση, είναι το γεγονός ότι η προσφυγή του αιτούντος την κήρυξη εκτελεστότητας είναι απρόθεσμη.

Στο δεύτερο στάδιο κηρύξεως της εκτελεστότητας, τίθενται κάτω από το πρίσμα του δικαστή, τα κωλύματα ή άλλως οι λόγοι αρνήσεως της κήρυξης της εκτελεστότητας, οι οποίοι για λόγους οικονομίας της δίκης του πρώτου σταδίου, δεν ηδύναντο να προβληθούν, λαμβανομένης υπόψη και της απουσίας του καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη από το πρώτο στάδιο. Κατά το άρθρο 45 του Κανονισμού των Βρυξελλών I, η κήρυξη της εκτελεστότητας ανακαλείται (αν η πρωτόδικη απόφαση ήταν θετική για τον αιτούντα) ή απορρίπτεται η άρνηση κήρυξης της εκτελεστότητας (αν η πρωτόδικη απόφαση απέρριψε το αίτημα του αιτούντος), εφόσον συντρέχουν οι λόγοι που προβλέπονται περιοριστικά στα άρθρα 34 και 35 του ίδιου ως άνω Κανονισμού. Οι λόγοι αυτοί, οι οποίοι πρέπει απαρεγκλίτως να εξειδικεύονται στο δικόγραφο της προσφυγής και οι οποίοι αποτελούν κατ' ουσίαν τα κωλύματα κηρύξεως της εκτελεστότητας, είναι οι ακόλουθοι, ενδεδειγμένα περιγραφόμενοι:

²¹ Γέσιου - Φαλτσή, Πελαγία, (2007), Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως III, Η διεθνής αναγκαστική εκτέλεση, Εκδ. Σάκουλα, σελ. 771

Α) Δημόσια τάξη: Όπως στη Σύμβαση των Βρυξελλών, έτσι και στον Κανονισμό των Βρυξελλών I ²², διατηρείται η γενική ρήτρα της δημοσίας τάξεως, με την συμπλήρωση ωστόσο του επιρρήματος «προφανώς» στη διατύπωση του σχετικού κανόνα, προκειμένου να υπογραμμιστεί η κατ' εξαίρεση λήψη υπόψιν της εν λόγω ρήτρας. Ούτως, σύμφωνα με το άρθρο 34 αριθμός 1 του Κανονισμού των Βρυξελλών I, ματαιώνεται η εκτέλεση ενδοκοινοτικής απόφασης στην ημεδαπή, όταν η εκτέλεση αυτή αντιτίθεται «προφανώς» στην δημόσια τάξη. Τούτο υποδηλώνει σαφώς ότι η γενική ρήτρα δημοσίας τάξεως τίθεται σε εφαρμογή κατ' εξαίρεση και ερμηνευομένη συσταλτικώς, όπως εύστοχα είχε ήδη παρατηρηθεί υπό την ισχύ της προγενέστερης Συμβάσεως των Βρυξελλών αλλά και από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Μάλιστα, ενώ η εφαρμογή της ρήτρας της δημοσίας τάξεως εναπόκειται γενικότερα στη διακριτική ευχέρεια των δικαστηρίων του κράτους που καλείται να εκτελέσει την δικαστική απόφαση, εντός του πλαισίου εφαρμογής του Κανονισμού I των Βρυξελλών, πρέπει να δοθεί στην έννοια της δημοσίας τάξεως μια ερμηνεία που να συνάδει με τους σκοπούς του Κανονισμού των Βρυξελλών I. Ωσαύτως, θεωρείται ότι η εκτέλεση ενδοκοινοτικής αποφάσεως στην ημεδαπή προσκρούει στην δημόσια τάξη, όταν αντιτίθενται σε θεμελιώδεις αρχές και αξίες του κράτους όπου σκοπεύεται η εκτέλεση της εν λόγω αποφάσεως. Ωστόσο, ο Κανονισμός των Βρυξελλών I, από την ίδια τη φύση του, δεν μπορεί να υπεισέλθει στο περιεχόμενο της εθνικής δημόσιας τάξης, δύναται μόνο να χαράζει τα όρια, στο εσωτερικό των οποίων δέον είναι να κινηθούν τα δικαστήρια της ημεδαπής έννομης τάξης, εφαρμόζοντας την έννοια της δημοσίας τάξης. Όρια της ευρωπαϊκής δημόσιας τάξης, είναι οι κοινοτικές ελευθερίες και γενικά οι επιτακτικές ρυθμίσεις του κοινοτικού δικαίου. Επομένως, για να κρίνει το δευτεροβάθμιο δικαστήριο εάν παραβιάσθηκε η δημόσια τάξη, οφείλει να συνεκτιμήσει το σύνολο των εκάστοτε υπό κρίση περιστάσεων και εφόσον διαπιστώσει ότι η παράβαση ήταν τέτοιας σοβαρότητας, ώστε να πλήττεται η αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των δικαστικών αποφάσεων, τότε θα πρέπει να προβαίνει στον αποκλεισμό της εκτέλεσης αλλοδαπής απόφασης στην ημεδαπή έννομη τάξη. Συνεπεία των ανωτέρω, η εκτέλεση αλλοδαπής απόφασης παρουσιάζει προσκόμματα όταν η αντίθεση στη δημόσια τάξη του κράτους υποδοχής είναι αυταπόδεικτη και προφανής. Δηλαδή η προσβολή που προκαλείται από την αλλοδαπή απόφαση, θα πρέπει να αποτελεί κατάφωρη παραβίαση κανόνα δικαίου, τόσο δικονομικής όσο και

²² Άρθρα 34 (1), 45 (1) του Κανονισμού 44/2001 (Κανονισμός των Βρυξελλών I)

ουσιαστικής φύσεως, σε κάθε περίπτωση όμως θεμελιώδους για την έννομη τάξη του κράτους εκτελέσεως της απόφασης αυτής, σύμφωνα και με τα οριζόμενα μεταξύ άλλων από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, το κοινοτικό δίκαιο και το Σύνταγμα.

Εντούτοις, η γενική ρήτρα δημοσίας τάξεως τυγχάνει εφαρμογής μόνο όταν δεν υπάρχει χώρος εφαρμογής για τα λοιπά, κάτωθι περιγραφόμενα κωλύματα, ως εκ τούτου, η εφαρμογή της ρήτρας αυτής έχει καθαρά επικουρικό χαρακτήρα.

B) Παραβίαση του δικαιώματος υπερασπίσεως: Σύμφωνα με το άρθρο 27 αριθμός 2 της προγενεστερώς ισχύσασης Συμβάσεως των Βρυξελλών, υφίσταται παραβίαση του δικαιώματος ακροάσεως του καθ' ου η εκτέλεση και προσφεύγοντος κατά της αποφάσεως που κήρυξε εκτελεστή ενδοκοινοτική απόφαση, εάν το εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο δεν επιδόθηκε στον αντίδικο έγκυρα και έγκαιρα. Αντιθέτως, δεν υπάρχει παραβίαση του δικαιώματος υπερασπίσεως, λόγω μη επιδόσεως σε αυτόν κλήσης προς συζήτηση, αν ο εναγόμενος εμφανίστηκε ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου αυτοβούλως και συμμετείχε στην ενώπιόν του διαδικασία, ακόμα και μόνο και μόνο για να αμφισβητήσει τη δικαιοδοσία του κρίνοντος δικαστηρίου²³. Ωστόσο, η ρύθμιση αυτή κατηγορήθηκε για μεγάλη αυστηρότητα, προλείποντας το έδαφος για την αλλαγή που εν συνεχεία επέφερα ο σήμερα ισχύων Κανονισμός των Βρυξελλών I. Βάσει του άρθρου 34 αριθμός 2 αυτού, η ενδοκοινοτική απόφαση δεν δύναται να εκτελεσθεί στο κράτος υποδοχής της, εάν «το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο δεν έχει επιδοθεί ή κοινοποιηθεί στον ερημοδικήσαντα εναγόμενο εγκαίρως και κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μπορεί να αμυνθεί, εκτός εάν ο εναγόμενος παρέλειψε να ασκήσει προσφυγή κατά της αποφάσεως, ενώ θα μπορούσε να το πράξει». Στο σημείο αυτό, κρίνεται σκόπιμο να διευκρινιστεί η έννοια του εισαγωγικού δικογράφου μιας δίκης. Ως εισαγωγικό δικόγραφο, νοείται οποιοδήποτε έγγραφο, διαμέσου του οποίου γνωστοποιούνται στον εναγόμενο για πρώτη φορά όλα εκείνα τα μέσα επιθέσεως που έχει στην διάθεσή του ο ενάγων και στρέφονται εναντίον του εναγομένου, διευκολύνοντάς τον (δηλαδή τον εναγόμενο) έτσι (με τη γνωστοποίηση) να προετοιμάσει την άμυνά του και να ασκήσει τα δικαιώματά του. Υπό αυτή την έννοια, εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο συνιστούν, πέραν της αγωγής, η ανταγωγή, η παρεμπίπτουσα αγωγή, ενώ ως ισοδύναμο με αυτήν έγγραφο νοείται η διαταγή πληρωμής.

²³ Maersk Olie & Gas A/S versus De Haan & De Boer (2005), Lloyd's Rep 210, (56)

Όπως καθίσταται σαφές με τα ανωτέρω, η νέα ρύθμιση που εισάγεται με το άρθρο 34 αριθμός 2 του Κανονισμού των Βρυξελλών I, έχει σαν στόχο να απαλείψει την άκρατη τυπικότητα που χαρακτήριζε στο σημείο αυτό την προγενέστερη ισχύουσα Σύμβαση των Βρυξελλών και οδηγούσε συχνά σε καταχρήσεις, εστιάζοντας κατά κύριο λόγο στις ερήμην αποφάσεις, οι οποίες εξεδόθησαν σε διαδικασία κατ' αντιδικία και επιχειρώντας να προστατεύσει τον ερημοδικήσαντα διάδικο από παραβίαση του δικαιώματός του ακροάσεως, εφόσον όμως η παραβίαση αυτή απορρέει από την μη έγκαιρη ή πλημμελή επίδοση του εισαγωγικού της δίκης δικογράφου. Η έννοια του εισαγωγικού της δίκης δικογράφου, του στοιχειώδους περιεχομένου αυτού αλλά και του καθορισμού των δικογράφων που πρέπει να επιδίδονται στον εναγόμενο, καθορίζεται βάσει του δικαίου του κράτους – μέλους έκδοσης της δικαστικής αποφάσεως.

Σε αντίθεση λοιπόν με τη Σύμβαση των Βρυξελλών, ο Κανονισμός των Βρυξελλών I, δεν επικεντρώνει δογματικά το ενδιαφέρον του, κατά την κρίση του αν παραβιάστηκε ή όχι το δικαίωμα υπερασπίσεως του ερημοδικούντος εναγομένου, στην επιμέλεια και στην έγκαιρη επίδοση του εισαγωγικού της δίκης δικογράφου (π.χ. δεν αρνείται την κήρυξη της εκτελεστότητας, στην περίπτωση απλών παρατυπιών στην επίδοση). Αναγνωρίζει σαφώς το γεγονός ότι το νομότυπο και το έγκαιρο της επιδόσεως διασφαλίζει την άμυνα του εναγομένου, θεωρεί ωστόσο ότι το δικαίωμα ακροάσεως και υπερασπίσεως του ερημοδικούντος εναγομένου καταπατήθηκε, και επομένως, συντρέχει κώλυμα αναγνωρίσεως της εκτελεστότητας ενδοκοινοτικής αποφάσεως, στις περιπτώσεις εκείνες, που η άτακτη επίδοση οδηγεί στην απίσχνανση της δυνατότητας άμυνας του εναγομένου. Έτσι, σύμφωνα και με πάγια νομολογία που ισχύει στη χώρα μας²⁴, έχει κριθεί ότι, παρά την ύπαρξη παρατυπιών στην επίδοση εισαγωγικού της δίκης δικογράφου, δεν συντρέχει εμπόδιο αναγνωρίσεως και κηρύξεως ως εκτελεστής αλλοδαπής απόφασης, εάν ο εναγόμενος έλαβε γνώση της δίκης και είχε χρόνο να προετοιμάσει την υπεράσπισή του έναντι των μέσων επιθέσεως του ενάγοντος. Παρά ταύτα, επίδοση πρέπει να υφίσταται, κατά τη νομική έννοια του όρου και δεν αρκεί άλλος τρόπος γνωστοποίησης του δικογράφου στον εναγόμενο.

Επιπρόσθετα, το αν η επίδοση έγινε νομότυπα, θα κριθεί με βάση το δίκαιο του κράτους εκδόσεως της αποφάσεως, της οποίας ζητείται η κήρυξη ως εκτελεστής σε

²⁴ ενδεικτικά ΑΠ 7/2009, ΕλλΔνη 2009.494, ΕφΑθ 1356/2007, ΕλλΔνη 2008.1498

έτερο κράτος μέλος. Στην προκειμένη περίπτωση, επί των επιδόσεων, μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφαρμόζεται ο Κανονισμός 1393/2007, σύμφωνα με τον οποίο υπάρχει νομότυπη επίδοση και όταν γίνεται μέσω ταχυδρομείου και συνοδεύεται από συστημένη επιστολή με απόδειξη παραλαβής αλλά και όταν γίνεται επίδοση στον εισαγγελέα για άτομα αγνώστου διαμονής ή νομικά πρόσωπα αγνώστου έδρας, σε κάθε περίπτωση όμως, θα πρέπει να παρέχεται επαρκής χρόνος στον εναγόμενο ώστε να προετοιμάσει την υπερασπιστική του γραμμή.

Περαιτέρω και πέραν του νομοτύπου της επιδόσεως, η επίδοση θα πρέπει να γίνεται και εμπρόθεσμα, προκειμένου να δοθεί στον εναγόμενο χρόνος να προετοιμάσει την άμυνά του και να διορίσει δικηγόρο για την υπεράσπισή του. Μάλιστα, το έγκαιρο της επιδόσεως, κρίνεται από το δικαστήριο του κράτους εκτελέσεως και όχι από αυτό του κράτους εκδόσεως της απόφασης, αφού συνεκτιμηθεί πληθώρα παραγόντων, όπως ενδεικτικά η δυσκολία και η βαρύτητα της ενδίκου υποθέσεως, η χιλιομετρική απόσταση του εναγομένου από το δικαστήριο που θα εκδικαστεί η υπόθεση κλπ.

Ωστόσο, υπό το πρίσμα εφαρμογής του Κανονισμού των Βρυξελλών I, παρά τη σωρευτική συνδρομή των ανωτέρω κωλυμάτων κηρύξεως εκτελεστότητας αλλοδαπής απόφασης, το δικαστήριο του κράτους εκτελέσεως κηρύσσει εκτελεστή την αλλοδαπή απόφαση που παρουσιάζει τιαύτες «ατέλειες», εφόσον ο ερημοδικήσας εναγόμενος δεν προσέβαλε την ερήμην αυτού εκδοθείσα απόφαση, ή την προσέβαλε, αλλά εκπρόθεσμα (ή απορρίφθηκε το ένδικο μέσο από το δικαστήριο ως απαράδεκτο λόγω ακριβώς της εκπροθέσμου ασκήσεώς του από τον ερημοδικήσαντα εναγόμενο), υπό την προϋπόθεση όμως ότι το αλλοδαπό δίκαιο τον εξόπλιζε με το δικαίωμα ασκήσεως ενδίκων μέσων και ότι η ερήμην απόφαση του επιδόθηκε.

Με αυτό τον τρόπο, ο Κανονισμός των Βρυξελλών I, έχει σαν στόχο να ενισχύσει την κυκλοφορία των ερήμην αποφάσεων και να περιορίσει την έννοια της ερημοδικίας σε συγκεκριμένες περιπτώσεις.

Γ) Ασυμβίβαστο με ημεδαπή απόφαση: στην περίπτωση αυτή και σύμφωνα με το άρθρο 34 αριθμός 3 του Κανονισμού των Βρυξελλών I, η απόφαση που εξεδόθη από δικαστήριο κράτους είναι ασυμβίβαστη με απόφαση, που εξεδόθη μεταξύ των ιδίων διαδικιών στο κράτος, στο οποίο ζητείται η εκτέλεση αποφάσεως άλλου κράτους μέλους, ακόμη και αν η αλλοδαπή απόφαση εδράζεται σε διαφορετική ιστορική βάση. Προβάδισμα παραχωρείται την εγχώρια απόφαση, ενώ είναι αδιάφορο το αν αυτή είναι προγενέστερη ή μεταγενέστερη της αλλοδαπής αποφάσεως, αν είναι

προδικαστική, οριστική, τελεσίδικη ή αμετάκλητη, αρκεί να αφορά τους ίδιους διαδίκους²⁵. Απεναντίας, δεν θεωρείται ότι υπάρχει ασυμβίβαστο αν η αλλοδαπή απόφαση έκρινε το επίδικο δικαίωμα νόμω και ουσία βάσιμο, ενώ η εγχώρια απόφαση απέρριψε την αγωγή που αφορούσε το ίδιο ως άνω δικαίωμα, ως αόριστη.

Δ) Ασυμβίβαστο με απόφαση που εκδόθηκε σε τρίτο κράτος: Σύμφωνα με το άρθρο 34 αριθμός 4 του Κανονισμού των Βρυξελλών I, στην περίπτωση που η ενδοκοινοτική απόφαση είναι ασυμβίβαστη με απόφαση, που εξεδόθη σε προγενέστερο χρόνο μεταξύ των ιδίων διαδίκων και με την ίδια ιστορική και νομική βάση σε έτερο κράτος μέλος ή ακόμα και σε τρίτο κράτος, συντρέχει κώλυμα εκτελεστότητας. Για την εκτίμηση του ασυμβιβάστου, ο αρμόδιος δικαστής θα επιληφθεί του θέματος με βάση τα ίδια κριτήρια που χρησιμοποιούνται για τη συνδρομή του ασυμβιβάστου, στην περίπτωση του άρθρου 34 αριθμός 3 του Κανονισμού των Βρυξελλών I.

Ε) Παραγνώριση αποκλειστικών δικαιοδοτικών βάσεων: Ο Κανονισμός των Βρυξελλών I παρουσιάζεται υπό τη μορφή διπλής συμβάσεως που ρυθμίζει τους κανόνες δικαιοδοσίας, αναγνώρισης και εκτέλεσης των εκδοθεισών αποφάσεων. Συνακόλουθα, δικαστήριο κράτους μέλους από το οποίο ζητείται να αναγνωρίσει και να εκτελέσει απόφαση που εκδόθηκε από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους δεν δικαιούται να εξετάσει τη δικαιοδοτική ικανότητα του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση.²⁶ Υπάρχουν ωστόσο συγκεκριμένες εξαιρέσεις σε αυτή τη γενική αρχή. Η υποτιθέμενη δικαιοδοσία των δικαστηρίων ενός κράτους μέλους δύναται, σε συγκεκριμένες περιστάσεις, να υπόκειται σε αναθεώρηση κατά το στάδιο αναγνώρισης και εκτέλεσης της απόφασης. Σύμφωνα λοιπόν με το άρθρο 35 σημείο 1 του Κανονισμού των Βρυξελλών I, το δικαστήριο του κράτους εκτελέσεως ενδοκοινοτικής απόφασης, παρά το γεγονός ότι δεν δικαιούται κατά κανόνα να εξετάσει αν το δικαστήριο που εξέδωσε την αλλοδαπή απόφαση, της οποίας ζητείται η κήρυξη ως εκτελεστής, είχε διεθνή δικαιοδοσία για την εκδίκαση της συγκεκριμένης υποθέσεως, δεν κηρύσσει ως εκτελεστή αυτήν την απόφαση, αν παραβιάστηκαν κατά την έκδοσή της κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας στις υποθέσεις ασφαλίσεων (άρθρο 8 επ.), επί καταναλωτικών συμβάσεων ή αποκλειστικής δικαιοδοσίας. Επανεξέταση των αποφάσεων επί των ανωτέρω ζητημάτων

²⁵ Οράτε για παράδειγμα Italian Leather SpA versus WECO Polstermobilier GmbH & Co (2002) ECR I-4995

²⁶ Κανονισμός των Βρυξελλών I, άρθρο 35 (3)

δικαιολογείται από το γεγονός ότι αυτές εκφεύγουν από τους συνήθεις κανόνες δικαιοδοσίας και μπορούν να υπάρξουν έτσι διαφορετικές ερμηνείες των διατάξεων αυτών μεταξύ των δικαστηρίων των κρατών που εκδίδουν τις σχετικές αποφάσεις και των δικαστηρίων των κρατών που καλούνται να τις εκτελέσουν²⁷. Παρόλ' αυτά, για να εξακριβωθεί ότι η διαδικασία επανεξετάσεως της δικαιοδοσίας δεν προσκρούει στον βασικό σκοπό του Κανονισμού των Βρυξελλών I ως προς τη διευκόλυνση της αναγνώρισης και εκτέλεσης δικαστικών αποφάσεων μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο Κανονισμός των Βρυξελλών I ορίζει ότι το δικαστήριο κράτους μέλους που καλείται να εκτελέσει απόφαση που εκδόθηκε από τα δικαστήρια άλλου κράτους μέλους, δεσμεύεται να κάνει αποδεκτά χωρίς περαιτέρω διερεύνηση τα στοιχεία της ελάχιστονης πρότασης που δέχτηκε κατά τη διαμόρφωση του δικανικού συλλογισμού του το αρχικό δικαστήριο και εξετάζει μόνο αν τα δικαστήρια του κράτους μέλους που εξέδωσαν την απόφαση εφάρμοσαν ορθά τους κανόνες δικαιοδοσίας.²⁸

2.3. Ανααιρετικός Έλεγχος

Κατά το άρθρο 44 του Κανονισμού των Βρυξελλών I, η απόφαση που εκδίδεται επί της προσφυγής, είτε του καθ' ου η εκτέλεση, είτε του αιτούντος, προσβάλλεται με τα ένδικα μέσα που προβλέπονται περιοριστικά ανάλογα με το εκάστοτε συμβαλλόμενο κράτος, στο παράρτημα IV του ως άνω Κανονισμού και τα οποία πλήττουν αποκλειστικά το νομικό σκέλος της αποφάσεως που εξεδόθη επί της κατά τα ανωτέρω προσφυγής. Αυτή η περιοριστική αναφορά, αποσκοπεί στην αποφυγή παροχής πληθώρας ενδίκων μέσων κατά της εφετειακής απόφασης που εξεδόθη επί της προσφυγής, γεγονός που θα μπορούσε να οδηγήσει σε παρελκυστικές ασκήσεις ενδίκων μέσων, με στόχο να κερδίσει ο ηττημένος διάδικος χρόνο, βλάπτοντας τα συμφέροντα του αντιδίκου του. Στην Ελλάδα, το ένδικο αυτό μέσο, δεν είναι άλλο από την αίτηση αναιρέσεως, κατά συνέπεια η ακολουθούμενη διαδικασία αναιρέσεως ρυθμίζεται από τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, ιδίως στα άρθρα 559 και 564 αυτού.

Σε περίπτωση απορρίψεως της αναιρέσεως, ισχύει η εφετειακή απόφαση επί της προσφυγής, ενώ σε περίπτωση ευδοκιμήσεώς της, η υπόθεση κρατείται στον Άρειο

²⁷ Οράτε σχετικά Fawcett, Carruthers and North, Cheshire, North and Fawcett-Private International Law, 2008, p. 625-626

²⁸ Κανονισμός των Βρυξελλών I άρθρο 35 (1)

Πάγο, προκειμένου να αποφανθεί πλέον αυτός για την κήρυξη ή μη της εκτελεστότητας της ενδοκοινοτικής απόφασης.

2.4. Νομολογία των Ελληνικών Δικαστηρίων επί Ζητημάτων Εκτελεστότητας Αλλοδαπών Δικαστικών και Διαιτητικών Αποφάσεων Ναυτιλιακού Ενδιαφέροντος Βάσει του Κανονισμού 44/2001.

Όπως ήδη αναφέρθηκε κατά τον σχολιασμό της υπ' αριθμόν 30/2012 απόφασης του Ναυτικού Τμήματος του Εφετείου Πειραιώς, ομοίως και η υπ' αριθμόν 31/2012 απόφαση του Ναυτικού Τμήματος του ιδίου ως άνω Δικαστηρίου (οράτε Παράρτημα Β) θέτει ως επίκεντρό της το άρθρο 33 του Αστικού Κώδικα, το οποίο θέτει εμπόδια στην εφαρμογή συγκεκριμένου εφαρμοζόμενου αλλοδαπού κανόνα δικαίου, εφόσον ο κανόνας αυτός προσβάλλει τη δημόσια τάξη και τα χρηστά ήθη της πολιτείας, ενώπιον της οποίας ζητείται η αναγνώριση και η κήρυξη εκτελεστότητας αλλοδαπής απόφασης, η οποία στηρίχθηκε κατά τη διατύπωση του δικανικού συλλογισμού στον συγκεκριμένο αλλοδαπό κανόνα δικαίου. Στο δικονομικό διεθνές δίκαιο ο όρος της δημόσιας τάξης έχει ως ιδιαίτερο αντικείμενο να εμποδίσει την ισχύ αλλοδαπής απόφασης, όταν αυτή αντίκειται στην ημεδαπή έννομη τάξη. Όπως έχει ήδη προφανές, αφορά κατά κύριο λόγο τις περιπτώσεις εκείνες όπου ζητείται η αναγνώριση και η κήρυξη της εκτελεστότητας αλλοδαπής απόφασης (δικαστικής, διαιτητικής) στην Ελλάδα. Η έννοια της δημόσιας τάξεως κατά το δικονομικό διεθνές δίκαιο, προσομοιάζει σε αρκετά σημεία της με την επιφύλαξη της δημοσίας τάξεως κατ' άρθρο 33 του Αστικού Κώδικα, που αναλύθηκε παραπάνω. Στο σημείο αυτό πρέπει ασφαλώς να επισημανθεί ότι τόσο κατά τη Σύμβαση των Βρυξελλών του 1968, όσο και κατά τον Κανονισμό των Βρυξελλών I (Κανονισμός 44/2001), ένας από τους λόγους για τους οποίους δεν αναγνωρίζεται (ούτε, βεβαίως, κηρύσσεται εκτελεστή) αλλοδαπή απόφαση είναι η περίπτωση όπου «..η αναγνώριση αντίκειται στη δημόσια τάξη του κράτους αναγνωρίσεως». Αντίθεση προς τη δημόσια τάξη θεωρείται ότι υφίσταται μεταξύ άλλων και στις περιπτώσεις εκείνες, όπως εν προκειμένω, όπου η αλλοδαπή απόφαση παρεμβαίνει και προσβάλλει αφ' ενός μεν την εθνική κυριαρχία καθώς περιορίζει με τις ενέργειές της την διεθνή δικαιοδοσία των ελληνικών δικαστηρίων, αφ' ετέρου δε το θεσπιζόμενο από τις διατάξεις των άρθρων 20 παρ. 1 του Συντάγματος και 6 παρ. 1 της Διεθνούς Συμβάσεως της Ρώμης

δικαίωμα προσφυγής και παροχής έννομης προστασίας από τα δικαστήρια. Σε τέτοιες περιπτώσεις, όπως η ανωτέρω εξεταζόμενη, η ανάπτυξη των συνεπειών της αλλοδαπής απόφασης, προσβάλλει χωρίς περιστροφές τις επικρατούσες στην ημεδαπή έννομη τάξη θεμελιώδεις αξίες και αρχές, που συγκροτούν την έννοια της δημόσιας τάξης, με αποτέλεσμα να ελλοχεύει κίνδυνος γεννήσεως καταστάσεως που δεν αφομοιώνεται στην οικονομική, πολιτική, πολιτειακή, ηθική και νομική διάσταση της Ελλάδας. Επομένως, όταν η αλλοδαπή απόφαση αποστερεί από τους διαδίκους το δικαίωμα να προσφύγουν στα δικαστήρια άλλου κράτους μέλους για συγκεκριμένη διαφορά, περιορίζοντάς τους αποκλειστικά και μόνο στη διαδικασία που το ίδιο προβλέπει για την επίλυση της εν λόγω διαφοράς, τούτο συνιστά αφενός αδικαιολόγητη και απαράδεκτη παρέμβαση σε ζητήματα διεθνούς δικαιοδοσίας άλλων κρατών μελών και αφετέρου προσβάλλει κατάφορα το δικαίωμα των (ευρωπαϊών) πολιτών για λήψη εννόμου προστασίας, ορθά το επιλαμβανόμενο – κατόπιν ασκήσεως προσφυγής - δευτεροβάθμιο δικαστήριο (εφετείο) αναγνωρίζει ότι εγείρεται ζήτημα δημοσίας τάξεως ως προς την αναγνώριση και (συνεκδοχικά) εκτέλεση αλλοδαπής απόφασης και ανακαλεί απόφαση πρωτοβάθμιου ημεδαπού δικαστηρίου που αναγνώρισε την ισχύ στην Ελλάδα απόφασης ασφαλιστικών μέτρων των αγγλικών δικαστηρίων, η οποία περιόριζε «...τους διαδίκους να ακολουθήσουν μόνον την διαδικασία ενώπιον του διαιτητικού σώματος του εν λόγω κράτους μέλους και να απόσχουν οιασδήποτε άλλης διαδικασίας ενώπιον των ελληνικών δικαστηρίων».

Η υπ' αριθμόν 369/2010 απόφαση του Εφετείου Πειραιώς (οράτε Παράρτημα Γ) ασχολείται με την ερμηνεία του όρου «περιουσιακή και νομική αυτοτέλεια νομικού προσώπου». Η έννοια και η σημασία της περιουσιακής και νομικής αυτοτέλειας του νομικού προσώπου απέναντι στους μετόχους και τους φυσικούς φορείς αυτού εν γένει, αιτιολογείται από την ανάγκη διασφάλισης της εύρυθμης λειτουργίας και της ελεύθερης οικονομικής ανάπτυξης της νομικής προσωπικότητας εντός της σημερινής κοινωνίας. Ο θεσμός του νομικού προσώπου έχει κατά κύρια δικαιολογητική βάση την ανάγκη δημιουργίας απαρέγκλιτα προστατευόμενων από το νόμο διαχωριστικών γραμμών μεταξύ της περιουσίας του νομικού προσώπου και αυτής των φυσικών προσώπων – φορέων της εταιρείας. Όπως είναι ευνόητο, αυτές οι διαχωριστικές γραμμές, απομειώνουν για τα φυσικά πρόσωπα τον κίνδυνο να χάσουν περιουσιακά στοιχεία εξαιτίας της ασκήσεως επιχειρηματικής – εμπορικής δραστηριότητας (η

οποία πλέον ασκείται διαμέσου του νομικού προσώπου), αποτελώντας το γεγονός αυτό αδιαμφισβήτητο δέλεαρ για την δραστηριοποίηση των φυσικών προσώπων σε εμπορικές δραστηριότητες, με ευεργετικές επιδράσεις διασπειρόμενες στην οικονομία και την ημεδαπή κοινωνία. Για αυτόν ακριβώς τον λόγο, το δίκαιο και η νομολογία δημιουργούν έναν προστατευτικό μανδύα γύρω από την αυτοτέλεια του νομικού προσώπου και μόνον κατ' εξαίρεση επιτρέπουν την άρση της αυτοτέλειας του νομικού προσώπου.

Βάσει των ανωτέρω εκτεθέντων, η νομολογία και η προκείμενη απόφαση, έχουν ορίσει ένα κριτήριο για τις περιπτώσεις όπου δέχονται την άρση της αυτοτέλειας του νομικού προσώπου: όταν ο κυρίαρχος εταίρος καταχράται τη νομική προσωπικότητα της εταιρείας προς ίδιον όφελος. Τέτοιας φύσεως κατάχρηση θεωρείται ότι υφίσταται όταν ο κυρίαρχος εταίρος χρησιμοποιεί τη νομική προσωπικότητα της εταιρείας: για να προκαλέσει δολίως ζημία σε τρίτο δανειστή, β) για να παραβιάσει το νόμο και γ) για να παρακάμψει υποχρεώσεις του και εκδηλώνεται όλως ενδεικτικώς μέσω σύγχυσης ατομικής και εταιρικής περιουσίας, ανεπαρκούς χρηματοδοτήσεως της εταιρείας, η ταύτιση των συμφερόντων νομικού προσώπου και του κυρίαρχου μετόχου της εταιρείας και άλλα πολλά. Η εφαρμογή των κριτηρίων αυτών δέον είναι να γίνεται με επιφύλαξη και φειδώ, με κύριο γνώμονα σε κάθε περίπτωση την προστασία των καλόπιστων τρίτων συναλλασσομένων αλλά και την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου ανάμεσα στη δόλια συμπεριφορά του κυρίαρχου εταίρου/μετόχου και στην επελθούσα ζημία, να μπορούσε δηλαδή η συμπεριφορά αυτή να επιφέρει κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων το συγκεκριμένο ζημιολόγο αποτέλεσμα που επήλθε.

Υπό τη συλλογιστική αυτή, έχει σωστά κριθεί ότι σε περίπτωση συναλλαγών (μέσω λήψης δανείων και πιστώσεων) μεταξύ φαινόμενης πλοιοκτήτριας εταιρείας και χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, διαθέτοντος άρτια καταρτισμένο και στελεχομένο τμήμα ναυτιλιακών χρηματοδοτήσεων, το δικαστήριο θα πρέπει να είναι ιδιαίτερος επιφυλακτικό στο να προσδώσει στο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα το χαρακτηρισμό του καλοπίστως συναλλασσομένου τρίτου, καθώς εξαιτίας ακριβώς της τεχνογνωσίας και των δυνατοτήτων του τελευταίου, δεν είναι δυνατό αυτό να μην γνωρίζει ότι κατ' ουσίαν δεν χρηματοδοτεί τη φαινομένη πλοιοκτήτρια εταιρεία αλλά τον κρυπτόμενο πίσω από αυτήν κυρίαρχο εταίρο. Επιπλέον, δεν είναι δυνατόν να μην

αντιλαμβάνεται το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, μέσω της γενικότερης συμπεριφοράς του κυρίαρχου μετόχου/εταίρου, ότι αυτός σκοπεύει να καταστρατηγήσει το νόμο για να μην εκπληρώσει της αναληφθείσες υποχρεώσεις του. Συνέπειες της άρσης της αυτοτέλειας της νομικής προσωπικότητας είναι, όπως έκανε δεκτό και η προπαρατεθείσα απόφαση: α) το κρυπτόμενο φυσικό πρόσωπο αποκτά την εμπορική ιδιότητα και β) ευθύνεται εις ολόκληρο με το φαινόμενο νομικό πρόσωπο για τις δημιουργηθείσες από την δραστηριότητα του πρώτου υποχρεώσεις.

Η υπ' αριθμόν 5240/2007 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Πειραιώς (οράτε Παράρτημα Δ) ασχολείται με το ζήτημα προσδιορισμού της διεθνούς δικαιοδοσίας επί αιτήσεως χορήγησης ασφαλιστικών μέτρων. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 31 του Κανονισμού 44/2001, η διεθνής δικαιοδοσία για τη χορήγηση ασφαλιστικών μέτρων, απονέμεται στα δικαστήρια των συμβαλλομένων κρατών μελών τα οποία α) είτε έχουν διεθνή δικαιοδοσία ως προς το ουσιαστικό μέρος της υποθέσεως, β) είτε δύνανται να διατάσσουν τη χορήγηση των ασφαλιστικών μέτρων που προβλέπονται από το εσωτερικό τους δίκαιο και τους σχετικούς εσωτερικούς κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας επί υποθέσεων ασφαλιστικών μέτρων, ακόμα και στις περιπτώσεις εκείνες που μπορεί να ξεκινήσει ή βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη άλλη δίκη για την ουσία της διαφοράς σε δικαστήριο έτερου κράτους μέλους. Ωσαύτως, ενώ στην πρώτη περίπτωση υπάρχει η δυνατότητα αναγνώρισης και κήρυξης ως εκτελεστών των ασφαλιστικών μέτρων σε όλα τα συμβαλλόμενα στον Κανονισμό κράτη μέλη, στη δεύτερη περίπτωση, η οποία και αντιμετωπίστηκε στην ανωτέρω παρατεθείσα δικαστική απόφαση, λαμβανομένου μάλιστα υπόψη του ερμηνευτικού περιορισμού που θέτει το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στα δικαστήρια των κρατών μελών, σύμφωνα με τον οποίο είναι απαραίτητη η συνδρομή υπαρκτού συνδετικού στοιχείου μεταξύ του αντικειμένου των αιτούμενων μέτρων και της κατά τόπον αρμοδιότητας του συμβαλλόμενου κράτους του επιληφθέντος δικαστή, τα ασφαλιστικά μέτρα εκτελούνται εντός των ορίων της επικράτειας όπου υπάγεται το δικαστήριο που τα διέταξε. Μάλιστα, η συγκεκριμένη προσέγγιση, ότι δεν υφίσταται διεθνής δικαιοδοσία των ελληνικών δικαστηρίων κατ' άρθρο 683 παράγραφος 3 για τη χορήγηση ασφαλιστικών μέτρων ως προς τα αντικείμενα που βρίσκονται εκτός των ορίων της ελληνικής επικράτειας, παρά τη συνδρομή συνδετικού στοιχείου σχετιζομένου με το άρθρο 22 του ΚΠολΔ (γενική δωσιδικία της κατοικίας του εναγομένου), έχει αποτελέσει πλέον πάγια νομολογία στην Ελλάδα (σχετικές η υπ'

αρ. 6780/2001 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, η υπ' αρ. 24071/1994 απόφαση του ιδίου ως άνω Δικαστηρίου αλλά και στη θεωρία Ν. Νίκας, σε Κ. Κεραμέα/Δ. Κονδύλη/Ν. Νίκα, ΚΠολΔ Ι, 2000, άρθρο 3, αρ. 5). Ωστόσο, μετακυλίοντας το κέντρο ενδιαφέροντος από το ζήτημα διεθνούς δικαιοδοσίας στο ζήτημα εκτελέσεως της αποφάσεως επί της αιτήσεως χορήγησης ασφαλιστικών μέτρων, υποστηρίζεται εξίσου σθεναρά η άποψη ότι τα ημεδαπά δικαστήρια είναι εξοπλισμένα με διεθνή δικαιοδοσία να διατάσσουν τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων και να εκδίδουν κατ' αναλογία προσωρινές διαταγές, οι οποίες προορίζονται να εκτελεσθούν σε άλλα κράτη, με εξαίρεση τις περιπτώσεις εκείνες που αποκλείεται βάσιμη η δυνατότητα εκτελέσεώς τους ή εφόσον έχει αποδυναμωθεί με το πέρασμα συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος ο επείγων χαρακτήρας τους. Πολύ περισσότερο μάλιστα, συμβαίνει αυτό όταν, η προηγούμενη χρονικά κρίση του ημεδαπού δικαστή κριθεί επισφαλής, εφόσον κατά το χρόνο εκτελέσεως του ασφαλιστικού μέτρου, το αντικείμενό του βρίσκεται στο εξωτερικό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Η ΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΟΤΗΤΑΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΟΥ ΛΟΥΓΚΑΝΟ.

3.1.1. Χαρακτηριστικά Διαδικασίας Απονομής Εκτελεστότητας Κατά τη Σύμβαση του Λουγκάνο

Ανάμεσα στις πολυάριθμες διμερείς και πολυμερείς συμβάσεις που έχει συνάψει η Ελλάδα με άλλες χώρες και οι οποίες αναμφισβήτητα διευκολύνουν αμοιβαίως και σε σημαντικό βαθμό την κήρυξη της εκτελεστότητας αλλοδαπών δικαστικών αποφάσεων και λοιπών τίτλων, συγκαταλέγεται και η Σύμβαση του Λουγκάνο για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, η οποία έχει μάλιστα κυρωθεί από τη χώρα μας με το Νόμο 2460/1997.

Αρχικά, εξαιτίας της διαρκώς αυξανομένης πρακτικής σημασίας της Σύμβασης των Βρυξελλών του 1968, υπογράφηκε το 1988 μεταξύ των τότε δώδεκα κρατών μελών της κατά τον χρόνο εκείνο υφισταμένης Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και των κατά τον ίδιο χρόνο κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ), δηλαδή της Αυστρίας, της Ελβετίας, της Ισλανδίας, της Νορβηγίας, της Σουηδίας και της Φινλανδίας, η Σύμβαση του Λουγκάνο.

Η Σύμβαση του Λουγκάνο βρίσκει πεδίο εφαρμογής στις σχέσεις αστικής και εμπορικής φύσεως που αναπτύσσονται μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ενώσεως από τη μία πλευρά και των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ) από την άλλη πλευρά. Στην Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών ανήκουν σήμερα η Ισλανδία, η Νορβηγία και η Ελβετία, καθώς η Αυστρία, η Σουηδία και η Φινλανδία, αμέσως μετά την προσχώρησή τους στη Σύμβαση των Λουγκάνο, υπέγραψαν την ένταξή τους στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα²⁹, αποδυναμώνοντας κατ' ουσίαν την πρακτική ισχύ της Συμβάσεως του Λουγκάνο.

Το κείμενο της Σύμβασης του Λουγκάνο επαναλαμβάνει κατά βάση αυτούσιο το κείμενο της Σύμβασης των Βρυξελλών, ως προς τη θεματική της αναγνώρισης και εκτέλεσης αλλοδαπών αποφάσεων και έτερων τίτλων. Ειδικότερα, οι ρυθμίσεις για την κήρυξη εκτελεστότητας (άρθρο 31 επ Σύμβασης Λουγκάνο), τα μέσα άμυνας του καθ' ου η σκοπούμενη εκτέλεση (άρθρο 36 επ Σύμβασης Λουγκάνο), όπως επίσης και τα κωλύματα κήρυξης της εκτελεστότητας (άρθρο 27 - 28 Σύμβασης Λουγκάνο) είναι πανομοιότυπα μεταξύ της Σύμβασης των Βρυξελλών και της Σύμβασης του Λουγκάνο. Μάλιστα, ομοίως με ό,τι συμβαίνει στη Σύμβαση των Βρυξελλών, έτσι και στη Σύμβαση του Λουγκάνο, τα κωλύματα για την κήρυξη ως εκτελεστής αλλοδαπής δικαστικής απόφασης εξετάζονται στην πρώτη φάση ελέγχου της αίτησης περί κηρύξεως εκτελεστότητας και όχι στο δεύτερο στάδιο μέσω της ασκήσεως προσφυγής, όπως προβλέπει ο μεταγενέστερος (και συνάμα εξέλιξη της Σύμβασης των Βρυξελλών) Κανονισμός των Βρυξελλών I. Διαφοροποιήσεις έναντι της Συμβάσεως των Βρυξελλών, παρατηρούνται στα άρθρα 54 και 57 της Σύμβασης του Λουγκάνο.

Μετά την «αντικατάσταση» της Σύμβασης των Βρυξελλών από τον Κανονισμό των Βρυξελλών I, η Σύμβαση του Λουγκάνο αναθεωρήθηκε και υιοθετήθηκε στη νέα της μορφή το 2007, προκειμένου να ευθυγραμμιστεί περισσότερο με τις διατάξεις του Κανονισμού των Βρυξελλών I.³⁰ Η νέα Σύμβαση του Λουγκάνο έχει επικυρωθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τη Δανία και τη Νορβηγία. Εκκρεμεί ακόμα η επικύρωση από μέρους της Ισλανδίας και της Ελβετίας.

²⁹ Το 1995 η Αυστρία, η Φινλανδία και η Σουηδία εντάχθηκαν στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα και έπαυσαν να είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών.

³⁰ Η νέα Σύμβαση του Λουγκάνο υπογράφηκε στις 30 Οκτωβρίου 2007 και τέθηκε σε ισχύ την 1^η Ιανουαρίου 2010.

3.1.2. Νομολογία των Ελληνικών Δικαστηρίων επί Ζητημάτων Εκτελεστότητας Αλλοδαπών Δικαστικών και Διαιτητικών Αποφάσεων Ναυτιλιακού Ενδιαφέροντος Επί τη Βάσει της Συμβάσεως του Λουγκάνο.

Κοινός τόπος στις υπ' αριθμούς 447/2005, 631/2007 και 302/2008 αποφάσεις του Εφετείου Πειραιά (οράτε Παράρτημα Ε, ΣΤ και Ζ αντίστοιχα), είναι ο προσδιορισμός σύμφωνα με τη Σύμβαση του Λουγκάνο του εκάστοτε έχοντος διεθνή δικαιοδοσία δικαστηρίου, εδρεύοντος εντός συμβαλλόμενου κράτους. Περαιτέρω, από όλες τις ανωτέρω αποφάσεις προκύπτει ολοφάνερα η στενή σύνδεση και κατ' ουσίαν αλληλεπικάλυψη που υπάρχει μεταξύ της υπό κρίση Σύμβασης του Λουγκάνο και του προάγγελου του Κανονισμού των Βρυξελλών Ι, ήτοι της Σύμβασης των Βρυξελλών του 1968, καθώς επίσης και η δικαιολογητικής βάση ύπαρξης αυτής, η οποία δεν είναι άλλη από τη διευκόλυνση δημιουργίας σχέσεων αστικής και εμπορικής φύσεως μεταξύ αφενός μεν των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και αφετέρου δε των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ). Βάσει δε του άρθρου 3 παρ. 1 του ΚΠολΔικ, στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων υπάγονται Έλληνες και αλλοδαποί, εφόσον υφίσταται αρμοδιότητα ελληνικού δικαστηρίου. Κατά το άρθρο 2 της Σύμβασης του Λουγκάνο για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, η οποία κυρώθηκε με τον ν. 2460/1997 και τέθηκε σε ισχύ από 1.9.1997 και υπερισχύει κατά το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος κάθε άλλης αντίθετης διάταξης νόμου, τα πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους στο έδαφος συμβαλλόμενου κράτους, ενάγονται ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους αυτού, ανεξάρτητα από την ιθαγένειά τους. Έτσι, από τη Σύμβαση αυτή και με την επιφύλαξη των διατάξεων αυτής εγκαθιδρύεται η δικαιοδοσία των δικαστηρίων του τόπου κατοικίας του εναγομένου, με την οποία εξομοιώνεται κατά το άρθρο 53 παρ. 1 της Σύμβασης η έδρα των νομικών προσώπων πάσης μορφής. Πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 1, αποτελούν οι υποθέσεις αστικής και εμπορικής φύσεως, ανεξάρτητα από το είδος του δικαστηρίου, χωρίς να υπάγονται σ' αυτήν φορολογικές, τελωνειακές ή διοικητικές υποθέσεις.

Στις εκάστοτε υπό κρίση υποθέσεις που εφαρμόζεται κατά τα προαναφερθέντα η Σύμβαση, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 3 παρ. 1 και 5, τα πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους στο έδαφος συμβαλλόμενου κράτους μπορούν να εναχθούν

ενώπιον των δικαστηρίων άλλου συμβαλλομένου κράτους μόνο στις ρητώς προβλεπόμενες περιπτώσεις.

Ως προς το ζήτημα της παρέκτασης της διεθνούς δικαιοδοσίας των δικαστηρίων του τόπου κατοικίας των μερών, η παρέκταση αυτή είναι εφικτή κατόπιν συμφωνίας αυτών υπό τους όρους του άρθρου 17 της Σύμβασης, ενώ, σύμφωνα με το άρθρο 18, το δικαστήριο συμβαλλομένου κράτους ενώπιον του οποίου ο εναγόμενος παρίσταται αποκτά διεθνή δικαιοδοσία, εκτός αν η παράσταση έχει ως σκοπό την αμφισβήτηση της διεθνούς δικαιοδοσίας ή υπάρχει άλλο δικαστήριο με αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία. Εξαιρέση ή παρέκκλιση άλλη πλην των προαναφερομένων από τη δικαιοδοσία των δικαστηρίων του τόπου κατοικίας δεν προβλέπεται από τη Σύμβαση, η οποία αποκλείει την εφαρμογή, σε βάρος φυσικών ή νομικών προσώπων κατοικούντων ή εδρευόντων, αντίστοιχα, σε συμβαλλόμενο κράτος, διατάξεων που εμπεριέχουν υπέρμετρες βάσεις διεθνούς δικαιοδοσίας άλλου συμβαλλομένου κράτους, διευρύνοντας υπέρμετρα την έκταση της δικαιοδοσίας των δικαστηρίων αυτού. Ειδικά δε ως προς την Ελλάδα, με το άρθρο 3 παρ. 2 της Σύμβασης αποκλείεται ρητώς η εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 40 ΚΠολΔικ, ήτοι της δωσιδικίας του δικαστηρίου στην περιφέρεια του οποίου υπάρχει παρουσία του εναγομένου που δεν έχει κατοικία στην Ελλάδα, ακόμη και όταν το ίδιο το επίδικο αντικείμενο βρίσκεται στη χώρα μας. Κατά το άρθρο 54β παρ. 2 της Σύμβασης του Λουγκάνο, η τελευταία «εφαρμόζεται οπωσδήποτε, α) σε θέματα διεθνούς δικαιοδοσίας, όταν ο εναγόμενος έχει κατοικία στο έδαφος συμβαλλομένου κράτους που δεν είναι μέλος των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων...».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΟΙ ΠΟΛΥΜΕΡΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΚΥΡΩΘΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΚΗΡΥΞΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΟΤΗΤΑΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΤΙΤΛΩΝ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ.

Η χώρα μας έχει κυρώσει έναν συγκεκριμένο αριθμό πολυμερών διεθνών συμβάσεων, οι οποίες ασχολούνται τόσο με θέματα διεθνούς δικαιοδοσίας, αναγνώρισης και κήρυξης εκτελεστότητας αλλοδαπών αποφάσεων όσο και με ζητήματα διεθνούς αναγκαστικής εκτέλεσεως, τα οποία σε κάθε περίπτωση άπτονται ειδικών θεμάτων, όπως εν προκειμένω θεμάτων εμπεριεχόντων διαφορές απορρέουσες από τη ναυτιλιακή δραστηριότητα.

Μεταξύ των πολυμερών διεθνών συμβάσεων που έχει κυρώσει η Ελλάδα, περίοπτη θέση κατέχουν αυτές που καλούνται να ρυθμίσουν ζητήματα του δικαίου των μεταφορών, και ειδικότερα ζητήματα του δικαίου των θαλασσίων μεταφορών, όπως θα αναλυθούν εκτενώς κατωτέρω, δηλαδή:

- 1) Η πολυμερής Σύμβαση των Βρυξελλών της 10^{ης} Μαΐου 1952 για την ενοποίηση των κανόνων που αφορούν τα αρμόδια δικαστήρια, τα οποία επιλαμβάνονται διαφορών που προκύπτουν από συγκρούσεις πλοίων. Η ως άνω Σύμβαση έχει κυρωθεί από την Ελλάδα δυνάμει του νομοθετικού διατάγματος 4407/1964 και
- 2) Η πολυμερής Σύμβαση των Βρυξελλών της 10^{ης} Μαΐου 1952 για την ενοποίηση των κανόνων που αφορούν θέματα συντηρητικής κατασχέσεως πλοίων. Η ως άνω Σύμβαση έχει κυρωθεί από την Ελλάδα δυνάμει του νομοθετικού διατάγματος 4570/1966.

Κύριος σκοπός των πολυμερών διεθνών Συμβάσεων είναι, όπως έγινε ήδη αντιληπτό, η εγκαθίδρυση στα συμβαλλόμενα κράτη ενοποιημένων κανόνων δικαίου, επί ειδικών θεμάτων και δικαιοκλών κλάδων, όπως ο κλάδος του ναυτικού δικαίου και περαιτέρω η μέσω αυτών (των πολυμερών διεθνών Συμβάσεων) ρύθμιση ζητημάτων διεθνούς δικαιοδοσίας, αναγνώρισης και εκτέλεσης αλλοδαπών αποφάσεων επί των ειδικών θεμάτων τα οποία και πραγματεύονται.

Όσον αφορά στη σχέση των πολυμερών διεθνών Συμβάσεων με το ημεδαπό δίκαιο, ακριβώς λόγω του χαρακτηριστικού των ανωτέρω Συμβάσεων να ασχολούνται με ειδικά θέματα, φρονούμε ότι κάθε περίπτωση θα πρέπει να κρίνεται και να αξιολογείται ξεχωριστά, λαμβάνοντας υπόψη το σκοπό που εξυπηρετεί η εκάστοτε Σύμβαση καθώς επίσης και τον αποκλειστικό ή όχι χαρακτήρα αυτής, εφόσον καλύπτει κάποιο κλάδο δικαίου που παρουσιάζει ιδιαιτερότητες ως προς τον περαιτέρω χειρισμό του. Στην περίπτωση μάλιστα της πολυμερούς Συμβάσεως των Βρυξελλών του 1952 επί ζητημάτων συντηρητικής κατάσχεσης πλοίων, δεν τίθεται ζήτημα συγκρούσεως μεταξύ της Συμβάσεως αυτής και του κοινού ελληνικού δικαίου, καθώς το ίδιο το κείμενο της Σύμβασης παραπέμπει στο εσωτερικό δίκαιο των συμβαλλομένων κρατών και κατά συνέπεια δεν αξιώνει την αποκλειστική εφαρμογή του, επικαλούμενο την ειδικότητά του επί των θεμάτων που ρυθμίζει.

Όσον αφορά δε στις σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ αφενός μεν των πολυμερών διεθνών Συμβάσεων που ασχολούνται με ειδικά θέματα και αφετέρου

δε του Κανονισμού των Βρυξελλών I, παρατηρείται ότι κατά τήρηση βασικής αρχής που διέπει τόσο τον ανωτέρω Κανονισμό, όσο και τον προάγγελό της, δηλαδή την Σύμβαση των Βρυξελλών του 1968, οι πολυμερείς διεθνείς Συμβάσεις, που έχουν κυρωθεί από κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν θίγονται επ' ουδενί από τον Κανονισμό των Βρυξελλών I, επί ζητημάτων διεθνούς δικαιοδοσίας, αναγνώρισης και εκτέλεσης αλλοδαπών τίτλων επί ειδικών θεμάτων. Δικαιολογητική βάση αυτού αποτελεί το γεγονός ότι οι πολυμερείς διεθνείς Συμβάσεις που ρυθμίζουν ειδικά θέματα, θεωρούνται καταλληλότερες, ως ειδικότερες, σε σύγκριση με τον γενικότερο Κανονισμό των Βρυξελλών I, για τη ρύθμιση δικαιοδικών τομέων που παρουσιάζουν ιδιαιτερότητες, όπως ο κλάδος του δικαίου των (θαλάσσιων) μεταφορών. Επιπρόσθετα, είναι ευνόητο ότι τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για τα οποία ισχύει αυτομάτως ο Κανονισμός των Βρυξελλών I, δεν μπορούν εκ των υστέρων να μεταβάλλουν τις συμφωνίες επί ειδικών θεμάτων και μόνον που έχουν συνάψει με τρίτα, εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης κράτη, χωρίς τη ρητή συγκατάθεση των τελευταίων. Επισημαίνεται ότι η υπεροχή των πολυμερών διεθνών Συμβάσεων έναντι του Κανονισμού των Βρυξελλών I, ισχύει και καλύπτει αποκλειστικά και μόνο για τις περιπτώσεις εκείνες που οι πολυμερείς Συμβάσεις ρυθμίζουν ειδικά θέματα. Δεδομένης λοιπόν της πληθώρας των ειδικών θεμάτων που οι πολυμερείς διεθνείς Συμβάσεις καλούνται να ρυθμίσουν και των σχετικών με αυτά μεγάλου αριθμού κανόνων, ο Κανονισμός των Βρυξελλών I και δη στο άρθρο 71 αυτού, υιοθέτησε μια σειρά από ερμηνευτικούς κανόνες, προκειμένου να προστατεύσει την ενιαία ερμηνεία της αρχής της υπεροχής των πολυμερών διεθνών Συμβάσεων. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 71 του Κανονισμού των Βρυξελλών I, το εκδόσαν απόφαση κράτος μέλος, δύναται να εδράσει τη διεθνή δικαιοδοσία του σε πολυμερή Σύμβαση επί ειδικών θεμάτων, στην οποία και έχει προσχωρήσει, ακόμη και στην περίπτωση που ο εναγόμενος έχει την κατοικία/διαμονή του σε έδαφος έτερου κράτους μέλους, το οποίο δεν έχει συμβληθεί στην ίδια ως άνω πολυμερή διεθνή Σύμβαση. Περαιτέρω, ορίζεται ότι αποφάσεις που εδράστηκαν, ως προς τη διεθνή δικαιοδοσία του κράτους εκδόσεως αυτών, σε πολυμερή διεθνή Σύμβαση που ρυθμίζει κάποιο ειδικό ζήτημα, αναγνωρίζονται και κηρύσσονται εκτελεστές σε όλα τα λοιπά κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά την οριζόμενη στον Κανονισμό των Βρυξελλών I διαδικασία, είναι δε αδιάφορο αν τα κράτη αυτή έχουν συμβληθεί στην αυτή ως

άνω πολυμερή διεθνή Σύμβαση. Επιπρόσθετα, από το άρθρο 71 του Κανονισμού των Βρυξελλών I, ορίζεται ρητώς ότι σε περίπτωση που η εφαρμοσθείσα πολυμερής διεθνής Σύμβαση είναι υποχρεωτική, όσον αφορά στις προϋποθέσεις αναγνώρισεως και κήρυξης της εκτελεστότητας αλλοδαπής απόφασης, τόσο για το κράτος μέλος που εξέδωσε την απόφαση, όσο και για το κράτος μέλος όπου σκοπεύεται η εκτέλεση της απόφασης, τότε η εφαρμογή του Κανονισμού των Βρυξελλών I, υποχωρεί έναντι των κανόνων της συγκεκριμένης πολυμερούς διεθνούς Σύμβασης. Εντούτοις, δίδεται σε κάθε περίπτωση διαζευκτικά στον επισπεύδοντα δανειστή και αιτούντα την κήρυξη της εκτελεστότητας αλλοδαπής απόφασης, το δικαίωμα να ζητήσει ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων την αναγνώριση και την κήρυξη εκτελεστότητας με βάση την ακολουθούμενη διαδικασία που προβλέπει ο Κανονισμός των Βρυξελλών I.

4.1.1. Η Πολυμερής Διεθνής Σύμβαση των Βρυξελλών του 1952 για τη Διεθνή Δικαιοδοσία επί Διαφόρων από Συγκρούσεις Πλοίων

Η πολυμερής διεθνής Σύμβαση για την ενοποίηση των κανόνων που επιλαμβάνονται των αρμοδίων δικαστηρίων για την επίλυση των διαφορών που ανακύπτουν από συγκρούσεις πλοίων, υπεγράφη στις 10 Μαΐου 1952 στις Βρυξέλλες και στην Ελλάδα, κυρώθηκε με το νομοθετικό διάταγμα 4407/1964.

Η ανωτέρω Σύμβαση αναφέρεται ενδελεχώς σε ζητήματα σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία επί διαφορών που απορρέουν από συγκρούσεις πλοίων. Ωστόσο, η Σύμβαση αυτή, ουδέν αναφέρει σχετικά με την αναγνώριση και την κήρυξη εκτελεστότητας αλλοδαπών αποφάσεων, ως εκ τούτου παραπέμπει για σχετικά ανακύπτοντα ζητήματα είτε στο ημεδαπό δίκαιο, είτε στον Κανονισμό των Βρυξελλών I, κατά περίπτωση.

4.1.2. Η Πολυμερής Διεθνής Σύμβαση των Βρυξελλών του 1952 επί Θέματος της Συντηρητικής Κατάσχεσης Πλοίων

Η πολυμερής διεθνής Σύμβαση για την ενοποίηση των κανόνων που αφορούν τη συντηρητική κατάσχεση πλοίων, υπεγράφη στις 10 Μαΐου 1952 στις Βρυξέλλες και στην Ελλάδα, κυρώθηκε με το νομοθετικό διάταγμα 4570/1966.

Η Σύμβαση αυτή περιλαμβάνει ενοποιημένους κανόνες πάνω στο ειδικό ζήτημα της συντηρητικής κατάσχεσης πλοίων, υπό την έννοια αυτής ως «κωλυσιπλοΐας πλοίου δυνάμει δικαστικής διαδικασίας» και αποσκοπεί αποκλειστικά και μόνον στην

ικανοποίηση ναυτικών απαιτήσεων. Δεν εμπεριέχει ωστόσο η ως άνω Σύμβαση την περίπτωση όπου η κατάσχεση διενεργείται με βάση εκτελεστό τίτλο.

Επί του θέματος της διεθνούς δικαιοδοσίας, η πολυμερής διεθνής Σύμβαση των Βρυξελλών του 1952 για την συντηρητική κατάσχεση πλοίων, παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, καθώς ειδικά προβλέπει ότι, υπό προϋποθέσεις, είναι εφικτή η άσκηση διεθνούς δικαιοδοσίας εκ μέρους των δικαστηρίων του κράτους στο οποίο επεβλήθη η κατάσχεση του πλοίου, και για την κύρια απαίτηση. Η ρύθμιση αυτή εφαρμόζεται μάλιστα ακόμα και στην περίπτωση που ο εναγόμενος έχει την κατοικία/διαμονή του σε κράτος μέλος, μη συμβληθέν στην εν θέματι Σύμβαση των Βρυξελλών για τη συντηρητική κατάσχεση θαλασσοπλοούντων πλοίων. Το ρηξικέλευθο της εν λόγω ρυθμίσεως είναι ότι όχι μόνον συνιστά διαφοροποίηση από τον Κανονισμό των Βρυξελλών I, αλλά περαιτέρω υποσκελίζει τον ως άνω Κανονισμό και εφαρμόζεται κατ' υπεροχή. Παρά ταύτα, επισημαίνεται και στην περίπτωση αυτή ότι ο νικήσας διάδικος δύναται διαζευκτικά να επιτύχει την αναγνώριση και κήρυξη εκτελεστότητας της αλλοδαπής απόφασης σε άλλα κράτη μέλη, μη συμβληθέντα στην παραπάνω Σύμβαση, διαμέσου της εφαρμογής του Κανονισμού των Βρυξελλών I. Επιπροσθέτως, η ανωτέρω ρύθμιση εφαρμόζεται διασταλτικά επί ζητημάτων προσδιορισμού διεθνούς δικαιοδοσίας για απαιτήσεις από επιθαλάσσια αρωγή μετά τη συντηρητική κατάσχεση και του φορτίου ή και των δικαιωμάτων επί του ναύλου.³¹

4.2. Νομολογία των Ελληνικών Δικαστηρίων επί Ζητημάτων Εκτελεστότητας Αλλοδαπών Δικαστικών και Διαιτητικών Αποφάσεων Ναυτιλιακού Ενδιαφέροντος.

Η υπ' αριθμόν 440/2011 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Καβάλας (οράτε Παράστημα Η) επελήφθη αιτήσεως για τη συντηρητική κατάσχεση πλοίου της καθ' ης, με σκοπό την εξασφάλιση απαιτήσεως της αιτούσας που απορρέει από την δια θαλάσσης μεταφορά εμπορευμάτων, καλυπτόμενη από φορτωτική.

Καταρχήν, θέτει εύστοχα το ζήτημα της διεθνούς δικαιοδοσίας των ελληνικών δικαστηρίων σε εκδικάσεις αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων και δη σε αυτές που έχουν ως αίτημα τη συντηρητική κατάσχεση πλοίου, επί της οποίας τυγχάνει εφαρμογής η Σύμβαση των Βρυξελλών του 1952, με ειδική αναφορά σε ό,τι αφορά

³¹ Γέσιου – Φαλτσή, Πελαγία, (2007), Αναγκαστική εκτέλεση ΙΙΙ, Η διεθνής αναγκαστική εκτέλεση, Εκδ. Σάκουλα, σελ. 377

την κατά τόπον αρμοδιότητα, στο άρθρο 40 του ΚΠολΔ σύμφωνα με το οποίο δίκες με περιουσιακό αντικείμενο, εναντίον προσώπων που δεν έχουν κατοικία στην Ελλάδα, μπορούν (συντρέχουσα δωσιδικία της περιουσίας) να εισαχθούν και ενώπιον του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου υπάρχει περιουσία του εναγόμενου κλπ. (συντρέχουσα δωσιδικία της περιουσίας) σε συνδυασμό με το άρθρο 686 παρ. 3 του ΚΠολΔ, σύμφωνα με το οποίο αρμόδιο είναι και το δικαστήριο (συντρέχουσα δωσιδικία) στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται ο λιμένας όπου ναυλοχεί το πλοίο και όπου θα λάβει χώρα η κατάσχεση και αν ακόμα πρόκειται για αλλοδαπό πλοίο στην Ελλάδα, σύμφωνα με την προαναφερθείσα δωσιδικία της περιουσίας.

Ακολούθως, η απόφαση ασχολείται με τα θέματα που σχετίζονται με τη λειτουργία της φορτωτικής στην πώληση C.I.F. (Cost, Insurance, Freight) και έχουν να κάνουν με την ευθύνη του θαλάσσιου μεταφορέα (όπως ενεργητική νομιμοποίηση του κομιστή της φορτωτικής να εναγάγει τον θαλάσσιο μεταφορέα, συρροή ενδοσυμβατικής με αδικοπρακτική ευθύνη του θαλάσσιου μεταφορέα), πράγμα που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των Κανόνων Χάγης – Βίσμπυ, οι οποίες έχουν κυρωθεί στην Ελλάδα με το ν. 2107/1992 και εν τέλει λαμβάνει ως δεδομένο ότι οι αξιώσεις του φορτωτή/παραλήπτη του φορτίου έναντι του θαλάσσιου μεταφορέα υπόκεινται σε ετήσια παραγραφή (από την παράδοση του πράγματος στο νομιμοποιούμενο παραλήπτη) σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παρ. 6 εδάφιο δ' των Κανόνων Χάγης – Βίσμπυ. Η βραχεία αυτή ενιαύσια προθεσμία τίθεται σαφώς προς το συμφέρον του θαλάσσιου μεταφορέα, θέλοντας με αυτό τον τρόπο την βαριά ευθύνη που κατά κανόνα φέρει ο μεταφορέας. Ωστόσο, με την ανωτέρω απόφαση τίθεται το ερώτημα εάν το έτος συνιστά παραγραφή ή αποσβεστική προθεσμία καθώς οι συνέπειες σε κάθε περίπτωση είναι εκ διαμέτρου αντίθετες. Η παραγραφή αφορά αξιώσεις και είναι στενότερη ως έννοια από την αποσβεστική προθεσμία, η οποία δεν αφορά αποκλειστικά αξιώσεις αλλά και κάθε δικαίωμα, ενώ με την παραγραφή αποδυναμώνεται η αξίωση, καθισταμένη ατελής ενοχή σε αντίθεση με την αποσβεστική προθεσμία, η οποία αφ' ης στιγμής συμπληρωθεί οδηγεί σε απόσβεση δικαιώματος. Η επίμαχη απόφαση δέχεται ότι αξιώσεις του φορτωτή/παραλήπτη του φορτίου απέναντι στον θαλάσσιο μεταφορέα υπόκεινται σε ετήσια παραγραφή σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παρ. 6 εδάφιο δ' των Κανόνων Χάγης – Βίσμπυ, ωστόσο φρονούμε ότι πρόκειται εν προκειμένω για αποσβεστική προθεσμία δικαιώματος, καθώς εάν δεχτούμε ότι ο νόμος 2107/1992 που κύρωσε στην χώρα μας

του Κανόνες Χάγης – Βίσμπυ, είχε απλά κυρωτικό χαρακτήρα και δεν εισήγαγε νέο κανόνα δικαίου περί παραγραφής των αξιώσεων του φορτωτή/παραλήπτη του φορτίου, τότε εύλογα προκύπτει πως η διάταξη του άρθρου 3 παρ. 6 εδ. δ' των Κανόνων Χάγης – Βίσμπυ θέτει αποσβεστική προθεσμία δικαιώματος.

Η υπ' αριθμόν 1853/2010 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πατρών (οράτε Παράρτημα Θ) ασχολείται με τις ειδικές προϋποθέσεις χορήγησης και επιβολής του ασφαλιστικού μέτρου της συντηρητικής κατάσχεσης πλοίου βάσει των άρθρων 707 επόμενα του ΚΠολΔ, αφετέρου δε βάσει των διατάξεων της Σύμβασης των Βρυξελλών του 1952 «για τη συντηρητική κατάσχεση θαλασσοπλοούντων πλοίων». Ως προς δε τη Σύμβαση των Βρυξελλών του 1952, που διέπει τη διεθνή συντηρητική κατάσχεση πλοίων στις περιπτώσεις όπου ο δανειστής δεν έχει κατοικία ή κύρια επαγγελματική εγκατάσταση στην Ελλάδα και όσον αφορά στην στις ιδιαίτερες βασικές αρχές της (απαρέγκλιτο πεδίο εφαρμογής και από αυτό δυνατότητα επιβολής συντηρητικής κατάσχεσης μόνο για ορισμένες περιοριστικώς απαριθμούμενες στη σύμβαση απαιτήσεις κλπ) επισημαίνονται τα κάτωθι, ιδίως ως προς το ασφαλιστικό μέτρο της απαγόρευσης απόπλου: ο τρόπος με τον οποίο θα επιτευχθεί η απαγόρευση του απόπλου, όπως εξάλλου προβλέπεται και στο άρθρο 6 εδάφιο 2 της εν λόγω Συμβάσεως, καθορίζεται από το δίκαιο του κράτους σε λιμάνι του οποίου βρίσκεται το πλοίο. Συνεπεία αυτού, ο δανειστής, καταφεύγοντας στα δικαστήρια του κράτους αυτού, πρέπει να ακολουθήσει τη διαδικασία που προβλέπει το δικονομικό σύστημα του ανωτέρω κράτους και του δίνει τη δυνατότητα να ακινητοποιήσει το πλοίο προκειμένου να επιτύχει την ικανοποίηση της απαιτήσεώς του. Στην περίπτωση δε που το δίκαιο του κράτους αυτού προβλέπει και άλλα μέτρα, πέραν της κωλυσιπλοίας, σε βάρος του πλοίου, δεν ωφελούν τον προσφεύγοντα δανειστή, καθώς βρίσκονται εκτός του προστατευτικού πλαισίου που προσφέρει η Σύμβαση. Ουσιαστικά, το μόνο μέτρο που μπορεί να διαταχθεί από τα δικαστήρια του κράτους όπου βρίσκεται το πλοίο σύμφωνα με τη Σύμβαση είναι η απαγόρευση απόπλου του πλοίου για την εξασφάλιση της ικανοποίησης ναυτικής απαιτήσεως. Η αίτηση υποβάλλεται κατά του κυρίου του πλοίου και έχει ως αίτημα την απαγόρευση του απόπλου συγκεκριμένου, ρητώς αναφερόμενου, πλοίου για την εξασφάλιση της ναυτικής απαίτησης που πρέπει να αναφέρεται διεξοδικά στην αίτηση. Περαιτέρω, θα πρέπει να αναφέρεται στην αίτηση το ύψος της απαίτησης που επιδιώκεται να εξασφαλιστεί, προκειμένου να μπορεί να καθοριστεί ούτως από το επιλαμβανόμενο

δικαστήριο το ύψος της εγγυοδοσίας, σύμφωνα με το άρθρο 5 της Σύμβασης, το οποίο υπερισχύει του άρθρου 705 του ΚΠολΔ, ως ειδικότερο. Περαιτέρω, σε κάθε περίπτωση που το δικαστήριο διαγνώσει ότι η εκάστοτε υπό κρίση περίπτωση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Συμβάσεως και αποσκοπεί στην εξασφάλιση ναυτικής απαιτήσεως, οφείλει να την εφαρμόσει και να χορηγήσει το ασφαλιστικό μέτρο που προβλέπεται από τη σύμβαση, δηλαδή αυτό της απαγόρευσης απόπλου του πλοίου, ακόμα και στην περίπτωση που ο αιτών δανειστής αιτήθηκε συντηρητική κατάσχεση ή άλλο ασφαλιστικό μέτρο συναφές με τη φύση του πλοίου (π.χ. δικαστική μεσεγγύηση). Το δικαστήριο θα κρίνει το επείγον και το επισφαλές της απαιτήσεως με πιθανολόγηση, όπως εξάλλου συμβαίνει και κατά τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Η απόφαση που διατάσσει την απαγόρευση του απόπλου εκτελείται, σύμφωνα με το άρθρο 700 του ΚΠολΔ χωρίς την ύπαρξη απογράφου, με επίδοση της σχετικής απόφασης ή αποσπάσματος αυτής στον οφειλέτη (πλοιοκτήτη) και σε περίπτωση που το πλοίο βρίσκεται στα χέρια τρίτου, η απόφαση πρέπει να επιδοθεί και σε αυτόν. Επιπρόσθετα, αντίγραφο της απόφασης αυτής είναι ευνόητο ότι επιδίδεται στην λιμενική αρχή όπου βρίσκεται το πλοίο και η οποία είναι υπεύθυνη για την αναχώρηση του πλοίου, σε πλήρη αρμονία με το άρθρο 720 παρ. 2 του ΚΠολΔ. Κατόπιν όλων των προεκτεθέντων και σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην προπαρατεθείσα απόφαση, προκύπτει ότι η Σύμβαση των Βρυξελλών του 1952 εισάγοντας το ασφαλιστικό μέτρο της απαγόρευσης απόπλου του πλοίου εναρμονίζεται πλήρως με το ημεδαπό δίκαιο, παρέχοντας απλές και νομικά στέρεες διεξόδους για την εξασφάλιση ναυτικής απαιτήσεως.

Η υπ' αριθμόν 6666/2001 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης (οράτε Παράρτημα Ι) θίγει, όπως είναι προφανές, ένα πλήθος ζητημάτων και είναι ταυτόχρονα πλήρως αιτιολογημένη. Η υπόθεση, επί της οποίας εξεδόθη η ανωτέρω απόφαση, έχει εν τάχει ως εξής: Η απαίτηση (υπό την μορφή της αποζημίωσης), προς εξασφάλιση της οποίας υποβλήθηκε το αίτημα συντηρητικής κατάσχεσης εκ μέρους γαλλικών ασφαλιστικών εταιρειών, γεννήθηκε από απώλεια εμπορευμάτων που μεταφέρονταν με το πλοίο MARIA MADIA, νηολογίου Kingstown Αγίου Βικεντίου και Γρεναδίνων και πλοιοκτησίας της - διοικουμένης από τον Πειραιά - λιβεριανής εταιρείας VAGIRMA MARITIME INC., το οποίο και βυθίστηκε έμφορτο κατά τον πλου του από λιμάνι της Ουκρανίας σε λιμάνι της Γαλλίας. Σε εξασφάλιση της ανωτέρω απαιτήσεως, ζητήθηκε από τις αιτούσες η συντηρητική κατάσχεση του

πλοίου NTINA KATEPINA, νηολογίου Kingstown Αγίου Βικεντίου και Γρεναδίνων και πλοιοκτησίας της - διοικουμένης από τον Πειραιά - λιβεριανής εταιρείας AXIS MARITIME INC., το οποίο ναυλοχεί σε ελληνικό λιμάνι. Συνεπεία των ανωτέρω, πρόκειται για απαίτηση που δεν ενδιαφέρει αποκλειστικά την ελληνική έννομη τάξη, καθώς απορρέει από σχέση που εμπεριέχει στοιχεία αλλοδαπότητας, δεδομένου ότι οι αιτούσες την συντηρητική κατάσχεση – δανείστριες της απαιτήσεως έχουν την κύρια επαγγελματική τους εγκατάσταση σε άλλο κράτος, στην Γαλλία, η οποία έχει συμβληθεί στη Σύμβαση των Βρυξελλών του 1952 περί συντηρητικής κατασχέσεως θαλασσοπλοούντων πλοίων. Σύμφωνα με τη ανωτέρω σύμβαση, επρόκειτο για θαλάσσια απαίτηση, Εντούτοις, τα δυο προαναφερόμενα πλοία, ανήκαν σε διαφορετικές εταιρείες, αμφότερες ιδρυθείσες στη Λιβερία και με την διοίκηση των πλοίων να ασκείται στον Πειραιά. Για την εξασφάλιση λοιπόν των ανωτέρω απαιτήσεων, επιδιώχθηκε στην Ελλάδα, η οποία επίσης αποτελεί κράτος - μέλος της ανωτέρω σύμβασης, η συντηρητική κατάσχεση του πλοίου NTINA KATEPINA, νηολογημένου στο κράτος Αγίου Βικεντίου και Γρεναδίνων. Στην υπό κρίση δίκη, η καθ' ης η σκοπούμενη η συντηρητική κατάσχεση πλοιοκτήτρια του πλοίου NTINA KATEPINA ισχυρίσθηκε ότι ουδεμία σχέση συνδέει αυτήν με την πλοιοκτήτρια εταιρεία του πλοίου MARIA MADIA. Ωστόσο, το ασφαλιστικό μέτρο της συντηρητικής κατασχέσεως του πλοίου NTINA KATEPINA ζητήθηκε από το ανωτέρω δικαστήριο της Θεσσαλονίκης σε εκτέλεση απόφασης γαλλικού δικαστηρίου, δυνάμει της οποίας είχαν καταδικασθεί αμφότερες οι πλοιοκτήτριες εταιρείες στην καταβολή του επιδίκου ποσού της απαιτήσεως, καθώς το γαλλικό δικαστήριο έκρινε ότι οι δυο πλοιοκτήτριες εταιρείες ήταν ουσιαστικά η μια και αυτή εταιρεία. Η υπό κρίση απόφαση, ως όφειλε, δεν υπεισήλθε στο εν λόγω ζήτημα και δεν επανεξέτασε την ουσία την διαφοράς εκ νέου, δεσμευόμενη σαφώς από την απόφαση του γαλλικού δικαστηρίου.³² Κατά το άρθρο 4 της ανωτέρω σύμβασης, η συντηρητική κατάσχεση πλοίου διατάσσεται ύστερα από άδεια του δικαστηρίου ή άλλης αρμόδιας δικαστικής αρχής συμβαλλόμενου κράτους για την υλική δέσμευση του πλοίου στο κράτος αυτό, σε εξασφάλιση ικανοποίησης συγκεκριμένης ναυτικής (θαλάσσιας) απαίτησης, όπως αυτή ορίζεται ενδελεχώς στο άρθρο 1 παρ. 1 της ίδιας ως άνω συμβάσεως. Οι εν λόγω ασφαλιστέες απαιτήσεις συναρτώνται άμεσα με το

³² Αντάπασης, Αντ., (2001), Ζητήματα συντηρητικής κατάσχεσης αλλοδαπού πλοίου προς εξασφάλιση απαίτησης επιδικασμένης με απόφαση αλλοδαπού δικαστηρίου. Επισκόπηση Εμπορικού Δικαίου, σελ. 642

πλοίο MARIA MADIA, νηολογίου Kingstown Αγίου Βικεντίου και Γρεναδίνων και πλοιοκτησίας της - διοικουμένης από τον Πειραιά - λιβεριανής εταιρείας VAGIRMA MARITIME INC., δεδομένου ότι το πλοίο αυτό προκάλεσε, εξαιτίας της βυθίσεώς του, την απώλεια των φορτίων και κατά συνέπεια, μπορεί να κατασχεθεί συντηρητικώς οιοδήποτε πλοίο ανήκει κατά τον κρίσιμο χρόνο της κατασχέσεως στην ως άνω πλοιοκτήτρια εταιρεία. Αντιθέτως, οι εν λόγω ασφαλιστές απαιτήσεις δεν συναρτώνται σε καμία περίπτωση με το πλοίο NTINA KATEPINA, το οποίο ανήκει σε έτερη πλοιοκτήτρια εταιρεία, την διοικουμένη από τον Πειραιά - λιβεριανή εταιρείας AXIS MARITIME INC. και φέρει σημαία Αγίου Βικεντίου και Γρεναδίνων. Ως εκ τούτου, το πλοίο αυτό δεν δύναται καταρχάς να κατασχεθεί συντηρητικώς για την εξασφάλιση των απαιτήσεων των δανειστριών γαλλικών ασφαλιστικών εταιρειών. Κατ' εξαίρεση, θα μπορούσε το πλοίο NTINA KATEPINA να κατασχεθεί συντηρητικά, αν συνέτρεχε εν προκειμένω λόγος παραμερισμού της νομικής προσωπικότητας των παραπάνω πλοιοκτητριών εταιρειών, γεγονός που δεν μπορεί να ισχύσει στην περίπτωσή μας, λαμβάνοντας υπόψη μόνο ότι οι εταιρείες αυτές ιδρύθηκαν σε ορισμένη χώρα και διοικούνται από άλλη, η διαχείριση των πλοίων αυτών έχει ανατεθεί για καθένα από τα πλοία σε άλλη εταιρεία που έχει ιδρυθεί στην ίδια χώρα και διοικείται από άλλη, έχουν κοινή δανειοδότηση, κοινή διεύθυνση γραφείου και κοινές τηλεφωνικές γραμμές επικοινωνίας, κοινούς μετόχους που ασκούν τη διοίκησή τους κ.ο.κ.

Το ημεδαπό δικαστήριο, δικάζον κατά την ειδική διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, οφείλει να εξετάσει παρεπιμπτόντως ισχυρισμό ενός εκ των αντιδίκων ότι η απόφαση του γαλλικού δικαστηρίου, δεν μπορεί να αναγνωρισθεί από τα ελληνικά δικαστήρια, ως αντιτιθεμένη στην ελληνική δημόσια τάξη, καθώς η αλλοδαπή απόφαση, αίροντας την αυτοτέλεια των νομικών προσώπων των ανωτέρω εταιρειών λόγω των κατ' ουσίαν υφισταμένων κοινών επιχειρηματικών συμφερόντων, προσβάλλει την επικρατούσα στην Ελλάδα δημόσια τάξη της εμπορικής ναυτιλίας και την οικονομική ελευθερία που προασπίζει και κατ' επέκταση την ελληνική δημόσια τάξη, λαμβανομένου μάλιστα υπόψη ότι η απόφαση του αλλοδαπού δικαστηρίου έκρινε συνοφειλέτριες ευθυμόνετες σε ολόκληρο τις προαναφερθείσες πλοιοκτήτριες εταιρείες, εικονικές και επομένως άκυρες. Συνεπεία όλων των ανωτέρω συλλογισμών, η συντηρητική κατάσχεση του πλοίου NTINA KATEPINA, για την

εξασφάλιση απαιτήσεως απορρεουσών από ναυάγιο έτερου πλοίου, διαφορετικής πλοιοκτήτριας, δεν πρέπει να θεωρείται επιτρεπτή από την ημεδαπή έννομη τάξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ΟΙ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΟΛΥΜΕΡΟΥΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΗΣ ΧΑΓΗΣ ΕΠΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Το κεφάλαιο αυτό ερευνά τις προσπάθειες για τη δημιουργία μιας πολυμερούς σύμβασης αναγνώρισης και εκτέλεσης αλλοδαπών αποφάσεων. Μια τέτοια διεθνής σύμβαση θα ενοποιήσει τα απαιτούμενα και τις διαδικασίες για την αναγνώριση και εκτέλεση αλλοδαπών δικαστικών αποφάσεων για πολλές χώρες παγκοσμίως και εκεί ακριβώς έγκειται η σπουδαιότητά της, καθώς θα απλοποιήσει σημαντικά τις διαδικασίες αναγνώρισης και εκτέλεσης μεταξύ των συμβαλλομένων κρατών.

Επιτυχέστερο αποτέλεσμα όλων των παραπάνω προσπαθειών κρίνεται έως σήμερα η Σύμβαση πάνω στη Συμφωνία Επιλογής Δικαστηρίου, η οποία είναι ακόμα προς υπογραφή.³³ Η σύμβαση αυτή θα έχει μεγάλη εφαρμογή σε επιχειρησιακές συμφωνίες και το παρόν κεφάλαιο εξετάζει τις διατάξεις που θα περιέχει και τις πιθανές συνέπειές τις, εφόσον τύχει εφαρμογής, σε Ευρώπη, Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και Αυστραλία.³⁴

Η Σύμβαση πάνω στη Συμφωνία Επιλογής Δικαστηρίου ασχολείται με την επιλογή αρμοδίου δικαστηρίου για την επίλυση διαφορών που προκύπτουν από in business to business συμφωνίες. Σκοπός της είναι να θεμελιώσει ένα σύνολο αρχών σε διεθνές νομικό επίπεδο, οι οποίες:

Θα παρέχουν βεβαιότητα και θα εξασφαλίζουν την αποτελεσματικότητα στις συμφωνίες αποκλειστικής επιλογής δικαστηρίου μεταξύ των συμβαλλομένων μερών σε εμπορικές συναλλαγές και οι οποίες θα διέπουν την αναγνώριση και εκτέλεση

³³ Convention of 30 June 2005 on Choice of Court Agreements

³⁴ Οράτε σχετικά Linda Silberman, "Comparative Jurisdiction in the International Context: Will the Proposed Hague Judgments Convention be Stalled? (2002-3) DePaul Law Review 319,321, Russell J Weintraub, "How Substantial is our Need for Judgments-Recognition Convention and What Should We Bargain Away to Get It?" (1998) Brooklyn Journal of International Law 167, 178-84, Eric B. Fastiff, "The Proposed Hague Convention on the Recognition and Enforcement of Civil and Commercial Judgments: A Solution to Butch Reynold's Jurisdiction and Enforcement Problems" (1995) Cornell International Law Journal 469, 476

δικαστικών αποφάσεων που προέκυψαν από διαδικασίες που στηρίχθηκαν στις παραπάνω συμφωνίες³⁵.

5.1. Πεδίο Εφαρμογής

Η Σύμβαση θα εφαρμοστεί σε διεθνείς διαφορές επί αστικών και εμπορικών (άρα και ναυτιλιακών) θεμάτων, όπου τα συμβαλλόμενα μέρη σύναψαν συμφωνία αποκλειστικής επιλογής δικαστηρίου.

Ο ορισμός των διεθνών διαφορών ποικίλλει, ανάλογα με το αν αφορά τη δικαιοδοσία ή την αναγνώριση και εκτελεστότητα αλλοδαπών δικαστικών αποφάσεων. Αν αφορά τη δικαιοδοσία, τότε μια διαφορά θεωρείται διεθνής, εκτός αν τα συμβαλλόμενα μέρη είναι κάτοικοι ή έχουν την έδρα τους στο ίδιο συμβαλλόμενο κράτος και οι σχέσεις μεταξύ των μερών καθώς και όλα τα στοιχεία τα σχετικά με την ένδικη διαφορά συνδέονται μόνο με το συγκεκριμένο κράτος. Αν αφορά αναγνώριση και εκτελεστότητα, μια υπόθεση θεωρείται διεθνής, όταν επιζητείται η αναγνώριση και η εκτέλεση αλλοδαπών δικαστικών αποφάσεων³⁶.

Επιπρόσθετα, η Σύμβαση εφαρμόζεται επί αστικών και εμπορικών θεμάτων. Για τους σκοπούς του ορισμού, η Σύμβαση αποκλείει κάποιες περιπτώσεις από αυτό το πεδίο, όπως τις καταναλωτικές συμβάσεις και τις συμβάσεις εργασίας³⁷.

Η Σύμβαση επιπλέον εφαρμόζεται σε συμφωνίες όπου υπάρχει αποκλειστική επιλογή δικαστηρίου για τις μελλοντικά ανακύπτουσες διαφορές. Δύναται ωστόσο, να επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής της σε δικαστικές αποφάσεις, όταν δεν υπάρχει στη σχετική συμφωνία αποκλειστική επιλογή του αρμοδίου δικαστηρίου. Για την εξυπηρέτηση των σκοπών της Σύμβασης, συμφωνίες με αποκλειστική επιλογή δικαστηρίου, ορίζονται σαν συμφωνίες μεταξύ δυο ή περισσότερων συμβαλλομένων μερών που ορίζουν ένα ή περισσότερα δικαστήρια ενός συμβαλλόμενου κράτους ως αποκλειστικά αρμόδιου/αρμόδιων για την επίλυση διαφορών από τη συμφωνία και αποκλειστικής της δικαιοδοσίας κάθε άλλου δικαστηρίου για την επίλυση κάθε

³⁵ Convention on Choice of Court Agreements Preamble

³⁶ Convention on Choice of Court Agreements art 1 (2), (3)

³⁷ Ibid art 2 (1). Υπάρχει η άποψη ότι ο όρος «καταναλωτικός» πρέπει να ερμηνευθεί στενά, ώστε να αποφευχθεί η αποδυνάμωση της προστασίας των αδύνατων εκ των συμβαλλομένων μερών (π.χ. μικρές επιχειρήσεις), ειδικότερα σε περιπτώσεις συμβάσεων προσχώρησης, οράτε σχετικά Adam E Kerns "The Hague Convention and Exclusive Choice of Court Agreements: An imperfect Match" (2006), Temple International and Comparative Law Journal p. 509

νομικής διαφοράς μεταξύ των συμβαλλομένων μερών.³⁸ Η σχετική συμφωνία θα πρέπει να είναι έγγραφη ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο επικοινωνίας να καθίσταται προσιτή σαν πληροφορία και σαν περαιτέρω αναφορά³⁹ και ακόμα θα πρέπει να ορίζεται ρητώς σε αυτήν ότι το οριζόμενο δικαστήριο έχει αποκλειστική δικαιοδοσία. Η προσέγγιση αυτή θα αλλάξει το σχετικώς νομικό καθεστώς σε Αυστραλία και Η.Π.Α., όπου η ρήτρα επιλογής του δικάζοντος δικαστηρίου (φορουμ) δεν είναι σε γενικές γραμμές αποκλειστική, εκτός αν τούτο αναφέρεται ρητά στη σχετική συμφωνία. Επιπρόσθετα, για να αποφευχθεί η περίπτωση να μην είναι έγκυρη η ρήτρα επιλογής δικαστηρίου, συνεπεία ακυρότητας της συμφωνίας όπου αυτή περιέχεται, η Σύμβαση προβλέπει τη δυνατότητα αποχωρισμού της ρήτρας επιλογής αποκλειστικά αρμοδίου δικαστηρίου από το υπόλοιπο τμήμα της συμφωνίας που κρίθηκε άκυρη. Κατ' αυτό τον τρόπο, η εγκυρότητα της ρήτρας επιλογής αποκλειστικώς αρμοδίου δικαστηρίου σε συμφωνία δεν μπορεί να αμφισβητηθεί, με επίκληση της ακυρότητας της συμφωνίας όπου περιέχεται.⁴⁰

5.2. Δικαιοδοσία

Η Σύμβαση προσδιορίζει τις δυο βασικές αρχές αναφορικά με τους εφαρμοζόμενους κανόνες δικαιοδοσίας. Αρχικά, το εντελλόμενο δικαστήριο βάσει της ρήτρας αποκλειστικής αρμοδιότητας έχει δικαιοδοσία και οφείλει να δικάσει την υπόθεση. Δεύτερον, κάθε δικαστήριο που δεν επιλέγεται από τα συμβαλλόμενα μέρη δεν έχει δικαιοδοσία και ως εκ τούτου πρέπει να απορρίψει τυχόν υποβληθέν αίτημα να δικάσει την υπόθεση⁴¹.

Το άρθρο 5 της Σύμβασης αναφέρει ότι το δικαστήριο ή τα δικαστήρια συμβαλλόμενου κράτους που έχουν οριστεί ως αποκλειστικώς αρμόδια βάσει ρήτρας σε συμφωνία έχουν δικαιοδοσία να επί διαφορών που αναφέρονται στην ως άνω συμφωνία, εκτός αν το δίκαιο αυτού του συμβαλλόμενου κράτους δεν αναγνωρίζει τη συμφωνία ως έγκυρη ή σε περιπτώσεις που το επιλεγέν δικαστήριο στερείται καθ' ύλην αρμοδιότητας ή η κατά τόπον αρμοδιότητα δεν είναι η κατάλληλη. Στις περιπτώσεις αυτές, το επιλεγέν δικαστήριο μπορεί να παραπέμψει την υπόθεση σε

³⁸ Ibid art 22 s 3 (a)

³⁹ Ibid art 3 (c)

⁴⁰ Ibid art 3 (d)

⁴¹ Ibid art 5-6

άλλα δικαστήρια του ίδιου συμβαλλόμενου κράτους⁴². Σε κάθε άλλη περίπτωση, το δικαστήριο είναι υποχρεωμένο να δικάσει την υπόθεση.

Το άρθρο αυτό δεν δίνει στο επιλεγέν δικαστήριο τη διακριτική ευχέρεια να αποφανθεί ότι δεν έχει δικαιοδοσία επί της υποθέσεως⁴³. Ούτως, το άρθρο αυτό θα έχει σημαντικό αντίκτυπο στις υφιστάμενες πρακτικές σε Η.Π.Α. και Αυστραλία, επειδή δεν θα υπάρχει η δυνατότητα προσφυγής στο δόγμα *forum non conveniens*, όπου το δικαστήριο στο οποίο ανατίθεται δικαιοδοσία μπορεί να την απορρίψει, εφόσον κρίνει ότι κάποιο άλλο δικαστήριο είναι περισσότερο αρμόδιο να δικάσει τη συγκεκριμένη διαφορά⁴⁴. Χαρακτηριστική περίπτωση εφαρμογής του ανωτέρω δόγματος εντοπίζεται στην υπόθεση μεταξύ *Oceanic Sun Line Special Shipping Co Inc versus Fay* ('Oceanic'),⁴⁵ η οποία ακολούθησε μετά την απόρριψη της υπόθεσης *Spiliada Maritime Corporation versus Cansulex Ltd* ('Spiliada'), στην οποία το επιληφθέν δικαστήριο στην Αυστραλία (House of Lords) έκρινε ότι το δικαστήριο μπορεί να απορρίψει ή να αναστείλει την εκδίκαση μιας αγωγής αν υπάρχει κάποιο άλλο δικαστήριο περισσότερο αρμόδιο και κατάλληλο για την εκδίκαση της συγκεκριμένης υπόθεσης, λαμβάνοντας υπόψη τα συμφέροντα αμφοτέρων του ενάγοντος και του εναγομένου⁴⁶. Τα πραγματικά περιστατικά στην υπόθεση *Oceanic* ήταν ότι ένας κάτοικος του Κουίνσλαντ Αυστραλίας έκανε κράτηση διαμέσου ενός ταξιδιωτικού πρακτορείου στη Νέα Νότια Ουαλία για μια κρουαζιέρα στα ελληνικά νησιά με πλοίο το οποίο ανήκε σε ελληνική εταιρεία. Με την πληρωμή του ναύλου για την κρουαζιέρα, δόθηκε στον επιβάτη ένα *exchange order* το οποίο όριζε ότι μπορούσε να ανταλλαχθεί με εισιτήριο όταν ο επιβάτης θα επιβιβαζόταν στο πλοίο. Στην Αθήνα, ο επιβάτης αντάλλαξε αυτό το *exchange order* και έλαβε ένα εισιτήριο, στο οποίο είχαν τυπωθεί μια σειρά από όρους, μεταξύ των οποίων και ο όρος ότι τα ελληνικά δικαστήρια έχουν αποκλειστική δικαιοδοσία για κάθε αγωγή που ασκείται κατά του πλοιοκτήτη. Ο επιβάτης τραυματίστηκε κατά τη διάρκεια της κρουαζιέρας και άσκησε αγωγή κατά του πλοιοκτήτη για αμέλεια ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Νέας Νοτίου Ουαλίας. Ο πλοιοκτήτης αιτήθηκε την αναστολή της

⁴² Ibid art 5

⁴³ Ibid art 5 (2)-(3)

⁴⁴ Thalia Kruger, "The 20th Session of the Hague Conference: A New Choice of Court Convention and the Issue of EC Membership", (2006), *International and Comparative Law Quarterly*, p. 447, 451

⁴⁵ (1988) 165 CLR 197

⁴⁶ (1987) AC 460, 476

διαδικασίας ενώπιον του δικαστηρίου αυτού⁴⁷ Παρομοίως, το άρθρο αυτό θα έχει επίπτωση και στην Ευρώπη καθώς δεν θα μπορεί να εφαρμοστεί το δόγμα της εκκρεμοδικίας (*lis alibi pendens*) καθώς το εντελλόμενο δικαστήριο δεν μπορεί να αρνηθεί να δικάσει την υπόθεση με τη δικαιολογία ότι κάποιο άλλο δικαστήριο έχει πρώτο επιληφθεί της ίδιας υποθέσεως.

Το άρθρο 6 της Σύμβασης ορίζει τις υποχρεώσεις ενός δικαστηρίου που δεν επιλέχθηκε από τα συμβαλλόμενα μέρη σε περίπτωση ύπαρξης συμφωνίας με επιλογή αποκλειστικά αρμόδιου δικαστηρίου για επίλυση μελλοντικών διαφορών μεταξύ των μερών. Κάθε δικαστήριο συμβαλλόμενου κράτους διαφορετικό από το ορισθέν σε συμφωνία είναι υποχρεωμένο να αναστείλει ή να απορρίψει τη σχετική δικονομική διαδικασία ενώπιόν του⁴⁸. Το δικαστήριο έκρινε ότι το εναρκτήριο σημείο για τον καθορισμό του αν μια αίτηση εναγομένου για απόρριψη ή αναστολή εκδίκασης μιας υπόθεσης ασκείται παραδεκτά, πρέπει να είναι η αναγνώριση του εκ πρώτης όψεως δικαιώματος του ενάγοντος, που επικαλείται τη δικαιοδοσία του αρμόδιου δικαστηρίου, να επιμείνει σε αυτή τη δικαιοδοσία και να ζητήσει η υπόθεσή του να δικαστεί και να κριθεί⁴⁹. Ακολουθώντας τις παραδοσιακές αρχές που ετέθησαν στην υπόθεση *Maritime Insurance Co Ltd versus Geelong Harbour Trust Commissioners*⁵⁰, το δικαστήριο έκρινε ότι σύμφωνα με το σύγχρονο περιεχόμενο των παραδοσιακών αρχών που διέπουν την εξουσία των δικαστηρίων στη Αυστραλία να διατάξουν την αναστολή ή την απόρριψη της διαδικασίας ενώπιόν τους επί τη βάση του αιτήματος ότι η υπόθεση θα έπρεπε να φέρεται ενώπιον του δικαστηρίου άλλου κράτους ισχύουν τα ακόλουθα: αν το δικαστήριο έχει ξεκάθαρη αρμοδιότητα να κρίνει την υπόθεση της κρατάει και εκδίδει επ' αυτής απόφαση, αν όμως η δικαιοδοσία του δικαστηρίου δεν είναι ξεκάθαρη και η συνέχιση της δίκης σε αυτό αποβαίνει καταπιεστική και προσβλητική για τα δικαιώματα του εναγομένου, τότε το δικαστήριο αυτό θα πρέπει να αρνηθεί ότι έχει δικαιοδοσία επί της υποθέσεως⁵¹. Αιτιολογική βάση της κρίσης αυτής είναι ότι με αυτό το κριτήριο αποφεύγεται η αδικία μεταξύ των αντιδίκων μερών σε συγκεκριμένη υπόθεση και όχι σε γενικές

⁴⁷ *Oceanic Sun Line Special Shipping Co Inc versus Fay* (1988) 165 CLR 197, 198

⁴⁸ *Convention on Choice of Court Agreements* art 6.

⁴⁹ *Ibid* 241-243

⁵⁰ (1908) 6 CLR 194, Η υπόθεση *Maritime Insurance Co Ltd*, ήταν η πρώτη υπόθεση στην οποία ανώτατο δικαστήριο απεφάνθη επί του ζητήματος απόρριψης δικαιοδοσίας του αρχικώς επιληφθέντος δικαστηρίου

⁵¹ *Oceanic Sun Line Special Shipping Co Inc versus Fay* (1988) 165 CLR 197, 250-251

γραμμές αναφερόμενη (η αδικία) στη γενικότερη διαδικασία απονομής δικαιοσύνης⁵². Ωστόσο, το ανωτέρω άρθρο προβλέπει κάτω από συγκεκριμένες προϋποθέσεις ότι ένα μη επιλεγέν δικαστήριο μπορεί να δικάσει την υπόθεση παρά την συμφωνία περί αποκλειστικής αρμοδιότητας άλλου δικαστηρίου. Οι περιστάσεις αυτές περιλαμβάνουν: η συμφωνία μεταξύ των μερών να είναι άκυρη σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους όπου υπάγεται το επιλεγέν δικαστήριο, την έλλειψη ικανότητας ενός μέρους να συνάψει συμφωνία βάσει του δικαίου του κράτους όπου υπάγεται το επιληφθέν της υπόθεσης δικαστήριο, όταν το να δοθεί ισχύς σε μια συμφωνία θα οδηγούσε σε εκδήλωση μη δικαιοσύνης ή θα προσέκρουε στη δημόσια τάξη του κράτους όπου υπάγεται το επιληφθέν της διαφοράς δικαστήριο, περιπτώσεις όπου η συμφωνία δεν μπορεί να εκπληρωθεί λόγω εξαιρετικών λόγων, και το επιλεγέν δικαστήριο αποφάσισε να μην δικάσει την διαφορά.

5.3. Αναγνώριση και Εκτελεστότητα

Μετά την αναφορά των κανόνων δικαιοδοσίας, το άρθρο 8 της Σύμβασης αναφέρει ότι δικαστική απόφαση που προέκυψε από δικαιοδοσία σύμφωνη με ρήτρα επιλογής αποκλειστικά αρμόδιου δικαστηρίου πρέπει να αναγνωριστεί και να κηρυχθεί εκτελεστή σε όλα τα υπόλοιπα συμβαλλόμενα κράτη⁵³. Ο όρος υπό τον οποίο μια απόφαση μπορεί να αναγνωριστεί και να κηρυχθεί εκτελεστή είναι να είναι η ίδια απόφαση εκτελεστή στο συμβαλλόμενο κράτος, τα δικαστήρια του οποίου της εξέδωσαν⁵⁴.

Βάσει της Σύμβασης, υπάρχουν περιστάσεις υπό τις οποίες ένα δικαστήριο συμβαλλόμενου κράτους μπορεί να αρνηθεί την αναγνώριση και την κήρυξη ως εκτελεστής απόφασης που εκδόθηκε από άλλο συμβαλλόμενο κράτος. Οι περιστάσεις εκείνες που μπορούν να δικαιολογήσουν την μη αναγνώριση και την μη εκτελεστότητα σύμφωνα με τη Σύμβαση είναι οι ίδιες με αυτές που ισχύουν ήδη στην Αυστραλία, στις Η.Π.Α. και βάσει του Κανονισμού των Βρυξελλών I. Οι περιστάσεις αυτές περιλαμβάνουν: συμφωνία που είναι άκυρη υπό το δίκαιο του κράτους του επιλεγέντος δικαστηρίου, την έλλειψη ικανότητας ενός μέρους να συνάψει συμφωνία σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους όπου ζητείται η αναγνώριση και εκτέλεση αλλοδαπής δικαστικής απόφασης, δεν επιδόθηκε στον εναγόμενο το εισαγωγικό της

⁵² Oceanic Sun Line Special Shipping Co Inc versus Fay (1988) 165 CLR 197, 244

⁵³ Convention on Choice of Court Agreements art 8(1)

⁵⁴ Ibid art 8 (3)

δίκης δικόγραφο σε επαρκή χρόνο και έτσι αυτός δεν έχει προετοιμάσει τα μέσα άμυνας του εγκαίρως, η δικαστική απόφαση ήταν αποτέλεσμα απάτης, η αναγνώριση και εκτέλεση αλλοδαπής απόφασης θα ήταν αντίθετη με τη δημόσια τάξη του συμβαλλόμενου κράτους στο οποίο ζητείται η αναγνώριση και η κήρυξη της εκτελεστότητας, και ασυμβατότητα μεταξύ δικαστικών αποφάσεων. Επιπρόσθετα, το άρθρο 11 εξειδικεύει τις περιπτώσεις εκείνες όπου ένα δικαστήριο συμβαλλόμενου κράτους μπορεί να αρνηθεί να αναγνωρίσει και να κηρύξει εκτελεστή μια απόφαση «αν η απόφαση επιδικάζει αποζημίωση, η οποία όμως δεν αποζημιώνει το ζημιωθέν μέρος για την πραγματική απώλεια ή για τη ζημία που υπέστη»⁵⁵. Συνακόλουθα, το άρθρο 11 αναφέρεται στην επιδίκαση αποζημιώσεως δυνάμει δικαστικής απόφασης που μπορεί να είναι υπέρμετρα υψηλή.

5.4 Τελικές Παρατηρήσεις πάνω στη Σύμβαση του 2005

Παρά την αποτυχία προγενέστερων προσπαθειών για τη δημιουργία πολυμερούς σύμβασης επί της αναγνώρισεως και της εκτελεστότητας των αλλοδαπών δικαστικών αποφάσεων, το συμπέρασμα επί της Convention on Choice of Court Agreements είναι ότι αποτελεί ένα σημαντικότατο βήμα προς τη διεθνή εναρμόνιση. Ενοποιεί τους κανόνες στις περιπτώσεις όπου υπάρχει σε συμφωνία ρήτρα επιλογής αποκλειστικά αρμόδιου δικαστηρίου και κατά συνέπεια θα αυξήσει τη βεβαιότητα και την εμπιστοσύνη μεταξύ των συμβαλλομένων μερών που εμπλέκονται σε διεθνείς συναλλαγές, έχοντας πλέον τη δυνατότητα επιλογής ρήτρας φορουμ. Με αυτό τον τρόπο, υπάρχει ελπίδα ότι η Convention on Choice of Court Agreements, μαζί με τη Σύμβαση της Νέας Υόρκης για την αναγνώριση και της εκτέλεση αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων, θα προσφέρει στον κόσμο του εμπορίου και των επιχειρήσεων, κατ' επέκταση δε και στον κόσμο της ναυτιλίας, μια νέα προοπτική στην επίλυση διαφορών⁵⁶. Επιπλέον, αν και η Convention on Choice of Court Agreements εστιάζει σε μια μόνο βάση δικαιοδοσίας και έχει στενό πεδίο εφαρμογής, μπορεί να αποτελέσει τη βάση για μελλοντική εργασία πάνω στην πολυμερή εναρμόνιση πάνω στο ζήτημα της δικαιοδοσίας, της αναγνώρισης και της εκτελεστότητας των αλλοδαπών δικαστικών αποφάσεων.

⁵⁵ Ibid art 11

⁵⁶ Brand, Ronald A, 'A Global Convention on Choice of Court Agreements' (2004), ILSA Journal of International and Comparative Law, p. 345

Οι Η.Π.Α. υπέγραψαν την ανωτέρω Σύμβαση τον Ιανουάριο του 2009⁵⁷, αν και δεν την έχουν επικυρώσει ακόμα, καθώς ερευνάται ο τρόπος με τον οποίο η Σύμβαση θα εφαρμοστεί σε κάθε πολιτεία ξεχωριστά⁵⁸.

Όσον αφορά στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, ενώ ο Κανονισμός των Βρυξελλών I έχει ήδη δημιουργήσει ένα εναρμονισμένο σύστημα σε σχέση με τη δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την κήρυξη εκτελεστότητας αλλοδαπών δικαστικών αποφάσεων, η Convention on Choice of Court Agreements θα έχει το όφελος να μειώσει τη νομική ανασφάλεια και αβεβαιότητα για τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις που δεσμεύονται με επιχειρηματικές συμφωνίες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁵⁹. Συνακόλουθα, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενέκρινε την υπογραφή της Σύμβασης εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και υπέγραψε τη Σύμβαση την 1^η Απριλίου 2009. Ωστόσο, προκειμένου να διασφαλιστεί η εναρμονισμένη εφαρμογή της Σύμβασης και του Κανονισμού των Βρυξελλών I, το άρθρο 26 της Σύμβασης προβλέπει ότι όταν κανένα από τα μέρη δεν έχει την κατοικία/έδρα του σε συμβαλλόμενο κράτος, το οποίο να είναι ταυτόχρονα κράτος μέλος της Ευρωζώνης, οι κανόνες της Ευρωζώνης θα υπερέχουν. Η Σύμβαση όμως θα υπερέχει, αν ένα τουλάχιστον από τα συμβαλλόμενα μέρη έχει την κατοικία/την έδρα του σε συμβαλλόμενο κράτος το οποίο δεν ανήκει στην Ευρωζώνη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. Ο ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΟΣ ΤΙΤΛΟΣ (EET) ΚΑΙ ΟΙ ΝΕΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΝΑΤΕΛΛΟΥΝ.

Δυνάμει του Κανονισμού 805/2004, θεσπίζεται ενιαίος ευρωπαϊκός τίτλος για μη αμφισβητούμενες αξιώσεις, ο οποίος στοχεύει, μέσω της τηρήσεως ενός minimum προϋποθέσεων που θέτει ο ίδιος και οι οποίες πρέπει να διέπουν την εθνική διαδικασία εκδόσεως του ανωτέρω τίτλου, στο να εξασφαλίσει την απρόσκοπτη κυκλοφορία δικαστικών αποφάσεων, δικαστικών συμβιβασμών και λοιπών τίτλων μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χωρίς να χρειάζεται να παρεμβληθεί πλέον στο κράτος εκτελέσεως της ενδοκοινοτικής απόφασης η

⁵⁷ Convention of 30 June 2005 on Choice of Court Agreements, Status Table http://www.hcch.net/index_en.php?act=conventions.status&cid=98

⁵⁸ US Department of State, Public Meeting on the Hague Convention on Choice of Court Agreements, 5 March 2012, <http://www.stage.gov/s/1/187706.htm>

⁵⁹ European Commission, Proposal for a Council Decision on the Signing by the European Community of the Convention on Choice of Court Agreements, Brussels 5.9.2008 COM (2008) 538 final (2) http://ec.europa.eu/civiljustice/news/docs/com_2008_0538_en.pdf

ενδιάμεση διαδικασία πριν από την αναγνώριση και την εκτέλεση. Επομένως, με βάση τον ανωτέρω Κανονισμό, κάθε καταψηφιστική απόφαση δικαστηρίου κράτους μέλους, αφορώσα μη αμφισβητούμενες διαφορές, εκτελείται παραχρήμα σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όπως γίνεται αντιληπτό, ο Κανονισμός περί Ευρωπαϊκού Εκτελεστού Τίτλου, παρέχει κατά κύριο λόγο τη μέγιστη δυνατή εύνοια στον δανειστή, επιτρέποντάς του να προβεί σε μια τάχιστη και αποτελεσματική εκτέλεση της απόφασεως που έχει εκδοθεί υπέρ του στο εξωτερικό, χωρίς να χρειάζεται να εμπλακεί στις προαναφερθείσες ενδιάμεσες διαδικασίες αναγνώρισης και εκτέλεσης της απόφασεως αυτής στο κράτος εκτελέσεως.⁶⁰ Στον αντίποδα, η διαδικασία που θεσπίζεται με τον Ευρωπαϊκό Εκτελεστό Τίτλο, αποδυναμώνει τη θέση του οφειλέτη και καθ' ου η σκοπούμενη εκτέλεση, ο οποίος συχνά δεν μπορεί να αντεπεξέλθει στο οικονομικό βάρος της διεξαγωγής της δίκης στο εξωτερικό, λαμβανομένου επιπλέον υπόψη του γεγονότος ότι οι πιστοποιήσεις του δικαστηρίου του κράτους μέλους εκδόσεως της απόφασης, δεν δύναται πλέον να ελεγχθούν από τα δικαστήρια της χώρας του οφειλέτη. Επισημαίνεται δε ότι ο τίτλος αυτός, αν και φέρει τον χαρακτηρισμό «ευρωπαϊκός», αποτελεί κατ' ουσίαν εθνικό τίτλο, καθώς προέρχεται από εθνικά όργανα (ήτοι λ.χ. τα δικαστήρια που εκάστοτε κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που επιλαμβάνεται μιας αξιώσεως μη αμφισβητούμενης φύσεως). Κατόπιν των ανωτέρω, καθίσταται προφανές ότι ο Κανονισμός 805/2004 εισάγει μια άκρως ενδιαφέρουσα καινοτομία, αφού δημιουργεί έναν τίτλο ευρωπαϊκών διαστάσεων, ο οποίος το μόνο που χρειάζεται για να αποκτήσει ισχύ είναι η πιστοποίησή του από το δικαστήριο εκδόσεώς του, δίχως να χρειάζεται πλέον η προσφυγή στη διαδικασία κήρυξης της αλλοδαπής απόφασης ως εκτελεστής από τα δικαστήρια εκτέλεσης της εν λόγω απόφασης. Περαιτέρω, με το Κανονισμό αυτό, δεν υπάρχει η δυνατότητα προσβολής της δικαστικής απόφασης του κράτους εκτελέσεως σχετικά με την αναγνώριση και κήρυξη της εκτελεστότητας του αλλοδαπού τίτλου. Όλα τα προαναφερθέντα, έχουν ως συνέπεια τη δυσκολία επικλήσεως πλέον από τον καθ' ου η σκοπούμενη εκτέλεση της επιφυλάξεως δημοσίας τάξης, της οποίας γινόταν κατά κόρον επίκληση, ενίοτε και καταχρηστικά, υπό την ισχύ του ΚΠολΔ και του Κανονισμού 44/2001 περί αναγνώρισης και κήρυξης εκτελεστότητας ενδοκοινοτικών αποφάσεων.

⁶⁰ Βαθρακοκοίλης, Αντ., (2006), Έννοια και προϋποθέσεις του Ευρωπαϊκού Εκτελεστού Τίτλου, Δικαιοσύνη, σελ. 328

Ωστόσο, παρά το γεγονός ότι όπως προαναφέρθηκε, ο Ευρωπαϊκός εκτελεστός τίτλος για τις μη αμφισβητούμενες αξιώσεις, δεν προέρχεται από κοινοτικά, αλλά από εθνικά όργανα, ο κοινοτικός νομοθέτης αναγνωρίζει σ' αυτόν μια ισχύ εκτεινόμενη σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χωρίς περαιτέρω προσκόμματα, παρά τις διαφορές, άλλοτε μικρές και άλλοτε μεγάλες, που υφίσταται μεταξύ των δικονομικών συστημάτων των χωρών μελών της Ένωσης. Κατ' αυτό τον τρόπο, παρά τα όποια προβλήματα και αδυναμίες εμφανίζει η ύπαρξη του Ευρωπαϊκού Εκτελεστού τίτλου (ιδίως ως προς την υποβάθμιση των μέσων άμυνας και επίθεσης του καθ' ου η εκτέλεση - οφειλέτη), εκφράζεται η απόλυτη εμπιστοσύνη του κοινοτικού νομοθέτη στα εθνικά συστήματα απονομής δικαιοσύνης των κρατών μελών, προωθώντας ένα βήμα μπροστά την γενικά επιθυμητή ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Σήμερα, ο Κανονισμός 805/2004 εφαρμόζεται σε αστικές και εμπορικές διαφορές, που ανακύπτουν μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εξαιρουμένης της Δανίας και αφορά δικαστικές αποφάσεις, δημόσια έγγραφα, δικαστικούς συμβιβασμούς, άπαντα επί μη αμφισβητούμενων χρηματικών αξιώσεων. Μη αμφισβητούμενες, είναι οι αξιώσεις εκείνες είτε α) όπου ο οφειλέτης αποδέχεται ρητά τη σχετική απαίτηση του δανειστή έναντι αυτού, συμμετέχοντας ούτως στη δημιουργία του εκτελεστού τίτλου (π.χ. όταν συνάπτει δικαστικό συμβιβασμό με τον αντίδικο δανειστή ενώπιον του δικαστηρίου ή θέτει στο δικαστήριο προς επικύρωση σχετικό συμβιβασμό ή σε περίπτωση αποδοχής της αγωγής), είτε β) όπου ο οφειλέτης και καθ' ου η εκτέλεση μετέχει παθητικά στη δημιουργία του εκτελεστού τίτλου, καθώς δεν αμφισβητεί σε κανένα σημείο της εναντίον του δικαστικής διαδικασίας την ύπαρξη της ενδίκου διαφοράς (π.χ. όταν δεν αρνείται την ιστορική βάση της αγωγής, δεν προτείνει ενστάσεις, όταν ερημοδικάζεται παρά την νομότυπη και εμπρόθεσμη κλήτευσή του καθώς και, σε περίπτωση ερημοδικίας του, όταν δεν ασκεί το ένδικο βοήθημα που έχει θεσπιστεί για την προστασία του, δηλαδή την ανακοπή ερημοδικίας). Ως ευρωπαϊκός εκτελεστός τίτλος, εκδιδόμενος επί μη αμφισβητούμενων αξιώσεων αστικής και εμπορικής φύσεως, νοείται επιπροσθέτως και η διαταγή πληρωμής, στις περιπτώσεις εκείνες που δεν προσβάλλεται από τον καθ' ου οφειλέτη, μέσω της ασκήσεως ανακοπής του άρθρου 632 παρ. 1 και 633 παρ. 2 του ΚΠολΔ.

- Περιγραφή της διαδικασίας πιστοποίησης του ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου

Δυνάμει του Κανονισμού 805/2004, το κράτος εκδόσεως της απόφασης, μέσω των εκάστοτε αρμοδίων οργάνων του, αναλαμβάνει να διεκπεραιώσει τη διαδικασία εκδόσεως του Πιστοποιητικού Ευρωπαϊκού Εκτελεστού Τίτλου, σε αντικατάσταση της πλέον καταργηθείσας παρεμβληθείσας διαδικασίας κηρύξεως της εκτελεστότητας αλλοδαπής απόφασης στο κράτος εκτελέσεως.

Σε περίπτωση δικαστικής απόφασης επί μη αμφισβητούμενων αξιώσεων χρηματικού περιεχομένου, το Πιστοποιητικό Ευρωπαϊκού Εκτελεστού Τίτλου, εκδίδεται από το δικαστήριο εκδόσεως της απόφασης, κατόπιν σχετικής αιτήσεως από τον νικητή διάδικο. Στην περίπτωση δε δικαστικού συμβιβασμού, η διαδικασία πιστοποίησης διενεργείται από το δικαστήριο το οποίο επικύρωσε ή ενώπιον του οποίου συντελέστηκε η κατάρτισή του, κατόπιν και πάλι σχετικής αιτήσεως του ενδιαφερομένου και προφανώς νικητή διαδίκου. Μάλιστα, σε αμφότερες τις ανωτέρω εκθεθείσες περιπτώσεις, η αίτηση αυτή για την πιστοποίηση είναι απρόθεσμη. Ωστόσο, ο ανωτέρω Κανονισμός περί Ευρωπαϊκού Εκτελεστού Τίτλου, δεν καθορίζει με λεπτομέρειες τη διαδικασία πιστοποίησης, εναποθέτοντας ούτως στον – κατά περίπτωση - εθνικό νομοθέτη την ελευθερία να καθορίσει τα όργανα που θα είναι επιφορτισμένα με την αρμοδιότητα εκδόσεως του Πιστοποιητικού Ευρωπαϊκού Εκτελεστού Τίτλου καθώς και τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν, προκειμένου να χορηγηθεί το σχετικό πιστοποιητικό. Είναι ευνόητο, ότι για την ανωτέρω διαδικασία πιστοποίησης, εφαρμόζεται στην Ελλάδα το άρθρο 918 του ΚΠολΔ, σύμφωνα με το οποίο αρμόδια για την έκδοση του εν θέματι πιστοποιητικού, είναι τα όργανα που είναι εντεταλμένα για την περιαφή του εκτελεστήριου τύπου.

Το Πιστοποιητικό Ευρωπαϊκού Εκτελεστού Τίτλου εκδίδεται από το αρμόδιο κατά περίπτωση όργανο, όπως λεπτομερώς καθορίστηκε παραπάνω, αφού ελεγχθεί ότι συντρέχουν συγκεκριμένες προϋποθέσεις, περιοριστικά αναφερόμενες, ήτοι: να είναι η απόφαση εκτελεστή στο κράτος εκδόσεώς της (αδιάφορο αν η απόφαση αυτή είναι εκτελεστή σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους εκτελέσεώς της, ενώ αρκεί η εν λόγω απόφαση να είναι ακόμα και προσωρινά εκτελεστή στο κράτος εκδόσεώς της), να έχουν τηρηθεί οι ελάχιστοι κανόνες που προβλέπονται από τα άρθρα 12-19 του Κανονισμού 805/2004 και αφορούν τις μη αμφισβητούμενες απαιτήσεις, να μην παραβιάζονται στην προκείμενη περίπτωση οι δικαιοδοτικοί κανόνες που προβλέπονται για τις αποκλειστικές δικαιοδοτικές βάσεις του άρθρου 22 του Κανονισμού των Βρυξελλών I και επιπλέον, σε περίπτωση ανυπαίτιας ερημοδικίας ή

μη νομοτύπου και εκπροθέσμου επιδόσεως του καθ' ου η εκτέλεση, να παρέχονται σε αυτόν τα απαιτούμενα μέσα άμυνας σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους εκδόσεως της απόφασης, της οποίας σκοπείται η εκτέλεση. Στην τελευταία μάλιστα περίπτωση, τα άρθρα του Κανονισμού περί Ευρωπαϊκού Εκτελεστού Τίτλου, θέτουν συγκεκριμένα εχέγγυα, προκειμένου να διασφαλισθεί το έγκυρο της επιδόσεως του εισαγωγικού της δίκης δικογράφου στον ερημοδικασθέντα καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη, όπως ενδεικτικά α) η επίδοση αυτή να γίνεται με καθορισμένο τρόπο, που προβλέπεται ρητώς από τα άρθρα 13 και 14 του εν λόγω Κανονισμού καθώς και β) από το περιεχόμενο του επιδοθέντος δικογράφου να ενημερώνεται ο καθ' ου η εκτέλεση με σαφήνεια και πληρότητα για το αντικείμενο της σχετικής δίκης αλλά και οι δικονομικές άμυνες που έχει στην διάθεσή του ο καθ' ου οφειλέτης για την αμφισβήτηση της ενδίκου αξιώσεως, όπως ορίζεται σχετικά από τα άρθρα 16 και 17 του ιδίου ως άνω Κανονισμού.⁶¹ Η επίδοση μπορεί να γίνει με κάθε τρόπο (στον ίδιο τον καθ' ου, σε σύνοικο ή συνεργάτη του, ταχυδρομικώς μετά αποδεικτικού παραλαβής κλπ), χωρίς ωστόσο να υφίσταται κάποια ιεραρχική διαβάθμιση μεταξύ των τρόπων επιδόσεως, γεγονός που αδιαμφισβήτητα αποδυναμώνει την παρεχόμενη προστασία και ενημέρωση του καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη. Απαγορεύεται μόνο η πλασματική επίδοση (εν προκειμένω στην Ελλάδα, επίδοση στον Εισαγγελέα Πρωτοδικών του τόπου κατοικίας ή διαμονής του καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη, και δημοσίευση περίληψης του κοινοποιηθέντος δικογράφου σε δυο ημερήσιες εφημερίδες, πρωινή και απογευματινή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 134 και 136 του ΚΠολΔ). Καμία άλλη παραβίαση, πλην των ανωτέρω εκτεθεισών, δεν δύναται να δημιουργήσει προσκόμματα στη διαδικασία εκδόσεως (πιστοποιήσεως) Ευρωπαϊκού Εκτελεστού Τίτλου.⁶²

Ωσαύτως, αφού ελεγχθεί και διαπιστωθεί από τα αρμόδια κατά περίπτωση όργανα η ύπαρξη των ανωτέρω προϋποθέσεων για την ολοκλήρωση της διαδικασίας εκδόσεως (πιστοποιήσεως) Ευρωπαϊκού Εκτελεστού Τίτλου, ακολουθεί η σύνταξη του Πιστοποιητικού Ευρωπαϊκού Εκτελεστού Τίτλου, χωρίς ακρόαση του οφειλέτη, στη

⁶¹ Βαθρακοκοίλης, Αντ., (2006), Έννοια και προϋποθέσεις του Ευρωπαϊκού Εκτελεστού Τίτλου, Δικαιοσύνη, σελ. 328

⁶² Καραμέρος, Σ., (2005), Ο Κανονισμός 805/2004 για τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Εκτελεστού Τίτλου (ΕΕΤ) για μη αμφισβητούμενες αξιώσεις και οι σημαντικότερες επιπτώσεις του στο Ελληνικό Δίκαιο αναγκαστικής εκτελέσεως, Αρμενόπουλος, σελ. 2091

γλώσσα της αποφάσεως, του δικαστικού συμβιβασμού κλπ., με βάση ομοιόμορφο πανευρωπαϊκό έντυπο υπόδειγμα. Η έκδοση του πιστοποιητικού δεν δύναται να προσβληθεί με κάποιο ένδικο μέσο, παρά μόνον είναι εφικτή η ανάκληση ή η διόρθωσή του, σε περίπτωση καταφανούς παραβιάσεως των σχετικών όρων του Κανονισμού Ευρωπαϊκού Εκτελεστού Τίτλου. Αξίζει να επισημανθεί ότι είναι εφικτή και η έκδοση Πιστοποιητικού μερικώς εκτελεστού Ευρωπαϊκού Τίτλου, στην περίπτωση μερικής εκπληρώσεως των όρων που θέτει ο Κανονισμός για την έκδοση Ευρωπαϊκού Εκτελεστού Τίτλου.

Επιπροσθέτως, αφ' ης στιγμής εκδοθεί το Πιστοποιητικό Ευρωπαϊκού Εκτελεστού Τίτλου, αυτό παίζει τον ρόλο του απογράφου (δίδοντας κατά συνέπεια στα αρμόδια όργανα την εντολή εκτελέσεως) και συνεπαγωγικά εκτελείται άμεσα σε οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος, χωρίς να είναι πλέον απαραίτητη η ενδιάμεση διαδικασία κηρύξεως ως εκτελεστού αλλοδαπού τίτλου από τα δικαστήρια της χώρας μέλους στην οποία ζητείται η εκτέλεσή του. Επίσης, κεκυρωμένο αντίγραφο του Πιστοποιητικού Ευρωπαϊκού Εκτελεστού Τίτλου, με την παρά πόδας αυτού επιταγή προς εκτέλεση, θα πρέπει να επιδίδεται, σύμφωνα με το άρθρο 924 του ΚΠολΔ στον καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη. Όπως είναι φυσικό, η διαδικασία και τα μέσα εκτελέσεως καθορίζονται κατ' αποκλειστικότητα σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους εκτελέσεως του Πιστοποιητικού Ευρωπαϊκού Εκτελεστού Τίτλου.

Η διαδικασία αναγκαστικής εκτελέσεως που άρχεται στο κράτος μέλος εκτελέσεως, δυνάμει του Πιστοποιητικού Ευρωπαϊκού Εκτελεστού Τίτλου, δύναται να κηρυχθεί απαράδεκτη, μέσω εμπροθέσμου ασκήσεως από τον οφειλέτη της ανακοπής του άρθρου 933 του ΚΠολΔ και δη στην περίπτωση που ο Ευρωπαϊκός Εκτελεστός Τίτλος είναι ασυμβίβαστος με μια χρονικά προγενέστερη ημεδαπή ή αλλοδαπή απόφαση άλλου κράτους μέλους ή τρίτου κράτους (εφόσον βεβαίως είναι νομικά δυνατή η αναγνώρισή της σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους εκτελέσεως του τίτλου), το δε ασυμβίβαστο αυτό να μην μπορούσε να προβληθεί με ένσταση σε διαδικασία ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους προελεύσεώς του. Ανακοπές που περιέχουν άλλους, πλην του ασυμβίβαστου, λόγους αρνήσεως αναγνώρισεως του Ευρωπαϊκού Εκτελεστού Τίτλου, δεν θεωρούνται ως

προβαλλόμενοι παραδεκτά ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους εκτελέσεως και ως εκ τούτου είναι καταδικασμένοι να μην ευδοκιμήσουν.⁶³

Όπως προειπώθηκε, η διαδικασία εκτελέσεως μέσω της διαδικασίας (πιστοποίησης) Ευρωπαϊκού Εκτελεστού Τίτλου, είναι ακόμα προαιρετική για τα κράτη μέλη και κατά συνέπεια ο δανειστής μπορεί να ακολουθήσει ακόμα και σήμερα κάλλιστα τον ενδιάμεσο τρόπο κήρυξης εκτελεστότητας ενδοκοινοτικής αποφάσεως, όπως προβλέπεται από τον Κανονισμό των Βρυξελλών I, γεγονός που εξάλλου προκύπτει και από τον ίδιο τον Κανονισμό 805/2004 για τον ευρωπαϊκό Εκτελεστό Τίτλο και συγκεκριμένα το άρθρο 27 αυτού.

Συμπεράσματα

Τα ελληνικά δικαστήρια, όλων των βαθμίδων, βάσει και της ενδεικτικής νομολογίας αυτών επί θεμάτων ναυτιλιακού ενδιαφέροντος που παρατέθηκε και αναλύθηκε παραπάνω, παρουσιάζουν μια ενιαία συνεκτική αντιμετώπιση όσον αφορά στην αναγνώριση και εκτέλεση αλλοδαπών αποφάσεων και λοιπών τίτλων, εφαρμόζοντας ανάλογα με την εκάστοτε υπό κρίση περίπτωση, είτε τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, είτε τον Κανονισμό των Βρυξελλών I, είτε διμερείς/πολυμερείς συμβάσεις στις οποίες έχει προσχωρήσει η χώρα μας, είτε (προαιρετικά ακόμα) τον Κανονισμό για τον Ευρωπαϊκό Εκτελεστό Τίτλο. Το γεγονός αυτό δεν πρέπει να εκπλήσσει καθώς π.χ. στην περίπτωση του Κανονισμού των Βρυξελλών I, αυτός συμβαδίζει κατά το μεγαλύτερο μέρος τους με τον εθνικό Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, αναφορικά με την αναγνώριση και την εκτέλεση αλλοδαπών (συμπεριλαμβανομένων των ενδοκοινοτικών) αποφάσεων.

Στην πραγματικότητα, οι αλλοδαποί τίτλοι τυγχάνουν αναγνώρισης και εκτέλεσης, δίχως να υπόκεινται σε διαδικασίες και πρακτικές που ενδέχεται να προσκρούουν στο κοινοτικό κεκτημένο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ελλάδα, πλήρως διαπνεόμενη από τον σκοπό της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, δεν υψώνει εμπόδια που να αντιτίθενται σε υπερεθνικές ρυθμίσεις, όπως στη διαδικασία αναγνώρισης και κηρύξεως ως εκτελεστών αλλοδαπών αποφάσεων.

⁶³ Καραμέρος, Σ., (2005), Ο Κανονισμός 805/2004 για τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Εκτελεστού Τίτλου (ΕΕΤ) για μη αμφισβητούμενες αξιώσεις και οι σημαντικότερες επιπτώσεις του στο Ελληνικό Δίκαιο αναγκαστικής εκτελέσεως, Αρμενόπουλος, σελ. 2091

Μέχρι την έκδοση του Κανονισμού 805/2004, ο έλληνας νομοθέτης και δικαστής, που επιλήφθηκε κατά την άσκηση των καθηκόντων του διαφορών ναυτιλιακής φύσεως και ενδιαφέροντος, ακολούθησε μια κατά βάση πρωτοποριακή διαδικασία κήρυξης της εκτελεστότητας, εξομοιώνοντας τις ημεδαπές με τις αλλοδαπές αποφάσεις, χωρίς ωστόσο να αποστερείται ο καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτης από τη δυνατότητα να αμφισβητεί την εκτελεστότητα, μέσω ασκήσεως μέσων άμυνας που του παρέχονται. Έπειτα, κατόπιν της κυρώσεως της Σύμβασης των Βρυξελλών, η διαδικασία αυτή απλοποιήθηκε σε μεγάλο βαθμό με την στέρηση από τον καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη, του δικαιώματος ακρόασης και εναντίωσης στην επιζητούμενη εκτελεστότητα. Σε αντιστάθμισμα αυτής της στέρησης, δόθηκε στον επιλαμβανόμενο δικαστή η ευχέρεια αυτεπάγγελτης διερευνήσεως των λόγων που δύνανται να οδηγήσουν σε απόρριψη την αίτηση του δανειστή για την κήρυξη της εκτελεστότητας αλλοδαπού τίτλου. Εν συνεχεία, με την εισαγωγή του Κανονισμού των Βρυξελλών I (Κανονισμός 44/2001), η διαδικασία κηρύξεως εκτελεστότητας, κατέστη καθ' ολοκληρίαν μονομερής, εδραζομένη πλέον αμιγώς στον τυπικό έλεγχο των προσκομιζομένων από τον αιτούντα δανειστή εγγράφων. Ακολουθώντας όλη την παραπάνω πορεία του διεθνούς αστικού δικονομικού δικαίου σε θέματα εκτελέσεως, είναι ξεκάθαρη η πρόθεση βαθμιαίας απλουστεύσεως και επιτάχυνσης της διαδικασίας κηρύξεως ως εκτελεστής μιας αλλοδαπής αποφάσεως. Η πρόθεση αυτή, όπως διαφάνηκε και από την εφαρμογή του διεθνούς αστικού δικονομικού δικαίου στις παραπάνω παρουσιασθείσες αποφάσεις δικαστηρίων της χώρας επί ζητημάτων ναυτιλιακού ενδιαφέροντος, έχει μεγάλο ενδιαφέρον για τη ναυτιλία και τις διαφορές που ανακύπτουν κατά την άσκηση ναυτιλιακής δραστηριότητας, καθώς επιτυγχάνει την τάχιστη διεξαγωγή δικών για την εκτέλεση αλλοδαπών τίτλων εν γένει σε έδαφος έτερου κράτους εκτελέσεως και συνεπακόλουθα οδηγεί στην διεκπεραίωση και ικανοποίηση των απαιτήσεων δανειστών, σ' ένα περιβάλλον τόσο ρευστό και ασταθές, όσο αυτό της ναυτιλίας, τόσο σε οικονομικό – εμπορικό όσο και σε νομικό επίπεδο, όπου αναμειγνύεται πλήθος κρατών (κράτος πραγματικής/καταστατικής έδρας ναυτιλιακής εταιρείας, κράτος σημαίας του πλοίου κλπ) και αντίστοιχων δικαιοκώπων συστημάτων, με αποτέλεσμα να ανακύπτουν προβλήματα εφαρμοζόμενου δικαίου και ζητήματα ενεργητικής και παθητικής νομιμοποίησης επί εγέρσεων αγωγών και αναγκαστικής εκτέλεσης.

Το μέλλον βρίσκεται ασφαλώς στην εδραίωση και επικράτηση του Ευρωπαϊκού Εκτελεστού Τίτλου, και είναι προς το συμφέρον των ναυτιλιακών δραστηριοτήτων

και των επ' αυτών ανακυπτουσών διαφορών, καθώς εξασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή ταχύτητα στην ικανοποίηση των απαιτήσεων του δανειστή έναντι του καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη, με τη ρητή επιφύλαξη για τα όποια σφάλματα και αδικίες που παρουσιάζει στον παρόντα χρόνο, καθώς υποβαθμίζει σε σοβαρό βαθμό την κλίμακα προστασίας του καθ' ου η εκτέλεση. Σε αυτή την κατεύθυνση, φρονούμε σκόπιμο ο κοινοτικός νομοθέτης να προχωρήσει ένα βήμα μπροστά, εξοβελίζοντας τις αδικίες που ο Κανονισμός επισύρει στους οφειλέτες και καθ' ων η εκτέλεση, αποκαθιστώντας το επίπεδο προστασίας που επιφυλάσσει σ' αυτούς τόσο ο Κανονισμός των Βρυξελλών I, και κυρίως ο προάγγελος αυτού, ήτοι η Σύμβαση των Βρυξελλών του 1968, αλλά και ο δικός μας Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας. Το κυριότερο επίτευγμα που εισάγεται για τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ενώσεως με τον Κανονισμό 805/2004 για τον Ευρωπαϊκό Εκτελεστό Τίτλο, είναι η κατάργηση του *exequatur*, δηλαδή της ενδιάμεσης διαδικασίας κηρύξεως εκτελεστότητας αλλοδαπών αποφάσεων, συνεπικουρώντας στην ελεύθερη διακίνηση και κυκλοφορία των αποφάσεων, δικαστικών συμβιβασμών και των δημοσίων εγγράφων, εξαιρουμένης της Δανίας. Σε κάθε περίπτωση πάντως, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι ο Κανονισμός 805/2004 για τον Ευρωπαϊκό Εκτελεστό Τίτλο, αποτελεί ένα πιλοτικό σχέδιο για τη σταδιακή κατάργηση των ενδιάμεσων διαδικασιών ακόμα και σε αμφισβητούμενες αξιώσεις, χωρίς όμως παράλληλα να οδηγεί στην θεσμοθέτηση μιας ενιαίας διαδικασίας για όλες τις αξιώσεις. Στόχος είναι απλά η επιτάχυνση της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης αλλοδαπών τίτλων (αποφάσεων, δικαστικών συμβιβασμών, δημοσίων εγγράφων). Εξάλλου, η εναρμόνιση του διεθνούς αστικού δικονομικού δικαίου μεταξύ των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα οποία σήμερα ανέρχονται στα 27, θα αποτελούσε ένα άκρως απαιτητικό και δαιδαλώδες σχέδιο, γι' αυτό ακριβώς και προκρίθηκε η έννοια του Ευρωπαϊκού Εκτελεστού Τίτλου, του οποίου η εκτέλεση γίνεται σύμφωνα με το δίκαιο αναγκαστικής εκτέλεσης του κράτους εκτελέσεως.

Ωστόσο, τα θέματα διεθνούς αναγκαστικής εκτέλεσης, υπήρξαν, συνιστούν και θα συνεχίσουν να συνιστούν στο μέλλον και μάλιστα σε εντεινόμενο βαθμό, αναπόφευκτα κομμάτι της καθημερινής ενασχολήσεως όσων ασχολούνται με ζητήματα και διαφορές ναυτιλιακής φύσεως, όπου πολλές φορές θα πρέπει να εφαρμοστούν ταυτοχρόνως διαφορετικά συστήματα κανόνων δικαίου, διεπόμενα από διακριτές αρχές και τελεολογία, γι' αυτό εξάλλου αξίζουν της διαρκούς προσοχής και διερευνήσεως από μέρους όσων ασχολούνται με αυτά.

Προτάσεις

Προς ενίσχυση της ανωτέρω συλλογιστικής, προτείνεται η δημιουργία μιας σύμβασης, που θα καθιστά εφικτή για τα συμβαλλόμενα κράτη την εφαρμογή ενιαίων προτύπων στο εσωτερικό τους δίκαιο. Παρά το γεγονός ότι η δημιουργία μιας διεθνούς συμβάσεως αναγνώρισης και εκτέλεσης αλλοδαπών δικαστικών αποφάσεων αποδείχθηκε δύσκολο έργο, όπως στην προσπάθεια που έγινε στο Συνέδριο της Χάγης επί Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου και η οποία απέτυχε, ωστόσο μια διεθνής σύμβαση στον συγκεκριμένο τομέα δικαίου είναι πιθανό να τον βελτιώσει από πολλές πλευρές. Για παράδειγμα, μια τέτοια διεθνής σύμβαση, θα ενοποιήσει τα πρότυπα και τις ακολουθούμενες διαδικασίες για την αναγνώριση και εκτέλεση αλλοδαπών δικαστικών αποφάσεων σε μεγάλο αριθμό κρατών και έτσι θα απλοποιηθεί και θα γίνει ευχερέστερη η διαδικασία αναγνώρισης και εκτέλεσης αλλοδαπών δικαστικών αποφάσεων και λοιπών τίτλων ανάμεσα στα συμβαλλόμενα κράτη. Ωσαύτως, με τη δημιουργία ενιαίων και ομοιόμορφων προτύπων, θα βελτιωθούν οι εμπορικές συναλλαγές μεταξύ διαφόρων κρατών και συνεπώς θα αυξηθούν οι δια θαλάσσης μεταφορές εμπορευμάτων, καθώς η αναγνώριση και η εκτελεστότητα των αλλοδαπών τίτλων δεν θα υπόκειται πλέον στην εκάστοτε εθνική νομοθεσία, η οποία, όπως είναι φυσικό, διαφοροποιείται από κράτος σε κράτος. Η προτεινόμενη σύμβαση κρίνεται σκόπιμο να περιλαμβάνει κανόνες δικαιοδοσίας τους οποίους το εκάστοτε συμβαλλόμενο κράτος θα είναι υποχρεωμένο να εφαρμόσει κατά την έκδοση δικαστικών αποφάσεων καθώς επίσης και καθορισμένες διαδικασίες για την αναγνώριση και εκτέλεση των ως άνω αποφάσεων. Αρχικά, μιλώντας για αποφάσεις, διευκρινίζεται ότι η σύμβαση θα αφορά τελεσίδικες ή προδικαστικές αποφάσεις/διατάξεις δικαστηρίου με θέμα κυρίως διαφορές εμπορικού ενδιαφέροντος.

Όσον αφορά στους κανόνες δικαιοδοσίας, η σύμβαση θα πρέπει να θέσει τις βάσεις δικαιοδοσίας που το εκάστοτε συμβαλλόμενο κράτος θα είναι υποχρεωμένο να εφαρμόσει κατά την έκδοση δικαστικών αποφάσεων. Συνεπεία αυτού, όταν μια δικαστική απόφαση θα εκδίδεται από δικαστήριο συμβαλλόμενου κράτους, βασιζόμενη σε οποιαδήποτε από τις δικαιοδοτικές βάσεις που θα ορίζονται από τη σύμβαση, θα δικαιούται να τύχει άμεσης αναγνώρισεως και εκτελέσεως σε κάθε άλλο συμβαλλόμενο κράτος, χωρίς περαιτέρω επανεξέταση της δικαιοδοτικής βάσεώς της. Για την εύρυθμη λειτουργία της προτεινόμενης συμβάσεως, κάθε χώρα θα καλείται

να προσχωρήσει στη σύμβαση υπό τον όρο ότι τα ήδη συμβληθέντα κράτη στη σύμβαση θα παρέχουν την ομόφωνη συναίνεσή τους στην παραπάνω συμμετοχή. Ο καθορισμός των επιλεγόμενων δικαιοδοτικών βάσεων θα στηρίζεται στις αρχές της παρεκτάσεως και της αιτιώδους συνάφειας. Όσον αφορά στην παρέκταση, ένα δικαστήριο θεωρείται ότι έχει δικαιοδοσία να ασχοληθεί με μια συγκεκριμένη υπόθεση εφόσον τα αντίδικα μέρη υποβάλλονται στη δικαιοδοσία του ως άνω δικαστηρίου δυνάμει προγενέστερης ρητής συμφωνίας τους (έτσι το δικαστήριο θα αποκτήσει αποκλειστική αρμοδιότητα για την επίλυση της διαφοράς) ή οικειοθελούς εμφανίσεώς τους ενώπιόν του, δίχως να αμφισβητούν την δικαιοδοσία του. Αναφορικά με την αιτιώδη συνάφεια, ένα δικαστήριο θεωρείται ότι έχει δικαιοδοσία εφόσον υφίσταται αληθινός και ουσιαστικός συνεκτικός ιστός ανάμεσα στο συμβαλλόμενο κράτος, όπου το δικαστήριο έχει την έδρα του, και το υπό κρίση ζήτημα – καθ' ύλην αρμοδιότητα της αγωγής και του εναγομένου. Εξάλλου, αφενός μεν η παρέκταση αναγνωρίζεται μεταξύ πολλών κρατών ως έγκυρη βάση δικονομικής φύσεως και αφετέρου η αιτιώδης συνάφεια συνδέεται με την αρχή της τελεσιδικίας της αντιδικίας καθώς παρέχει στο επιληφθέν δικαστήριο μια ευρεία βάση που του επιτρέπει να αποκτήσει δικαιοδοσία. Περαιτέρω, με δεδομένο ότι σκοπός της προτεινόμενης συμβάσεως είναι η διευκόλυνση της αναγνώρισης και της εκτελεστότητας αλλοδαπών δικαστικών αποφάσεων μεταξύ των συμβαλλομένων κρατών, γίνεται δεκτό ότι η δημιουργία ευρείας δικαιοδοτικής βάσεως εξυπηρετεί άριστα τον παραπάνω σκοπό. Σχετικά δε με τις διαδικασίες αναγνώρισης και εκτελεστότητας, η σύμβαση θα πρέπει να περιλαμβάνει διατάξεις που θα εξασφαλίζουν την επιτυχή αντιμετώπιση προβληματικών καταστάσεων όπου α) μια υπόθεση φέρεται ενώπιον των δικαστηρίων συμβαλλόμενου κράτους, το οποίο ωστόσο δεν τυγχάνει για διάφορους λόγους να είναι το καλύτερο forum για την διευθέτηση και επίλυση της διαφοράς και β) υποθέσεις με την ίδια νομική βάση και μεταξύ των ίδιων αντιδίκων φέρονται ενώπιον δικαστηρίων διαφορετικών συμβαλλομένων κρατών. Σε αυτές τις περιπτώσεις, κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση των δογμάτων του *forum non conveniens* και του *lis alibi pendens* ως αναπόσπαστο κομμάτι της προτεινόμενης σύμβασης. Ειδικότερα, το δόγμα *forum non conveniens* συναντάται κατά κύριο λόγο σε κράτη που εφαρμόζουν το αγγλοσαξωνικό δίκαιο και δίνει στο δικαστήριο τη διακριτική ευχέρεια να αρνηθεί ότι έχει δικαιοδοσία επί συγκεκριμένης υποθέσεως, εφόσον κρίνει ότι ένα άλλο δικαστήριο άλλου κράτους είναι περισσότερο αρμόδιο να δικάσει τη συγκεκριμένη διαφορά. Ενώ όμως το δόγμα

forum non conveniens εδράζεται επί της αρχής της διακριτικής ευχέρειας και παρέχει ευελιξία, είναι πιθανό να επιμηκύνει την αντιδικία και να προκαλέσει αβεβαιότητα μεταξύ των αντιδίκων πλευρών. Από την άλλη πλευρά, το δόγμα *lis alibi pendens* γνωρίζει περισσότερο απήχηση σε χώρες που δεν ακολουθούν το αγγλοσαξωνικό δίκαιο και θεωρεί ότι το πρώτο επιληφθέν δικαστήριο είναι τελικά αυτό που έχει δικαιοδοσία επί της υποθέσεως και κάθε άλλο δικαστήριο στο οποίο τέθηκε η ίδια διαφορά μετά το πρώτο επιληφθέν, θα πρέπει να απόσχει από την εκδίκαση της υποθέσεως, ελλείψει δικαιοδοσίας και λόγω εκκρεμοδικίας. Ούτως, το δόγμα *lis alibi pendens* δεν επιτρέπει την ευελιξία του δόγματος *forum non conveniens*, αλλά, στον αντίποδα αυτού, παρέχει βεβαιότητα σε δικαστικές αντιδικίες. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω εκτεθέντα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των δυο δογμάτων, κρίνεται σκόπιμο η προτεινόμενη σύμβαση να υιοθετήσει και τα δυο δόγματα και το ένα να τυγχάνει εφαρμοστέο εις βάρος του άλλου, πάντοτε κρινόμενο κατά περίπτωση. Κατ' αυτό τον τρόπο, διαφορές που περιλαμβάνουν την ίδια νομική βάση και τα ίδια αντίδικα μέρη και φέρονται προς κρίση ενώπιον δικαστηρίων διαφορετικών συμβαλλομένων κρατών, το μεταγενεστέρως επιληφθέν δικαστήριο θα πρέπει να διατάσσει την αναστολή της διαδικασίας ενώπιόν του, εφόσον θεωρηθεί ότι το πρώτο επιληφθέν δικαστήριο αναμένεται να εκδώσει απόφαση ικανή να τύχει εφαρμογής σε άλλα συμβαλλόμενα κράτη βάσει των αρχών της προτεινόμενης συμβάσεως. Εντούτοις, κάτω από συγκεκριμένες περιστάσεις, ρυθμιζόμενες από τη σύμβαση, το πρώτο επιληφθέν δικαστήριο θα πρέπει να αναστείλει την ενώπιόν του κρίση της υποθέσεως, εφόσον κρίνει ότι είναι ξεκάθαρα ακατάλληλο να αποκτήσει δικαιοδοσία επί της υποθέσεως και εφόσον ένα άλλο δικαστήριο άλλου συμβαλλομένου κράτους έχει δικαιοδοσία και είναι περισσότερο κατάλληλο να επιλύσει τη διαφορά. Στην προσπάθεια καθορισμού του αν το πρώτο επιληφθέν δικαστήριο πρέπει να αναστείλει την εκδίκαση ενώπιόν του, το δικαστήριο δέον είναι να λάβει υπόψη του παράγοντες όπως τη φύση και την κατά τόπον αρμοδιότητα για την εκδίκαση της διαφοράς καθώς επίσης και αν υφίσταται οποιαδήποτε προγενέστερη ρητή συμφωνία μεταξύ των μερών για το ποιο δικαστήριο είναι αποκλειστικά αρμόδιο να επιλύσει μελλοντικές μεταξύ τους διαφορές (παρέκταση αρμοδιότητας).⁶⁴

⁶⁴ Preliminary Draft Convention on Jurisdiction and Foreign Judgments in Civil and Commercial Matters (30 October 1999) (1999 Preliminary Draft), arts 21-22

Όσον αφορά στην αναγνώριση και στην εκτέλεση των αλλοδαπών δικαστικών αποφάσεων, η σύμβαση θα πρέπει να περιέχει ένα σύνολο διατάξεων που θα ρυθμίζουν ενδελεχώς τις διαδικασίες αναγνώρισης και εκτέλεσης δικαστικών αποφάσεων μεταξύ συμβαλλομένων κρατών. Οι διατάξεις αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνουν την θέσπιση και υιοθέτηση ενός μητρώου – αρχείου, το οποίο θα επιτρέπει την καταχώρηση σε αυτό δικαστικών αποφάσεων και λοιπών τίτλων που εκδίδονται από ένα συμβαλλόμενο κράτος, ούτως ώστε να καθίστανται έτσι οι αποφάσεις αυτές προσβάσιμες για τους δικαστές άλλων συμβαλλομένων κρατών και για την εξυπηρέτηση του έργου της αναγνώρισης και εκτέλεσης αλλοδαπών δικαστικών αποφάσεων. Περαιτέρω, καθίσταται απαραίτητη η εξειδίκευση στην εν λόγω σύμβαση των περιπτώσεων εκείνων που οι δικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται από ένα συμβαλλόμενο κράτος θα απορρίπτονται ως προς το αίτημα της αναγνώρισης και της εκτελεστότητάς τους από ένα άλλο συμβαλλόμενο κράτος, φυσικά το μέτρο αυτό θα πρέπει να εφαρμοστεί με μεγάλη προσοχή και φειδώ. Προς τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να καθοριστούν στη σύμβαση οι παράγοντες εκείνοι που θα δικαιολογούν την μη αναγνώριση και την μη εκτελεστότητα, όπως για παράδειγμα απάτη, παραβίαση δημοσίας τάξεως και σύγκρουση μεταξύ των δικαστικών αποφάσεων.

Μιλώντας για απάτη, ένα συμβαλλόμενο κράτος πρέπει να αρνηθεί την αναγνώριση και την παροχή εκτελεστότητας σε απόφαση που έχει εκδοθεί από έτερο συμβαλλόμενο κράτος, εφόσον συντρέχει περίπτωση απάτης. Προκειμένου να προσδιοριστεί η απάτη, πρέπει να ανακαλυφθούν εκ των υστέρων αποδείξεις που να είχαν αφεθεί δολίως άγνωστες και μη προσβάσιμες κατά τον χρόνο της αρχικής εκδίκασης, κατόπιν της οποίας εξεδόθη και η επίμαχη δικαστική απόφαση. Αν όμως αυτές οι αποδείξεις ήταν προσιτές κατά τον χρόνο της αρχικής εκδίκασης σε οποιονδήποτε ή θα μπορούσαν εύκολα να ανακαλυφθούν και να προσκομισθούν στο εκδόν την απόφαση δικαστήριο, τότε δεν τίθεται ζήτημα μη αναγνώρισης και μη εκτελεστότητας.

Σχετικά με την έννοια της δημοσίας τάξεως, ένα συμβαλλόμενο κράτος πρέπει να αρνηθεί την αναγνώριση και την παροχή εκτελεστότητας σε απόφαση που έχει εκδοθεί από έτερο συμβαλλόμενο κράτος, αν η αναγνώριση και η εκτελεστότητα της εν λόγω απόφασης θα έχουν ως πιθανό αποτέλεσμα την παραβίαση της δημοσίας τάξεως του κράτους που καλείται να αναγνωρίσει και να εκτελέσει την απόφαση. Κατ' αυτό τον τρόπο, θα καταστεί εφικτή η προστασία των θεμελιωδών αρχών των

συμβαλλομένων κρατών. Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη ότι κεντρικός σκοπός της συμβάσεως που προτείνεται εδώ είναι κυρίως η δημιουργία ενός εκτεταμένου σχεδίου που επιτρέπει την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων μεταξύ των συμβαλλομένων κρατών, η ένσταση της δημόσιας τάξης θα πρέπει να τυγχάνει επικλήσεως σε εξαιρετικές περιπτώσεις μόνο, όπως για παράδειγμα όταν παρατηρείται παραβίαση των αρχών των χρηστών ηθών και της καλής πίστης σε συμβαλλόμενο κράτος ή θεμελιωδών δικαιωμάτων των πολιτών, όπως του δικαιώματός τους να παρίστανται και να εκπροσωπούνται στις δίκες από νομικούς παραστάτες τους.

Τέλος, όσον αφορά στη σύγκρουση μεταξύ δικαστικών αποφάσεων, ένα συμβαλλόμενο κράτος πρέπει να αρνηθεί την αναγνώριση και την παροχή εκτελεστότητας που έχει εκδοθεί από έτερο συμβαλλόμενο κράτος, εφόσον παρατηρείται σύγκρουση μεταξύ δικαστικών αποφάσεων. Τέτοια σύγκρουση συμβαίνει όταν αποφάσεις μεταξύ των ιδίων αντιδίκων και επί της ίδιας ενδίκου διαφοράς συνεπάγονται συνέπειες αλληλοαποκλειόμενες μεταξύ τους. Έτσι, ένα συμβαλλόμενο κράτος πρέπει να αρνηθεί την αναγνώριση και την παροχή εκτελεστότητας σε απόφαση που έχει εκδοθεί από έτερο συμβαλλόμενο κράτος, αν αυτή συγκρούεται: α) με απόφαση που έχει εκδοθεί από το κράτος από το οποίο ζητείται η αναγνώριση και η οποία στηρίζεται στην ίδια νομική βάση και β) με προγενέστερη απόφαση που έχει εκδοθεί από άλλο συμβαλλόμενο κράτος ή ακόμα και από τρίτο κράτος και η οποία αφορά την ίδια διαφορά (ταυτότητα νομικής και ιστορικής βάσης) και τα ίδια πρόσωπα.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΚ

Αστικός Κώδικας

ΕΕΤ

Ευρωπαϊκός Εκτελεστός Τίτλος

ΚΠολΔ

Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Α. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αντάπασης, Αντ., (2001), Ζητήματα συντηρητικής κατάσχεσης αλλοδαπού πλοίου προς εξασφάλιση απαίτησης επιδικασμένης με απόφαση αλλοδαπού δικαστηρίου. Επισκόπηση Εμπορικού Δικαίου, σελ. 642.

Απαλλαγάκη, Χαρούλα, (2010/2012), Διαγράμματα Πολιτικής Δικονομίας, Β΄ Έκδοση, Εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη

Αρβανιτάκης, Πάρις, (2004), Ασφαλιστικά μέτρα πριν από την κήρυξη εκτελεστότητας αλλοδαπής αποφάσεως στην ημεδαπή κατά τον Κανονισμό 44/2001, Αρμενόπουλος, σελ. 796

Βαθρακοκοίλης, Αντ., (2006), Έννοια και προϋποθέσεις του Ευρωπαϊκού Εκτελεστού Τίτλου, Δικαιοσύνη, σελ. 328

Βαθρακοκοίλης, Βασίλειος Αντ. (1997), Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνευτική – Νομολογιακή Ανάλυση (κατ' άρθρο), Τόμος Ε΄

Βαθρακοκοίλης, Βασίλειος Αντ. (2006), Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνευτική – Νομολογιακή Ανάλυση (κατ' άρθρο), Οι τροποποιήσεις μετά το Ν. 2002 – 2005, Τόμος Η΄

Βρέλλης, Σπ., (2001), Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο, Β΄ Έκδοση, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα

Γέσιου – Φαλτσή, Πελαγία, (2007), Αναγκαστική Εκτέλεση ΙΙΙ, Η διεθνής αναγκαστική εκτέλεση, Εκδ. Σάκκουλα

Γέσιου – Φαλτσή, Πελαγία, (2009), Η δικονομική έννομη τάξη ΙΙΙ, Μελέτες και γνωμοδοτήσεις Αστικού Δικονομικού και Ευρωπαϊκού Δικονομικού Δικαίου, Εκδ. Σάκκουλα

Γραμματικάκη – Αλεξίου, Α., Παπασιώπη – Πασιά, Ζ., Βασιλακάκης, Ε., (2002), *Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο*, Γ΄ Έκδοση, Εκδ. Σάκκουλα

Δεληκωστόπουλος, Γιάννης, (2011), *Ζητήματα από την εφαρμογή του Κανονισμού 44/2001 για τη δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων*, Εκδ. Σάκκουλα

Καραμέρος, Σ., (2005), *Ο Κανονισμός 805/2004 για τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Εκτελεστού Τίτλου (EET) για μη αμφισβητούμενες αξιώσεις και οι σημαντικότερες επιπτώσεις του στο Ελληνικό Δίκαιο αναγκαστικής εκτελέσεως*, Αρμενόπουλος, σελ. 2091

Κεραμεύς, Κ., Κονδύλης, Δ., Νίκας, Ν., (2000), *Ερμηνεία του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας*, Τόμος II, Εκδ. Σάκκουλα/ Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα/ Εκδ. Π.Ν. Σάκκουλα

Κλαμαρής, Νικ., (1994), *Δικονομικά Κείμενα III, Διαιτησία – Διεθνές Αστικό Δικονομικό Κείμενο – Κοινοτικό Δικονομικό Δίκαιο*, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα

Μαργαρίτης, Μιχαήλ, Μαργαρίτη, Άντα, (2012), *Ερμηνεία Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας*, Θεωρία – Νομολογία, Τόμος II, Εκδ. Π.Ν. Σάκκουλα

Μπρίνιας, Ι., (1983/1985), *Αναγκαστική Εκτέλεσις*, Τόμος Α΄, Β΄ Έκδοσις, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα

Νίκας, Νικόλαος Θ, (1991), *Η ένσταση εκκρεμοδικίας στην πολιτική δίκη*, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα

Νίκας, Νικόλαος Θ, (2012), *Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως II, Ειδικό Μέρος*, Εκδ. Σάκκουλα

B. ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Baumgartner, Samuel P, The proposed Hague Convention on Jurisdiction and Foreign Judgments: Where we are and the road ahead (2002) European Journal of Law Reform p. 219

Beaumont, Paul R, European Court of Justice and Jurisdiction and Enforcement of Judgment in Civil and Commercial Matters (1989) International and Comparative Law Quarterly p. 217

Bogdan, Michael, Concise Introduction to EU Private International Law, 2006, Europa Law Publishing

Brand, Ronald A, Enforcement of Judgments in the US and Europe (1994) Journal of Law and Commerce

Brand, Ronald A, The EU new role in international private litigation, (2006), Loyola University of Chicago International Law Review p. 227

Brand, Ronald A, A Global Convention on Choice of Court Agreements, (2004), ILSA Journal of International and Comparative Law p. 345

Briggs, Adrian, The Conflict of Laws, 2008, Oxford University Press

Burkhard Hess, Thomas Pfeiffer and Peter Schlosser, Report on the application of Regulation Brussels I in the Member States (2007) [900]-[901]

http://ec.europa.eu/civiljustice/news/docs/study_application_brussels_1_en.pdf

Commission Of The European Communities Brussels, 21.4.2009 Com(2009) 174 Final Report From The Commission To The European Parliament, The Council And The European Economic And Social Committee On The Application Of Council Regulation (Ec) No 44/2001 On Jurisdiction And The Recognition And Enforcement Of Judgments In Civil And Commercial Matters

http://ec.europa.eu/civiljustice/news/docs/report_judgements_en.pdf

European Commission, Proposal for a Council Decision on the Signing by the European Community of the Convention on Choice of Court Agreements, Brussels 5.9.2008 COM (2008) 538 final (2)

http://ec.europa.eu/civiljustice/news/docs/com_2008_0538_en.pdf

Eric B. Fastiff, “The Proposed Hague Convention on the Recognition and Enforcement of Civil and Commercial Judgments: A Solution to Butch Reynold’s Jurisdiction and Enforcement Problems” (1995) *Cornell International Law Journal* p. 469, 476

Fawcett, James, Janeen M Carruthers and Sir Peter North (Consultant Editor), *Cheshire, North and Fawcett-Private International Law* (Oxford University Press, 14th ed, 2008)

Huang, Paula, “Recognition and Enforcement of Foreign Judgments: Are the Rules Appropriate?”, (2013), Dissertation, School of Law, Queensland University of Technology

Kruger, Thalia, “The 20th Session of the Hague Conference: A New Choice of Court Convention and the Issue of EC Membership”, (2006), *International and Comparative Law Quarterly*, p. 447, 451

Russell, Kathryn A., “Exorbitant Jurisdiction and Enforcement of Judgments: The Brussels System as an Impetus for United States Action” (1993), *Syracuse Journal of International Law and Commerce* 57, p. 59-63

Silberman, Linda, “Comparative Jurisdiction in the International Context: Will the Proposed Hague Judgments Convention be Stalled? (2002-3) *DePaul Law Review* p. 319,321

Weintraub, Russell J , “How Substantial is our Need for Judgments-Recognition Convention and What Should We Bargain Away to Get It?” (1998) *Brooklyn Journal of International Law* 167, p. 178-84

Γ. ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΣΕ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΟΜΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Δημοσίευση της υπ' αρ. 440/2011 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Καβάλας στην Επισκόπηση Εμπορικού Δικαίου (ΕπισκΕΔ), Β/2011, σελ. 572

Δημοσίευση της υπ' αρ. 369/2010 απόφασης του Εφετείου Πειραιώς στην Επιθεώρηση Ναυτικού Δικαίου (ΕΝΑΥΤΔ), έτος 2011, τόμος 39, σελ. 32

Δημοσίευση της υπ' αρ. 1853/2010 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πατρών στις Εφαρμογές Αστικού Δικαίου (ΕφΑΔ), 7/2011, σελ. 754

Δημοσίευση της υπ' αρ. 5240/2007 απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Πειραιώς στις Εφαρμογές Αστικού Δικαίου (ΕφΑΔ), 3/2009, σελ. 330

Δημοσίευση της υπ' αρ. 631/2007 απόφασης του Εφετείου Πειραιώς στην Επιθεώρηση Ναυτικού Δικαίου (ΕΝΑΥΤΔ), έτος 2008, τόμος 36, σελ. 26

Δημοσίευση της υπ' αρ. 447/2005 απόφασης του Εφετείου Πειραιώς στην Επιθεώρηση Ναυτικού Δικαίου (ΕΝΑΥΤΔ), έτος 2005, τόμος 33, σελ. 331

Δημοσίευση της υπ' αρ. 6666/2001 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης στην Επισκόπηση Εμπορικού Δικαίου (ΕπισκΕΔ), Γ/2001, σελ. 798

Δ. ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Δημοσίευση της υπ' αρ. 30/2012 απόφασης του Εφετείου Πειραιώς στην διαδικτυακή βάση δεδομένων ΝΟΜΟΣ, http://lawdb.intrasoftnet.com/nomos/3_nomologia_rs_sub.php, τελευταία επίσκεψη: 28/6/2013

Δημοσίευση της υπ' αρ. 31/2012 απόφασης του Εφετείου Πειραιώς στην διαδικτυακή βάση δεδομένων ΝΟΜΟΣ,

http://lawdb.intrasoftnet.com/nomos/3_nomologia_rs_sub_prs.php,

τελευταία

επίσκεψη: 28/6/2013

Ε. ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΣΕ ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΑ ΝΟΜΙΚΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Mrsk Olie and Gas A/S versus De Hann and De Boer, (2005), Lloyd's Rep p. 210

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

ΥΠ' ΑΡ. 30/2012 ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΤΜΗΜΑ ΝΑΥΤΙΚΟ)

«Αποτελούμενο από τους Δικαστές, Πρόεδρο Εφετών,, Εφέτη - Εισηγητή, και, Εφέτη, και τη Γραμματέα Συνεδρίασε δημοσίως στο ακροατήριό του στις 9 Ιουνίου 2011, προκειμένου να δικάσει επί της εζής υποθέσεως μεταξύ: Της καλούσης - εφεσίβλητου εταιρίας με την επωνυμία «.....», εδρευούσης στην πόλη Leer Γερμανίας, οδός, αρ. ..., νομίμως εκπροσωπούμενης, η οποία παρέστη δια της πληρεξούσιας της δικηγόρου

Της καθ' ης η κλήση - εκκαλούσης εταιρίας με την επωνυμία «.....», εδρευούσης στην Ηλιούπολη Αττικής,, αρ. ..., νομίμως εκπροσωπούμενης, η οποία παρέστη δια της πληρεξούσιας της δικηγόρου

Η καλούσα - εφεσίβλητος κατέθεσε στη Γραμματεία του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιώς υπ' αριθμόν καταθέσεως 8094/2009 την από 31ης Αυγούστου 2009 αίτησή της, επί της οποίας εκδόθηκε η υπ' αριθμόν 5910/ 2009 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιώς. Κατά της εν λόγω αποφάσεως η καθ' ης η κλήση - εκκαλούσα κατέθεσε στη Γραμματεία του ιδίου Δικαστηρίου υπ' αριθμόν καταθέσεως 276/2010 την από 4ης Μαρτίου 2010 έφεσή της, η οποία φέρεται προς συζήτηση με την υπ' αριθμόν 1565/2010 από 23ης Νοεμβρίου 2010 κλήση της καλούσης - εφεσίβλητου κατά την προαναφερομένη δικάσιμο, κατά την οποία παρέστησαν ως άνω οι διάδικοι και κατέθεσαν προτάσεις.

Αφού μελέτησε τη δικογραφία και σκέφθηκε κατά τον νόμο

Επειδή, η υπό κρίση έφεση κατά της υπ' αριθμόν 5910/2009 αποφάσεως του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιώς εκδοθείσης κατά την διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας επί της από 31ης Αυγούστου 2009 αιτήσεως της καλούσης - εφεσίβλητου περί αναγνώρισεως και κηρύξεως εκτελεστής της από 22ας Απριλίου 2009 αποφάσεως των Άγγλων Διαιτητών Michael Baker - Harber, Christopher Moss και Patrick O' Donovan, έχει ασκηθεί από την καθ' ης η κλήση - εκκαλούσα, την κλήτευση της οποίας είχε διατάζει ο Δικαστής του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιώς, νομίμως και εμπροθέσμως, αφού αντίγραφο της ως άνω αποφάσεως έχει επιδοθεί επιμέλεια της καλούσης - εφεσίβλητου προς αυτή την 8η Φεβρουαρίου 2010, όπως προκύπτει από την σημείωση του δικαστικού επιμελητού του Πρωτοδικείου Αθηνών Νικήτα Τσιώλη επί του επιδοθέντος αντιγράφου, το δε δικόγραφο της εφέσεως έχει κατατεθεί την 5η Μαρτίου 2010, πρέπει, συνεπώς, η έφεση να γίνει τυπικώς δεκτή και να ερευνηθεί

περαιτέρω ως προς το παραδεκτό και το βάσιμο των λόγων της κατά την διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, κατά την οποία εκδικάζεται η υπόθεση (άρθρα 495 επ., 511 επ., 741 επ., 760 επ., 905 παρ. 1, 906 ΚΠολΔ).

Επειδή, από τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 1 και 3 της από 10ης Ιουνίου 1958 Διεθνούς Συμβάσεως της Νέας Υόρκης περί αναγνώρισεως και εκτελέσεως αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων, η οποία έχει κυρωθεί δια των άρθρων 1 και 2 παρ. 1 ΝΔ. 4220/1961 υπό τους όρους της αμοιβαιότητας και της εμπορικότητας και έχει υπερνομοθετική ισχύ δυνάμει του άρθρου 28 παρ. 1 του Συντάγματος και προς την οποία έχει προσχωρήσει το έτος 1975 και το Ηνωμένο Βασίλειο (υπ' αριθμόν Φ.6546/63/ΑΣ 225/Μ. 1701/26 Απριλίου 1993 έγγραφο του Υπουργείου Εξωτερικών - Τμήμα Συμβάσεων), συνάγεται ότι οι διατάξεις της εν λόγω Διεθνούς Συμβάσεως έχουν εφαρμογή επί της αναγνώρισεως και εκτελέσεως αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων, εφ' όσον οι διαφορές, οι οποίες απετέλεσαν το αντικείμενο της διαιτησίας, προέρχονται εξ εννόμων σχέσεων, οι οποίες θεωρούνται ως εμπορικές κατά το ελληνικό δίκαιο. Αφ' ετέρου, από την διάταξη του άρθρου 1 παρ. 2 Ν. 2190/1920 προκύπτει ότι επί των ανωνύμων εταιριών ισχύει ως προς την κτήση της εμπορικής ιδιότητας το τυπικό κριτήριο και οι εν λόγω εταιρίες είναι εμπορικές, έστω και εάν ο σκοπός αυτών δεν είναι η ενέργεια εμπορικών πράξεων, ενώ από τις διατάξεις των άρθρων 1, 2 και 8 εδ. β του ΒΔ. της 2ας/14ης Μαΐου 1835 «περί αρμοδιότητας των Εμποροδικείων» συνάγεται ότι όλες οι υποχρεώσεις του εμπόρου, οι οποίες είναι σχετικές του εμπορίου, είναι εμπορικές, έστω και εάν ως εκ της φύσεως αυτών έχουν καθαρώς αστικών χαρακτήρα (ΕφΑθ 7793/ 2006 ΔΕΕ 13.440, Λουκοπούλου, Εμπορικών Δίκαιον, τ. Ι, 1980, σ. 86, 87) Περαιτέρω, από τις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1 και 2 και 4 παρ. 1 της προαναφερομένης Διεθνούς Συμβάσεως συνάγεται ότι η συμφωνία περί διαιτησίας γίνεται εγγράφως και το πρωτότυπο έγγραφο της συμφωνίας ή επικυρωμένο αντίγραφο αυτής πρέπει να υποβάλει ενώπιον του δικαστηρίου ο αιτούμενος την αναγνώριση και εκτέλεση της αλλοδαπής διαιτητικής αποφάσεως, εάν, όμως, χωρίς να έχει τηρηθεί ο έγγραφος τύπος, τα μέρη μετάσχουν ανεπιφυλάκτως της διαιτητικής διαδικασίας, αίρεται η ακυρότης λόγω της μη τηρήσεως του εγγράφου τύπου και αρκεί η υποβολή των πρακτικών του διαιτητικού δικαστηρίου (ΟΛΑΠ 8/1997 ΕλλΔικ 40.901, ΕφΑθ 967/1995 ΕλλΔικ 37. 1400, Κουσούλη, Διαιτησία, 2004, σ. 290, 298). Εν προκειμένω, από τα μετ' επικλήσεως νομίμως προσκομιζόμενα έγγραφα αποδεικνύεται ότι η προαναφερομένη διαιτητική απόφαση, η οποία αντικείμενο έχει την αξίωση αποζημιώσεως της καλούσης - εφεσίβλητου λόγω παραβιάσεως παρά της καθ' ης η

κλήση - εκκαλούσης της μεταξύ αυτών συμβάσεως περί διαιτησίας, εξεδόθη χωρίς να διατυπωθεί επιφύλαξη ως προς την έλλειψη του εγγράφου τύπου εκ μέρους της τελευταίας, η οποία μετέσχε της διαδικασίας και υπέβαλε σχετικό υπόμνημα μέσω των δικηγόρων της και προσεκόμισε αποδεικτικά στοιχεία συνεπώς, δεν συντρέχει λόγος ακυρότητας της εν λόγω αποφάσεως λόγω μη τηρήσεως του εγγράφου τύπου κατά τις διατάξεις της εφαρμοζόμενης εν προκειμένω ως εκ του εμπορικού χαρακτήρος της απαιτήσεως, λόγω της ιδιότητος της καθ' ης η κλήση - εκκαλούσης ως ανωνύμου εταιρίας, Διεθνούς Συμβάσεως της Νέας Υόρκης, το δε πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, το οποίο κατ' εφαρμογή των διατάξεων της εν λόγω Διεθνούς Συμβάσεως ανεγνώρισε και εκήρυξε εκτελεστή, καθ' όσον δεν εδέχθη ακυρότητα λόγω μη τηρήσεως του εγγράφου τύπου, την προαναφερομένη διαιτητική απόφαση, δεν έσφαλε και οι λόγοι της υπό κρίση εφέσεως, δια των οποίων υποστηρίζεται το αντίθετο, είναι αβάσιμοι και πρέπει να απορριφθούν.

Επειδή, από την διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2α της ως άνω Διεθνούς Συμβάσεως συνάγεται ότι η αναγνώριση και κήρυξη εκτελεστότητας αλλοδαπής διαιτητικής αποφάσεως απορρίπτεται, εάν το αντικείμενο της διαφοράς δεν είναι κατά τις διατάξεις του ημεδαπού δικαίου (*lex fori*) επιδεκτικό ρυθμίσεως δια διαιτησίας (Κουσουλή, ό.α., σ. 307), ενώ από την διάταξη του άρθρου 867 ΚΠολΔ προκύπτει ότι επιδεκτικές ρυθμίσεως δια διαιτησίας είναι διαφορές ιδιωτικού δικαίου, των οποίων το αντικείμενο έχουν την εξουσία να διαθέτουν ελευθέρως τα μέρη, ως η απαίτηση των δικαστικών εξόδων, η οποία έχει ως αντικείμενο απαλλοτριωτό δικαίωμα. Συνεπώς, ο λόγος της υπό κρίση εφέσεως, κατά τον οποίον εσφαλμένως το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο ανεγνώρισε και εκήρυξε εκτελεστή την προαναφερομένη διαιτητική απόφαση, καθ' όσον δεν εδέχθη ότι τα μέρη εστερούντο της ελευθέρως διαθέσεως της απαιτήσεως των δικαστικών εξόδων, η οποία, φερομένη ως απαίτηση αποζημιώσεως λόγω παραβιάσεως της συμφωνίας περί διαιτησίας, απετέλεσε το πραγματικό αντικείμενο της διαφοράς, είναι αβάσιμος και πρέπει να απορριφθεί.

Επειδή, από την διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 β της προαναφερομένης Διεθνούς Συμβάσεως συνάγεται ότι η αναγνώριση και κήρυξη εκτελεστότητας αλλοδαπής διαιτητικής αποφάσεως απορρίπτεται, εάν το αρμόδιο δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αναγνώριση και εκτέλεση θα αντέβαινε προς την δημοσία τάξη κατά την έννοια του άρθρου 33 ΑΚ και, ειδικότερον, προς τις κρατούσες θεμελιώδεις πολιτειακές, ηθικές, κοινωνικές, δικαιοτικές ή οικονομικές αντιλήψεις (ΟΛΑΠ 17/1999 ΕλλΔικ 40.1288, 1572/1981 ΝοΒ 30.1053), περίπτωση δε αντιθέσεως προς την δημοσία τάξη συντρέχει

επί επιβολής εις βάρος του ηττηθέντος υπέρμετρων δικαστικών εξόδων δυσαναλόγων προς την αξία του αντικειμένου της δίκης, αφού η εν λόγω δυσαναλογία αντιβαίνει αφ' ενός προς την απορρέουσα από τις διατάξεις των άρθρων 25 παρ. 1 του Συντάγματος και 8 παρ. 2, 9 παρ. 2 και 10 παρ. 2 της Διεθνούς Συμβάσεως της Ρώμης «δια την προάσπισιν των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών», η οποία έχει κυρωθεί δια του άρθρου πρώτου ΝΔ. 53/1974, αρχή της αναλογικότητας και αφ' ετέρου προς το θεσπιζόμενο από τις διατάξεις των άρθρων 20 παρ. 1 του Συντάγματος και 6 παρ. 1 της ως άνω Διεθνούς Συμβάσεως δικαίωμα παροχής εννόμου προστασίας από τα δικαστήρια, την άσκηση του οποίου δυσχεραίνει κατά σημαίνοντα λόγο (ΑΠ 2273/2009 ΕφΑΔ 3.1237, 1829/2006 ΝοΒ 55.674, ΕφΚερκ 193/2007 ΝοΒ 57.557). Εν προκειμένω, από τα αυτά ως άνω αποδεικτικά μέσα αποδεικνύεται ότι δια της ως άνω διαιτητικής αποφάσεως έχουν επιδικασθεί υπέρ της καλούσης - εφεσίβλητου ως αποζημίωση λόγω της παραβιάσεως παρά της καθ' ης η κλήση - εκκαλούσης της μεταξύ αυτών συμβάσεως περί διαιτησίας δια της ασκήσεως αγωγής αποζημιώσεως ποσού 2920137.50 δολλαρίων Η.Π Α ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Λαμίας, από του δικογράφου της οποίας η καθ' ης η κλήση - εφεσίβλητος έχει παραιτηθεί προ της συζητήσεως της υποθέσεως, χωρίς να έχει η καλούσα - εφεσίβλητος καταθέσει προτάσεις, τα ποσά των 42282 λιρών Αγγλίας, των 36842,75 λιρών Αγγλίας και των 5071,25 δολλαρίων Η.Π Α. λόγω καταβληθεισών αμοιβών δικηγόρων προς αντίκρουση των απαιτήσεων της καθ' ης η κλήση - εκκαλούσης ως και τα ποσά των 12825 και 6615 λιρών Αγγλίας ως έξοδα της διαιτητικής διαδικασίας και αμοιβή των διαιτητών αντιστοίχως, τα οποία, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, είναι μεν υψηλά, όχι, όμως, εις βαθμό υπέρμετρο και δυσανάλογο προς την αξία του αντικειμένου της διαφοράς, ώστε η αναγνώριση και εκτέλεση της διαιτητικής αποφάσεως να αντιβαίνει προς την δημοσία τάξη, συνεπώς, το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, το οποίο έκρινε ομοίως, δεν έσφαλε και ο λόγος της υπό κρίση εφέσεως, δια του οποίου υποστηρίζεται το αντίθετο, είναι αβάσιμος και πρέπει να απορριφθεί.

Επειδή, από τις διατάξεις του άρθρου 5 της ως άνω Διεθνούς Συμβάσεως συνάγεται ότι οι προβλεπόμενοι λόγοι αποκρούσεως της αναγνωρίσεως και κηρύξεως εκτελεστής της αλλοδαπής διαιτητικής αποφάσεως αναφέρονται κατά τρόπο περιοριστικό, οιοσδήποτε δε προβαλλόμενος άλλος λόγος, ως η εξόφληση της απαιτήσεως, απορρίπτεται ως απαράδεκτος (ΕφΘεσσ 1157/2008 ΕΠολΔ 2008.689, ΕφΑΘ 6815/1994 Δ 1995.903, Κουσουλή, ο.α., σ 301). Συνεπώς, απαραδέκτως προεβλήθη παρά της καθ' ης η κλήση -

εκκαλούσης ενώπιον του πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου η ένσταση ελλείψεως εννόμου συμφέροντος της καλούσης - εφεσίβλητου προς αναγνώριση και κήρυξη εκτελεστής της προαναφερομένης διαιτητικής αποφάσεως λόγω εξοφλήσεως της απαιτήσεως της τελευταίας, το δε πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, το οποίο, κατ' εκτίμηση της εκκαλουμένης, έκρινε ομοίως και απέρριψε την εν λόγω ένσταση, δεν έσφαλε και ο τελευταίος λόγος της υπό κρίση εφέσεως, δια του οποίου υποστηρίζεται το αντίθετο, είναι αβάσιμος και πρέπει να απορριφθεί. Κατ' ακολουθίαν, η υπό κρίση έφεση πρέπει να απορριφθεί.

Επειδή, τα δικαστικά έξοδα του παρόντος βαθμού δικαιοδοσίας πρέπει να συμψηφισθούν καθ' ολοκληρίαν μεταξύ των διαδίκων λόγω του δυσερμήνευτου των εφαρμοσθεισών διατάξεων (άρθρα 176, 179, 183, 746 ΚΠολΔ).

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Δέχεται τύποις και απορρίπτει κατ' ουσίαν την έφεση κατά της υπ' αριθμόν 5910/2009 αποφάσεως του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιώς.

Και

Συμψηφίζει καθ' ολοκληρίαν τα δικαστικά έξοδα του παρόντος βαθμού δικαιοδοσίας.»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

ΥΠ' ΑΡΙΘΜΟΝ 31/2012 ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΤΜΗΜΑ ΝΑΥΤΙΚΟ)

«Αποτελούμενο από τους Δικαστές, Πρόεδρο Εφετών,, Εφέτη - Εισηγητή, και, Εφέτη, και τη Γραμματέα Συνεδρίασε δημοσίως στο ακροατήριό του στις 9 Ιουνίου 2011, προκειμένου να δικάσει επί της εξής υποθέσεως μεταξύ:

Της καλούσης - καθ' ης η προσφυγή εταιρίας με την επωνυμία «.....», εδρευούσης στην πόλη Leer Γερμανίας, οδός, αρ. ..., νομίμως εκπροσωπούμενης, η οποία παρέστη δια της πληρεξούσιας της δικηγόρου Της καθ' ης η κλήση - προσφευγούσης εταιρίας με την επωνυμία «.....», εδρευούσης στην Ηλιούπολη Αττικής,, αρ. ..., νομίμως εκπροσωπούμενης, η οποία παρέστη δια της πληρεξούσιας της δικηγόρου

Η καλούσα - καθ' ης η προσφυγή κατέθεσε στη Γραμματεία του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιώς υπ' αριθμόν καταθέσεως 8094/2009 την από 31ης Αυγούστου 2009 αίτηση της, επί της οποίας εκδόθηκε η υπ' αριθμόν 5910/2009 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιώς. Κατά της εν λόγω αποφάσεως η καθ' ης η κλήση - προσφεύγουσα κατέθεσε στη Γραμματεία του Εφετείου Πειραιώς υπ' αριθμόν καταθέσεως 11/2010 την από 4ης Μαρτίου 2010 προσφυγή της, η οποία φέρεται προς συζήτηση με την υπ' αριθμόν 1566/2010 από 23ης Νοεμβρίου 2010 κλήση της καλούσης - καθ' ης η προσφυγή κατά την προαναφερομένη δικάσιμο, κατά την οποία παρέστησαν ως άνω οι διάδικοι και κατέθεσαν προτάσεις.

Αφού μελέτησε τη δικογραφία και σκέφθηκε κατά τον νόμο

Επειδή, η υπό κρίση προσφυγή κατά της υπ' αριθμόν 5910/2009 αποφάσεως του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιώς, καθ' ο μέρος δι' αυτής έχει αναγνωρισθεί η από 19ης Ιουλίου 2006 απόφαση ασφαλιστικών μέτρων του Εμποροδικείου του Λονδίνου, δια της οποίας έχει περιορισθεί η καθ' ης η κλήση - προσφεύγουσα να ακολουθήσει ως προς την διαφορά αυτής κατά της καλούσης - καθ' ης η προσφυγή μόνον την διαδικασία ενώπιον του Σώματος Διαιτητών του Λονδίνου και να απόσχει οιασδήποτε άλλης διαδικασίας ενώπιον των ελληνικών δικαστηρίων και έχει επιβληθεί εις βάρος αυτής δικαστική δαπάνη ποσού 33000 λιρών Αγγλίας, αρμοδίως φέρεται ενώπιον του

Δικαστηρίου τούτου και έχει ασκηθεί νομίμως και εμπροθέσμως, αφού αντίγραφο της ως άνω αποφάσεως έχει επιδοθεί προς την καθ` ης η κλήση - προσφεύγουσα την 8η Φεβρουαρίου 2010, όπως προκύπτει από την σημείωση του δικαστικού επιμελητού του Πρωτοδικείου Αθηνών Νικήτα Τσιώλη επί του επιδοθέντος αντιγράφου, το δε δικόγραφο της προσφυγής έχει επιδοθεί προς την καλούσα - καθ` ης η προσφυγή την 8η Μαρτίου 2010, όπως προκύπτει από την υπ` αριθμόν 6401/2010 έκθεση επιδόσεως του δικαστικού επιμελητού του Πρωτοδικείου Αθηνών Ιωάννου Μαδεμτζή, πρέπει, συνεπώς, να ερευνηθεί περαιτέρω ως προς το παραδεκτό και το βάσιμο του λόγου της κατά την τακτική διαδικασία, κατά την οποία εκδικάζεται η υπόθεση (άρθρα 43 του Κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου της 22ας Οκτωβρίου 2000 «για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις», 583, 585 παρ. 1 ΚΠολΔ).

Επειδή, αφ` ενός, από την διάταξη του άρθρου 34 αρ. 1 του προαναφερομένου Κανονισμού (ΕΚ) συνάγεται ότι απόφαση εκδιδόμενη από δικαστήριο κράτους μέλους δεν αναγνωρίζεται από άλλο κράτος μέλος, εάν το αρμόδιο δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αναγνώριση θα αντέβαινε προφανώς προς την δημοσία τάξη του κράτους αναγνωρίσεως, αφ` ετέρου, κατά την διάταξη του άρθρου 33 ΑΚ, ως αντίθεση προς τη δημοσία τάξη νοείται η αντίθεση προς τις κρατούσες θεμελιώδεις πολιτειακές, ηθικές, κοινωνικές, δικαιοτικές ή οικονομικές αντιλήψεις (ΟΛΑΠ 17/1999 ΕλλΔικ 40.1288, 1572/1981 ΝοΒ 30.1053). Απόφαση δικαστηρίου κράτους μέλους περιορίζουσα τους διαδικίους να ακολουθήσουν μόνον την διαδικασία ενώπιον του διαιτητικού σώματος του εν λόγω κράτους μέλους και να απόσχουν οιασδήποτε άλλης διαδικασίας ενώπιον των ελληνικών δικαστηρίων αντιβαίνει προφανώς προς την δημοσία τάξη υπό την ανωτέρω έννοια, αφού προσβάλλει αφ` ενός μεν την εθνική κυριαρχία ως περιορίζουσα την διεθνή δικαιοδοσία των ελληνικών δικαστηρίων, αφ` ετέρου δε το θεσπιζόμενο από τις διατάξεις των άρθρων 20 παρ. 1 του Συντάγματος και 6 παρ. 1 της Διεθνούς Συμβάσεως της Ρώμης «δια την προάσπισιν των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών», η οποία έχει κυρωθεί δια του άρθρου πρώτου Ν.Δ. 53/1974, δικαίωμα παροχής εννόμου προστασίας από τα δικαστήρια (ΔΕΚ 0185/2007, ΕφΠειρ 110/2004 Δ. 2005. 831 με παρατηρήσεις Χ. Μεϊδάνη). Εξ άλλου, η μη αναγνώριση της αλλοδαπής αποφάσεως περιλαμβάνει ως παρεπόμενο και το κεφάλαιο αυτής περί δικαστικής δαπάνης, ενώ, εάν γίνει δεκτή η προσφυγή του καθ` ου η αίτηση και κατ` εφαρμογή του άρθρου 45 παρ. 1 του προαναφερομένου Κανονισμού ανακληθεί ως προς

την αναγνώριση της αλλοδαπής αποφάσεως η απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου, η ανάκληση χωρεί αναγκαιώς και ως προς το κεφάλαιο περί δικαστικών εξόδων, έστω και εάν η απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου περιέχει και άλλα κεφάλαια, ως προς τα οποία δεν ανακαλείται, αφού τα έχοντα επιδικασθεί δικαστικά έξοδα έχουν υπολογισθεί και επί του κεφαλαίου της αναγνώρισεως της αλλοδαπής αποφάσεως. Εν όψει των ανωτέρω, ο μόνος λόγος της υπό κρίση προσφυγής, κατά τον οποίον η προαναφερομένη αναγνωρισθείσα απόφαση του Εμποροδικείου του Λονδίνου αντιβαίνει προφανώς προς την δημοσία τάξη, είναι βάσιμος και πρέπει να γίνει δεκτός. Κατ' ακολουθίαν, πρέπει να γίνει δεκτή η υπό κρίση προσφυγή και να ανακληθεί η προσβαλλομένη απόφαση ως προς τα κεφάλαια αυτής περί αναγνώρισεως της προαναφερομένης αποφάσεως του Εμποροδικείου του Λονδίνου και περί δικαστικών εξόδων.

Επειδή, πρέπει τα δικαστικά έξοδα της καθ' ης η κλήση - προσφευγούσης ποσού οκτακοσίων ευρώ να επιβληθούν εις βάρος της καλούσης - καθ' ης η προσφυγή ως ηττωμένης (άρθρο 176 ΚΠολΔ)

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Δικάζει αντιμωλία των διαδίκων.

Δέχεται την προσφυγή.

Ανακαλεί την υπ' αριθμόν 5910/2009 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιώς ως προς τα κεφάλαια αυτής περί αναγνώρισεως της από 19ης Ιουλίου 2006 αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων του Εμποροδικείου του Λονδίνου και περί δικαστικών εξόδων.

Και

Επιβάλλει τα δικαστικά έξοδα της καθ' ης η κλήση - προσφευγούσης ποσού οκτακοσίων (800) ευρώ εις βάρος της καλούσης - καθ' ης η προσφυγή.»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ

ΥΠ' ΑΡ. 369/2010 ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

«Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 24 του υπ' αριθμ. 44/2001 Κανονισμού του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, "για την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις", "πέραν των περιστάσεων, όπου η διεθνής δικαιοδοσία απορρέει από άλλες διατάξεις του παρόντος κανονισμού, το δικαστήριο κράτους μέλους ενώπιον του οποίου ο εναγόμενος παρίσταται αποκτά διεθνή δικαιοδοσία. Ο κανόνας αυτός δεν εφαρμόζεται, αν η παράσταση έχει ως σκοπό την αμφισβήτηση της διεθνούς δικαιοδοσίας ή αν υπάρχει άλλο δικαστήριο με αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία σύμφωνα με το άρθρο 22". Η έννοια της πιο πάνω διάταξης είναι ότι ο κανόνας της αρμοδιότητας που θεσπίζει αυτή δεν έχει εφαρμογή, όταν ο εναγόμενος, όχι μόνο αμφισβητεί την αρμοδιότητα, αλλά προβάλλει και ισχυρισμούς επί της ουσίας της διαφοράς, με τον όρο ότι η αμφισβήτηση της αρμοδιότητας, εφόσον δεν προηγήθηκε οποιασδήποτε πράξης άμυνας επί της ουσίας, δεν ακολουθεί χρονικά την ενέργεια, με την οποία ο εναγόμενος λαμβάνει θέση για την υπόθεση, η οποία λογίζεται από το εθνικό δικονομικό δίκαιο ως η πρώτη πράξη άμυνας ενώπιον του επιληφθέντος δικαστηρίου (βλ. ΔΕΚ 24-6-1981 - *Elefanten Schuh GmbH* κατά *Jack-main*, 150/80 επί της ερμηνείας του έχοντος το αυτό περιεχόμενο άρθρου της Διεθνούς Σύμβασης των Βρυξελλών (1968) για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση της απόφασης). Η διάταξη αυτή πρέπει να ερμηνευθεί κατά την έννοια ότι επιτρέπεται στον εναγόμενο, όχι μόνο να αμφισβητήσει την αρμοδιότητα, αλλά και να προβάλλει ταυτόχρονα, επικουρικά, ισχυρισμούς άμυνας επί της ουσίας της υπόθεσης, χωρίς να στερείται, εξ αυτού του λόγου, του δικαιώματος προβολής της ένστασης αναρμοδιότητας (βλ. ΔΕΚ 22.10.81 *Rohn* κατά *Ossberger*, 27/81 επί της ερμηνείας του άρθρου 18 Δ.Σ. των Βρυξελλών, Κεραμέα - Κρεμλή - Ταγαρά. Η Σύμβαση των Βρυξελλών, 1989, αρθρ. 18, σελ. 172 επ., ΕφΠειρ 416/2004 Τ.Ν.Π. ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ).

Στην προκειμένη περίπτωση, ο εκκαλών τέταρτος εναγόμενος, με τις έγγραφες προτάσεις του ενώπιον του πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου, προέταξε τον ισχυρισμό, τον οποίο επαναλαμβάνει με το σχετικό λόγο της έφεσης του, ότι «η ένδικη αγωγή της αντιδίκου πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη και νόμω και ουσία αβάσιμη» και παραπέρα ότι αυτός, ούτε παλαιότερα, ούτε κατά το χρόνο της κατάθεσης της αγωγής, ούτε μεταγενέστερα υπήρξε κάτοικος Ελλάδας ή διέμεινε στην Ελλάδα, ούτε σήμερα

είναι και, συνεπώς, το Δικαστήριο δεν έχει δικαιοδοσία, κατ' άρθρο 3 ΚΠολΔ, να δικάσει την ένδικη αγωγή, ως προς αυτόν, και πρέπει αυτή (αγωγή), ν' απορριφθεί ως απαράδεκτη, λόγω έλλειψης της οικείας διαδικαστικής προϋπόθεσης της δίκης, άλλως ως απαράδεκτη, λόγω έλλειψης προδικασίας, άλλως ως αόριστη, κατά νόμο και ουσία αβάσιμη. Από τους παραπάνω ισχυρισμούς καθίσταται σαφές ότι ο πιο πάνω εναγόμενος πρωτίστως αμφισβήτησε τη διεθνή δικαιοδοσία του Δικαστηρίου, παραστάς προς το σκοπό αυτό, και, επικουρικά, για την πληρότητα της άμυνας του κατά της αγωγής, για την περίπτωση κατά την οποία ήθελε κριθεί από το Δικαστήριο ότι υπάρχει διεθνής δικαιοδοσία, υπέβαλε ισχυρισμούς επί της ουσίας της υπόθεσης. Επομένως, δεν συνέτρεξαν στην προκειμένη περίπτωση οι προϋποθέσεις του άρθρου 24 του Κανονισμού, ώστε να κριθεί ότι το Δικαστήριο απέκτησε διεθνή δικαιοδοσία, από μόνη την παράσταση του τετάρτου εναγομένου στη δίκη. Μετά ταύτα, ο αντίθετος σχετικός ισχυρισμός της εφεσίβλητης - ενάγουσας, που πρόβαλε αμυνόμενη κατά της ένστασης του εναγομένου, περί έλλειψης δικαιοδοσίας, τον οποίο επανέφερε νομότυπα στην παρούσα κατ' έφεση δίκη, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 5 και 6 του προαναφερθέντος Κανονισμού του Συμβουλίου της Ε.Ε., συνάγεται ότι πρόσωπο που έχει την κατοικία του επί εδάφους κράτους - μέλους μπορεί να εναχθεί σε άλλο κράτος, ως προς ορισμένες, ειδικότερα προσδιοριζόμενες, διαφορές, ενώ επίσης, μπορεί να εναχθεί, εάν υπάρχουν πολλοί εναγόμενοι, ενώπιον του δικαστηρίου της κατοικίας ενός εξ αυτών, εφόσον υπάρχει τόσο στενή συνάφεια μεταξύ των αγωγών, ώστε να ενδείκνυται να συνεκδικασθούν και να κριθούν συγχρόνως, προκειμένου ν' αποφευχθεί ο κίνδυνος έκδοσης ασυμβίβαστων αποφάσεων, οι οποίες θα μπορούσαν να προκύψουν απ' τη χωριστή εκδίκαση τους. Κατά μεν τη διάταξη του άρθρου 3 του ΚΠολΔ στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων υπάγονται ημεδαποί και αλλοδαποί, εφ' όσον υπάρχει αρμοδιότητα ελληνικού δικαστηρίου, κατά δε τη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 του, προαναφερθέντος, υπ' αριθ. 44/2001 Κανονισμού του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, «για την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις», «τα πρόσωπα που δεν έχουν την ιθαγένεια του κράτους μέλους στο οποίο κατοικούν, υπάγονται, στο κράτος αυτό, στους κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας που εφαρμόζονται στους ημεδαπούς», δηλαδή ενάγονται ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους, στο οποίο κατοικούν. Εξάλλου, κατά το άρθρο 60 παρ. 1 του ίδιου Κανονισμού, «για την εφαρμογή του κανονισμού, εταιρεία ή άλλο νομικό πρόσωπο έχει

την κατοικία της στον τόπο στον οποίο έχει: α) την καταστατική της έδρα ή β) την κεντρική της διοίκηση ή γ) την κύρια εγκατάσταση της». Κατά συνέπεια, και αλλοδαπή τυπικά εταιρεία, της οποίας η διοίκηση ασκείται στην Ελλάδα, όπου βρίσκεται η πραγματική έδρα της, αρμοδίως ενάγεται ενώπιον των Ελληνικών Δικαστηρίων, η αρμοδιότητα και η διεθνής δικαιοδοσία των οποίων καθορίζεται με βάση τον τόπο της πραγματικής έδρας της εναγομένης εταιρείας. Παραπέρα, κατά τη διάταξη του άρθρου 529 παρ. 1 εδ. α' του ΚΠολΔ, στην κατ' έφεση δίκη επιτρέπεται να γίνει επίκληση και προσαγωγή νέων αποδεικτικών μέσων. Επομένως, το Εφετείο μπορεί να λάβει υπόψη επικαλούμενες και προσκομιζόμενες ένορκες βεβαιώσεις που έγιναν οποτεδήποτε μετά τη συζήτηση ενώπιον του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου μέχρι τη συζήτηση της έφεσης (ΑΠ 818/2009, ΑΠ 319/2008, ΑΠ 1132/2007).

Στην προκειμένη περίπτωση, με την ένδικη αγωγή ενάγονται οι τρεις (3) πρώτες εναγόμενες πλοιοκτήτριες εταιρείες, οι οποίες, κατά το δικόγραφο της αγωγής, είχαν την πραγματική έδρα τους στον Πειραιά, επί της οδού ..., για απαιτήσεις από οφειλόμενο τίμημα πώλησης καυσίμων ή λιπαντικών, τα οποία παραδόθηκαν στο πλοίο καθεμιάς. Η ίδια αξίωση για καταβολή του σχετικού τιμήματος ασκείται και κατά του τετάρτου εναγομένου, ως αυτοτελώς και σε ολόκληρο ευθυνόμενου, με τις πιο πάνω εταιρείες, διότι, ως κυρίαρχος εταίρος, χρησιμοποίησε τη νομική προσωπικότητα τους για ν' αποφύγει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του. Μεταξύ των πιο πάνω αξιώσεων υπάρχει τόσο στενή συνάφεια, ώστε έπρεπε να συνεκδικαστούν και να κριθούν συγχρόνως, προκειμένου ν' αποφευχθεί η έκδοση ασυμβίβαστων αποφάσεων που θα μπορούσε να προκύψει απ' τη χωριστή εκδίκαση τους.

[...] Αποδείχτηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Οι τρεις πρώτες εναγόμενες είχαν μεν συσταθεί κατά το νόμο της Λιβερίας, πλην, όμως, αυτές ήταν εταιρείες του ομίλου «Π» και είχαν την πραγματική έδρα τους στον Πειραιά, επί της οδού ..., όπου ασκείτο η διοίκηση και διαχείριση αυτών, όπως και των λοιπών εταιρειών του ομίλου. Επίσης, αποδεικνύεται ότι, αν και, κατά το χρόνο επίδοσης της ένδικης αγωγής, είχε ανακληθεί η Υπουργική Απόφαση σχετικά με την εγκατάσταση στην Ελλάδα γραφείου της διαχειρίστριας εταιρείας «.....», η πραγματική έδρα των παραπάνω εταιρειών δεν μεταβλήθηκε. Κατά συνέπεια, υφίστανται, σύμφωνα προς τα εκτεθέντα στη μείζονα πρόταση της παρούσας σκέψης, τα συνδεδεμένα στοιχεία για τη θεμελίωση της κατά τόπο αρμοδιότητας και εντεύθεν της διεθνούς δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου αυτού προς

εκδίκαση της ένδικης αγωγής κατά των εναγομένων αυτών. Επομένως, εφόσον οι τρεις πρώτες εναγόμενες είχαν, όπως προαναφέρθηκε, την πραγματική έδρα τους στον Πειραιά, θεμελιώνεται, κατά τα προεκτεθέντα, η ειδική διεθνής δικαιοδοσία των Ελληνικών Δικαστηρίων, που καθιερώνεται απ' τη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 του προαναφερθέντος Κανονισμού, καθόσον αφορά τις εναγόμενες αυτές. Παραπέρα δε και ως προς τον τέταρτο των εναγομένων, και αν ακόμη αυτός είναι κάτοικος Λονδίνου, όπως υποστηρίζει, ιδρύεται διεθνής δικαιοδοσία των ελληνικών δικαστηρίων για την εκδίκαση της ένδικης αγωγής, κατ' άρθρο 6 παρ. 1 του παραπάνω Κανονισμού, αφού προϋπόθεση για την ατομική ευθύνη του τετάρτου των εναγομένων για τα χρέη των τριών πρώτων των εναγομένων αποτελεί η ύπαρξη των χρεών αυτών και, επομένως, μεταξύ των σωρευομένων αξιώσεων κατά των τριών πρώτων των εναγομένων αφενός και κατά του τετάρτου των εναγομένων αφετέρου, υπάρχει τόσο στενή συνάφεια, ώστε να υπάρχει συμφέρον για κοινή εκδίκαση, προκειμένου να αποφευχθούν λύσεις που θα μπορούσαν να ήταν ασυμβίβαστες, αν εκδικάζονταν χωριστά. Κατ' ακολουθίαν, το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, το οποίο δέχτηκε ότι είχε διεθνή δικαιοδοσία προς εκδίκαση της προκειμένης διαφοράς, ως προς τον τέταρτο εναγόμενο, αν και με διαφορετική αιτιολογία, η οποία αντικαθίσταται από την παρούσα, δεν έσφαλε, όσα δε αντίθετα υποστηρίζει ο πρώτος των καθών η κλήση - εκκαλούντων (Ν.Π.), με τον έκτο (6ο) λόγο της έφεσης του, είναι απορριπτέα ως αβάσιμα. Ύστερα απ' αυτά, απορριπτέα ως αβάσιμη είναι, αντίστοιχα, κι η ένσταση του τετάρτου εναγομένου (Ν.Π.), περί έλλειψης διεθνούς δικαιοδοσίας, ως προς τις συνεναγόμενες του εταιρείες, που προβλήθηκε πρωτοδίκως και επαναφέρεται νομότυπα απ' αυτόν, με αυτοτελή λόγο έφεσης, με την επίκληση προδήλου εννόμου συμφέροντος, καθόσον, στην περίπτωση που ήθελε γίνει δεκτό ότι το Δικαστήριο δεν έχει δικαιοδοσία, ως προς τις παραπάνω εναγόμενες, αυτό (το Δικαστήριο), δεν θα είχε δικαιοδοσία και ως προς τον ίδιο, ακόμη και αν κριθεί ότι υπάρχει ομοδικία μεταξύ τους.[...]

Με την προαναφερόμενη απόφαση του Δικαστηρίου του Αρείου Πάγου έγιναν δεκτά, αναφορικά με την έννοια των εφαρμοστέων στην κρινόμενη διαφορά διατάξεων, σε σχέση με τις έννοιες της πλοιοκτησίας, της κυριότητας πλοίου, του εφοπλισμού και της προσωπικής ευθύνης φυσικού ή νομικού προσώπου, για επιχειρηματική δραστηριότητα, δια μέσου «μονοβάπορων» κ.λπ. εταιρειών, δεσμευτικά για το παρόν Δικαστήριο, τα εξής: "Όπως προκύπτει από τις συνδυασμένες διατάξεις των αρ. 84, 105 και 106 του Κ.Ι.Ν.Δ. (νόμος 3816/1988) γίνεται διάκριση, μεταξύ των εννοιών της πλοιοκτησίας,

της κυριότητας πλοίου και του εφοπλισμού. Η πλοιοκτησία υποδηλώνει κυριότητα και εφοπλισμό, έτσι ώστε, όταν τα τελευταία αυτά στοιχεία αποχωρίζονται, να υπάρχει αφενός κυριότητα του πλοίου και αφετέρου εφοπλισμός. Επομένως, δεν είναι κατά νόμο δυνατή η σύγχρονη επί του ίδιου πλοίου ύπαρξη πλοιοκτήτη και εφοπλιστή. Ειδικότερα, κατά την έννοια των άρθρων 105-106 Κ.Ι.Ν.Δ., ο εφοπλιστής είναι αυτός που εκμεταλλεύεται για τον εαυτό του το πλοίο, το οποίο ανήκει κατά κυριότητα σε άλλο πρόσωπο. Η εκμετάλλευση αυτή μπορεί να στηρίζεται σε έννομη σχέση εμπράγματη ή ενοχική (επικαρπία, μίσθωση κ.λπ.), είτε σε απλή πραγματική κατάσταση. Βασική πάντως προϋπόθεση του εφοπλισμού είναι ότι ο εφοπλιστής έχει τη βούληση να ασκεί και ασκεί για λογαριασμό του τη ναυτιλιακή επιχείρηση που συγκροτεί το πλοίο και εκτός από την απόλαυση των κερδών επωμίζεται απεριόριστα και τον οικονομικό κίνδυνο από την εκμετάλλευσή του. Εξάλλου, σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις, ο εφοπλιστής οφείλει να δηλώσει στη λιμενική αρχή του τόπου νηολόγησης, από κοινού με τον κύριο του πλοίου, ότι ο πρώτος θα εκμεταλλεύεται τούτο για δικό του λογαριασμό. Εάν δεν γίνει η δήλωση αυτή, παράγεται μαχητό τεκμήριο ότι ο κύριος του πλοίου εκμεταλλεύεται αυτό για δικό του λογαριασμό, ότι δηλαδή είναι πλοιοκτήτης. Το τεκμήριο, όμως, αυτό είναι, όπως προαναφέρθηκε, μαχητό και μπορεί να αποκρουσθεί από εκείνον που έχει έννομο συμφέρον, αν αυτός αποδείξει την εκμετάλλευση του πλοίου από τρίτο. Είναι δε ζήτημα πραγματικό, σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, ποιος πράγματι έχει την εκμετάλλευση του πλοίου, δηλαδή ο κύριος αυτού ή τρίτος.

Εξάλλου, συνήθης μορφή ναυτιλιακής επιχειρηματικής δραστηριότητας είναι εκείνη που ο επιχειρηματίας, μη θέλοντας να διακινδυνεύσει απεριόριστα κεφάλαια, συνιστά σπουδαίως και όχι εικονικώς μία ή περισσότερες εταιρίες στην ημεδαπή ή αλλοδαπή, οι οποίες αγοράζουν ένα (μονοβάπορες) ή περισσότερα πλοία και τα εκμεταλλεύονται για δικό τους λογαριασμό, είτε άμεσα, είτε με την ανάθεση της διαχείρισης των πλοίων τους σε άλλη εταιρία που προϋπάρχει ή ιδρύεται για το λόγο αυτό και ενεργεί για λογαριασμό της. Τον έλεγχο της πλοιοκτήτριας, αλλά κατά κανόνα και της διαχειρίστριας εταιρείας, διατηρεί το ίδιο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, που συμμετέχει συνήθως στη διοίκηση τους και το οποίο έτσι κερδοσκοπεί έμμεσα, ως αποκλειστικός μέτοχος, με την απόληψη κερδών και την οικονομική ανάπτυξη της πλοιοκτήτριας εταιρείας. Η επιχειρηματική αυτή δραστηριότητα δεν προσδίδει μόνη της την ιδιότητα και τις έννομες συνέπειες του εφοπλιστή, με την προεκτεθείσα έννοια, στο φυσικό ή νομικό πρόσωπο επιχειρηματία, που όντας συνάμα και αποκλειστικός μέτοχος, ελέγχει ή διοικεί την πλοιοκτήτρια ή και

τη διαχειρίστρια. Στην περίπτωση αυτή ό,τι ακριβώς δεν θέλει να έχει και δεν έχει ο εν λόγω επιχειρηματίας είναι η βούληση της εκμετάλλευσης του πλοίου (άμεσα) για λογαριασμό του. Συνεπώς, το γεγονός ότι ένας επιχειρηματίας διοχετεύει την επιχειρηματική του δραστηριότητα σε μια κεφαλαιουχική εταιρεία Α.Ε. (αρθρ. 47α παρ. 2 του ν. 2190/1920) ή Ε.Π.Ε. (αρθρ. 43α του ν. 3190/1955) ή ναυτική εταιρεία (αρθρ. 41 παρ. 2 του Ν.959/1979), οι οποίες προσφέρουν σ' αυτόν το πλεονέκτημα του περιορισμού του επιχειρηματικού κινδύνου μόνο στα κεφάλαια της εταιρείας, τα πλεονεκτήματα δε αυτά δόθηκαν στην περίπτωση της ναυτικής εταιρείας σκόπιμα, ώστε τα ελληνικά πλοία να προσέλθουν στην ελληνική σημαία και ότι χρησιμοποιεί τη νομική προσωπικότητα της εταιρείας ως «μηχανισμό απορρόφησης» των δυσμενών συνεπειών της επιχειρηματικής του δραστηριότητας, δεν δικαιολογεί την ταύτιση του επιχειρηματία αυτού με την εταιρεία και τη μεταφορά στον ίδιο της ευθύνης που βαρύνει το νομικό πρόσωπο της εταιρείας. Ειδικότερα, το δίκαιο προσέφερε στον επιχειρηματία αυτό τους σχετικούς εταιρικούς τύπους για να μπορεί ακριβώς αυτός να απολαμβάνει τα πλεονεκτήματα τους. Και όταν ο επιχειρηματίας αξιοποιεί τους εταιρικούς αυτούς τύπους δεν ενεργεί αθέμιτα για να υποστεί ως κύρωση τη μεταφορά στον ίδιο της ευθύνης που βαρύνει το νομικό πρόσωπο της εταιρείας (ΟΛΑΠ 5/1996). Διαφορετικά βέβαια έχει το ζήτημα αν αποδειχθεί ότι οι εταιρίες αυτές: 1) είναι εικονικές, 2) ή χρησιμοποιήθηκαν ως παρένθετο πρόσωπο, με την έννοια της κάλυψης υποκρυπτόμενου προσώπου και 3) ότι δεν έχουν αναπτύξει καθόλου συναλλακτική οργάνωση και δράση ή επιχειρηματική δραστηριότητα και ότι, στην πραγματικότητα, τη νομή του πλοίου και τη ναυτιλιακή επιχείρηση ασκεί ο ως άνω επιχειρηματίας, για λογαριασμό του, πράγμα το οποίο συμβαίνει ιδίως, όταν συμβάλλεται στο δικό του όνομα και αναλαμβάνει προσωπικά και απεριόριστα τον επιχειρηματικό κίνδυνο. Από τις πιο πάνω τρεις διακριτές περιπτώσεις, η συνδρομή μεμονωμένα της δεύτερης, δηλαδή η άσκηση εμπορίας, αφενός από φυσικό πρόσωπο, με «παρένθετο» νομικό πρόσωπο, χωρίς άλλο, δεν αποδοκιμάζεται ως εμπορική πρακτική από την έννομη τάξη και αφετηριάζει μόνο τις έννομες συνέπειες: 1) της απόκτησης της εμπορικής ιδιότητας και από το κρυπτόμενο φυσικό πρόσωπο πίσω από το νομικό πρόσωπο που ενεργεί εμφανώς τις εμπορικές πράξεις και 2) την εις ολόκληρον ενοχή τόσο του φαινομένου νομικού προσώπου, ως εμπόρου, όσο και του κρυπτόμενου πίσω από αυτό φυσικού προσώπου, για τις δημιουργούμενες από τη δράση του φαινομένου εμπόρου ενοχές, χωρίς η καθιερούμενη αυτή εις ολόκληρον ενοχή ν' αποτελεί «επέκταση - μετακύλιση» των εννόμων συνεπειών του φαινομένου νομικού προσώπου στο πλαίσιο «της

παραμέρισης της νομικής προσωπικότητας» ή της «άρσης - κάμψης της αυτοτέλειας του νομικού προσώπου» ή της «άρσης του πέπλου - νομικού ενδύματος του φαινομένου νομικού προσώπου», που θεμελιώνεται μόνον όταν μεσολαβεί κατάχρηση της αυτοτελούς ύπαρξης του νομικού προσώπου, με τη συνδρομή των στοιχείων που παρατίθενται κατωτέρω. Η άρση, όμως, αυτή της αυτοτέλειας του νομικού προσώπου προσωρινά και περιορισμένα δε σημαίνει ταυτόχρονα και «κατάργηση» ή «άρση» της νομικής προσωπικότητας, με την έννοια ότι το εμφανές νομικό πρόσωπο ευθύνεται εις ολόκληρον με το κυρίαρχο μέλος - μέτοχο του φυσικό πρόσωπο, αφού, παρά την προσωρινή άρση - κάμψη της αυτοτέλειας του, το νομικό πρόσωπο παραμένει οφειλέτης και αντισυμβαλλόμενος. Ειδικότερα, τα νομικά πρόσωπα της εταιρείας αποτελούν ένα τεχνητό δημιούργημα του νομοθέτη, με το οποίο η ισχύουσα έννομη τάξη προσδίδει προσωπικότητα σε ένα υπάρχον κοινωνικό μόρφωμα ή μια κοινωνική πραγματικότητα, τα οποία, ιδίως μέσω της σύμπραξης και της συνεργασίας των εταίρων, που αναπτύσσονται στη βάση συγκεκριμένης έννομης τάξης, αποτελούν αυτόνομη και πρωτογενή πηγή παραγωγής κοινωνικού πλούτου.

Ειδικότερα, στην ένωση προσώπων το δίκαιο εξασφαλίζει αυθύπαρκτη στο χώρο και συνεχή στο χρόνο οντότητα, ενώ διακρίνει απόλυτως αυτήν από τα πρόσωπα που την αποτελούν. Μεταξύ των βασικών συνεπειών της νομικής προσωπικότητας είναι η ικανότητα δικαίου την οποία αποκτά το νομικό πρόσωπο, η ικανότητα δηλαδή να είναι αυτό φορέας περιουσίας χωρισμένης από τις περιουσίες των μελών του, από την οποία απορρέει περαιτέρω και η ικανότητα ευθύνης, και δη αποκλειστικής, που σημαίνει διακριτής από την ευθύνη των μελών του νομικού προσώπου, με πρακτική συνέπεια να είναι υπέγγυα στους εταιρικούς δανειστές μόνο η περιουσία του νομικού προσώπου και όχι η περιουσία των μελών του. Το γεγονός, όμως, ότι ένας επιχειρηματίας διοχετεύει την επιχειρηματική του δραστηριότητα σε μία κεφαλαιουχική εταιρεία, ανώνυμη ή ναυτική εταιρεία ή τοιαύτη περιορισμένης ευθύνης, δεν δικαιολογεί αυτό καθ' εαυτό, όπως προαναφέρθηκε, την ταύτιση του επιχειρηματία αυτού με την εταιρεία και την μεταφορά στον ίδιο της ευθύνης που βαρύνει το νομικό πρόσωπο της εταιρείας. Για να υποστεί τις συνέπειες αυτές πρέπει να συντρέχουν, να προτείνονται και ν' αποδεικνύονται συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά, τα οποία να μαρτυρούν ότι έγινε κακή χρήση των εταιρικών τύπων, ακριβέστερα ότι έγινε κατάχρηση της νομικής προσωπικότητας τους, ειδικότερα στην περίπτωση κατά την οποία η επίκληση αυτής και του χωρισμού που αυτή συνεπάγεται, παρίσταται είτε ως κατάχρηση της εταιρικής

σχέσης ως θεσμού άσκησης επαγγελματικής -επιχειρηματικής δράσης στο πεδίο της εφαρμογής του Συνταγματικού Δικαίου (άρθρα 5 παρ. 1, 12 παρ. παρ. 1, 3 και 25 παρ. 1γ του Συντάγματος), είτε ως κατάχρηση δικαιώματος κατ' άρθρο 281 ΑΚ, με την έννοια ότι οι φερόμενες ως πράξεις της εταιρείας αποτελούν στην πραγματικότητα πράξεις του κυρίαρχου μετόχου ή εταίρου της, οι οποίες σκοπίμως παραλλάσσονται και αντιστρόφως οι πράξεις του φυσικού προσώπου συνέχονται προς την εταιρεία από την οποία αθεμίτως επιχειρούν ν' αποκοπούν. Ο κανόνας αυτός απορρέει από τη θεωρία της παραμέρισης της νομικής προσωπικότητας ή άρσης της αυτοτέλειας του νομικού προσώπου ή ακόμη της ταύτισης του νομικού προσώπου με τον υποκείμενο οργανισμό του. Η θέση κατά μέρος της νομικής προσωπικότητας νομίμως συσταθέντος και λειτουργούντος νομικού προσώπου δεν δικαιολογείται μόνο από τη συγκέντρωση του συνόλου ή των περισσότερων μετόχων στο πρόσωπο ενός μετόχου ή από τη συμμετοχή μόνο τούτου στα όργανα της εταιρείας και την εντεύθεν καθοριστική συμβολή του στη λήψη των εταιρικών αποφάσεων. Επίσης, δεν δικαιολογείται μόνο από την ταύτιση των συμφερόντων της εταιρείας προς αυτά του κυρίου μετόχου ή από τη συστηματική παροχή εγγυήσεων του προσώπου αυτού για λογαριασμό της εταιρείας ή τέλος από την εμφάνιση τούτου ως του ουσιαστικού φορέα της επιχείρησης. Η κατάχρηση της νομικής προσωπικότητας υπάρχει όταν ο κυρίαρχος εταίρος χρησιμοποιεί την νομική προσωπικότητα για να καταστρατηγήσει το νόμο ή για να προκαλέσει δολίως ζημία σε τρίτο δανειστή ή για να αποφύγει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του. Ενδεικτικά κριτήρια τέτοιας κατάχρησης αποτελούν η ανεπαρκής χρηματο- δότηση της εταιρείας, σε αντίθεση με προηγούμενη συμπεριφορά του, η σύγχυση της νομικής (ατομικής) και εταιρικής περιουσίας, ή αποφυγή παροχής εγγυήσεων του κυρίου ή μοναδικού μετόχου υπέρ του νομικού προσώπου παρά την προηγούμενη αντίθετη πρακτική του. Αλλά και η ταύτιση των συμφερόντων νομικού και φυσικού προσώπου, η κυρίαρχη θέση του φυσικού προσώπου στην εταιρεία, την οποία επιβεβαιώνει ο ίδιος με αντίστοιχη δηλωτική συμπεριφορά του, όταν συντρέχουν και με τα προαναφερθέντα ειδικά αντικειμενικά και υποκειμενικά κριτήρια, θεμελιώνουν κατάχρηση του θεσμού της νομικής προσωπικότητας, εάν ο κυρίαρχος εταίρος χρησιμοποιεί τη νομική προσωπικότητα για να καταστρατηγήσει το νόμο και να προκαλέσει δολίως ζημία σε τρίτους δανειστές του, με την αποφυγή εκπλήρωσης έναντι εκείνων των κατ' ουσίαν ατομικών υποχρεώσεων του, ιδιαίτερα όταν οι αντισυμβαλλόμενοι δανειστές οδηγήθηκαν στη συγκεκριμένη συναλλαγή εξαιτίας της εμφανιζόμενης σ' αυτούς

κατάστασης, στην οποία δεν θα προέβαιναν αν γνώριζαν την πραγματικότητα και την πρόθεση καταστρατήγησης του κυρίαρχου μετόχου».

Στην προκειμένη περίπτωση, όπως εκτέθηκε παραπάνω, η ενάγουσα εξέθετε στην ένδικη αγωγή της ότι δραστηριοποιείται στον τομέα πώλησης υγρών καυσίμων σε ποντοπόρα πλοία ανά τον κόσμο, ότι, με βάση συμβάσεις πώλησης, πώλησε και παρέδωσε προς καθεμιά, απ' τις τρεις πρώτες εναγόμενες, πλοιοκτήτρια των πλοίων «C», «M» και «O» αντίστοιχα, που ανήκουν στον όμιλο Π., τις αναλυτικά αναφερόμενες και προσδιοριζόμενες στην αγωγή, κατ' είδος και αξία ποσότητες καυσίμων, για τις οποίες εξέδωσε τα αναφερόμενα στην αγωγή τιμολόγια πώλησης, συνολικού ποσού 13.119,21, 121.296,33 και 123.808,09 δολαρίων Η.Π.Α. αντίστοιχα, τα οποία ήταν πληρωτέα κατά τις ημερομηνίες που αναφέρονται σ' αυτή, ότι ο τέταρτος των εναγομένων, ως επικεφαλής του ομίλου Π., αποτελούμενου απ' τις τρεις πρώτες εναγόμενες, καθώς κι απ' τις λοιπές εταιρείες που αναφέρονται στην αγωγή, ήταν ο μοναδικός ουσιαστικός μέτοχος τους, ο οποίος έλεγχε αυτές άμεσα και προσωπικά, λάμβανε όλες τις κρίσιμες για τη λειτουργία τους αποφάσεις, χορηγώντας προσωπικές εγγυήσεις στις χρηματοδότες τράπεζες και σε πιστωτές, αποτελούσε τον ουσιαστικό πλοιοκτήτη και ήταν το πρόσωπο που λάμβανε τα κέρδη απ' την εκμετάλλευσή τους, κατά τρόπο ώστε η ατομική περιουσία του να ταυτίζεται με την περιουσία των εταιρειών, έτσι ώστε, τόσο η εξακολούθηση των εργασιών των παραπάνω εταιρειών που απαρτίζουν τον όμιλο Π., όσο και καθεαυτή η ύπαρξη τους εξαρτιόταν αποκλειστικά απ' τον τέταρτο εναγόμενο (Ν.Π.), ο οποίος, όπως ήταν γνωστό σ' όλη τη ναυτιλιακή κοινότητα, αποτελούσε τον ουσιαστικό πλοιοκτήτη των παραπάνω πλοίων κι ότι ο παραπάνω χρησιμοποιούσε τις τρεις πρώτες εναγόμενες εταιρείες, ως παρένθετα νομικά πρόσωπα, με μοναδικό σκοπό την αποφυγή ανάληψης ατομικών ευθυνών, κατά τη διενέργεια των επιχειρηματικών του δραστηριοτήτων και με στόχο την καταστρατήγηση των διατάξεων που αφορούσαν στα νομικά πρόσωπα. Με βάση τα παραπάνω, και μετά από παραδεκτό, με τις προτάσεις, περιορισμό του αιτήματος της αγωγής, από καταψηφιστικό σε αναγνωριστικό, ζήτησε, στο μέρος που στρέφεται κατά του τετάρτου εναγόμενου, ν' αναγνωρισθεί ότι αυτός οφείλει να της καταβάλει, ως ευθυνόμενος σε ολόκληρο με τις υπόλοιπες εναγόμενες, τα προαναφερθέντα ποσά δολαρίων ΗΠΑ αντίστοιχα, άλλως το ισόποσο αυτών σε ευρώ, κατά την αναφερόμενη στην αγωγή επίσημη ισοτιμία, άλλως κατά το χρόνο της πληρωμής, με το νόμιμο τόκο κατά τις διακρίσεις που αναφέρονται σ' αυτή. Με αυτό το περιεχόμενο και το

αντίστοιχο αίτημα της, η αγωγή της καλούσας - εφεσίβλητης είναι, σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν στη μείζονα πρόταση, αρκούστων ορισμένη και νόμιμη, ως προς τον τέταρτο εναγόμενο, κατά το εφαρμοστέο στην προκειμένη περίπτωση ελληνικό δίκαιο, στηριζόμενη στις νομικές διατάξεις που προαναφέρθηκαν, καθώς και σ' αυτές των άρθρων 513 επ., 361, 341, 345 και 346 ΑΚ. Επομένως, το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, το οποίο με την εκκαλούμενη απόφαση του δέχτηκε τα ίδια, ορθά το νόμο ερμήνευσε και εφήρμοσε, ο δε αντίθετος σχετικός πέμπτος (5ος) λόγος της έφεσης του εκκαλούντος - εναγομένου Ν.Π. (η οποία και μόνο ερευνάται κατά τα προεκτεθέντα), είναι απορριπτός ως αβάσιμος. Από τα ίδια πιο πάνω αναλυτικά εκτεθέντα αποδεικτικά στοιχεία αποδεικνύονται παραπέρα τα εξής: Η ενάγουσα εταιρεία, με την επωνυμία «.....», εδρεύει στη Βαλέτα της Μάλτας, είναι νόμιμα εγκατεστημένη στον Πειραιά και δραστηριοποιείται στον τομέα της εμπορίας καυσίμων και λιπαντικών σε ποντοπόρα πλοία. Απ' το άλλο μέρος, ο τέταρτος εναγόμενος, Ν.Π., είχε τεθεί, μετά την αποχώρηση του πατέρα του Μ.Π., επικεφαλής του ομώνυμου επιχειρηματικού ομίλου, που ασκούσε ναυτιλιακές επιχειρήσεις. Στον όμιλο Π. ανήκαν 14 πλοία, με αλλοδαπή σημαία (Λιβερίας ή Παναμά), ως επί το πλείστον, καθένα από τα οποία ανήκε στην πλοιοκτησία μιας προς το σκοπό αυτό ειδικά συσταθείσας εταιρείας, σύμφωνα προς τις διατάξεις του νόμου της Λιβερίας περί Επιχειρήσεων και Εταιρειών και του αντίστοιχου νόμου του Παναμά. Οι συνεστημένες κατά το νόμο της Λιβερίας εταιρείες ήταν οι «.....», «.....», «.....», «.....», «LM. Inc.», «O.M. Inc», «E.M. Inc», «I.D. Corp», «T.E. SA» και οι συνεστημένες κατά το νόμο του Παναμά ήταν οι «C.E. Inc» και «N.M. Inc», στις οποίες ανήκαν αντίστοιχα τα εξής πλοία (MT): «F», «K», «M», «H», «L», «O», «E», «G.E.», «K», «C», «R». Μέτοχος στις παραπάνω πλοιοκτήτριες ήταν η εταιρεία χαρτοφυλακίου (Holdings) με την επωνυμία «.....», που εδρεύει στη Μονροβία της Λιβερίας (θυγατρική εταιρεία, κατά 100%, της εταιρείας χαρτοφυλακίου, με την επωνυμία, «A.H. SA», που εδρεύει στη Μονροβία της Λιβερίας). Στον ίδιο όμιλο ανήκαν, επίσης, οι συνεστημένες κατά το νόμο της Λιβερίας εταιρείες «T.S.S. Co», «A.S. Co.» και «M.M Co», πλοιοκτήτριες των με σημαία Λιβερίας πλοίων «P», «H» και «L» αντίστοιχα. Για τη διαχείριση των παραπάνω πλοίων, ο τέταρτος εναγόμενος είχε συστήσει την εταιρεία με την επωνυμία «A.C. Ltd», με καταστατική έδρα στη Λιβερία, η οποία είχε εγκαταστήσει γραφείο στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις διατάξεις των α.ν. 89/67 και 378/68 και των ν. 27/1975 και 791/1978, πριν δε από την ανάληψη της διαχείρισης, καταρτιζόταν έγγραφη σύμβαση μεταξύ της πλοιοκτήτριας και της διαχειρίστριας εταιρείας. Επίσης, ο όμιλος Π., ο οποίος είχε εγκαταστήσει τα γραφεία

του στον Πειραιά, επί της οδού ..., όπου ασκείτο πράγματι η διοίκηση και διαχείριση των πλοιοκτητριών και της διαχειρίστριας εταιρείας, είχε ιδρύσει και δεύτερη εταιρεία με την επωνυμία, «P.O.S. Ltd», η οποία ήταν αντιπρόσωπος (agent) της εταιρείας «A. O Ltd» στο Λονδίνο. Η διαχειρίστρια εταιρεία «A.C. Ltd» (που είχε καταστατική έδρα στη Λιβερία και εγκαταστήσει γραφείο στον Πειραιά στην οδό ...), είχε εσωτερική οργάνωση κατά τμήματα, όπως «Τμήμα Ναυτιλιακής Διεύθυνσης» (Operation Department), «Τεχνικό Τμήμα» (Technical Department), «Τμήμα Προμηθειών» (Supply Department), «Τμήμα Πληρωμάτων» (Crew Department) και «Τμήμα Λογιστηρίου» (Accounting Department), τα οποία διευθύνονταν από διορισμένους προς το σκοπό αυτό διευθυντές, το δε σύνολο του προσωπικού ανερχόταν σε 36 άτομα. Η πιο πάνω διαχειρίστρια εταιρεία επιλαμβανόταν των θεμάτων της διαχείρισης των πλοίων και, ειδικότερα, των επισκευών, της πρόσληψης πληρωμάτων και του εφοδιασμού τους με τροφοεφόδια, καύσιμα κ.λπ. Τις αποφάσεις για τη διαχείριση των πλοίων λάμβαναν τα ειδικευμένα επαγγελματικά στελέχη, τα οποία επιλαμβάνονταν των ζητημάτων που αναφύονταν και επέλυαν τα θέματα που ανέκυπταν σε καθημερινή σχεδόν βάση. Οι πλοιοκτήτριες εταιρείες είχαν ανεξάρτητα διοικητικά συμβούλια και παρακολουθούνταν λογιστικά, για καθεμιά δε πλοιοκτήτρια συντασσόταν ισολογισμός, στον έλεγχο του οποίου προέβαιναν ορκωτοί ελεγκτές των (Μ.Σ.). Στα πλαίσια της πιο πάνω επιχειρηματικής δραστηριότητας της, η προαναφερθείσα διαχειρίστρια εταιρεία («.....»), μετά όργανα της και, ειδικότερα, το διευθυντή του «Τμήματος Προμηθειών» Δ.Κ., ήλθε σε επαφή, το Σεπτέμβριο του έτους 2002, με το διευθυντή της ενάγουσας Μ. και ζήτησε απ' την τελευταία να προμηθεύσει, τα, υπό τη διαχείριση της, πλοία του ομίλου Π. με καύσιμα και λιπαντικά. Στις διαπραγματεύσεις παρενέβη προσωπικά και ο τέταρτος εναγόμενος Ν.Π., ο οποίος επικοινωνήσε με τον προαναφερθέντα διευθυντή της ενάγουσας και, στη συνέχεια, αφού επήλθε συμφωνία, η ενάγουσα πώλησε, μεταξύ άλλων, προς καθεμιά πλοιοκτήτρια εταιρεία και παρέδωσε στα δεξαμενόπλοια «C», «M» και «O», πλοιοκτησίας τους αντίστοιχα, τις παρακάτω, μη αμφισβητούμενες, ποσότητες καυσίμων και λιπαντικών: Α) Στο δεξαμενόπλοιο «C», πλοιοκτησίας της πρώτης εναγομένης, στις 13 Μαρτίου 2003, πώλησε και παρέδωσε στο προαναφερόμενο πλοίο στο λιμάνι της Νέας Υόρκης των Η.Π.Α., όπου αυτό ναυλοχούσε, 1) 9.776,70 λίτρα λιπαντικού, τύπου «Mobil Gard 440», συνολικής αξίας 9.092,33 δολαρίων Η.Π.Α. και 2) 416 λίτρα λιπαντικού, τύπου Mobil Rarus 827, συνολικής αξίας 4.026,88 δολαρίων Η.Π.Α., με παράλληλη έκδοση του υπ' αριθμ. ... τιμολογίου της, ποσού 13.119,21 δολαρίων ΗΠΑ (9.092,33 + 4.026,88), το οποίο ήταν

πληρωτέο μέχρι τις 11 Ιουνίου 2003. Β) Στο δεξαμενόπλοιο «Μ», πλοιοκτησίας της δεύτερης εναγομένης, πώλησε και παρέδωσε στις 7 Μαρτίου 2003 στο λιμάνι Freeport των Μπαχαμών, όπου αυτό ναυλοχούσε, 522,829 μετρικούς τόνους τύπου Fuel Oil 380 CST, συνολικής αξίας 121.296,33 δολαρίων ΗΠΑ (522,829 χ 232), με παράλληλη έκδοση του υπ' αριθμ. ... τιμολογίου της, ποσού 121.296,33 δολαρίων ΗΠΑ, το οποίο, αν και ήταν πληρωτέο μέχρι την 5η Μαΐου 2003, δεν εξοφλήθηκε μέχρι σήμερα. Γ) Στο δεξαμενόπλοιο «Ο», πλοιοκτησίας της τρίτης εναγομένης, πώλησε και παρέδωσε στις 19 Φεβρουαρίου 2003 στο λιμάνι της Σιγκαπούρης, όπου αυτό ναυλοχούσε, 1) 500,519 μετρικούς τόνους τύπου Fuel Oil 380 CST, συνολικής αξίας 100.604,32 δολαρίων Η.Π.Α. και 2) 80,013 μετρικούς τόνους τύπου Gas Oil, συνολικής αξίας 23.203,77 δολαρίων Η.Π.Α., με παράλληλη έκδοση του υπ' αριθμ. ... τιμολογίου της, ποσού 123.808,09 δολαρίων Η.Π.Α. (100.604,32 + 23.203,77), το οποίο, αν και ήταν πληρωτέο μέχρι την 20η Απριλίου 2003, δεν εξοφλήθηκε μέχρι σήμερα. Αμέσως, μόλις παρήλθαν άπρακτες οι συμφωνηθείσες ημερομηνίες εξόφλησης των τιμολογίων που αναφέρονται παραπάνω, η ενάγουσα όχλησε τις πλοιοκτήτριες εταιρείες (τις τρεις πρώτες εναγόμενες) και τον τέταρτο εναγόμενο, ως ευθυνόμενο σε ολόκληρο με αυτές, για την πληρωμή της οφειλής τους, συνολικού ύψους 258.223,63 δολαρίων Η.Π.Α. (13.119,21 + 121.296,33+ 123.808,09), χωρίς, όμως, αποτέλεσμα. Ειδικότερα, ο τέταρτος εναγόμενος αρνήθηκε και αρνείται να καταβάλει το παραπάνω ποσό, ισχυριζόμενος ότι δεν είχε συμμετοχή στη σύναψη των προαναφερθεισών συμβάσεων πώλησης, με την ιδιότητα του εφοπλιστή ή πλοιοκτήτη, και ότι οι πλοιοκτήτριες εταιρείες λειτουργούσαν αυτόνομα με δικά τους διοικητικά συμβούλια, είχαν ξεχωριστή περιουσία, συνέτασσαν δικούς τους ισολογισμούς, είχαν δική τους χρηματοδότηση από τις τράπεζες, δανείζονταν στο όνομα τους, εισέπρατταν ναύλους και πλήρωναν τις υποχρεώσεις τους από τους δικούς τους λογαριασμούς και όχι από τους προσωπικούς του λογαριασμούς. Από τα αποδεικτικά, όμως, στοιχεία που προαναφέρθηκαν, αποδεικνύεται ότι ο εναγόμενος Ν.Π. ήταν ο κύριος μέτοχος 14 πλοιοκτητριών εταιρειών, των προαναφερθεισών εταιρειών χαρτοφυλακίου και των διαχειριστριών εταιρειών, οι οποίες ανήκαν στον όμιλο επιχειρήσεων του, που ήταν γνωστός ως «Όμιλος Π.». Αυτός διέμενε στο Λονδίνο, ασχολούμενος αρχικά με τις ναυτιλιακές υποθέσεις του ομίλου, μέσα στα πλαίσια της επιχειρηματικής δραστηριότητας της εταιρείας «P.O.S. Ltd», διοχετεύοντας την επιχειρηματική δραστηριότητα σε «μονοβάπορες» εταιρείες, εντεταγμένες στον προαναφερθέντα επιχειρηματικό όμιλο, χρησιμοποιώντας τη νομική προσωπικότητα αυτών, ως

μηχανισμό απορρόφησης των δυσμενών συνεπειών της πιο πάνω δραστηριότητας του. Στη συνέχεια, όμως, η ανάμειξη του Ν.Π. στις ναυτιλιακές υποθέσεις τού ομίλου, έγινε περισσότερο ενεργή, ιδίως όταν έπρεπε να ληφθούν σοβαρές αποφάσεις, λόγω της κακής πορείας των οικονομικών υποθέσεων των εταιρειών, τα συμφέροντα των οποίων ταυτίζονταν μετά δικά του. Συγκεκριμένα, ο ίδιος (Ν.Π.), στις 19 Ιουλίου 2001 παρέσχε προσωπικά εγγύηση προς την «Τράπεζα Π.», με την από την ίδια ημερομηνία «σύμβαση εγγύησης», προκειμένου η εταιρεία «.....» να λάβει ως δάνειο ποσό 10.000.000 δολαρίων Η.Π.Α. και να το εισφέρει, ως κεφάλαιο, στην εταιρεία «.....» και, δι' αυτής, στις, κατά 100% θυγατρικές της, και ελεγχόμενες από αυτήν, πλοιοκτήτριες εταιρείες «C.E. Inc», «E.M. Inc», «C.V. Inc» «I.D. Corp», «N.C. Ltd», «K.M. Inc», «T.E. SA», «L.M. Inc», «P.V. SA», «O.M. Inc» και «N.M. Inc», με σκοπό την κάλυψη μέρους του τιμήματος αγοράς από τις τελευταίες των πλοίων «C», «E», «F», «G.E.», «H», «K», «K», «L», «M», «O», «R». Επίσης αυτός (Ν.Π.), εμφανιζόμενος ως ουσιαστικός φορέας του ομίλου, παρέσχε προσωπική εγγύηση προς την προμηθεύτρια εταιρεία «... ..», προς εξασφάλιση απαιτήσεων της από εφοδιασμό των πλοίων του ομίλου, ύψους 2.850.000 ευρώ, με εγγραφή προσημειώσεων υποθήκης επί προσωπικών ακινήτων του και συναίνεσε σ' αυτή, η οποία διατάχθηκε με τις υπ' αριθμ. 1724/2003 και 3481/2003 αποφάσεις του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιά. Η πτώση, όμως, των ναύλων και η αδυναμία εξεύρεσης ναυλωτών για όλα τα πλοία δημιούργησε οικονομικές δυσχέρειες στον όμιλο. Για το λόγο αυτό αναζητήθηκαν νέοι προμηθευτές για να καλυφθούν οι ανάγκες των ποντοπόρων δεξαμενόπλοιων, σε καύσιμα, λιπαντικά, τροφο-εφόδια κ.λπ. Τις διαπραγματεύσεις διενήργησε ο διευθυντής του τμήματος προμηθειών της «.....» Δ.Κ., ο οποίος ήλθε σε επαφή με τους νομίμους εκπροσώπους των προμηθευτριών εταιρειών. Ειδικότερα, το Σεπτέμβριο του έτους 2002, ο τελευταίος ήλθε σε επαφή με το διευθυντή του γραφείου της ενάγουσας στον Πειραιά, Μ., και ζήτησε τη σύναψη συμφωνίας για την προμήθεια των πλοίων του ομίλου με καύσιμα, με επιμήκυνση του συνήθους χρονικού ορίου πίστωσης του τιμήματος κατά 60 μέχρι 90 ημέρες. Τους ενδοιασμούς της ενάγουσας έκαμψε ο ίδιος ο Ν.Π., ο οποίος, σε τηλεφωνική επικοινωνία με τον πιο πάνω διευθυντή της ενάγουσας, επιβεβαίωσε την κυριαρχική θέση του στον όμιλο Π. και δήλωσε ότι υπεύθυνος για την εξόφληση του τιμήματος θα ήταν ο ίδιος, διαβεβαιώνοντας τους ότι «το όνομα του στην αγορά» αποτελούσε την καλύτερη εγγύηση για την πληρωμή τους. Ενώ, όμως, κατά τους πρώτους μήνες η συνεργασία τους εξελίχθηκε ομαλά και ορισμένα τιμολόγια της ενάγουσας εξοφλήθηκαν, τα οφειλόμενα ποσά για τις ένδικες πωλήσεις καυσίμων δεν

πληρώθηκαν, τους δε αρμοδίους υπαλλήλους της ενάγουσας, οι οποίοι επισκέφθηκαν τα γραφεία του ομίλου, επί της οδού ..., οι αρμόδιοι υπάλληλοι της «.....» διαβεβαίωσαν ότι η καθυστέρηση οφείλεται σε πρόσκαιρη οικονομική αδυναμία και ότι οι απαιτήσεις τους θα ικανοποιούνταν. Τις ίδιες διαβεβαιώσεις περί πληρωμής των τιμολογίων παρέσχε σ' αυτούς, σε τηλεφωνική επικοινωνία, και ο Ν.Π. Μάλιστα, όταν παρουσιάστηκαν τα πρώτα προβλήματα και επικοινωνούσαν από την ενάγουσα με τους υπαλλήλους του ομίλου, αυτοί τους παρέπεμπαν στον ίδιο τον Π., προσωπικά. Τελικά, οι δανείστριες τράπεζες κατήγγειλαν τις συμβάσεις δανείων, αναζήτησαν εξ ολοκλήρου τα δανεισθέντα ποσά και προέβησαν σε δέσμευση ορισμένων πλοίων, με αποτέλεσμα ο όμιλος Π. να καταρρεύσει. Τα παραπάνω δεν αναιρούνται από τις ένορκες βεβαιώσεις που επικαλείται και προσκομίζει ο εκκαλών Ν.Π., δεδομένου ότι αυτές, ως μη ενισχυόμενες από κάποιο άλλο αποδεικτικό στοιχείο, δεν αρκούν για ν' ανατρέψουν την πεποίθηση του Δικαστηρίου για την ακρίβεια των προεκτεθέντων περιστατικών. Με τα δεδομένα αυτά, τα πιο πάνω περιστατικά, συνεκτιμώμενα στο σύνολο τους, πληρούν το πραγματικό της νομικής έννοιας της κατάχρησης της αυτοτελούς ύπαρξης του νομικού προσώπου των τριών πρώτων εναγομένων εταιρειών και δικαιολογούν την άρση της αυτοτέλειας της νομικής προσωπικότητας τους, σύμφωνα με όσα, δεσμευτικά για το Δικαστήριο αυτό, έγιναν δεκτά με την, προαναφερθείσα, υπ' αριθμ. 9/2009 αναιρετική απόφαση του Αρείου Πάγου. Επομένως, ο τέταρτος εναγόμενος ευθύνεται εις ολόκληρον μ' αυτές για την πληρωμή των παραπάνω ποσών.»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ

ΥΠ' ΑΡ. 5240/2007 ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΥΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

«I. Με τη διάταξη του άρθρου 51 § 1 ν. 2172/1993 συνιστάται στο πρωτοδικείο Πειραιώς ειδικό τμήμα, το οποίο εκδικάζει: α) τις ναυτικές διαφορές που εισάγονται στο πρωτοδικείο αυτό, β) τις υποθέσεις που εισάγονται στο ίδιο πρωτοδικείο και εκδικάζονται κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, εφ' όσον αφορούν στη ρύθμιση δικαιωμάτων ή καταστάσεων που σχετίζονται άμεσα με πράξεις αναφερόμενες στην § 3 και γ) τις εφέσεις κατά των αποφάσεων των ειρηνοδικείων των περιφερειών των πρωτοδικείων Πειραιώς και Αθηνών, που κρίνουν διαφορές και υποθέσεις των προηγούμενων εδαφίων. Κατά την § 3Α του ίδιου άρθρου, ναυτικές διαφορές είναι οι ιδιωτικές διαφορές που πηγάζουν από πράξεις του θαλασσίου εμπορίου, τη χρησιμοποίηση, λειτουργία ή ναυσιπλοία πλοίου ή την παροχή εργασίας σε αυτό.

Κατά την ειδικότερη διάταξη του άρθρου 51 § 3B περ. ε' και Γ του ως άνω νόμου ως ναυτικές διαφορές χαρακτηρίζονται εκείνες που έχουν αιτία "συμβάσεις σχετικές με την οικονομική χρησιμοποίηση ή λειτουργία πλοίου" (περ. ε'), ως και "την προμήθεια προϊόντων ή υλικών για τη συντήρηση, εκμετάλλευση ή τη χρήση πλοίου" (περ. Γ). Ενόψει των ανωτέρω, η σε εκτέλεση επικαλούμενης συμβάσεως χρησηδανείου παράδοση κινητού πράγματος, προκειμένου αυτό να τοποθετηθεί εντός πλοίου (σκάφους αναψυχής), το οποίο εκναυλώνεται σε τρίτους, με σκοπό τη βελτίωση του ξενοδοχειακού ή άλλου εξοπλισμού του και εντεύθεν την προσέλκυση ενδιαφερομένων ναυλωτών, εντάσσεται στο πλαίσιο της οικονομικής-εμπορικής χρησιμοποίησεως (εκμεταλλεύσεως) ή λειτουργίας του πλοίου, και ως εκ τούτου οποιαδήποτε εκ της συμβάσεως αυτής ή εξ αφορμής αυτής διαφορά (όπως η αμφισβήτηση περί την κατοχή ή τη νομή του κινητού πράγματος) είναι ναυτική, κατά την έννοια της προειρημένης διατάξεως.

Περαιτέρω, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 51 § 5 εδ. α' και β' του αυτού ως άνω νόμου, διαφορές και υποθέσεις (και οι εφέσεις κατά αποφάσεων ειρηνοδικείων), που υπάγονται στο τμήμα ναυτικών διαφορών του πρωτοδικείου Πειραιώς και εισάγονται σε άλλο τμήμα του ίδιου πρωτοδικείου, παραπέμπονται στο τμήμα ναυτικών διαφορών,

ενώ οι διαφορές και οι υποθέσεις (και οι εφέσεις κατ' αποφάσεων ειρηνοδικείων) που δεν υπάγονται στο ανωτέρω ειδικό τμήμα και εισάγονται σ' αυτό μπορούν είτε να δικασθούν από το εν λόγω τμήμα είτε να παραπεμφθούν στο αρμόδιο τοιούτο, εφαρμοζόμενης, κατά τα λοιπά, αναλόγως, της διατάξεως του άρθρου 46 ΚΠολΔ (ΕφΠειρ 403/2002 ΕΝΔ 30,129. ΕφΑθ 4969/2001 ΕΛΔ 43,470. ΕφΠειρ 57/2001 ΕΝΔ 29,462. ΕφΠειρ 794/1999 ΕΛΔ 41,462. ΕφΠειρ 1168/1997 ΕΝΔ 26,100. ΕφΠειρ 462/1997 ΕΛΔ 40,364. ΕφΑθ 513/1997 ΕΛΔ 38, 607. ΕφΠειρ 257/1996 ΕΛΔ 38,655. 989/1996 ΕΛΔ 38,870. 249/1995 ΕΝΔ 24,225. 562/1995 ΕΝΔ 24 227. ΠΠρΠειρ 3046/2004 αδημ. Δ. Καμβύσης, Ναυτεργατικό δίκαιο, 1994, σ. 388 επ.). Εξάλλου, κατά τη διάταξη του άρθρου 27 § 1 ν. 1756/1988 "κώδικας οργανισμού δικαστηρίων και κατάστασης δικαστικών λειτουργιών" κατά την περίοδο των δικαστικών διακοπών (1 Ιουλίου έως 15 Σεπτεμβρίου) τα πολιτικά δικαστήρια κατ' εξαίρεση δικάζουν υποθέσεις, τις οποίες ο δικαστής, που διευθύνει το δικαστήριο, χαρακτήρισε ως κατεπείγουσες, με σημείωση του στην υποβαλλομένη αίτηση, ενώ κατά την § 3 του ίδιου άρθρου η ολομέλεια του δικαστηρίου καταρτίζει τα τμήματα του για το διάστημα των δικαστικών διακοπών, αναλόγως της κινήσεώς του και του αριθμού των λειτουργιών του, η δε απόφαση αυτή υποβάλλεται το δεύτερο δεκαήμερο του μηνός Μαΐου στον υπουργό Δικαιοσύνης, ο οποίος έχει δικαίωμα, εντός προθεσμίας πέντε ημερών από της περιελεύσεώς της σε αυτόν, να παραπέμψει για συμπλήρωση, τροποποίηση ή ακύρωση στο αντίστοιχο όργανο του αμέσως ανωτέρου δικαστηρίου. Ενόψει των προαναφερομένων, κρίνεται ότι παραδεκτώς εισάγεται κατά το μήνα Ιούλιο και κατά το χρονικό διάστημα από 1 έως 15 Σεπτεμβρίου ενώπιον του τμήματος διακοπών του παρόντος δικαστηρίου ναυτική διαφορά, υπό την έννοια του άρθρου 51 § 3Α ν. 2172/1993, δεδομένου ότι δεν προβλέπεται ειδικώς από την ιδρύουσα τμήμα ναυτικών διαφορών στο πρωτοδικείο και στο εφετείο Πειραιώς διάταξη του άρθρου 51 ν. 2172/1993 ή λειτουργία κατά το μήνα Ιούλιο και το διάστημα από 1 έως 15 Σεπτεμβρίου κλιμακίου του εν λόγω ειδικού τμήματος, ώστε να εισάγονται σε αυτό οι ναυτικού χαρακτήρος διαφορές, υποθέσεις και εφέσεις κατά αποφάσεων ειρηνοδικείων, οι οποίες χαρακτηρίζονται από το διευθύνοντα τα δικαστήρια αυτά ως "κατεπείγουσες", και ως εκ τούτου η γενική διάταξη του άρθρου 27 § 1 του κωδικός οργανισμού δικαστηρίων και καταστάσεως δικαστικών λειτουργιών εξακολουθεί να ισχύει και επί των διαφορών, υποθέσεων και εφέσεων κατά αποφάσεων ειρηνοδικείων που εμπύπτουν στο ρυθμιστικό πεδίο του άρθρου 51 ν. 2172/1993. Επομένως, εάν η ολομέλεια των ως άνω δικαστηρίων (πρωτοδικείου και εφετείου Πειραιώς) δεν

προβλέπει ειδικώς στην απόφαση αυτής περί καταρτίσεως τμημάτων διακοπών τη λειτουργία κλιμακίου του τμήματος ναυτικών διαφορών κατά τα προαναφερόμενα χρονικά διαστήματα των δικαστικών διακοπών (όπως έχει κατά νόμον σχετική ευχέρεια), οι χαρακτηριζόμενες ως "κατεπείγουσες" αγωγές, υποθέσεις και εφέσεις κατά αποφάσεων ειρηνοδικείων ναυτικού χαρακτήρος παραδεκτώς εισάγονται στα οικεία τμήματα διακοπών (αδιάφορου όντως του τυχαίου γεγονότος της συμμετοχής σε αυτά και δικαστών του τμήματος ναυτικών διαφορών), αντίθετη δε ερμηνευτική εκδοχή θα ήγε σε ουσιαστική αρνησιδικία, διότι θα ήταν αδύνατη η εισαγωγή προς εκδίκαση στο τμήμα διακοπών των χαρακτηριζομένων ως "κατεπείγουσών" αγωγών, υποθέσεων και εφέσεων κατά αποφάσεων ειρηνοδικείων ναυτικής φύσεως κατά τη διάρκεια των δικαστικών διακοπών, δηλαδή καθ' ο χρόνο δεν συνεδριάζει ούτε το τμήμαναυτικών διαφορών ούτε οποιοδήποτε άλλο (κοινό) τμήμα των ως άνω δικαστηρίων.

II. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 516 § 2 ΚΠολΔ, έφεση έχει δικαίωμα να ασκήσει και ο διάδικος που νίκησε, εφ' όσον έχει έννομο συμφέρον. Η εν λόγω διάταξη παρέχει στο νικήσαντα διάδικο, υπό την προϋπόθεση της συνδρομής εννόμου συμφέροντος, το δικαίωμα εφέσεως, δηλαδή εφ' όσον, παρά την απορριπτική για τον εναγόμενο απόφαση ή την παραδοχή της αγωγής για τον ενάγοντα, παρίσταται γι' αυτόν ανάγκη εννόμου προστασίας, κρινόμενη κατά περίπτωση με προσδιοριστικό στοιχείο τη βλάβη που προκαλεί η απόφαση για το νικήσαντα διάδικο, η δε ύπαρξη αυτού κρίνεται από την προσβαλλόμενη απόφαση κατά το χρόνο ασκήσεως της εφέσεως (ήτοι της καταθέσεως του δικογράφου αυτής), και μάλιστα από το διατακτικό της. Τοιούτο συμφέρον δυνατόν να υφίσταται, όταν ο νικήσας διάδικος βλάπτεται από τις αιτιολογίες της αποφάσεως, ιδίως όταν εξ αυτής δημιουργείται δεδικασμένο εις βάρος του σε άλλη δίκη, εάν δηλαδή η αιτιολογία της αποφάσεως αποτελεί στοιχείο του δικαιώματος που κρίνεται στη δίκη και κατά τούτο φέρει τα στοιχεία του διατακτικού (ΕφΑθ 1039/2001 ΕΛΔ 42 1388, Κ. Κεραμεύς, Το προς έφεσιν δικαίωμα του νικήσαντος διαδίκου, εις ΤιμΤομ Χ. Φραγκίστα, 1968, σ. 365 επ., Κ. Μπέης, Το έννομο συμφέρον του νικήσαντος διαδίκου προς άσκησιν εφέσεως ή αντεφέσεως, Ξένιον Π. Ζέπου, 1973, σ. 205 επ.), ως και όταν στο αιτιολογικό της αποφάσεως διαλαμβάνεται δυσμενής για το νικήσαντα διάδικο νομικός συλλογισμός, ο οποίος θα περιβληθεί την ισχύ δεδικασμένου, όταν τελεσιδικήσει η απόφαση (ΕφΑθ 3356/2006 ΕΛΔ 48 264, ΕφΑθ 4200/2003 ΕΛΔ 44 1656, Δ. Κονδύλης, Το δεδικασμένον κατά τον ΚΠολΔ, 1983, § 19 I

6, σ. 234, Β. Βαθρακοκοίλης, όπ. π., Τ. Γ, 1995, υπό το άρθρο 516, αριθ. 38).

Το έννομο συμφέρον για την άσκηση των ενδίκων μέσων εν γένει και του ενδίκου μέσου της εφέσεως ειδικότερα αποτελεί διαδικαστική προϋπόθεση της δίκης, στηριζόμενη στη γενική διάταξη του άρθρου 68 ΚΠολΔ, δεδομένου ότι το έννομο συμφέρον, ως προϋπόθεση του παραδεκτού οποιουδήποτε ενδίκου μέσου, αποτελεί ειδικότερη έκφανση της θεμελιώδους αρχής που καθιερώνεται στο ως άνω άρθρο, εξετάζεται δε αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο και η έλλειψη του συνεπάγεται την απόρριψη του ενδίκου μέσου ως απαραδέκτου (άρθρα 68, 73 και 532 ΚΠολΔ. Εφαθ 4195/2004 ΝοΒ 53,102). Ενόψει των ανωτέρω, τοίούτο έννομο συμφέρον του νικήσαντος διαδίκου συντρέχει, όταν η αγωγή (ή η αίτηση) απορρίφθηκε κατά τύπους (ιδίως ως αόριστη), ενώ έπρεπε να απορριφθεί κατ' ουσίαν (ΑΠ 1467/1998 ΕΛΔ 40 1315, ΑΠ 503/1989 ΝοΒ 38 812, Εφαθ 3729/2004 ΕΛΔ 46 558, Εφαθ 2989/2004 ΕΛΔ 1480, ΕφΠειρ 48/1988 ΕΛΔ 30 1041), ενώ αντιθέτως δεν υφίσταται, εάν η αγωγή απορρίφθηκε ως νόμω αβάσιμη και ζητείται η απόρριψη αυτής ως απαραδέκτου (διότι η απόρριψη της αγωγής ως μη νομίμου ισοδυναμεί από πλευράς δεδικασμένου με κατ' ουσίαν απόρριψη - Εφαθ 8511/2005 ΕΛΔ 47 531), πολλώ δε μάλλον εάν η αγωγή (ή η αίτηση) απορρίφθηκε κατ' ουσίαν και ζητείται απόρριψη αυτής για τυπικούς λόγους, διότι στην περίπτωση αυτή γεννάται δεδικασμένο που δεν είναι δυσμενές για το νικήσαντα διάδικο (Εφαθ 3356/2006 ΕΛΔ 48 264). Στους "τυπικούς λόγους" απορρίψεως της αγωγής (ως απαραδέκτου) ανάγεται, μεταξύ άλλων, η έλλειψη των διαδικαστικών προϋποθέσεων της δίκης, στις οποίες καταλέγεται και η έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας του δικάζοντος δικαστηρίου (Β. Βαθρακοκοίλης, όπ. π., Τ. Α', 1996, υπό το άρθρο 4, αριθ. 1, 4, 12), και ως εκ τούτου είναι απαράδεκτη ελλείψει εννόμου συμφέροντος έφεση κατά αποφάσεως που απέρριψε την αγωγή (ή την αίτηση) ως αβάσιμη κατ' ουσίαν, επί τω λόγω ότι η αγωγή (ή η αίτηση) έπρεπε να απορριφθεί ως απαράδεκτη ελλείψει της διαδικαστικής προϋποθέσεως της διεθνούς δικαιοδοσίας, μη αρκούσης προς θεμελίωση του εννόμου συμφέροντος της μη εκδικάσεως της υποθέσεως από το πράγματι έχον διεθνή δικαιοδοσία δικαστήριο.

III. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 522 ΚΠολΔ, με την άσκηση της έφεσης η υπόθεση μεταβιβάζεται στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο μέσα στα όρια που καθορίζονται από την έφεση και τους πρόσθετους λόγους. Με την εν λόγω διάταξη, η οποία αποτελεί ειδική εκδήλωση των αρχών της ελευθερίας διαθέσεως του αντικειμένου της δίκης και

της συζητήσεως, τις οποίες καθιερώνει η διάταξη του άρθρου 106 ΚΠολΔ, ορίζεται το αποτέλεσμα της ασκήσεως της εφέσεως, δηλαδή το μεταβιβαστικό αποτέλεσμα αυτής και η έκταση της μεταβιβαστικής ιδιότητάς της. Με την άσκηση της εφέσεως η υπόθεση μεταβιβάζεται στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο, ήτοι αφαιρείται από τη δικαιοδοτική εξουσία του εκδόσαντος την εκκαλουμένη απόφαση πρωτοβαθμίου δικαστηρίου και μεταβιβάζεται πλέον στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο, το οποίο κρίνει επί του παραδεκτού της εφέσεως και των επιμέρους λόγων της, και όχι το πρωτοβάθμιο, έστω και αν συναινούν οι διάδικοι. Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο, λόγω του ως άνω μεταβιβαστικού αποτελέσματος της εφέσεως, έχει τη δυνατότητα να ερευνήσει, προτού ακόμη εξαφανίσει την εκκαλουμένη απόφαση, εφ' όσον ο εκκαλών παραπονείται για άλλο λόγο (λ.χ. για εσφαλμένη εκτίμηση των αποδείξεων) ως προς την αγωγή για ζητήματα αυτής, όπως ιδίως για τις διαδικαστικές προϋποθέσεις της δίκης, το νόμο βάσιμο, το ορισμένο, το παραδεκτό αυτής και την καθ' ύλην αρμοδιότητα του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου προς εκδίκαση της και χωρίς ειδικό παράπονο να την απορρίψει ως απαράδεκτη, αόριστη, μη νόμιμη κλπ, μετά την εξαφάνιση της προσβαλλομένης αποφάσεως, διότι στην περίπτωση αυτή δεν επιτρέπεται αντικατάσταση αιτιολογίας (κατ' άρθρο 534 ΚΠολΔ), καθ' όσον οδηγεί σε διαφορετικό αποτέλεσμα ως προς το διατακτικό, υπό την προϋπόθεση όμως ότι και στην περίπτωση αυτή δεν είναι επιβλαβέστερη για τον εκκαλούντα, εάν δεν έχει ασκηθεί ίδια έφεση ή αντίθετη έφεση από τον εφεσίβλητο. Επομένως, εάν ο εκκαλών παραπονείται για την κατ' ουσίαν απόρριψη της αγωγής ή της αιτήσεως, δύναται το δευτεροβάθμιο δικαστήριο αυτεπαγγέλτως, μετά από εξαφάνιση της αποφάσεως, να απορρίψει την αγωγή ή την αίτηση ως απαράδεκτη (Σ. Σαμουήλ, Η έφεσις κατά τον ΚΠολΔ, γ' έκδοση, 1986, σ. 191, αριθ. 613). Ειδικώς ως προς την διαδικαστική προϋπόθεση της διεθνούς δικαιοδοσίας του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο ερευνά αυτήν αυτεπαγγέλτως και, εάν διαπιστωθεί η έλλειψη της, υποχρεούται, εάν ο εκκαλών παραπονείται για εσφαλμένη κατ' ουσίαν απόρριψη της αγωγής ή της αιτήσεως, να εξαφανίσει την εκκαλουμένη απόφαση και να απορρίψει την αγωγή ή την αίτηση ως απαράδεκτη, χωρίς τούτο να αποτελεί χειροτέρευση της θέσεως του εκκαλούντος, εάν δεν έχει ασκηθεί έφεση ή αντέφεση από τον εφεσίβλητο, διότι η απόφαση αυτή δεν είναι επιβλαβέστερη για τον εκκαλούντα από αυτή που προσβλήθηκε (ΑΠ 731/1991 ΕλΔ 37 583, ΕφΑθ 6048/2005 ΕλΔ 47 889, ΕφΘεσ 440/1999 Αρμ. 53 1101, ΕφΑθ 6322/1995 ΕλΔ 39 με σημ. Γ. Διαμαντόπουλου, Β. Βαθρακοκοίλης, όπ. π., Τ. Γ, 1995, υπό το άρθρο 522, αριθ. 1, 10 και 17, και υπό το άρθρο 534, αριθ. 8).

IV. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 31 του Κανονισμού 44/2001 του Συμβουλίου της 22.12.2000, L 12/16.1.2001, "για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις", η οποία αντικατέστησε τη Διεθνή Σύμβαση των Βρυξελλών, κυρωθείσα στην Ελλάδα με το ν. 1844/1988, "τα ασφαλιστικά μέτρα που προβλέπονται από το δίκαιο κράτους μέλους μπορούν να ζητηθούν από τις αρχές του κράτους αυτού, έστω και αν δικαστήριο άλλου κράτους μέλους έχει, σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, διεθνή δικαιοδοσία για την ουσία της υπόθεσης". Η εν λόγω διάταξη, η διατύπωση της οποίας είναι ταυτόσημη με εκείνη του αντιστοίχου άρθρου 24 της προϊσχύσασας Διεθνούς Συμβάσεως των Βρυξελλών, ρυθμίζει το ζήτημα της διεθνούς δικαιοδοσίας επί υποθέσεων ασφαλιστικών μέτρων, εκδικαζομένων στα δικαστήρια κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ενώσεως. Από τη διατύπωση της διατάξεως αυτής συνάγεται κατ' αρχήν το συμπέρασμα ότι οι συντάκτες αυτής (αλλά και της προϊσχύσασας διατάξεως του άρθρου 24 της Διεθνούς Συμβάσεως των Βρυξελλών) δεν θέλησαν (ή δεν κατόρθωσαν) να θεσπίσουν και ως προς τα ασφαλιστικά μέτρα ενιαίους κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας (Lord Diplock στην απόφαση της 26.10.1977 του House of Lords "Siskina" / Distos Compania Naviera S.A., Rep. II 26.10.1977), για το λόγο δε αυτό κατέλιπαν τη σχετική ρύθμιση στα εσωτερικά δίκαια των κρατών μελών και απλώς όρισαν στο άρθρο 31 του Κανονισμού (και παλαιότερα στο άρθρο 24 της Διεθνούς Συμβάσεως των Βρυξελλών) ότι δεν εμποδίζεται η λήψη τους από το γεγονός ότι η διεθνής δικαιοδοσία για την ουσία της υποθέσεως ανήκει, κατά τις προβλέψεις του Κανονισμού, σε δικαστήριο άλλου κράτους-μέλους. Αντιμετώπισε, δηλαδή, το θέμα κατά τρόπο γνωστό και από άλλες διεθνείς συμβάσεις, αναγνωρίζοντας τη δικαιοδοτική αυτοτέλεια των ασφαλιστικών μέτρων: η οριοθέτηση της διεθνούς δικαιοδοσίας ως προς την ουσία της διαφοράς δεν επηρεάζει κατ' αρχήν τη δυνατότητα λήψεως ασφαλιστικών μέτρων και από δικαστήρια που αποκλείονται από την ως άνω οριοθέτηση (Κεραμεύς - Κρεμλής - Ταγαράς, Σύμβαση των Βρυξελλών, Ερμηνεία κατ' άρθρο, 1989, σ. 199 επ.).

Η παραπομπή στο άρθρο 31 γίνεται υπό δύο προϋποθέσεις: α) ότι η σχετική ύλη, δηλαδή η ασφαλιστέα αξίωση, υπάγεται στο πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού και β) ότι πρόκειται περί ασφαλιστικού μέτρου, ήτοι οιασδήποτε μορφής προσωρινής εννόμου προστασίας, δηλαδή περί μέτρων που στα εσωτερικά δίκαια των κρατών-μελών χαρακτηρίζονται ως "προσωρινά" ή "συντηρητικά". Περαιτέρω, από την ως άνω διατύπωση της διατάξεως του άρθρου 31 του Κανονισμού ανακύπτουν δύο βασικά

ερμηνευτικά ζητήματα: Το πρώτο θέτει το ερώτημα αν η εν λόγω διάταξη παραπέμπει στα εθνικά δίκαια και ως προς τους όρους της ασκήσεως διεθνούς δικαιοδοσίας σε υποθέσεις ασφαλιστικών μέτρων ή, αντιθέτως, εάν το ίδιο θέτει ένα ευρύτατο κανόνα διεθνούς δικαιοδοσίας, ο οποίος την προσνέμει κατ' αποτέλεσμα σε όλα τα κράτη-μέλη, δηλαδή ερωτάται εάν ο κανόνας του άρθρου 31 είναι κανόνας παραπομπής στα εθνικά δίκαια, οπότε αναζητούνται συγκεκριμένες διατάξεις του εσωτερικού δικονομικού δικαίου, προβλέπουσες τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων και σε διεθνείς ιδιωτικές διαφορές (όπως ενδεικτικώς δέχονται η ως άνω απόφαση του House of Lords και οι αποφάσεις *Oberlandesgericht Komblenz* 2.5.1975, *Rep. I 24 - Bl*, *Cour d' Appel de Colmar* 5.3.1982, *Rep. I - 24 Bll*, *Arrondissementsrechtbank Leeuwarden* 22.9.1977, *Rep. I 24 - B5*, αλλά και η *ΜονΠρωτΠειρ 3775/2007* αδημ. προσκομιζόμενη), ή είναι κανόνας με αυτοτελές περιεχόμενο, ο οποίος θεμελιώνει ο ίδιος ένα είδος απεριορίστου διεθνούς δικαιοδοσίας επί ασφαλιστικών μέτρων, παραμερίζοντας όσους τυχόν συνδέσμους απαιτούνται από εθνικές διατάξεις (όπως ενδεικτικώς δέχονται οι αποφάσεις *Cour d' Appel de Bruxelles* 11.2.1977, *Rep. I - 24 B3*, *Cour d'Appel de Luxembourg* 26.9.1980, *Rep. I - 2Z - B9*, *Oberlandesgericht Dusseldorf* 18.5.1977, *Rep. I - 24 B4*).

Για τους-υποστηρικτές της τελευταίας απόψεως τίθεται το δεύτερο ζήτημα εάν μια τέτοια γενικευμένη *ex conventione* διεθνής δικαιοδοσία επί ασφαλιστικών μέτρων είναι πράγματι απαλλαγμένη από οποιονδήποτε φραγμό. Ορισμένες αποφάσεις έχουν δώσει, αμέσως ή εμμέσως, καταφατική απάντηση στο ερώτημα αυτό (ενδεικτικώς *Μονομελές πρωτοδικείο Lorient*, μνημονευόμενο στην απόφαση του Εφετείου Rennes, *Rep. I - 24 - B. 11* σημ., Πρόεδρος Πρωτοδικών Amsterdam, μνημονευόμενος στην απόφαση του πρωτοδικείου Amsterdam 15.4.1981, *Rep. I - 24 - BIO*), υποστηρίζεται όμως και η άποψη ότι η έμφυτη στο άρθρο 31 προϋπόθεση του "επείγοντος" περιορίζει δραστηκώς τόσο τη διεθνή δικαιοδοσία επί ασφαλιστικών μέτρων, όσο και τους κινδύνους καταστρατηγήσεως του συστήματος και ότι, εν πάση περιπτώσει, διεθνής δικαιοδοσία υφίσταται, μόνο εάν τα λαμβανόμενα ασφαλιστικά μέτρα πρόκειται να εκτελεσθούν στο έδαφος του ιδίου κράτους-μέλους, ενώ κατ' άλλη, διακρίνουσα άποψη (σκέψη 19 εις απόφαση δικαστηρίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην υπόθεση *Firma Mund & Fester*) τα εδάφη των κρατών-μελών δύνανται να θεωρηθούν ως αποτελούντα μια ενότητα, και ως εκ τούτου οι συνθήκες εκτελέσεως και οι σχετικοί κίνδυνοι είναι οι ίδιοι (έτσι και *ΠολΠρωτΑθ 10/2002 ΔΕΕ 2002 169* και *ΜονΠρωτΑθ 18185/1992 Αρμ. 1995 60*, οι

οποίες εξαρτούν τη διεθνή δικαιοδοσία από τη δυνατότητα εκτελέσεως της απόφασεως σε οποιοδήποτε κράτος-μέλος, έστω και αν η εκτέλεση επισπεύδεται από νομικό πρόσωπο, μη κράτους-μέλους, ιδ. και Ταμαμίδη, θέματα ερμηνείας και εφαρμογής των ρυθμίσεων της Συμβάσεως των Βρυξελλών για τη διεθνή δικαιοδοσία και εκτέλεση αποφάσεων στην περίπτωση των ασφαλιστικών μέτρων, εις Αρμ. 1995, σ. 107 επ.). Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο του ελληνικού δικονομικού δικαίου προβλέπεται αυτοτελής βάση για την άσκηση διεθνούς δικαιοδοσίας επί ασφαλιστικών μέτρων στη διάταξη του άρθρου 683 § 3 ΚΠολΔ, κατά την οποία τα ασφαλιστικά μέτρα διατάσσονται και από το δικαστήριο του τόπου, όπου πρόκειται αυτά να εκτελεσθούν, η δε διάταξη αυτή χρησιμοποιείται για τη θεμελίωση διεθνούς δικαιοδοσίας και συμπίπτει με τάση που ακολουθείται και σε άλλα κράτη-μέλη (Π. Τζίφρας, Ασφαλιστικά Μέτρα κατά τον ΚΠολΔ, 1985, σ. 31, Κ. Κεραμεύς, Διεθνής δικαιοδοσία επί διαφορών ναυτικού δικαίου στις ηπειρωτικές χώρες και ιδίως στην Ελλάδα, ΝοΒ 31, 27 επ.). Εν τέλει, το δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αντιμετώπισε το ζήτημα των όρων και προϋποθέσεων εφαρμογής του ταυτόσημου κατά περιεχόμενο με το άρθρο 31 του Κανονισμού άρθρου 24 της Διεθνούς Συμβάσεως των Βρυξελλών. Στην υπόθεση C 391/95 (Van Uden Maritime BV, ασκούσα δραστηριότητα ως Van Uden Africa Line κατά Kommanditgesellschaft in Firma Deco - Line κλπ.), δημοσιευθείσα εις ΕλΔ 40,1644, το Δ.Ε.Κ. έκρινε, μεταξύ άλλων, ότι "στο βαθμό που το αντικείμενο αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων αφορά ζήτημα που εμπίπτει στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής της Συμβάσεως, η Σύμβαση αυτή έχει εφαρμογή, το δε άρθρο 24 αυτής μπορεί να θεμελιώσει τη διεθνή δικαιοδοσία του δικαστή των ασφαλιστικών μέτρων, ακόμη και αν έχει ήδη κινηθεί ή μπορεί να κινηθεί διαδικασία επί της ουσίας, και ακόμη και αν η διαδικασία αυτή πρέπει να διεξαχθεί ενώπιον διαιτητών" και ότι "το άρθρο 24 της Συμβάσεως πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η εφαρμογή του εξαρτάται, μεταξύ άλλων, από την προϋπόθεση να υπάρχει πραγματικό συνδετικό στοιχείο μεταξύ του αντικειμένου του μέτρου αυτού και της κατά τόπον αρμοδιότητας του συμβαλλομένου κράτους του επιληφθέντος δικαστή και ότι η προκαταβολή ποσού προς εκπλήρωση αντιπαροχής απορρέουσας από σύμβαση δεν συνιστά ασφαλιστικό μέτρο υπό την έννοια της διατάξεως αυτής, παρά μόνον εάν, αφ' ενός η επιστροφή στον εναγόμενο του καταβληθέντος ποσού είναι εγγυημένη, σε περίπτωση που ο ενάγων δεν δικαιωθεί στην κυρία δίκη, και, αφ' ετέρου, το απαιτούμενο μέτρο αφορά μόνο συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία του εναγομένου, που ευρίσκονται ή πρέπει να ευρίσκονται εντός του πεδίου της κατά τόπον αρμοδιότητας του επιληφθέντος δικαστή",

περαιτέρω δε στην υπόθεση C - 99/96 (Hans -Herman Mietz κατά Intership Yachting Sneek BV), δημοσιευθείσα εις ΕΛΔ 41 273, το Δ.Ε.Κ. έκρινε, μεταξύ άλλων, ότι "απόφαση διατάσσουσα την προσωρινή καταβολή μιας συμβατικής αντιπαροχής, εκδοθείσα στο πλαίσιο διαδικασίας, όπως αυτή που προβλέπουν τα άρθρα 289 και 297 του ολλανδικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας από δικαστήριο που δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία βάσει της συμβάσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για την ουσία της υποθέσεως, δεν συνιστά προσωρινό μέτρο, δυνάμενο να χορηγηθεί δυνάμει του άρθρου 24 της εν λόγω Συμβάσεως, παρά μόνον εάν, αφ' ενός η επιστροφή του καταβληθέντος ποσού στον εναγόμενο είναι εγγυημένη, σε περίπτωση που ο ενάγων δεν δικαιωθεί στην κυρία δίκη, και αφ' ετέρου το αιτούμενο μέτρο αφορά μόνο συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία του εναγομένου που ευρίσκονται ή πρέπει να ευρίσκονται, εντός του πεδίου της κατά τόπον αρμοδιότητας του επιληφθέντος δικαστή". Επόμενος, το Δ.Ε.Κ. εξάρτησε σαφώς την εφαρμογή του άρθρου 24 της Διεθνούς Συμβάσεως των Βρυξελλών και ήδη του άρθρου 31 του Κανονισμού 44/2001 από την ύπαρξη πραγματικού συνδετικού στοιχείου μεταξύ του αντικειμένου του ασφαλιστικού μέτρου και της κατά τόπον αρμοδιότητας του συμβαλλομένου κράτους του επιληφθέντος δικαστή, δηλαδή θέτει ως προϋπόθεση της διεθνούς δικαιοδοσίας του δικαστηρίου των ασφαλιστικών μέτρων την ύπαρξη του αντικειμένου του ασφαλιστέου δικαιώματος εντός του πεδίου της τοπικής αρμοδιότητας αυτού, ώστε να είναι εφικτή η αναγκαστική εκτέλεση του ασφαλιστικού μέτρου (ιδ. και Κ. Κεραμέα, Γενική εισήγηση περί ασφαλιστικών μέτρων, Δ 34,672). Σημειώνεται, περαιτέρω, ότι, κατά την κρίση του παρόντος δικαστηρίου, η άποψη περί "ενότητας των εδαφών των κρατών- μελών", ήτοι περί "ενότητας" του τόπου της εκτελέσεως του ζητούμενου ασφαλιστικού μέτρου, και εντεύθεν περί υποχωρήσεως της παραδοσιακής αντιλήψεως για την κρατική κυριαρχία, περί της οποίας έγινε λόγος ανωτέρω, παραβλέπει: α) το αντικειμενικό γεγονός ότι η λήψη ασφαλιστικών μέτρων που πρόκειται να εκτελεσθούν στο έδαφος άλλου κράτους αποτελεί επέμβαση στα κυριαρχικά δικαιώματα αυτού, και εντεύθεν συνιστά παραβίαση της οριοθετημένης δικαιοδοσίας τόσο της πολιτείας, στο όνομα της οποίας δικάζουν δικαστήρια, όσο και της πολιτείας, εντός της επικρατείας της οποίας διατάσσεται η λήψη ασφαλιστικών μετρούν (Β. Βαθρακοκοίλης, όπ. π., Τζ. Δ1, 1996, υπό το άρθρο 683, αριθ. 6) και β) την κρίσιμη σε επίπεδο ασφαλιστικών μέτρων παράμετρο (αλλά και προϋπόθεση του παραδεκτού αυτών) του "επείγοντος", η οποία επιβάλλει την ύπαρξη του εν λόγω τοπικού συνδέσμου, επί σκοπώ ταχείας και αποτελεσματικής προστασίας του αντικειμένου του ασφαλιστέου δικαιώματος, ο οποίος εν τέλει ματαιώνεται, εάν αυτό

κείται εκτός του πεδίου της τοπικής αρμοδιότητας του δικαστηρίου των ασφαλιστικών μέτρων. Ενόψει των προεκτιθεμένων, η διεθνής δικαιοδοσία των ημεδαπών δικαστηρίων για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων υφίσταται: α) εάν υπάρχει τοπική αρμοδιότητα ελληνικού δικαστηρίου (άρθρα 22 επ. ΚΠολΔ), υπό την αναγκαία προϋπόθεση ότι το υλικό αντικείμενο, που πρόκειται να δεσμευθεί, ευρίσκεται στην Ελλάδα, β) εάν πρόκειται να εκτελεσθούν αυτά στην Ελλάδα (άρθρο 683 § 3 ΚΠολΔ) και γ) εάν δεν υπάρχει μεν διεθνής δικαιοδοσία των ελληνικών δικαστηρίων για την κυρία υπόθεση, πλην όμως το αντικείμενο του ασφαλιστέου δικαιώματος ευρίσκεται εντός του πεδίου της τοπικής αρμοδιότητας ελληνικού δικαστηρίου, ώστε να καθίσταται εφικτή η αναγκαστική εκτέλεση του διατασσομένου ασφαλιστικού μέτρου (άρθρο 31 Κανονισμού 44/2001). Εάν δεν συντρέχει μια εκ των ως άνω προϋποθέσεων, δεν υφίσταται διεθνής δικαιοδοσία των ελληνικών δικαστηρίων προς εκδίκαση αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων, με συνέπεια την απόρριψη αυτής και αυτεπαγγέλτως ως απαραδέκτου.

Τα ανωτέρω προδήλως ισχύουν και επί αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων νομής ή κατοχής, επί της οποίας επισημαίνονται ειδικότερα τα εξής: Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 733 ΚΠολΔ "ασφαλιστικά μέτρα σε κάθε είδους υποθέσεις νομής ή κατοχής διατάσσονται από το ειρηνοδικείο". Καθ' όσον αφορά στην τοπική αρμοδιότητα (η οποία αποτελεί βάση διεθνούς δικαιοδοσίας, κατά τη ρητή διάταξη του άρθρου 3 ΚΠολΔ), πρέπει να γίνει διάκριση, αναλόγως του εάν αντικείμενο της δίκης περί νομής ή κατοχής είναι κινητό ή ακίνητο. Εάν πρόκειται περί ασφαλιστικών μέτρων νομής ή κατοχής ακινήτων, αποκλειστική αρμοδιότητα προς εκδίκαση της σχετικής αιτήσεως έχει το ειρηνοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου κείται το ακίνητο (άρθρο 29 § 1 ΚΠολΔ), προκειμένου δε περί ασφαλιστικών μέτρων νομής ή κατοχής κινητού πράγματος, η κατά τόπον αρμοδιότητα κρίνεται κατά τις γενικές διατάξεις (άρθρα 22 επ. ΚΠολΔ). Επομένως, αρμόδιο κατά τόπον είναι κατ' αρχήν το ειρηνοδικείο του τόπου της κατοικίας (άρθρο 22 ΚΠολΔ) ή της έδρας (άρθρο 25 § 2 ΚΠολΔ) του καθ' ου η αίτηση. Ερωτάται, περαιτέρω, εάν η κατά τόπον αρμοδιότητα του ειρηνοδικείου επί ασφαλιστικών μέτρων νομής ή κατοχής είναι δυνατόν να θεμελιωθεί στη διάταξη του άρθρου 33 ΚΠολΔ (τόπος καταρτίσεως της δικαιοπραξίας ή εκπληρώσεως της παροχής), με αναφορά στην τυχόν υποκείμενη συμβατική σχέση, σε εκπλήρωση της οποίας παραδόθηκε η κατοχή του πράγματος από τον ένα συμβαλλόμενο στον άλλο (λχ σύμβαση χρησιδανείου). Στο ερώτημα αυτό προσήκει καταφατική απάντηση, διότι η

διάταξη του άρθρου 33 ΚΠολΔ σαφώς αναφέρεται σε "διαφορές που αφορούν την ύπαρξη ή το κύρος δικαιοπραξίας εν ζωή, και όλα τα δικαιώματα που πηγάζουν από αυτήν...". Ομως, όπως έχει ήδη εκτεθεί ανωτέρω, βασική επιπλέον προϋπόθεση της θεμελιώσεως της διεθνούς δικαιοδοσίας των ελληνικών δικαστηρίων είναι, ακόμη και αν ήθελε υποτεθεί αληθής η κατάρτιση της υποκείμενης συμβατικής σχέσεως ή η εκπλήρωση της αντιστοίχου παροχής στην Ελλάδα, η στην Ελλάδα ύπαρξη (υπό την έννοια της φυσικής παρουσίας) του κινητού πράγματος, η απόδοση της νομής ή κατοχής του οποίου ζητείται με την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων νομής ή κατοχής, σε αντίθετη δε περίπτωση (δηλαδή εάν το κινητό πράγμα ευρίσκεται στην αλλοδαπή), δεν υφίσταται διεθνής δικαιοδοσία των ελληνικών δικαστηρίων.

Στην προκειμένη περίπτωση, η αιτούσα εκθέτει με την από 2.2.2007(...) αίτηση ενώπιον του ειρηνοδικείου Πειραιώς ότι η καθ' ης η αίτηση εταιρία, με καταστατική έδρα τα Cook Islands και πραγματική το Δουβλίνο Ιρλανδίας, κατέχει ως περιουσιακό στοιχείο το υπό σημαία Παναμά σκάφος αναψυχής C. Οτι με σύμβαση χρησιδανείου, καταρτισθείσα μεταξύ αυτής και της καθ' ης η αίτηση στον Πειραιά στις 2.8.2001, όπου ναυλοχούσε τότε το εν λόγω σκάφος αναψυχής, παρέδωσε στην καθ' ης η αίτηση τη χρήση: α) ενός πίνακος του ζωγράφου με τίτλο "JEUNE FEMME S` ESSUAN" και β) ενός πίνακος του ζωγράφου με τίτλο "LA TRICOTEUSE", προκειμένου να τοποθετηθούν αυτοί στο σκάφος ως διακοσμητικά στοιχεία, η ίδια δε παρακράτησε την κυριότητα και τη νομή των εν λόγω πινάκων. Οτι περί τις αρχές του μηνός Δεκεμβρίου του έτους 2006 ζήτησε την επιστροφή των ως άνω πινάκων, αλλά η καθ' ης η αίτηση αρνήθηκε. Οτι ζήτησε την επιστροφή των πινάκων λόγω του κλονισμού των σχέσεων αυτής με τους εταίρους της καθ' ης η αίτηση. Οτι έχει παραδώσει σε τρίτη εταιρία έγγραφο προς φύλαξη, δυνάμει του οποίου μεταβιβάζεται η κυριότητα των πινάκων στην καθ' ης η αίτηση. Οτι μετά τη λύση της μεταξύ τους συμβάσεως χρησιδανείου η καθ' ης η αίτηση παρακρατεί τους πίνακες παρανόμως.

Με βάση το ιστορικό αυτό, η αιτούσα ζήτησε να αναγνωρισθεί προσωρινή αποκλειστική νομέας των εν λόγω πινάκων, να διαταχθεί η σε αυτήν απόδοση τους, να απειληθεί κατά της καθ' ης η αίτηση χρηματική ποινή ύψους 5.900 ΕΥΡΩ για κάθε μελλοντική διατάραξη της νομής της και για τη μη τήρηση του διατακτικού της εκδοθησομένης αποφάσεως, καθώς και να καταδικασθεί η καθ' ης η αίτηση σε καταβολή της εν γένει δικαστικής της δαπάνης.

Κατά τη συζήτηση της ως άνω αιτήσεως στο ακροατήριο του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου η εδρεύουσα στο Δουβλίνο Ιρλανδίας εταιρία υπό την επωνυμία S. με δήλωσή της, καταχωρισθείσα στα ταυτόριθμα με την εκκαλουμένη πρακτικά της συζήτησεως, άσκησε πρόσθετη παρέμβαση υπέρ της καθ' ης η αίτηση και ζήτησε την απόρριψη της αιτήσεως για τους προφορικούς αναπτυχθέντες στο ακροατήριο του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου λόγους.

Επί της ως άνω αιτήσεως, ως και της προφορικής στο ακροατήριο ασκηθείσας προσθέτου παρεμβάσεως, εκδόθηκε η 105/2007 απόφαση του ειρηνοδικείου Πειραιώς (διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων), με την οποία η αίτηση απορρίφθηκε ως αβάσιμη κατ' ουσίαν και επιβλήθηκε στην αιτούσα η καταβολή της δικαστικής δαπάνης της καθ' ης η αίτηση εξ \square 124. Την απόφαση αυτή πλήττουν: α) η αιτούσα και ήδη εκκαλούσα με την υπό στοιχείο I έφεση για εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου και κακή εκτίμηση των αποδείξεων και β) η καθ' ης η αίτηση και η προσθέτως παρεμβαίνουσα με την υπό στοιχείο II έφεση, ως νικήσασες διάδικοι, επικαλούμενες έννομο συμφέρον αυτών προς απόρριψη της αιτήσεως, όχι ως αβασίμου κατ' ουσίαν, αλλά ως απαραδέκτου ελλείπει διεθνούς δικαιοδοσίας του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου προς εκδίκαση της αιτήσεως και της προσθέτου παρεμβάσεως, και (επικουρικός) ελλείπει της ενεργητικής νομιμοποιήσεως της αιτούσας.

Αμφότερες οι ως άνω εφέσεις έχουν ασκηθεί παραδεκτώς και εμπροθέσμως (άρθρα 495, 500, 511 και 734 § 3 ΚΠολΔ), καθ' όσον οι διάδικοι δεν επικαλούνται ούτε αποδεικνύουν επίδοση της εκκαλουμένης αποφάσεως, ενώ η συζήτηση αυτών έχει κηρυχθεί κατεπείγουσα με τις υπ' αριθ. 283/15.5.2007 και 534/10.7.2007 πράξεις του προέδρου του τριμελούς συμβουλίου διευθύνσεως του δικαστηρίου αυτού. Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι, κατά τα εκτιθέμενα στο δικόγραφο της αιτήσεως ενώπιον του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου, εισήχθη ενώπιον αυτού διαφορά από τη νομή δύο πινάκων ζωγραφικής, οι οποίοι τοποθετήθηκαν στο προαναφερόμενο σκάφος αναψυχής ως διακοσμητικά στοιχεία, ήτοι ως τμήμα του εν γένει εξοπλισμού του, το δε σκάφος αυτό η καθ' ης η αίτηση φέρεται ότι εκναύλωνε σε ιδιώτες για την εκτέλεση πλώων αναψυχής. Επομένως, λαμβανομένου υπόψη ότι η παράδοση της κατοχής των συγκεκριμένων πινάκων ζωγραφικής ως στοιχείων του εξοπλισμού του πλοίου εντάσσεται στο πλαίσιο της οικονομικής (εμπορικής) εκμεταλλεύσεως αυτού, οιαδήποτε διαφορά περί τη νομή των εν λόγω κινητών πραγμάτων αποτελεί "ναυτική" διαφορά,

κατά τα αναλυτικώς εκτιθέμενα ανωτέρω υπό στοιχείο I της μείζονος σκέψεως της παρούσας, και ως εκ τούτου η εκδίκαση των κρινόμενων εφέσεων πράγματι υπάγεται, κατ' αρχήν, στη λειτουργική αρμοδιότητα του τμήματος ναυτικών διαφορών του δικαστηρίου αυτού.

Εντούτοις, δεδομένου ότι η διάταξη του άρθρου 51 ν. 2172/1993 περί συστάσεως τμήματος ναυτικών διαφορών στο πρωτοδικείο και στο εφετείο Πειραιώς δεν προβλέπει ειδικώς τη λειτουργία του τμήματος αυτού και κατά τη διάρκεια των δικαστικών διακοπών (ιδίως κατά το μήνα Ιούλιο και κατά το χρονικό διάστημα από 1η έως 16η Σεπτεμβρίου) και ότι η ολομέλεια του παρόντος δικαστηρίου δεν προέβλεψε ειδικώς με απόφαση της τη λειτουργία κλιμακίου του εν λόγω ειδικού τμήματος κατά την τρέχουσα περίοδο δικαστικών διακοπών, κρίνεται ότι ισχύει η γενική διάταξη του άρθρου 27 § 1 του κωδικός οργανισμού δικαστηρίων και καταστάσεως δικαστικών λειτουργιών, επιτρεπομένης της εκδικάσεως και ναυτικών διαφορών από το αρμόδιο τμήμα διακοπών, υπό την αυτονόητη προϋπόθεση της προηγούμενης κηρύξεως της συζητήσεως των υπό κρίση εφέσεων ως κατεπείγουσας. Μετά ταύτα, καθ' όσον αφορά την υπό στοιχείο II έφεση των νικησάντων στη δίκη ενώπιον του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου διαδίκων, ήτοι της καθ' ης η αίτηση και της προσθέτως υπέρ αυτής παρεμβαίνουσας, ζητείται με αυτήν η εξαφάνιση της εκκαλουμένης αποφάσεως (η οποία απέρριψε την κρινομένη αίτηση ως αβάσιμη κατ' ουσίαν ελλείψει προσβολής της νομής) α:) λόγω ελλείψεως της διαδικαστικής προϋποθέσεως της διεθνούς δικαιοδοσίας του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου, διότι η ένδικη διαφορά δεν απορρέει από την παράδοση της κατοχής των αναφερομένων στην αίτηση πινάκων ζωγραφικής στο πλαίσιο άτυπου συμβάσεως χρησιδανείου, καταρτισθείσας στον Πειραιά περί το μήνα Αύγουστο του έτους 2001, αλλά στο πλαίσιο της από 4.2.2005 συμβάσεως πωλήσεως και της από 9.6.2005 συμβάσεως μεσεγγυήσεως, οι οποίες συνήφθησαν εκτός Πειραιώς μεταξύ του νομίμου εκπροσώπου της αιτούσας και εφεσίβλητου στην υπό στοιχείο II έφεση Ι.Π. ατομικώς και της δεύτερης εκκαλούσας στην υπό στοιχείο II έφεση και διέπονται κατά ρητό όρο αυτών από το ιρλανδικό ουσιαστικό δίκαιο, β) επικουρικώς, λόγω ελλείψεως της διαδικαστικής προϋποθέσεως της διεθνούς δικαιοδοσίας του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου προς εκδίκασή της, διότι η κρινομένη διαφορά από τη νομή του περιγραφομένου στην αίτηση πίνακα ζωγραφικής αποτελεί διαφορά από την εταιρική σχέση μεταξύ εταιρίας (εν προκειμένω της πρώτης εκκαλούσας στην υπό στοιχείο II έφεση) και των εταίρων της (εν προκειμένω του Ι.Π.), και ως εκ τούτου

τοπική αρμοδιότητα και εντεύθεν διεθνή δικαιοδοσία προς εκδίκαση της εν λόγω διαφοράς έχει κατά τη διάταξη του άρθρου 27 § 1 ΚΠολΔ το δικαστήριο της (πραγματικής) έδρας της (...) Ωστόσο, όπως συνομολογείται από την εκκαλούσα στην υπό στοιχείο I έφεση (τόσο στο σημείωμα της ενώπιον του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου, όσο και στις προτάσεις της ενώπιον του παρόντος δικάζοντος κατ' έφεση δικαστηρίου) και δεν αμφισβητείται από τις εφεσίβλητους στην υπό στοιχείο I έφεση, οι αναφερόμενοι στο δικόγραφο της αιτήσεως πίνακες ζωγραφικής ευρίσκονται επί του σκάφους αναψυχής C. το οποίο ναυλοχούσε κατά το χρόνο εκδικάσεως της αιτήσεως ενώπιον του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου και εξακολουθεί να ναυλοχεί κατά τη συζήτηση της κρινομένης υπό στοιχείο I εφέσεως, στο λιμένα της Μασσαλίας της Γαλλίας, τούτο δε αναφέρεται και στο σκεπτικό της εκκαλουμένης αποφάσεως. Επομένως, τίθεται το ζήτημα της συνδρομής της διαδικαστικής προϋποθέσεως της διεθνούς δικαιοδοσίας του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου να διατάξει τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων, δεδομένου ότι τα αντικείμενα του ζητουμένου ασφαλιστικού μέτρου (ήτοι ο πίνακας του ζωγράφου με τίτλο "JEUNE FEMME S' ESSUAN" και ο πίνακας του ζωγράφου με τίτλο "LA TRICOTEUSE") ευρίσκονται εκτός της ελληνικής επικρατείας, δηλαδή εκτός της δικαιοδοσίας των ελληνικών δικαστηρίων. Ακόμη και αν ήθελε υποτεθεί αληθής ο ισχυρισμός της εκκαλούσας στην υπό στοιχείο I έφεση ότι περί το μήνα Αύγουστο του έτους 2001 καταρτίσθηκε στον Πειραιά μεταξύ αυτής και της πρώτης εφεσίβλητου στην υπό στοιχείο I έφεση άτυπη (προφορική) σύμβαση χρησιδανείου, σε εκτέλεση της οποίας η πρώτη παρέδωσε στη δεύτερη την κατοχή των εν λόγω πινάκων ζωγραφικής επί του ναυλοχούντος τότε στο λιμένα του Πειραιώς προαναφερομένου σκάφους αναψυχής (θεμελιουμένης κατ' αρχήν της διεθνούς δικαιοδοσίας του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου στη διάταξη του άρθρου 33 ΚΠολΔ), και αντιστοίχως αβάσιμος ο ισχυρισμός των εφεσίβλητων στην υπό στοιχείο I έφεση ότι το νομικό καθεστώς των συγκεκριμένων έργων τέχνης ρυθμίσθηκε το πρώτον αποκλειστικώς από την από 4.2.2005 σύμβαση πωλήσεως και την από 9.6.2005 σύμβαση μεσεγγυήσεως, οι οποίες συνήφθησαν εκτός Πειραιώς μεταξύ του νομίμου εκπροσώπου της εκκαλούσας στην υπό στοιχείο I έφεση Ι.Π. ατομικώς και της δεύτερης εφεσίβλητου στην υπό στοιχείο I έφεση, η διεθνής δικαιοδοσία των ελληνικών δικαστηρίων εξ αρχής αποκλείεται από το γεγονός ότι τα αντικείμενα του ζητουμένου ασφαλιστικού μέτρου ευρίσκονται στο έδαφος άλλης πολιτείας (της Γαλλίας) και ως εκ τούτου η σχετική διαταγή του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου συνιστά επέμβαση στα κυριαρχικά δικαιώματα της Γαλλικής Δημοκρατίας, δηλαδή προσβολή του *imperiumi*

αυτής. Επισημαίνεται, περαιτέρω, ότι, κατά την κρίση του παρόντος δικαστηρίου, η διάταξη του άρθρου 31 του Κανονισμού 44/2001 του Συμβουλίου της 22.12.2000, L 12/16.1.2001, "για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις", δεν θέτει ένα ευρύτατο κανόνα διεθνούς δικαιοδοσίας επί υποθέσεων ασφαλιστικών μέτρων, αλλά απλώς επιτρέπει τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων από δικαστήριο κράτους-μέλους, έστω και αν κατά τους κανόνες που θέτει ο Κανονισμός διεθνή δικαιοδοσία επί της κυρίας υποθέσεως έχουν τα δικαστήρια άλλου κράτους-μέλους, υπό τη βασική όμως προϋπόθεση της υπάρξεως πραγματικού συνδέσμου μεταξύ του αντικειμένου του ζητουμένου ασφαλιστικού μέτρου (ήτοι των προαναφερομένων πινάκων ζωγραφικής) και της κατά τόπον αρμοδιότητας του δικαστηρίου του κράτους-μέλους, από το οποίο ζητείται η λήψη του ασφαλιστικού μέτρου (εν προκειμένω του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου), κατά κανόνα, δηλαδή, όταν το αντικείμενο, επί του οποίου θα χωρήσει η εκτέλεση του διαταχθέντος ασφαλιστικού μέτρου, ευρίσκεται εντός του κράτους αυτού, και ως εκ τούτου η διεθνής δικαιοδοσία του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου δεν είναι δυνατόν να θεμελιωθεί στη διάταξη του άρθρου 31 του Κανονισμού 44/2001, καθ' όσον συνομολογείται ότι οι εν λόγω πίνακες ζωγραφικής ευρίσκονται εντός του προαναφερομένου σκάφους αναψυχής, το οποίο εξακολουθεί να ναυλοχεί στο λιμένα της Μασσαλίας στη Γαλλία, κατά τα αναλυτικώς εκτιθέμενα ανωτέρω υπό στοιχείο IV της μείζονος σκέψεως της παρούσας. Επομένως, εφ' όσον το πρωτοβάθμιο δικαστήριο ήχθη σε απόρριψη της αιτήσεως ως αβασίμου κατ' ουσίαν, ερευνάται και αυτεπαγγέλτως (δηλαδή και χωρίς ειδικό παράπονο της εκκαλούσας στην υπό στοιχείο I έφεση) από το παρόν δικαστήριο η συνδρομή της διαδικαστικής προϋποθέσεως της διεθνούς δικαιοδοσίας του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου προς εκδίκαση της αιτήσεως, η οποία ελλείπει, για τους λόγους που αναλυτικώς εκτίθενται ανωτέρω στο σκεπτικό της παρούσας.

Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτή η υπό κρίση υπό στοιχείο I έφεση, να εξαφανισθεί στο σύνολο της η εκκαλουμένη απόφαση (μη ακούσης της απλής αντικαταστάσεως των αιτιολογιών της εκκαλουμένης αποφάσεως κατ' άρθρο 534 ΚΠολΔ λόγω διαφορετικής εκτάσεως του παραγομένου δεδικασμένου και εντεύθεν διαφορετικού διατακτικού της αποφάσεως), χωρίς τούτο να αποτελεί χειροτέρευση της θέσεως της εκκαλούσας στην υπό στοιχείο I έφεση, κατά τα αναλυτικώς εκτιθέμενα ανωτέρω υπό στοιχείο III της μείζονος σκέψεως της παρούσας, να κρατηθεί η υπόθεση από το παρόν δικαστήριο και

να απορριφθεί η αίτηση ως απαράδεκτη ελλείψει της διαδικαστικής προϋποθέσεως της διεθνούς δικαιοδοσίας του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου προς εκδίκασή της.

Η δικαστική δαπάνη αμφοτέρων των βαθμών δικαιοδοσίας θα συμψηφισθεί στο σύνολο της μεταξύ των διαδίκων σε αμφοτέρες τις συνεκδικαζόμενες εφέσεις, λόγω του ότι η ερμηνεία των εφαρμοσθέντων κανόνων δικαίου υπήρξε ιδιαίτερος δυσχερής (άρθρα 183 και 179 ΚΠολΔ, όπως η τελευταία διάταξη αντικαταστάθηκε από το άρθρο 2 § 2 ν. 2915/2001 και ισχύει από 1.1.2002 κατ' άρθρο 15 ν. 2943/2001).»

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε

ΥΠ' ΑΡΙΘΜΟΝ 302/2008 ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ

«Από τις διατάξεις των άρθρων 3 παρ. 1 και 42 του ΚΠολΔ προκύπτει ότι, με συμφωνία των ενδιαφερομένων, διαφορές που έχουν περιουσιακό αντικείμενο μπορεί να αφαιρεθούν από τη δικαιοδοσία των ελληνικών δικαστηρίων και να υπαχθούν στη δικαιοδοσία συγκεκριμένου δικαστηρίου αλλοδαπής πολιτείας. Αν οι διαφορές πρόκειται να γεννηθούν στο μέλλον και από συγκεκριμένη έννομη σχέση επιτρέπεται και αυτές να υπαχθούν στη δικαιοδοσία αλλοδαπής πολιτείας με συμφωνία των ενδιαφερομένων, αλλά η συμφωνία αυτή για να είναι έγκυρη πρέπει να είναι έγγραφη και να αναφέρεται σε ορισμένη έννομη σχέση από την οποία θα προκύψουν οι διαφορές. Το έγγραφο που απαιτείται, κατά το άρθρο 43 ΚΠολΔ, για την πιο πάνω συμφωνία, είναι συστατικό αυτής και όχι αποδεικτικό, όπως σαφώς προκύπτει από την όλη διατύπωση του άρθρου αυτού και ιδίως τη φράση "είναι έγκυρη μόνο αν είναι έγγραφη" (ΟΛΑΠ 4/1992 ΕΝΔ 1992.193, ΕλλΔνη 1992.149, ΑΠ 1252/2005 ΔΕΕ 2005.1211, ΑΠ 703/2003 ΕΝΔ 2003.181 ΕλλΔνη 2003.1305).

Περαιτέρω, με το άρθρο 17 παρ. 1 εδ. 1 της Σύμβασης των Βρυξελλών, της 27.09.1968, για τη διεθνή δικαιοδοσία και εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, που κυρώθηκε από την Ελλάδα με το ν. 1814/1988, με έναρξη της ισχύος της από 1.4.1989, όπως αυτό τροποποιήθηκε από τα άρθρα 11 της Σύμβασης Προσχώρησης του 1978 και της Σύμβασης του Σαν Σεμπαστιάν του 1989 που κυρώθηκε με το ν. 2004/1992 και άρχισε να ισχύει από 01.07.1992, αν τα μέρη, από τα οποία ένα τουλάχιστο έχει την κατοικία του στο έδαφος συμβαλλομένου κράτους, συμφώνησαν ότι ένα δικαστήριο ή τα δικαστήρια συμβαλλόμενου κράτους θα δικάζουν τις διαφορές που έχουν προκύψει ή που θα προκύψουν από συγκεκριμένη έννομη σχέση, το δικαστήριο αυτό ή τα δικαστήρια του κράτους αυτού έχουν αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία. Θεμελιώδης προϋπόθεση για έγκυρη παρέκταση διεθνούς δικαιοδοσίας, βάσει του άρθρου 17, είναι, κατά τα άνω, η ύπαρξη συμφωνίας των μερών. Αυτό είναι αυτονόητο, συναγόμενο από τη φύση του θεσμού της παρέκτασης και προκύπτει ευθέως από το κείμενο του άρθρου. Συναφώς προς τα ανωτέρω, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 3 παρ. 1, 31 παρ. 1, 42 και 44 του ΚΠολΔ προκύπτει, ότι η συμφωνία των μερών, ότι αλλοδαπό δικαστήριο θα έχει αποκλειστική δικαιοδοσία να δικάσει τις διαφορές που ανακύπτουν από συγκεκριμένη έννομη σχέση είναι έγκυρη, εφόσον είναι έγγραφη και το παρεκτεινόμενο δικαστήριο καθορίζεται

κατά τρόπο σαφή (βλ. ΟΛΑΠ 4/1992 ο.π., ΑΠ 1252/2005 ο.π., ΑΠ 27/1991 ΕλλΔνη 1991.175, Μητσόπουλο ΠολΔικ 1972 σελ. 153). Τέλος, κατά το άρθρο 54β παρ. 2 της Σύμβασης του Λουγκάνο, που κυρώθηκε με το ν. 2460/1997 και τέθηκε σε ισχύ από 01.09.1997 και υπερισχύει κατά το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος κάθε άλλης αντίθετης διάταξης νόμου, η Σύμβαση αυτή "εφαρμόζεται οπωσδήποτε σε θέματα διεθνούς δικαιοδοσίας, όταν ο εναγόμενος έχει κατοικία στο έδαφος συμβαλλομένου κράτους, που δεν είναι μέλος των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων...", ενώ τέλος, αναφορικά με τη Δανία, η οποία είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πρέπει να σημειωθεί ότι ως προς αυτή, εφόσον δεν συμμετείχε στην έκδοση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 44/2001 του Συμβουλίου της 22ας Δεκεμβρίου 2000, "για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις" και ως εκ τούτου δε δεσμεύεται από αυτόν και δεν υπόκειται στην εφαρμογή του αριθμ. 21 του προοιμίου), έχει εφαρμογή η Σύμβαση των Βρυξελλών.

Στην προκειμένη περίπτωση, [...] αποδεικνύονται τα ακόλουθα: Δυνάμει σύμβασης έργου, που καταρτίστηκε στις 21.11.2001 μεταξύ της ενάγουσας και ήδη εκκαλούσας εταιρείας με την επωνυμία, "D. AE", που εδρεύει στον Πειραιά και ασχολείται με την κατασκευή ενδιαιτήσεων πλοίων και της εταιρείας "K.T. LTD", η ενάγουσα ανέλαβε την κατασκευή, συναρμολόγηση, εγκατάσταση, παράδοση και τοποθέτηση όλου του εσωτερικού εξοπλισμού από το νομέα Νο 0 έως το νομέα Νο 120, ενός υπό ναυπήγηση, στο ναυπηγείο "E.L." της Πορτογαλίας πλοίου, τύπου "Ro-Ro Pax Ferry" πλοιοκτησίας της εταιρείας με την επωνυμία "P.S.L SA". Στα πλαίσια της σύμβασης αυτής, η ενάγουσα, με την από 21.12.2001 σύμβαση υπεργολαβίας, ανέθεσε στην εταιρεία "M.C.I. SA", μέσω του δευτέρου εναγομένου και εμπορικού αντιπροσώπου της στην Ελλάδα, Γ.Κ., έναντι συνολικής αμοιβής 1.770.000 ευρώ, το σχεδιασμό, τη συναρμολόγηση και την εγκατάσταση μέχρι τις 31.01. 2003 του δικτύου κλιματισμού και του ηλεκτρολογικού δικτύου στο ανωτέρω πλοίο, σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές που προβλέπονταν στην κύρια σύμβαση. Στους ορισμούς (definitions) της ανωτέρω σύμβασης, που περιέχονται στην παράγραφο Α` αυτής, διευκρινίζεται ότι ως υπεργολάβοι θεωρούνται τόσο η πρώτη εναγομένη όσο και ο δεύτερος εναγόμενος, στην δε υπό στοιχ. W παράγραφο της ότι, "η παρούσα σύμβαση θα ερμηνεύεται και θα εκτελείται σύμφωνα με τους νόμους της Αγγλίας και οποιαδήποτε αμφισβήτηση στο πλαίσιο της παρούσας σύμβασης θα υπάγεται στη δικαιοδοσία των Δικαστηρίων του Λονδίνου". Ητοι, με την ανωτέρω παράγραφο της σύμβασης, συμφωνήθηκε ότι τα δικαστήρια του Λονδίνου έχουν διεθνή δικαιοδοσία για να δικάσουν τις διαφορές που

ήθελε προκύψουν από αυτήν. Η συμφωνία αυτή παρέκτασης της τοπικής αρμοδιότητας των Δικαστηρίων του Λονδίνου είναι έγκυρη, καθόσον, κατά τα προεκτεθέντα, είναι έγγραφη, έχει υπογραφεί από όλους τους συμβαλλομένους και αφορά σε διαφορές που έχουν περιουσιακό αντικείμενο και προέρχονται από ορισμένη σχέση (σύμβαση υπεργολαβίας). Η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι, η ανωτέρω ρήτρα παρέκτασης, τέθηκε με δική της πρωτοβουλία και μόνον προς το συμφέρον της εταιρείας της, ώστε σε περίπτωση που η εργοδότηρια εταιρεία "K.T. LTD" ασκούσε αγωγή εναντίον της, στα δικαστήρια του Λονδίνου, τα οποία, κατά τη σύμβαση έργου, ήταν αποκλειστικά αρμόδια για την επίλυση κάθε διαφοράς από τη σύμβαση, να μπορεί και αυτή (ενάγουσα) να εναγάγει την MCI στα ίδια δικαστήρια, για την ενιαία αντιμετώπιση των ζητημάτων που ήθελε προκύψουν και όχι στα δικαστήρια της Δανίας στα οποία θα μπορούσε λόγω της έδρας της τελευταίας. Ο ισχυρισμός της όμως αυτός δεν βρίσκει έρεισμα σε κάποιο η αποδεικτικό στοιχείο, έγγραφο ή μαρτυρική κατάθεση. Περαιτέρω, ούτε από τα διδάγματα της κοινής πείρας και λογικής μπορεί να συναχθεί κάτι τέτοιο. Άλλωστε, η εκκαλούσα δεν προσδιορίζει ποια είναι αυτά τα διδάγματα της κοινής πείρας και λογικής από τα οποία κατά τους ισχυρισμούς της συνάγεται αυτό (ΑΠ 260/2007), ενώ τέλος δεν αποτελεί πασίδηλο (αρθρ. 336 παρ. 1 ΚΠολΔ), όπως αυτή ισχυρίζεται, ότι τις ρήτρες δικαιοδοσίας τις επιβάλλει πάντοτε στον εργολάβο ο αναθέτων την εργολαβία (υπεργολαβία), δεδομένου ότι πασίδηλα είναι γεγονότα τόσο κοινώς γνωστά μεταξύ των ανθρώπων με γενική μόρφωση, ώστε να μην υπάρχει αμφιβολία για την αλήθεια τους, όπως τα ιστορικά γεγονότα, τα φυσικά και κλιματολογικά φαινόμενα, γεωγραφικά θέματα κλπ. (βλ. σχετ. Τέντε στην ΕρμΚΠολΔ Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα αρθρ. 336 αριθμ. 1), περί των οποίων δεν πρόκειται. Επομένως, το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, το οποίο με την εκκαλουμένη απόφαση του δέχτηκε τα ίδια ως προς τη δικαιοδοσία του Δικαστηρίου και ακολούθως απέρριψε την αγωγή ως προς τους δύο πρώτους εναγομένους, ως προς τα υπό στοιχ. Γ', Δ3, Δ4 και Ε' κονδύλια ως απαράδεκτη, ορθά το νόμο ερμήνευσε και εφήρμοσε και τις αποδείξεις εκτίμησε, ο δε αντίθετος πρώτος λόγος της έφεσης είναι αβάσιμος κατ' ουσίαν και απορριπτέος.

Κατά τα άρθρα 42 και 43 ΚΠολΔ, η συμφωνία των διαδίκων περί αποκλεισμού της δικαιοδοσίας των ελληνικών δικαστηρίων είναι δικονομική, αφού έχει αποκλειστικά δικονομικές επενέργειες που συνίστανται στον αποκλεισμό ή στη θεμελίωση της (τοπικής) αρμοδιότητας του δικαστηρίου. Κατά συνέπεια, το δικαίωμα κάθε διαδίκου

να επικαλεσθεί την άνω συμφωνία παρέκτασης αρμοδιότητας και να προτείνει την ένσταση της έλλειψης διεθνούς δικαιοδοσίας των ελληνικών δικαστηρίων, λόγω της δικονομικής του φύσης, δεν υπόκειται, κατά την άσκηση του, στον περιορισμό του άρθρου 281 ΑΚ, στο οποίο εμπίπτει η άσκηση δικαιωμάτων που απορρέουν από κανόνα ουσιαστικού δικαίου (βλ. ΑΠ 1288/1994 ΔΕΕ 1995.214, ΕφΘεσ 1729/2003 Αρμ 2004.1401). Επομένως, το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο το οποίο δέχτηκε τα ίδια και ακολούθως απέρριψε ως μη νόμιμο τον ισχυρισμό της ενάγουσας (αντένσταση), περί καταχρηστικής άσκησης του δικαιώματος προβολής από τους εναγόμενους της ένστασης έλλειψης δικαιοδοσίας, ορθά το νόμο ερμήνευσε και εφήρμοσε, ο δε αντίθετος σχετικός με αριθμ. 2 (πρώτος) λόγος των πρόσθετων λόγων της έφεσης, ο οποίος συνέχεια με τον 1ο και μοναδικό λόγο της έφεσης, είναι αβάσιμος κατ' ουσίαν και απορριπτός.»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤ

ΥΠ' ΑΡΙΘΜΟΝ 631/2007 ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ

«Από τις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1, 3 παρ. 1, 4 παρ. 1, 5 παρ. 1, 17 παρ. 1 και 53 της από 27-9-1968 Σύμβασης των Βρυξελλών «για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις», που κυρώθηκε με το ν. 1814/1988, όπως οι διατάξεις των άρθρων 5 παρ. 1 και 17 παρ. 1 αντικ. με τα άρθρα 4 και 7 της σύμβασης DONOSTIA SAN SEBASTIAN του έτους 1989 για την προσχώρηση της Ισπανίας και της Πορτογαλίας στην παραπάνω σύμβαση, που κυρώθηκε με το ν. 2004/1992 και ισχύει από 1-7- 1992, σε συνδυασμό με το ν. 2460/26-2-1997, με το οποίο κυρώθηκε η σύμβαση «για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις», που υπογράφηκε στο Λουγκάνο στις 16-9-1988, προκύπτει ότι καθιερώνεται ως θεμελιώδης βάση διεθνούς δικαιοδοσίας η κατοικία του εναγομένου και επί νομικών προσώπων η έδρα αυτών, για τον καθορισμό της οποίας εφαρμόζονται οι κανόνες ιδιωτικού δικαίου του δικάζοντος δικαστή. Καθιερώνονται επίσης και ειδικές (συντρέχουσες) βάσεις διεθνούς δικαιοδοσίας που αναφέρονται περιοριστικά στη Σύμβαση. Έτσι: α) πρόσωπο που έχει την κατοικία του στο έδαφος συμβαλλόμενου κράτους μπορεί να εναχθεί, αν υπάρχουν πολλοί εναγόμενοι, ενώπιον του δικαστηρίου της κατοικίας ενός από αυτούς (άρθρο 6 σημείο 1 της Σύμβασης του Λουγκάνο), β) όταν σύμφωνα με τη Σύμβαση δικαστήριο συμβαλλόμενου κράτους έχει διεθνή δικαιοδοσία για να κρίνει αγωγές αστικής ευθύνης που απορρέουν από χρησιμοποίηση ή εκμετάλλευση πλοίου, το δικαστήριο αυτό ή κάθε άλλο που το

υποκαθιστά, σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο του κράτους αυτού, εκδικάζει και τα αιτήματα με τον περιορισμό αυτής της ευθύνης (άρθρο 6 α Σύμβασης του Λουγκάνο), γ) πρόσωπο που έχει την κατοικία του στο έδαφος συμβαλλόμενου κράτους μπορεί να εναχθεί σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος ως προς ενοχές από αδικοπραξία, ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου συνέβη το ζημιογόνο γεγονός (άρθρο 5 σημείο 3 της Σύμβασης του Λουγκάνο). Τόπος κατά το άρθρο 5 σημείο 3 της ως άνω Σύμβασης θεωρείται τόσο ο τόπος όπου εκδηλώθηκε η ζημία όσο και ο τόπος όπου έλαβε χώρα το ζημιογόνο γεγονός, λύση που συμφωνεί με το ισχύον ελληνικό δίκαιο (απόφαση ΔευρΚ 30-11-1976 υπόθεση *Bier/ Mines de Protasse a" Alsace*, 21/76, ΣυλλΝομολ 1976 1735 επ., Κεραμεύς / Κρεμλής / Ταγαράς: Η Σύμβαση των Βρυξελλών, ερμηνεία κατ' άρθρο, 1989, υπ' άρθρο 5 σημείο 3 (β) σελ. 71, Έκθεση Ευρυγένη - Κεραμέως παρ. 51, Ν. Νίκα: Οι Συμβάσεις Βρυξελλών και Λουγκάνο, 1998, υπ' άρθρο 5 σημείο 3 σελ. 53). Περαιτέρω, από το συνδυασμό των άρθρων 3 παρ. 1, 25 παρ. 2, 37 παρ. 1 ΚΠολΔ προκύπτει ότι τα Ελληνικά Δικαστήρια έχουν δικαιοδοσία επί ημεδαπών και αλλοδαπών, εφόσον υπάρχει αρμοδιότητα λόγω γενικής ή ειδικής δωσιδικίας. Έτσι υπάρχει δικαιοδοσία των παραπάνω δικαστηρίων να δικάσουν διαφορές νομικών προσώπων, των οποίων η πραγματική έδρα βρίσκεται στην περιφέρεια ελληνικού δικαστηρίου.

Επί παθητικής ομοδικίας αρμόδιο είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου έχει την έδρα του ή την κατοικία του οποιοσδήποτε από τους ομοδίκους (Εφ. Πειρ. 447/2005 ΕΝΔ 2005.331, Εφ. Πειρ. 1012/2002 ΕΝΔ 31.51, Εφ. Πειρ. 244/1996, Εφ. Πειρ. 294/1997, Εφ. Πειρ. 700/1996 Νομολογία Ναυτικού Τμήματος Εφετείου Πειραιώς 1996 - 1997 σελ. 84,98,561 αντίστοιχα, Κεραμέας / Κονδύλης / Νίκας Ερμηνεία ΚΠολΔ έκδ. 2000, άρθρο 3 αριθμ. 21, 37 αριθμ. 1,6, Βαθρακοκοίλης ΕρμΚΠολΔ συμπλ. τόμος άρθρα 25, 37 όπου παραπομπές στη νομολογία).

Εξάλλου, με το νόμο 2107/1992 κυρώθηκε η διεθνής Σύμβαση των Βρυξελλών της 25-8-1924 «για την ενοποίηση ορισμένων κανόνων σχετικά με τις φορτωτικές», όπως τροποποιήθηκε με τα πρωτόκολλα της 23-2-1968 και της 21-12-1979 [Κανόνες Χάγης - Βίμπυ] και συνεπώς οι κανόνες της ως άνω Διεθνούς Σύμβασης αποτελούν σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 1 του ισχύοντος Συντάγματος 1975/1986/2001 αναπόσπαστο τμήμα του εσωτερικού ελληνικού δικαίου και υπερισχύουν από κάθε άλλη αντίθετη διάταξη νόμου. Οι κανόνες αυτοί εφαρμόζονται στην Ελλάδα από την 26-6-1993: α) για όλες τις θαλάσσιες μεταφορές που εκτελούνται με φορτωτική και τα λιμάνια φόρτωσης και εκφόρτωσης ανήκουν σε διαφορετικά κράτη και β) στις θαλάσσιες

μεταφορές μεταξύ ελληνικών λιμανιών είτε εκδόθηκε φορτωτική είτε όχι (άρθρο 2 παρ. 1 και 3 παρ. 1 του ν. 2107/1992,1. Κοροτζή: «Η ευθύνη του θαλάσσιου μεταφορέα σύμφωνα με τους κανόνες Χάγης - Βίσμπυ» έκδ. 1994 σελ. 13, Αλ. Κιά-ντου - Παμπούκη ΕΝΔ 2.287 - 290, Εφ. Πειρ. 543/2003 ΕΝΔ 31.437). Ειδικότερα από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 4 παρ. 1, 5 εδάφ. Β`της ως άνω Διεθνούς Σύμβασης, όπως η παράγραφος 5 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του από 23-2-1968 Πρωτοκόλλου των Βρυξελλών, σαφώς συνάγεται ότι ο θαλάσσιος μεταφορέας ευθύνεται για τη βλάβη ή την απώλεια των πραγμάτων που μεταφέρει. Σύμφωνα δε με την παραπάνω αναφερόμενη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 5 εδάφ. β', όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του Πρωτοκόλλου του έτους 1968 της ίδιας Διεθνούς Σύμβασης, σε περίπτωση απώλειας ή βλάβης των εμπορευμάτων σε θαλάσσια μεταφορά, το συνολικό ποσό της αποζημίωσης θα υπολογίζεται σε σχέση με την αξία αυτών των εμπορευμάτων, στον τόπο και το χρόνο που εκφορτώνονται από το πλοίο ή που θα έπρεπε να είχαν εκφορτωθεί, σύμφωνα με τη σύμβαση μεταφοράς. Η αξία των εμπορευμάτων θα υπολογίζεται σύμφωνα με τη χρηματιστηριακή τιμή για το εμπόρευμα ή αν δεν υπάρχει τέτοια τιμή, σύμφωνα με την τρέχουσα τιμή στην αγορά ή αν δεν υπάρχει καμιά από τις δύο, θα υπολογίζεται με βάση τη συνήθη αξία των εμπορευμάτων του ίδιου είδους και ποιότητας. Τούτο, άλλωστε, προκύπτει και από τη γραμματική διατύπωση της διάταξης αυτής, με την οποία ορίζεται ότι «το συνολικό ποσό της αποζημίωσης θα υπολογίζεται» κατά τον προεκτεθέντα τρόπο (*The total account recoverable shall be calculated ...*). Από τη διάταξη αυτή, η οποία πηγή έχει την παρεμφερή διάταξη του άρθρου 23 της CMR, συνάγεται ότι ο θαλάσσιος μεταφορέας, σε περίπτωση απώλειας ή βλάβης των πραγμάτων, είναι υποχρεωμένος να αποκαταστήσει την ως άνω αξία τους στον τόπο και χρόνο εκφόρτωσης.

Αποκαθίσταται δε η αξία, που εξευρίσκεται με την απόδειξη της τιμής του χρηματιστηρίου εμπορευμάτων, εάν δεν υπάρχει τέτοια τιμή, λαμβάνεται υπόψη η τρέχουσα τιμή της αγοράς, και εάν δεν υπάρχει και τέτοια, η συνηθισμένη τιμή εμπορευμάτων του ίδιου είδους και της ίδιας ποιότητας. Επιπλέον οι Κανόνες Χάγης - Βίσμπυ ρύθμισαν ειδικά και ρητά στο άρθρο 4β αυτών (το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 3 του από 23-2-1968 Πρωτοκόλλου) τις περιπτώσεις, κατά τις οποίες εγείρεται αγωγή από αδικοπραξία, είτε κατά του μεταφορέα είτε κατά των προστηθέντων αυτού, σύμφωνα με το οποίο προβλέπεται ότι τα προαναφερόμενα όρια ευθύνης, ισχύουν για κάθε αξίωση κατ' αυτών, για απώλεια ή βλάβη εμπορευμάτων, είτε η αξίωση θεμελιώνεται σε συμβατική ευθύνη είτε σε εξωσυμβατική. Περαιτέρω κατά την εκτέλεση

της σύμβασης είναι δυνατόν να ανακύψει αδικοπραξία των αντισυμβαλλομένων έναντι αλλήλων, εφόσον η πράξη ή η παράλειψη είναι υπαίτια και παράνομη και χωρίς τη συμβατική σχέση (Ολομ. ΑΠ 967/1973 Νοβ. 22.505, ΑΠ 465/1995 Νοβ. 43.543, ΑΠ 19/1993 Νοβ. 41.1069, ΑΠ 1580/1992 Ελλ. Δικ. 1994.369, ΑΠ 1741/1987 ΕΕΝ 1988.906). Υπαίτια ζημιογόνος πράξη ή παράλειψη, με την οποία παραβιάζεται κάποια σύμβαση, μπορεί πέραν της αξίωσης από τη σύμβαση να θεμελιώσει και αξίωση από αδικοπραξία, όταν, και χωρίς τη συμβατική σχέση διαπραττόμενη, θα ήταν παράνομη (Ολομ. ΑΠ 967/1973 Νοβ. 22.505, ΑΠ 555/1999 Ελλ. Δικ. 2000.87). Στην περίπτωση αυτή υπάρχει συρροή συμβατικής και εξωσυμβατικής (αδικοπρακτικής) ευθύνης, ο δε δανειστής έχει το δικαίωμα (τη διακριτική ευχέρεια) να στηρίζει τη σχετική αξίωση του για αποζημίωση είτε στη σύμβαση είτε στην αδικοπραξία είτε επιβοηθητικά και στις δύο (ΑΠ 555/1999 Ελλ. Δικ. 2000. 87). Ειδικότερα επί θαλάσσιας μεταφοράς, που διέπεται από τους κανόνες Χάγης - Βίμπυ, περίπτωση κατά την οποία αντιμετωπίζεται συρροή συμβατικής και αντισυμβατικής ευθύνης του εκναυλωτή - θαλάσσιου μεταφορέα είναι η απώλεια ή βλάβη των μεταφερόμενων πραγμάτων. Κατά την κρατούσα στη θεωρία και τη νομολογία άποψη η μη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την προφύλαξη του φορτίου αποτελεί απλή συμβατική παράλειψη του εκναυλωτή - θαλάσσιου μεταφορέα και των προστηθέντων αυτού προσώπων. Ως εκ τούτου η συμπεριφορά αυτή δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως πράξη παράνομη και υπαίτια, χωρίς την ύπαρξη της σύμβασης ναύλωσης - θαλάσσιας μεταφοράς και συνεπώς δεν υπάρχει εν προκειμένω αδικοπραξία (Εφ. Πειραιώς 76/2006 Πειρ. Νομ. 2006.466 = ΕΝΔ 2006.278, Εφ. Πειρ. 286/2004 ΕΝΔ 32.27, Εφ. Πειρ. 106/1994 ΕΝΔ 22.375, Εφ. Πειρ. 1741/1990, Εφ. Πειρ. 604/1979 ΕΝΔ 7.540, Γ. Θεοχαρίδη: «Η Αδικοπρακτική Ευθύνη του Θαλάσσιου Μεταφορέα» έκδ. 2000, σελ. 128, 129, Εισήγηση Ι. Βρέλλου: «Η ευθύνη προς αποζημίωση στο Ελληνικό και το Διεθνές Ναυτικό Δίκαιο» στον τόμο 4ο Διεθνές Συνέδριο Ναυτικού Δικαίου 6 - 9/6/2001 σελ. 56 - 57).

Στην προκειμένη περίπτωση με την επικουρική βάση της αγωγής εκτίθεται ότι η καταστροφή των μεταφερόμενων εμπορευμάτων έλαβε χώρα από υπαιτιότητα των εναγομένων ως θαλάσσιων μεταφορέων και των προστηθέντων απ' αυτούς πληρώματος και πλοιάρχου, οι οποίοι από αμέλεια τους δεν μερίμνησαν για την ασφαλή στοιβασία και πρόσδεση του φορτίου ούτε για τη στεγανότητα του χώρου εναπόθεσης αυτού στο πλοίο ούτε για την προφύλαξη του από τη διαβροχή, με αποτέλεσμα την επέλευση ζημιών. Ενόψει του περιεχομένου αυτού της αγωγής, εκτός από τη διεθνή δικαιοδοσία, που καθιερύεται για τα δικαστήρια του Πειραιώς, υπάρχει και κατά τόπον

αρμοδιότητα αυτών για την εκδίκαση της κρινόμενης αγωγής ως προς τη βάση της επί των διατάξεων περί αδικοπραξιών, εφόσον οι εναγόμενοι ομόδοκοι νομικά και φυσικά πρόσωπα έχουν την έδρα και την κατοικία τους αντίστοιχα στον Πειραιά, επιπλέον δε υπάρχει και μετασυμβατικός καθορισμός του ελληνικού ουσιαστικού δικαίου ως εφαρμοστέου δικαίου, αφού οι διάδοκοι επικαλούνται τις διατάξεις του (Εφ.Πειρ. 672/2005 Πειρ. Νομ. 2005.513). Επομένως η ένδικη αγωγή, κατά το μέρος της που στρέφεται κατά της δεύτερης, του τρίτου και της τέταρτης των εναγομένων ως θαλάσσιων μεταφορέων είναι ορισμένη ως προς την επικουρική της βάση, αφού στο δικόγραφο της γίνεται μνεία της σχέσης πρόστησης αυτών με το πλήρωμα και τον πλοίαρχο του πλοίου που μετέφερε το επίδικο φορτίο, της παράνομης και υπαίτιας συμπεριφοράς των πιο πάνω προστηθέντων εξ' αφορμής της υπηρεσίας τους και της εσωτερικής συνάφειας μεταξύ της ζημιόγону συμπεριφοράς τους και της ανατεθειμένης α αυτούς υπηρεσίας, δεν απαιτείτο δε για το ορισμένο αυτής, όπως έκρινε η εκκαλουμένη, η μνεία στο δικόγραφο της, ως τόπου τέλεσης της αδικοπραξίας, του λιμένα φόρτωσης ή της ανοικτής θάλασσας ή του λιμένα εκφόρτωσης ούτε η αναφορά της σημαίας του πλοίου, με το οποίο έγινε η μεταφορά του φορτίου, καθόσον η επίδικη διαφορά δημιουργήθηκε μετά την κύρωση της Διεθνούς Συνθήκης του Λουγκάνο (ΑΠ 11456/2003 ΕΝΔ 2003 = Ελλ. Δικ. 2004.458 = ΔΕΕ 2004.1179 = ΕΕμπΔ 2004.819 = ΧρΙδΔ 2004.55). Επομένως είναι βάσιμος ο πρώτος λόγος της έφεσης της ενάγουσας ασφαλιστικής εταιρείας, με τον οποίο παραπονεΐται ότι η εκκαλουμένη κατ' εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου απέρριψε την αγωγή ως προς την επικουρική της βάση ως αόριστη. Συνακόλουθα πρέπει κατά παραδοχή του πιο πάνω λόγου της να γίνει δεκτή η έφεση της ενάγουσας ασφαλιστικής εταιρείας και να εξαφανιστεί η εκκαλουμένη απόφαση κατά το πιο πάνω μέρος της. Στη συνέχεια πρέπει να κρατηθεί η υπόθεση από το παρόν δικαστήριο (άρθρο 535 παρ. 1 ΚΠολΔ) και να ερευνηθεί η από 19-10-1998 (α.α.κ. 10310/1998) ως προς τη βάση της επί της αδικοπρακτικής ευθύνης, για να κριθεί αν είναι νόμιμη. Περαιτέρω, υπό τα πραγματικά περιστατικά της αγωγής δεν στοιχειοθετείται αδικοπραξία των εναγομένων ως θαλασσίων μεταφορέων, διότι αφενός μεν η επικαλούμενη αδικοπρακτική συμπεριφορά των προστηθέντων απ' αυτούς προσώπων δεν εμφανίζει αυτοτέλεια σε σχέση με τις συμβατικές υποχρεώσεις τους ως θαλάσσιων μεταφορέων, αφετέρου δε η ζημία, η οποία επήλθε στην ενάγουσα κατά τους αγωγικούς ισχυρισμούς της, συνιστά το αποτέλεσμα της παράβασης μόνο των συμβατικών υποχρεώσεων των εναγομένων και όχι άλλης υπαίτιας πράξης. Ούτε αδικοπραξία της πρώτης εναγομένης ως

παραγγελιοδόχου μεταφοράς στοιχειοθετείται από την παράβαση συμβατικής υποχρέωσης των προστηθέντων από τους εναγομένους ως θαλάσσιους μεταφορείς, διότι η ευθύνη της υπό την πιο πάνω ιδιότητα είναι αντικειμενική και εγγυητική από τη σύμβαση παραγγελίας μεταφοράς, που κατά τα επικουρικά εκτιθέμενα στην αγωγή, κατάρτισε στο όνομα της αλλά για λογαριασμό της ενάγουσας με τους λοιπούς εναγομένους. Επομένως η ένδικη αγωγή ως προς την επικουρική της βάση περί εξωσυμβατικής (αδικοπρακτικής ευθύνης) των εναγομένων πρέπει να απορριφθεί ως μη νόμιμη (βλ. Σαμουήλ : Η έφεση κατά τον ΚΠολΔ έκδ. 2003, αριθμ. 855 σελ. 333 και παρ. 907 σελ. 345 όπου παραπομπές στη νομολογία). Η δικαστική δαπάνη και για τους δύο βαθμούς δικαιοδοσίας πρέπει να συμψηφισθεί μεταξύ των διαδίκων κατ' άρθρο 179 περ. τελ. ΚΠολΔ, όπως ίσχυε πριν από την αντικατάσταση του με το άρθρο 2 παρ. 2 του ν. 2915/2001.

Οι κανόνες Χάγης - Βίσμπυ (όπως ονομάζονται οι ρυθμίσεις της Σύμβασης και των Πρωτοκόλλων των Βρυξελλών) στα άρθρα 3 παρ. 1 και 4 παρ. 1 θεσπίζουν τη νόθο αντικειμενική ευθύνη του μεταφορέα, υπό την έννοια ότι σε περίπτωση απώλειας ή βλάβης του φορτίου, ο τελευταίος έχει το βάρος της απόδειξης του ότι δεν τον βαρύνει πταίσμα. Η διαβάθμιση του πταίσματος είναι όμοια με αυτή του αστικού δικαίου στη συμβατική ευθύνη (ΑΚ 330, 334), δηλαδή ο μεταφορέας ευθύνεται για δόλο, βαριά και ελαφριά αφηρημένη αμέλεια. Η ελαφριά αφηρημένη αμέλεια έχει την έννοια της μη καταβολής της επιμέλειας του μέσου συνετού μεταφορέα. Η ευθύνη του θαλάσσιου μεταφορέα αφορά καταρχήν τις απώλειες ή βλάβες πραγμάτων, αν και τούτο δεν αναφέρεται ρητά στο άρθρο 4 των κανόνων Χάγης - Βίσμπυ. Ο μόνος περιορισμός είναι ότι η απώλεια ή η βλάβη πρέπει να αναφύει σε συνάφεια με τη φόρτωση, μεταχείριση, στοιβασία, μεταφορά, φύλαξη, φροντίδα και εκφόρτωση των πραγμάτων (άρθρο 2 της Σύμβασης). Σύμφωνα με τους κανόνες Χάγης - Βίσμπυ (άρθρο 1 περ. ε) η θαλάσσια μεταφορά πραγμάτων καλύπτει μόνο τη χρονική περίοδο της θαλάσσιας αποστολής, που αρχίζει από τη φόρτωση των εμπορευμάτων και τελειώνει με την εκφόρτωση τους. Έτσι η Σύμβαση δεν καλύπτει ευθύνη του μεταφορέα για τα ακραία στάδια της μεταφοράς, δηλαδή από την παράδοση των πραγμάτων μέχρι την παραλαβή τους από τον παραλήπτη, για τα οποία έγκυρα αυτός μπορεί να συμφωνήσει μείωση ή απαλλαγή από την ευθύνη του για απώλειες ή βλάβες που επέρχονται κατά τη διάρκεια των δύο αυτών φάσεων της μεταφοράς (άρθρο 7 των κανόνων). Το βάρος της απόδειξης για την ύπαρξη της απαλλακτικής ρήτηρας έχει ο εναγόμενος μεταφορέας, με βάση την αρχή της νόθου αντικειμενικής ευθύνης. Περαιτέρω κατά το άρθρο 3 παρ. 2

της Σύμβασης η φόρτωση και η στοιβασία, που συνίσταται στην τοποθέτηση και τη διευθέτηση των εμπορευμάτων μέσα στο κύτος του πλοίου ή στους ορισμένους χώρους για την υποδοχή τους και στη στερέωση αυτών με κάθε πρόσφορο τρόπο, εκτελείται από το μεταφορέα που είναι υπεύθυνος για κάθε επιμέλεια. Ακόμα και αν ο μεταφορέας προσέλαβε στοιβαστές, προκειμένου να εκτελέσουν το έργο, δεν απαλλάσσεται από την ευθύνη για τις πράξεις τους ή την ανεπιτήδεια στοιβασία τους. Περαιτέρω κατά την έννοια του άρθρου 4 παρ. 1α` της Σύμβασης προστηθέντες του μεταφορέα είναι όλα τα πρόσωπα που βρίσκονται στην υπηρεσία του και συμβάλλουν στην εκπλήρωση της υποχρέωσης του να μεταφέρει τα πράγματα, σ` αυτούς δε περιλαμβάνονται ο πλοίαρχος, το πλήρωμα, ο πλοηγός, οι υπάλληλοι του μεταφορέα στη ξηρά, ο πράκτορας, ο ναυλομεσίτης, ο φορτοεκφορτωτής, ο στοιβαδός (Ι. Κοροτζή όπ.π. παραγρ. 2, 3, 4, 6, 7 σελ. 15 επ.). Τέλος, κατά τη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 2 περίπτωση θ` της ως άνω Διεθνούς Σύμβασης, που θεσπίζει περίπτωση ανεύθυνου «ούτε ο μεταφορέας ούτε το πλοίο ευθύνονται για απώλεια ή ζημία που προέρχεται από ... πράξη ή παράλειψη του φορτωτή ή του κυρίου των πραγμάτων ή του αντιπροσώπου του ή εκπροσώπου του». Η επίκληση του απαλλακτικού αυτού λόγου συνιστά ένσταση αποδεικτέα από τον μεταφορέα (Ι. Κοροτζή, όπ. π. παραγρ. 7.2.15 σελ. 34).

Εκτός από τα βασικά πρόσωπα που μετέχουν στη σύμβαση μεταφοράς, δηλαδή τον αποστολέα ή φορτωτή, τον αγωγιάτη ή μεταφορέα και τον παραλήπτη, μπορεί να παρεμβληθεί και τέταρτο πρόσωπο, ο παραγγελιοδόχος μεταφοράς, ο οποίος διαφέρει από το μεταφορέα κατά το ότι ο τελευταίος διενεργεί ο ίδιος τη μεταφορά, ενώ ο παραγγελιοδόχος αναλαμβάνει τη μέριμνα απέναντι στο φορτωτή ή παραλήπτη να εξεύρει μεταφορέα, με τον οποίο συνάπτει ο ίδιος τη σύμβαση μεταφοράς στο όνομα του μεν αλλά για λογαριασμό του παραγγελέως - αποστολέα ή φορτωτή (Ολομ. ΑΠ 33/1998 Ελλ. Δικ. 39.1262 = Νοβ. 40.245, Εφ. Πειρ. 299/1996 ΕΝΔ 24.277, Εφ. Αθ. 7130/1995 ΕΕμπΔ 1995.593, Γεωργακόπουλου: Εμπορικό Δίκαιο παρ. 20, Λιακόπουλος: Γενικό Εμπορικό δίκαιο 1998 σελ. 99, Ψυχομάνης: Ο παραγγελιοδόχος μεταφοράς EEN 1987.325). Επίσης ο παραγγελιοδόχος μεταφοράς διαφέρει από τον ναυλομεσίτη, ο οποίος με σύμβαση άτυπη και ετεροβαρή κατά τις διατάξεις του άρθρου 803 του ΑΚ αναλαμβάνει να διαμεσολαβήσει στην κατάρτιση σύμβασης ναύλωσης ή να υποδείξει την προς τούτο ευκαιρία, αφού ο ναυλομεσίτης αποτελεί μόνο διαμεσολαβητικό βοηθητικό πρόσωπο του εμπορίου, το οποίο δεν δεσμεύει ευθέως αυτόν που αντιπροσωπεύει (ΑΚ 211, Εφ. Πειρ. 456/2000 ΔΕΕ 200.892 = ΕΕΕμπΔ 2000.544). Κατά την κρατούσα άποψη τα ισχύοντα στην παραγγελία μεταφοράς του

ΕμπΝ έχουν ανάλογη εφαρμογή και στη θαλάσσια μεταφορά, ενόψει του ότι οι διατάξεις του ΚΙΝΔ για τη ναύλωση και των Κανόνων Χάγης - Βίσμπυ δεν περιέχουν διατάξεις για τους παραγγελιοδόχους που μεσολαβούν στη ναύλωση ή τη θαλάσσια μεταφορά (ΑΠ 89/2005 Ελλ.Δνη 2005.1454 = ΕΕμπΔ 2005.372). Έτσι ο εναγόμενος παραγγελιοδόχος θαλάσσιας μεταφοράς ευθύνεται μόνο για τους ίδιους λόγους που ευθύνεται και ο θαλάσσιος μεταφορέας ως εγγυητής των πράξεων αυτού ή του μεσολαβούντος άλλου παραγγελιοδόχου θαλάσσιας μεταφοράς, δηλαδή για την αυτή πραγματική και νομική αιτία (Εφ. Πειρ. 703/2006 ΔΕΕ 2006.1289, 305/2005 Πειρ. Νομ. 2005.205 = ΕΝΔ 2005.101 = ΕΕμπΔ 2005.793, Εφ. Πειρ. 286/2004 ΕΝΔ 32.27). Συνεπώς, αφού η ευθύνη του παραγγελιοδόχου μεταφοράς ως εγγυητή της μεταφοράς εξομοιώνεται με την ευθύνη του μεταφορέα, έπεται ότι (ο παραγγελιοδόχος μεταφοράς) μπορεί να επικαλεστεί για την απαλλαγή του τους ίδιους λόγους ανεύθυνου, τους οποίους μπορεί να επικαλεσθεί και ο μεταφορέας (ΑΠ 303/1992 ΕΕμπΔ ΜΓ.563, ΑΠ 134/1991 ΕΕμπΔ ΜΒ.92). Τα όσα εκτέθηκαν παραπάνω ισχύουν και όταν η αγωγή ασκείται από τον ασφαλιστή των εμπορευμάτων, σε περίπτωση επέλευσης του ασφαλιστέου κινδύνου και πληρωμής απ' αυτόν της ζημίας του ασφαλισμένου, αφού υποκαθίσταται κατ' άρθρο 14 παρ. 1 του ν. 2496/1997 στα δικαιώματα του ασφαλισμένου (Εφ. Πειρ. 305/2005 ό.π., Εφ. Πειρ. 142/2003 ΕΕμπΔ 2003/680). Επομένως ο νόμιμος κομιστής της φορτωτικής, δηλαδή ο παραλήπτης ή ο υποκατασταθείς στα δικαιώματα του ασφαλιστή δικαιούται να στραφεί κατά του θαλάσσιου μεταφορέα και κατά του παραγγελιοδόχου μεταφοράς και να ζητήσει εις ολόκληρο απ' αυτούς αποζημίωση για την απώλεια ή βλάβη του φορτίου επικαλούμενος για το ορισμένο της αγωγής την κατάρτιση της σύμβασης θαλάσσιας μεταφοράς, την παράδοση και την απώλεια του φορτίου με τη συνακόλουθη ζημία και την αξία των εμπορευμάτων, που υπολογίζεται με έναν από τους προαναφερόμενους τρόπους (Εφ. Πειρ. 830/2004 ΕΝΔ 32.294, Εφ. Πειρ. 216/2003 Πειρ. Νομ. 25.196). Εξάλλου, κατά τις διατάξεις για την αντιπροσωπεία του άρθρου 211 ΑΚ, που εφαρμόζονται και στις εμπορικές σχέσεις, ενόψει της ανυπαρξίας ειδικών διατάξεων στον ΕμπΝ, δήλωση βούλησης από κάποιο (αντιπρόσωπο) στο όνομα άλλου (αντιπροσωπευόμενου) μέσα στα όρια εξουσίας αντιπροσώπευσης ενεργεί αμέσως υπέρ και κατά του αντιπροσωπευόμενου. Το αποτέλεσμα αυτό επέρχεται είτε η δήλωση γίνει ρητά στο όνομα του αντιπροσωπευόμενου είτε συνάγεται από τις περιστάσεις ότι έγινε στο όνομα του. Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι ο ναυτικός πράκτορας, ο οποίος ως εντεταλμένος στη διοίκηση κάποιου κλάδου των υποθέσεων του πλοιοκτήτη ή του

εφοπλιστή που διενεργεί θαλάσσιες μεταφορές, ή του φορτωτή ή του παραλήπτη, έχει την ιδιότητα του αντιπροσώπου, δηλαδή του καθολικού εντολοδόχου των τελευταίων προσώπων, συνάπτοντας με την ιδιότητα του αυτή συμβάσεις ναύλωσης ή θαλάσσιας μεταφοράς με τρίτα πρόσωπα (τον πλοιοκτήτη αν είναι εντολοδόχος του φορτωτή ή τον φορτωτή αν είναι εντολοδόχος του παραλήπτη) ή εκδίδοντας ως εντολοδόχος του πλοιάρχου τη θαλάσσια φορτωτική, όταν πρόκειται για θαλάσσια μεταφορά ή άλλο αποδεικτικό έγγραφο της φόρτωσης των πραγμάτων στο πλοίο κατά τα άρθρα 108 και 168 επ. ΚΙΝΔ. Από τη σύμβαση αυτή δεν δημιουργούνται ίδια δικαιώματα ούτε υποχρεώσεις σε βάρος τους, διότι από τη δραστηριότητα του αυτή δημιουργούνται δικαιώματα και υποχρεώσεις, σύμφωνα με τη διάταξη που προαναφέρθηκε μόνο υπέρ και κατά αυτού που αντιπροσωπεύει, πλοιοκτήτη, εφοπλιστή, φορτωτή ή παραλήπτη (ΑΠ 91/1968 ΕΕμπΔ ΙΘ. 267, Εφ. Αθ. 450/1981 ΕΕμπΔ ΑΓ.115, Κιάντου - Παμπούκη: Ο ναυτικός πράκτορας ΕΝΔ 15, σελ. 1,5). Κριτήριο της διάκρισης μεταξύ της σύμβασης παραγγελίας και της σύμβασης πρακτορείας αποτελεί το αν ο ενδιάμεσα συναλλασσόμενος με το μεταφορέα ενεργεί στο όνομα του ή στο όνομα του παραγγελέα. Τούτο, διότι ο παραγγελιοδόχος δικαιοπράττοντας προς τα έξω με το όνομα του αλλά για λογαριασμό του παραγγελέα του, διακρίνεται από τον εμπορικό αντιπρόσωπο, το μεσίτη και τον πράκτορα, που αποτελούν μόνο διαμεσολαβούντα βοηθητικά πρόσωπα του εμπορίου, τα οποία δεσμεύουν ευθέως αυτόν που αντιπροσωπεύουν με τον εντολέα τους (Εφ. Πειρ. 28/2001 ΔΕΕ 2001.401 = Πειρ. Νομ. 2001.281 = ΕΕμπΔ 2002.123 = Επισκ.Εμπ.Δικ. 2001.947, Εφ. Πειρ. 456/2000 ΔΕΕ 2000.892 = ΕΕμπΔ 2000.544, Εφ. Πειρ. 1219/1987 ΕπΜεταφΔ 3.225, Κιάντου - Παμπούκη όπ. π. σελ. 5).

Ο ισχυρισμός του εναγομένου ότι ενήργησε όχι παραγγελιοδόχος μεταφοράς αλλά ως πράκτορας του του φορτωτή - παραλήπτη αποτελεί άρνηση της αγωγής (Εφ. Πειρ. 151/2000 ΔΕΕ 2000.645).

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 111 παρ. 2, 118 παρ. 4 και 216 παρ. 1 ΚΠολΔ προκύπτει ότι το δικόγραφο της αγωγής πρέπει να περιέχει, εκτός των άλλων, και ακριβή περιγραφή του αντικειμένου της διαφοράς, που συντελείται με την ευκρινή έκθεση όλων των πραγματικών περιστατικών, που είναι αναγκαία, κατά νόμο, για τη στήριξη του αξιούμενου δικαιώματος. Η αναγραφή των πραγματικών αυτών περιστατικών είναι απαραίτητη, για να μπορέσει τόσο ο εναγόμενος να αμυνθεί, όσο και το δικαστήριο να κρίνει τη νομική βασιμότητα της αγωγής. Η έλλειψη των ως άνω στοιχείων καθιστά το δικόγραφο της αγωγής αόριστο και ανεπίδεκτο δικαστικής εκτίμησης και επιφέρει το απαράδεκτο αυτής, στην απαγγελία του οποίου προβαίνει το

δικαστήριο και αυτεπαγγέλτως, γιατί ανάγεται στην προδικασία, η οποία αφορά τη δημόσια τάξη. Η αοριστία του δικογράφου της αγωγής, η οποία πρέπει να είναι αυτάρκης, δεν μπορεί να συμπληρωθεί ούτε με τις προτάσεις ούτε με παραπομπή σε άλλα έγγραφα, αλλά ούτε και από την εκτίμηση των αποδείξεων (ΑΠ 762/2000 Ελλ. Δνη 42.142-143, ΑΠ 365/2000 Ελλ. Δνη 41.1301, ΑΠ 483/1981 Νοβ. 30.50, ΑΠ 915/1980 Νοβ. 29.296, Εφ. Πειρ. 118/1995 Ελλ. Δικ. 36.1573). Επί αγωγής αποζημίωσης του ασφαλιστή των εμπορευμάτων, σε περίπτωση επέλευσης του ασφαλιστικού κινδύνου και πληρωμής απ' αυτόν της ζημίας του ασφαλισμένου, με συνέπεια την υποκατάσταση του πρώτου στα δικαιώματα του δεύτερου λόγω της ζημίας, ο νόμιμος κομιστής της φορτωτικής ή ο υποκατασταθείς στα δικαιώματα του ασφαλισμένου ασφαλιστής δικαιούται να στραφεί κατά του θαλάσσιου μεταφορέα καθώς και κατά του παραγγελιοδόχου μεταφοράς και να ζητήσει αποζημίωση για την απώλεια ή βλάβη του φορτίου. Για το ορισμένο της αγωγής του ασφαλιστή απαιτείται μόνο να επικαλεστεί στο δικόγραφο της: α) την κατάρτιση των συμβάσεων παραγγελίας και θαλάσσιας μεταφοράς, β) την παράδοση και την απώλεια ή βλάβη του φορτίου με τη συνακόλουθη ζημία και αξία των εμπορευμάτων, υπολογιζόμενη με τους τρόπους, που προαναφέρθηκαν και γ) την καταβολή του ασφαλίματος στον ασφαλισμένο σε εκτέλεση της υφιστάμενης ασφαλιστικής σύμβασης. Ειδικότερα ο ειδικός προσδιορισμός της αξίας των απολεσθέντων και βλαβέντων πραγμάτων, δηλαδή η αναφορά μιας από τις προεκτεθείσες αξίες αυτών και όχι υποχρεωτικά της προηγούμενης είναι ουσιώδες και αναγκαίο στοιχείο της ιστορικής βάσης της σχετικής αγωγής αποζημίωσης, η έλλειψη του οποίου καθιστά το δικόγραφο της αγωγής αόριστο (Εφ. Πειρ. 447/2005 ΕΝΔ 2005.331, Εφ. Πειρ. 142/2003 ΕΕμπΔ 2003.680 Εφ. Πειρ. 160/2003 ΕΝΔ 2003.261). Εξάλλου, στην ως άνω αγωγή δεν είναι απαραίτητο για την πληρότητα της να εκτίθεται ο χρόνος κατάρτισης της σύμβασης παραγγελίας μεταφοράς ούτε μεταξύ ποίων φυσικών προσώπων έχει συναφθεί αυτή (Εφ. Πειρ. 447/2005 ΕΝΔ 2005. 331, Εφ. Πειρ. 216/2003 Πειρ. Νομ. 25.196, Εφ. Πειρ. 720/2000 ΕΝΔ 30.462). Στην προκείμενη περίπτωση η αγωγή, με το περιεχόμενο που προαναφέρθηκε, είναι πλήρως ορισμένη και περιλαμβάνει όλα εκείνα τα στοιχεία που απαιτούνται για την πληρότητα της, σε ότι αφορά ειδικότερα τον προσδιορισμό της αξίας των μεταφερόμενων εμπορευμάτων που υπέστησαν βλάβες κατά τη θαλάσσια μεταφορά, σύμφωνα με τις διατάξεις των Κανόνων Χάγης - Βίμπυ που προεκτέθηκαν και οι οποίες εφαρμόζονται στην κρινόμενη υπόθεση, καθόσον πρόκειται για βλάβη εμπορευμάτων κατά τη διάρκεια θαλάσσιας μεταφοράς μεταξύ λιμένων που ανήκουν σε διαφορετικά κράτη

(Ιταλία - Ελλάδα) και για την εκτέλεση της οποίας εκδόθηκαν φορτωτικές, χωρίς να είναι αναγκαία η επίκληση από την ενάγουσα της ανυπαρξίας χρηματιστηριακής και τρέχουσας τιμής των βλαβέντων εμπορευμάτων, πριν καταλήξει στον προσδιορισμό της συνήθους τιμής αυτών στον τόπο και στο χρόνο εκφόρτωσης (17 έως 19-11-1997). Επομένως το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, το οποίο με την εκκαλούμενη υπ' αριθμ. οριστική 3819/2005 απόφαση και τη συνεκκαλούμενη υπ' αριθμ. 4222/2000 απόφαση αυτού δέχθηκε ως ορισμένη και νόμιμη την ένδικη αγωγή ως προς τη βάση της περί ενδοσυμβατικής ευθύνης για την καταβολή της αιτούμενης αποζημίωσης στην ενάγουσα μετά την υποκατάστασή της στα δικαιώματα της αγοράστριας εταιρείας, με τον τρόπο που προαναφέρθηκε, δεν έσφαλε ως προς την ερμηνεία και την εφαρμογή του νόμου και πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος ο σχετικός λόγος της έφεσης της πρώτης εναγομένης, με τον οποίο υποστηρίζονται τα αντίθετα (Εφ. Πειρ. 447/2005 ΕΝΔ 2005/331).

Κατά τις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 5 εδάφ. β' των Κανόνων Χάγης - Βίμπυ (και των άρθρων 139, 140 ΚΙΝΔ), αποκαταστατέα είναι η αξία των βλαβέντων εμπορευμάτων στον τόπο και το χρόνο εκφόρτωσης και όχι το κατ' άρθρο 298 ΑΚ διαφυγόν κέρδος, ή άλλη περαιτέρω ζημία θετική ή αποθετική, που προκύπτει από βλάβη ή απώλεια του πράγματος ή από τη στέρηση του κέρδους ή της ωφέλειας από τη χρησιμοποίησή του, τούτο δε είτε η βλάβη ή απώλεια προέκυψε από ενδοσυμβατική ή εξωσυμβατική ευθύνη (Εφ. Πειρ. 672/2005 Πειρ. Νομ. 2005.513). Επομένως το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, το οποίο με την συνεκκαλούμενη 4222/2000 απόφαση του απέρριψε ως μη νόμιμο το αίτημα καταβολής ποσού 247.800 δραχμών για αμοιβή πραγματογνώμονα, τόσο κατά την αποδιδόμενη στους εναγομένους ενδοσυμβατική όσο και εξωσυμβατική ευθύνη, δεν έσφαλε ως προς την ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου και πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος ο σχετικός λόγος της έφεσης της ενάγουσας, με τον οποίο υποστηρίζονται τα αντίθετα. Από τη διάταξη του άρθρου 14 παρ. 1 του ν. 2496 (ΦΕΚ Α' 87/16-5-1997), με το άρθρο 33 του οποίου αντικαταστάθηκε το άρθρο 210 του ΕμπΝ, σύμφωνα με την οποία, εάν ο λήπτης της ασφάλισης έχει αξίωση προς αποκατάσταση της ζημίας κατά τρίτου, η αξίωση περιέρχεται στον ασφαλιστή στην έκταση του ασφαλισματος που κατέβαλε, προκύπτει ότι ο ασφαλιστής που κατέβαλε το ασφάλισμα υποκαθίσταται στη θέση που ακριβώς βρισκόταν ο ασφαλισμένος έναντι του τρίτου, εναντίον του οποίου αυτός δικαιούται να στραφεί συνεπεία της από την επέλευση του ασφαλιστικού κινδύνου ζημίας. Με άλλα λόγια η αγωγή, την οποία εγείρει ο ασφαλιστής κατά του τρίτου, είναι εκείνη την οποία θα ήγειρε ο ασφαλισμένος (ΑΠ

115/1998 Ελλ. Δικ. 39.815). Περαιτέρω, όπως προκύπτει από το άρθρο 7 του ίδιου ως άνω νόμου 2496/1997, η ασφαλιστική αποζημίωση καθίσταται ληξιπρόθεσμη και απαιτητή, όταν πραγματοποιηθεί ο ασφαλιστικός κίνδυνος και επέλθει η ζημία προς κάλυψη της οποίας είχε συννομολογηθεί η ασφαλιστική σύμβαση. (Εφ. Θε. 649/2005 ΕΕμπΔ 2005.750 = Επισκ. Εμπ.Δικ. 2006.180). Επομένως επί θαλάσσιας μεταφοράς η απαίτηση του υποκατασταθέντος ασφαλιστή καθίσταται τοκοφόρα από την ημέρα που καταβλήθηκε στον ασφαλιζόμενο το ασφάλισμα (Εφ. Πειρ. 464/2003 Επισκ.Εμπ.Δικ. 2003.845) ή από τη δικαστική ή εξώδικη όχληση του θαλάσσιου μεταφορέα από τον ασφαλιστή προς καταβολή της ασφαλιστικής αποζημίωσης και όχι από την ημέρα εκφόρτωσης ή από την όχληση του θαλάσσιου μεταφορέα από τον παραλήπτη - αγοραστή προς καταβολή της αξίας της ζημίας του. Στην προκείμενη περίπτωση το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, το οποίο με την συνεκκαλούμενη υπ' αριθμ. 4222/2000 απόφαση του, αφενός μεν δέχθηκε ως νόμιμο το παρεπόμενο αίτημα της αγωγής περί τοκοδοσίας του επιδικασθησόμενου στην ενάγουσα ποσού αποζημίωσης λόγω ενδοσυμβατικής ευθύνης από την ημέρα καταβολής απ' αυτήν στην αγοράστρια - παραλήπτρια εταιρεία του ασφαλίσματος, αφετέρου δε απέρριψε ως μη νόμιμα τα παρεπόμενα αιτήματα τοκοδοσίας του επιδικασθησόμενου ποσού: α) από την ημέρα έναρξης της εκφόρτωσης του θαλάσσιου φορτίου, β) από την ημέρα όχλησης της πρώτης εναγομένης -θαλάσσιου μεταφορέα, άλλως παρεγγελιοδόχου μεταφοράς από την αγοράστρια παραλήπτρια του ως άνω φορτίου, δεν έσφαλε ως προς την ερμηνεία και την εφαρμογή του νόμου και πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος ο σχετικός λόγος της έφεσης της ενάγουσας, με τον οποίο υποστηρίζονται τα αντίθετα.-

[...] Αποδεικνύονται τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Η ημεδαπή εταιρεία με την επωνυμία «BPB ABEE» με έδρα ...Αττικής αγόρασε από την ιταλική εταιρεία με την επωνυμία «BPB I. SPA» με έδρα στο Μιλάνο Ιταλίας γυψοσανίδες και βίδες συνολικού μικτού βάρους 931.701 χιλιόγραμμων και συνολικής αξίας 164.718.806 λιρετών Ιταλίας, εκδόθηκαν δε σχετικά τα υπ' αρ... τιμολόγια από την πωλήτρια εταιρεία με τη ρήτρα «ex Works» (με κίνδυνο, ασφάλιση και μεταφορά του αγοραστή από την παραλαβή προς μεταφορά του εμπορεύματος). Για τη μεταφορά των παραπάνω εμπορευμάτων δια θαλάσσης από το λιμάνι της Ραβέννας Ιταλίας στο λιμάνι της Ελευσίνας, η αγοράστρια εταιρεία κατάρτισε ατύπως, τον Οκτώβριο του 1997 στην Αθήνα, σύμβαση παραγγελίας μεταφοράς με την πρώτη εναγομένη εταιρεία με την επωνυμία «Α. Ν.Π. ΕΠΕ», η οποία ασκεί εμπορική δραστηριότητα ως παραγγελιοδόχος μεταφοράς, όπως προκύπτει από τη συστατική της πράξη, όπου αναφέρεται ως σκοπός

της μεταξύ άλλων η εκναύλωση, ναύλωση και πρακτόρευση πλοίων (βλ. ΦΕΚ 2522/3-8-1989 τεύχος ΑΕ και ΕΠΕ). Με τη σύμβαση αυτή η εν λόγω παραγγελιοδόχος μεταφοράς ανέλαβε την υποχρέωση να επιμεληθεί όλης της μεταφοράς έναντι αμοιβής. Συγκεκριμένα για το τμήμα της θαλάσσιας μεταφοράς ανέλαβε την υποχρέωση να επιμεληθεί αντί αμοιβής την εξεύρεση θαλάσσιου μεταφορέα για την εκτέλεση της μεταφοράς αυτής. Σε εκτέλεση της σύμβασης αυτής η πρώτη εναγομένη απευθύνθηκε στη δεύτερη εναγομένη αλλοδαπή εταιρεία με την επωνυμία «S.S. S.A.», που έχει έδρα στην Ονδούρα και εγκατάσταση στον Πειραιά και ως αντικείμενο της τη θαλάσσια μεταφορά εμπορευμάτων με το φορτηγό πλοίο «D. II», πλοιοκτησίας της, αφότου αγόρασε αυτό από την τέταρτη εναγομένη ημεδαπή εταιρεία με την επωνυμία «T.S. Co», που εδρεύει στον Πειραιά, όπως προκύπτει από το υπ` αρ.... πιστοποιητικό του Κεντρικού Λιμεναρχείου Πειραιά / Τμήμα Νηολογίων περί διαγραφής του εν λόγω πλοίου από Νηολόγια λόγω πώλησης. Με την εταιρεία «S.S. SA», που την εκπροσωπούσε ο τρίτος εναγόμενος Δ.Γ., όπως προκύπτει από το με χρονολογία 1-12-1997 Telefax αυτής προς την εταιρεία «M.M. ΕΠΕ», η πρώτη εναγομένη, ενεργώντας στο όνομα της και για λογαριασμό της αγοράστριας εταιρείας, συνήψε την 30-ΙΟΙ 997 στον Πειραιά σύμβαση θαλάσσιας μεταφοράς των πιο πάνω εμπορευμάτων, έναντι ναύλου, προκειμένου αυτά να μεταφερθούν από το λιμάνι της Ραβέννας στο λιμάνι της Ελευσίνας, όπου θα τα παραλάμβανε η αγοράστρια, μέσω της πρώτης εναγομένης, η οποία ενεργούσε ως παραγγελιοδόχος μεταφοράς. Η κρίση αυτή του δικαστηρίου για την εν λόγω ιδιότητα της πρώτης εναγομένης βασίζεται κυρίως: α) στην ένορκη κατάθεση του μάρτυρα της πρώτης εναγομένης Γ.Β., στην οποία μεταξύ άλλων αναφέρεται ότι «Το πλοίο που έκανε τη μεταφορά το βρήκε η «Α.Ν.Π. ΕΠΕ», στην οποία απευθύνθηκε ο παραλήπτης», ενισχύεται δε η εν λόγω κατάθεση από το με χρονολογία 31-10-1997 τηλεμοιοτυπικό μήνυμα (Fax) της αγοράστριας εταιρείας προς την πρώτη εναγομένη, με το οποίο ζητεί να κρατείται ενήμερη για την φόρτωση, β) στην ένορκη κατάθεση της μάρτυρα των δεύτερης, τρίτου και τέταρτης των εναγομένων Ι.Χ., στην οποία μεταξύ άλλων αναφέρεται ότι αυτή ήταν η πράκτορας του πλοίου και η πρώτη εναγομένη «ανέλαβε τη διαδικασία της εκφόρτωσης του φορτίου από το τελωνείο και της προώθησης του στον παραλήπτη» ενισχύεται δε η εν λόγω κατάθεση από την υπ` αρ. ... δήλωση της ανωτέρω μάρτυρα προς το τελωνείο ότι ενεργεί την πρακτόρευση του πλοίου «D. II» με σημαία San Lorenzo/L πλοιοκτησίας «S.S. S.A.», έστω και αν η δήλωση αυτή αφορά σε άλλη μεταφορά, πλην όμως απέχει ελάχιστο χρόνο από την επίδικη μεταφορά, γ) στα με χρονολογία 17-11-1997 τηλεμοιοτυπικά

μηνύματα της αγοράστριας εταιρείας προς την πρώτη εναγομένη, στα οποία γίνεται μνεία «συμφωνίας» μεταξύ τους, δηλαδή της συναφθείσας από την πρώτη εναγομένη ως παραγγελιοδόχο μεταφοράς στο όνομα της και για λογαριασμό της αγοράστριας - παραλήπτριας εταιρείας σύμβασης μεταφοράς των εμπορευμάτων, δ) στο από 19-11-1997 τηλεομοιοτυπικό μήνυμα (Fax) της αγοράστριας εταιρείας προς την πρώτη εναγομένη, στο οποίο γίνεται μνεία της προκαταβολής στη δεύτερη του συμφωνημένου ναύλου ποσού 22.000 δολαρίων ΗΠΑ, ε) στο από 30-10-1997 έγγραφο της εταιρείας Ν. προς την εταιρεία «S.S. SA» (δεύτερη εναγομένη) με την επισημείωση «Υπ' όψιν κ. Γ.» (τρίτου εναγομένου), στο οποίο αναφέρεται ότι η πρώτη εναγομένη ενεργεί «για λογαριασμό του φορτίου μόνον» και όχι ως πράκτορας του πλοίου, όπως διατείνεται η πρώτη εναγομένη επαναφέροντας με την έφεση τον σχετικό αρνητικό της ιστορικής βάσης της αγωγής ισχυρισμό της, στ) στο ότι στις εκδοθείσες από τον πλοίαρχο του πλοίου «D. II» πλοιοκτησίας της δεύτερης εναγομένης - θαλάσσιου μεταφορέα φορτωτικές, που φέρουν την επωνυμία της πωλήτριας και της αγοράστριας, δεν αναγράφεται η ρήτρα «FOB» (Free On Board: ελεύθερο επί του πλοίου, επί της οποίας ο πωλητής υποχρεούται να παράσχει το πράγμα επί του πλοίου και φέρει τις δαπάνες και τους κινδύνους μέχρι και τη φόρτωση ούτε η ρήτρα «FAS» (Free alongside ship: ελεύθερο προ του πλοίου, στην οποία ο πωλητής φέρει τους κινδύνους και τις δαπάνες μεταφοράς ανάλογα μέχρι την προκυμασία, τις φορτηγίδες κλπ), αλλά αναγράφεται η ρήτρα «FOB RAVENNA PORT» (: ελεύθερο στο λιμάνι, επί της οποίας ο πωλητής υποχρεούται να παράσχει το πράγμα στο λιμάνι και μέχρι τότε ευθύνεται για τις δαπάνες και τους κινδύνους, βλ. Α. Γαζή στην ΕρμΑΚ, Εισαγωγικοί παρατηρήσεις στα άρθρα 513 - 573 αριθμ. 80 - 81). Η παραπάνω κρίση δεν αναιρείται: [...] Επομένως το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, που κατέληξε στην ίδια κρίση, δεν έσφαλε ως προς την εκτίμηση των αποδείξεων και την ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου, όσα δε αντίθετα υποστηρίζει η πρώτη εναγομένη με τους σχετικούς λόγους της έφεσης της είναι αβάσιμα και απορριπτέα. Αντίθετα το πρωτοβάθμιο δικαστήριο έσφαλε περί την εκτίμηση των αποδείξεων δεχόμενο αφενός μεν ότι η δεύτερη, ο τρίτος και η τέταρτη των εναγομένων είχαν ως θαλάσσιοι μεταφορείς τη συνεκμετάλλευση του φορτηγού πλοίου «D. II» και ότι αυτό κατά την εκτέλεση της επίδικης θαλάσσιας μεταφοράς ανήκε τυπικά στην κυριότητα της τέταρτης εναγομένης, αφού αποδείχθηκε ότι πλοιοκτήτρια αυτού κατά τον παραπάνω χρόνο ήταν μόνο η δεύτερη των εναγομένων, αφετέρου δε ότι τρίτος εναγόμενος ήταν εφοπλιστής, αφού αποδείχθηκε ότι κατά τον ίδιο χρόνο ήταν νόμιμος εκπρόσωπος της δεύτερης των εναγομένων αλλοδαπής εταιρείας και κυρίας του πιο

πάνω πλοίου. Περαιτέρω αποδείχθηκε ότι την 6-11-1997 τα μεταφερόμενα εμπορεύματα παραδόθηκαν προς φόρτωση από την πωλήτρια εταιρεία στη δεύτερη εναγομένη (θαλάσσιο μεταφορέα) στο λιμάνι της Ραβέννας Ιταλίας και συγκεκριμένα στο πλοίο της «D. II». Από τα εμπορεύματα αυτά οι μεν γυψοσανίδες ήταν συσκευασμένες σε 545 ειδικές για την ασφάλή τους μεταφορά παλέτες, οι δε βίδες ήταν συσκευασμένες σε μία ειδική παλέτα, δηλαδή τα εμπορεύματα ήταν ειδικά συσκευασμένα σε ξύλινες παλέτες με καλυμμένες τις πλαϊνές επιμήκειες πλευρές των γυψοσανίδων από φύλλο γυψοσανίδας και τις στενές από χαρτί και περικάλυψη κάθε παλέτας από ειδικό νάυλον κάλυμμα, στερεωμένο περιμετρικά με τρεις κολλητικές ταινίες και την επάνω πλευρά καλυμμένη με φύλλο γυψοσανίδας, ενώ η όλη συσκευασία, κατά παλέτα, ήταν δεμένη με ειδικά μεταλλικά τσέρκια και με προστατευμένες τις γωνίες με ειδικές μεταλλικές λάμες για την αποφυγή θραύσεων, σχισιμάτων και διαβροχής. Η δεύτερη εναγομένη παρέλαβε τα εμπορεύματα με το προστηθέν πλήρωμα και τον πλοίαρχο του πλοίου της και τα φόρτωσε ο αυτός, ο δε τελευταίος εξέδωσε τις από 6-11-1997 δύο φορτωτικές (Bill of Lading) με τη ρήτρα «Clean of Board» (: καθαρές φορτωτικές), στις οποίες αναγράφονταν ως αποστολέας η πωλήτρια ιταλική εταιρεία και ως παραλήπτης η αγοράστρια ελληνική εταιρεία, χωρίς καμιά παρατήρηση σχετικά με την κατάσταση του φορτίου και της συσκευασίας του, αλλά αντιθέτως με την έγγραφη βεβαίωση της καλής κατάστασης του, όπως προκύπτει από τις φορτωτικές. Από τις ως άνω φορτωτικές προκύπτει ότι φορτώτρια ήταν η ως άνω πωλήτρια ιταλική εταιρεία και παραλήπτρια η αγοράστρια ελληνική εταιρεία, η οποία ήταν και η νόμιμη κομίστρια των φορτωτικών. Το ανωτέρω πλοίο κατέπλευσε στο λιμάνι προορισμού του (Ελευσίνα) την 14-11-1997 και η εκφόρτωση του φορτίου άρχισε την 17-11-1997, ολοκληρώθηκε δε την 19-11-1997 με την παραλαβή του από την αγοράστρια εταιρεία. Την 18-11-1997, οπότε είχε εκφορτωθεί το μισό φορτίο διαπιστώθηκε από την αγοράστρια ότι αυτό είχε υποστεί βλάβες. Έτσι διενεργήθηκε με την επιμέλεια της πραγματογνωμοσύνη από τον πραγματογνώμονα Γ.Χ., ο οποίος στην υπ' αρ.... έκθεση του αναφέρει ότι διαπίστωσε θραύσεις σε ποσοστό 10ο/ο καθώς και διαβροχές και αποσαθρώσεις σε ποσοστό 15ο/ο από κάθε είδος και παλέτα των γυψοσανίδων. Οι βλάβες αυτές προκλήθηκαν εξαιτίας της κακής τοποθέτησης, στοιβασίας και πρόσδεσης του φορτίου στο κύτος του πλοίου, που έγιναν με την επιμέλεια του πληρώματος και του πλοίαρχου του πλοίου, που ήταν προστημένοι στην υπηρεσία της δεύτερης εναγομένης πλοιοκτήτριας του πλοίου. Ειδικότερα οι ανωτέρω προστηθέντες αυτής από αμέλεια τους περί την εκτέλεση των ειδικών υποχρεώσεων της

υπηρεσίας τους (άρθρα 105 ΚΑΝΑ και 40,59 ΚΙΝΑ, βλ. Α.Κιάντου - Παμπούκη: *Ναυτικό Δίκαιο* έκδ. 1992, παρ. 48 11 σελ. 173 και παρ. 54 V σελ. 195 - 196) δεν φρόντισαν για την ασφαλή τοποθέτηση, στοιβασία και πρόσδεση του φορτίου στο κύτος του πλοίου, με συνέπεια κατά τη διάρκεια της θαλάσσιας μεταφοράς να μετατοπισθούν οι παλέτες και να επιπέσουν η μία πάνω στην άλλη. Έτσι αλλοιώθηκε και διερράγη η αρχική συσκευασία τους, μετακινήθηκαν τα τσέρκια και οι μεταλλικές λάμες και σχίστηκαν τα περιβλήματα. Επίσης, εξαιτίας της εξαρχής κακής στεγανότητας του κύτους του πλοίου εισήλθαν κατά τη διάρκεια της μεταφοράς αλλά και κατά την εκφόρτωση όμβρια ύδατα σ' αυτό (κύτος του πλοίου) και διεβράχη το φορτίο, του οποίου είχαν σχιστεί τα περιβλήματα κατά τον τρόπο που εκτέθηκε. Η ζημία της ενάγουσας παραλήπτριας εταιρείας είναι ολοκληρωτική, δεδομένου ότι τα βλαβέντα μέρη των γυψοσανίδων αποτελούν τα σημεία υποδοχής των στηριγμάτων έδρασής τους στις κατασκευές και είναι αδύνατη η χρησιμοποίησή τους, ενώ η αφαίρεση των βλαβέντων τμημάτων και πώληση των υπολοίπων είναι ασύμφορη οικονομικά λόγω του υπερβολικού κόστους αμοιβής εργασίας και αγοράς των υλικών που απαιτείται για τη διαλογή, κοπή, επανασυσκευασία και φύλαξη. Εξάλλου, οι παρατηρήσεις, που υπάρχουν στα προσκομιζόμενα με επίκληση από την πρώτη εναγομένη από 17-11-1997, 18-11-1997 και 19-11-1997 δελτία εκφόρτωσης του Επαγγελματικού Σωματίου Υπαλλήλων Παραλαβής και Παράδοσης Εμπορευμάτων Λιμένα και Προλιμένων Πειραιά περί «σπασμένων παλετών στις πλευρές κατ'εξωτερική ένδειξη», δεν αποδεικνύουν την επικαλούμενη από την πρώτη εναγομένη μερική βλάβη του φορτίου, αν ληφθεί υπόψη ότι ο έλεγχος αυτός δεν έγινε στο εσωτερικό των παλετών. Έτσι η ανωτέρω βλάβη των γυψοσανίδων ισούται με την ολοκληρωτική καταστροφή τους και κατά συνέπεια με απώλεια του 10% και 15% του συνολικού φορτίου όλων των 545 παλετών γυψοσανίδων και δη των 232.498 χιλιόγραμμων. Η βλάβη αυτή αποτιμάται κατά τον κρίσιμο χρόνο εκφόρτωσης συνολικά στο ποσό των 58.450.156 λιρετών Ιταλίας, το οποίο, κατά την τότε ισοτιμία της του ελληνικού νομίσματος (δραχμής) προς το ιταλικό νόμισμα (λιρέτα) σύμφωνα με τα δελτία ισοτιμιών συναλλάγματος της Τραπέζης της Ελλάδος, αντιστοιχεί στο ποσό των 9.410.475 δραχμών και αποτελεί τη διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης των πραγμάτων (χωρίς τις βλάβες) του αυτού είδους και γένους και της αυτής ποιότητας στον τόπο και το χρόνο της εκφόρτωσης και της τιμής πώλησης των ως άνω κατεστραμμένων πραγμάτων, δηλαδή μηδενικής, λόγω της ολοκληρωτικής καταστροφής. Η προαναφερόμενες βλάβες του μεταφερόμενου φορτίου δεν υπήρχαν κατά τη φόρτωση του στο πλοίο «D. II» στο λιμάνι της Ραβέννας

Ιταλίας. Σε αντίθετη περίπτωση δεν θα είχαν εκδοθεί «καθαρές φορτωτικές» αλλά θα σημειωνόταν στις φορτωτικές η επιφύλαξη του προστημένου της δεύτερης εναγομένης πλοιοκτήτριας του πλοίου πλοιάρχου αυτού ως προς την κατάσταση του εμπορεύματος. Έτσι, το γεγονός ότι εκδόθηκαν φορτωτικές με τη ρήτρα «Clean On Board» (:καθαρό επί του πλοίου), δηλαδή χωρίς παρατηρήσεις του εκπροσώπου της πλοιοκτήτριας εταιρείας, αποδεικνύει ότι η συσκευασία του φορτίου ήταν η κατάλληλη. Η κρίση αυτή του δικαστηρίου ενισχύεται από το περιεχόμενο τόσο της υπ' αρ. ... έκθεσης ιδιωτικής πραγματογνωμοσύνης του εμπειρογνώμονα Γ.Χ., που συντάχθηκε κατόπιν αυτοψιών στο φορτηγό πλοίο και στις αποθήκες της παραλήπτριας εταιρείας την 18-11-1997, 21-11-1997 και 24-11-1997, εκτιμάται δε ελεύθερα (άρθρο 390 ΚΠολΔ), όσο και της ένορκης κατάθεσης του εν λόγω πραγματογνώμονα ως μάρτυρα της ενάγουσας, στην οποία (κατάθεση) επιβεβαιώνει τα πορίσματα της έκθεσης του. Συγκεκριμένα ο πιο πάνω πραγματογνώμονας και μάρτυρας απόδειξης στην μεν πιο πάνω έκθεση πραγματογνωμοσύνης αναφέρει ότι θεωρεί ως πιθανή αιτία της ζημίας «α. μετατόπιση του φορτίου εντός του πλοίου, πιθανώς λόγω κακής στοίβαξης, β) διαβροχή γυψοσανίδων από όμβρια, που εισχώρησαν εντός των παλετών προφανώς λόγω μετατόπισης του φορτίου, μέρη της συσκευασίας», στη δε κατάθεση του ότι «Μέσα στο κύτος το φορτίο είχε μετακινηθεί, παλέτες είχαν πέσει πάνω σε άλλες παλέτες, με αποτέλεσμα να έχει αλλοιωθεί η συσκευασία των παλετών, να έχει σχιστεί το πλαστικό περίβλημα και να έχουν μετακινηθεί τα τσέρκια των παλετών που στερέωναν την όλη συσκευασία. Στα ζημιωθέντα σημεία της συσκευασίας των παλετών διαπιστώθηκαν περιορισμένες θραύσεις και διαβροχές που δεν μπορούσαν να ελεγχθούν περισσότερο μέσα στο κύτος του πλοίου και λόγω της υπόλοιπης συσκευασίας τους... Η αιτία των ζημιών ήταν η κακή τοποθέτηση και συσκευασία του φορτίου στο κύτος του πλοίου, γεγονός που επέφερε και τη μετατόπιση του». [...] Επομένως η παραπάνω ένταση της πρώτης εναγομένης είναι ουσιαστικά αβάσιμη.»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ζ

ΥΠ' ΑΡΙΘΜΟΝ 447/2005 ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ

«Από τις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1, 3 παρ. 1, 4 παρ. 1, 5 παρ. 1, 17 παρ. 1 και 53 της από 27/9/1968 Σύμβασης των Βρυξελλών "για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις", που κυρώθηκε με το ν 1814/1988, όπως οι διατάξεις των άρθρων 5 παρ. 1 και 17 παρ 1 αντικ. με τα άρθρα 4 και 7 της Σύμβασης DONOSTIA SAN SEBASTIAN του έτους 1989 για την προσχώρηση της Ισπανίας και της Πορτογαλίας στην παραπάνω σύμβαση, που κυρώθηκε με το ν 2004/1992 και ισχύει από 1/7/1992, σε συνδυασμό με το ν. 2460/1997, με τον οποίο κυρώθηκε η Σύμβαση "για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις", που υπογράφηκε στο Λουγκάνο στις 16/9/1988, προκύπτει ότι καθιερώνεται ως θεμελιώδης βάση διεθνούς δικαιοδοσίας η κατοικία του εναγομένου και επί νομικών προσώπων η έδρα αυτών, για τον καθορισμό της οποίας εφαρμόζονται οι κανόνες ιδιωτικού δικαίου του δικάζοντος δικαστή. Καθιερώνονται επίσης και ειδικές (συντρέχουσες) βάσεις διεθνούς δικαιοδοσίας που αναφέρονται περιοριστικώς στη Σύμβαση. Έτσι πρόσωπο που έχει την κατοικία του στο έδαφος συμβαλλομένου κράτους μπορεί να εναχθεί, αν υπάρχουν πολλοί εναγόμενοι, ενώπιον του δικαστηρίου της κατοικίας ενός από αυτούς. (άρθρο 6 παρ 1 Σύμβασης του Λουγκάνο). Επίσης, όταν σύμφωνα με τη παρούσα Σύμβαση δικαστήριο συμβαλλόμενου κράτους έχει διεθνή δικαιοδοσία για να κρίνει αγωγές αστικής ευθύνης που απορρέουν από χρησιμοποίηση ή εκμετάλλευση πλοίου, το δικαστήριο αυτό ή κάθε άλλο που το υποκαθιστά, σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο του κράτους αυτού, εκδικάζει και τα αιτήματα σχετικά με τον περιορισμό αυτής της ευθύνης (άρθρ. 6α Σύμβασης του Λουγκάνο). Μπορεί ακόμη να συμφωνηθεί μεταξύ των συμβαλλομένων, από τους οποίους ο ένας τουλάχιστον έχει την κατοικία του στο έδαφος συμβαλλομένου κράτους ότι δικαστήριο ή δικαστήρια συμβαλλομένου ή και τρίτου κράτους έχουν αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία για την εκδίκαση διαφορών που έχουν προκύψει ή που θα προκύψουν από ορισμένη έννομη σχέση. Η συμφωνία αυτή μπορεί να καταχωριστεί και στη φορτωτική που εκδίδεται από το θαλάσσιο μεταφορέα για τη μεταφορά πραγμάτων. Η εν λόγω ρήτρα της φορτωτικής δεσμεύει τα συμβαλλόμενα μέρη, αν φέρει τις υπογραφές τους ή την υπογραφή ενός από αυτά, εφόσον όμως προηγήθηκε προφορική συμφωνία που επιβεβαιώνεται με αυτό τον τρόπο. Εξάλλου από το συνδυασμό των άρθρων 3 παρ 1, 25 παρ 2, 37 παρ 1 ΚΠολΔ προκύπτει ότι τα Ελληνικά δικαστήρια έχουν δικαιοδοσία επί ημεδαπών και

αλλοδαπών, εφόσον υπάρχει αρμοδιότητα λόγω γενικής ή ειδικής δωσιδικίας. Έτσι υπάρχει δικαιοδοσία των παραπάνω δικαστηρίων να δικάσουν διαφορές νομικών προσώπων, των οποίων η πραγματική έδρα βρίσκεται στην περιφέρεια ελληνικού δικαστηρίου. Επί παθητικής ομοδικίας αρμόδιο είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου έχει την έδρα του ή την κατοικία του οποιοσδήποτε από τους ομοδίκους (ΕφΠειρ 1012/02 ΕΝΔ 31.51, ΕφΠειρ 244/96, ΕφΠειρ 294/97, ΕφΠειρ 700/96 Νομολ Ναυτ Τμ ΕφΠειρ 1996-1997, σελ 84, 98, 561, αντίστοιχα, Βαθρακοκοίλης ΕρμΚΠολΔ, συμπληρ. Τόμος, άρθρ. 25, 37 όπου και παραπομπές σε νομολογία, Κεραμέας-Κονδύλης-Νίκας ΕρμΚΠολΔ, άρθρ. 3 αριθ 21, 37 αριθ 1, 6). Αντίθετα δεν εφαρμόζεται η δωσιδικία των ομοδίκων, όταν εν γνώσει του ενάγοντος συνενάγεται πρόσωπο, προκειμένου να καταστρατηγηθεί η ως άνω διάταξη του άρθρ 37 παρ 1 ΚΠολΔ, γεγονός που πρέπει ν` αποδεικνύεται από τον ενιστάμενο. (Κεραμέας ΕρμΚΠολΔ, ό.π. άρθρ. 37 αριθ 3).

Στην προκείμενη περίπτωση, ενόψει του περιεχομένου της ένδικης αγωγής, όπως αυτό εκτέθηκε στην προηγούμενη σκέψη της παρούσας, εκτός από τη διεθνή δικαιοδοσία που καθιερύεται για τα δικαστήρια του Πειραιά, υφίσταται και κατά τόπον αρμοδιότητα αυτών για την εκδίκαση της κρινόμενης διαφοράς, εφόσον η πρώτη εναγομένη, ομόδικος της δεύτερης εναγομένης, έχει την πραγματική της έδρα στον Πειραιά, ενώ για το ίδιο θέμα υπάρχει σχετικός όρος στη φορτωτική που εξέδωσε η πρώτη εναγομένη και υπογράφεται από την ίδια, κατόπιν συμφωνίας της με τις αντισυμβαλλόμενες εταιρίες (φορτώτρια και αγοράστρια), δυνάμει του οποίου (όρου) τα δικαστήρια του Πειραιά έχουν διεθνή δικαιοδοσία και τοπική αρμοδιότητα για την επίλυση των μεταξύ τους διαφορών. Έτσι, σύμφωνα και με όσα εκτέθηκαν στη μείζονα σκέψη, αρμόδια και παραδεκτά ενάγεται με την ένδικη αγωγή στα εν λόγω δικαστήρια η δεύτερη εναγομένη εταιρεία, η οποία έχει μεν την έδρα της στη Θεσσαλονίκη, αλλά συνδέεται με παθητική ομοδικία με την πρώτη εναγομένη, η οποία έχει την έδρα της στον Πειραιά. Επίσης δεν αποδείχθηκε ότι η ενάγουσα εν γνώσει της ενήγαγε την τελευταία ενώπιον των δικαστηρίων του Πειραιά για να δημιουργήσει τεχνητή δωσιδικία σε βάρος της δεύτερης εναγομένης, ενώ τέλος τα ίδια δικαστήρια έχουν διεθνή δικαιοδοσία και αρμοδιότητα να εκδικάσουν κάθε αίτημα των εναγομένων για περιορισμό της ευθύνης τους (θέμα για το οποίο θα γίνει λόγος παρακάτω), που προέρχεται από τη χρησιμοποίηση ή εκμετάλλευση πλοίου, όπως στην προκείμενη περίπτωση, που αφορά αποζημίωση από απώλεια εμπορευμάτων κατά τη θαλάσσια μεταφορά τους με το αγωγικό πλοίο. Επομένως το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο που δέχτηκε τα ίδια δεν έσφαλε

ως προς την ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου και όσα αντίθετα ισχυρίζεται η δεύτερη εναγομένη με τις έγγραφες προτάσεις που κατέθεσε για την παρούσα δίκη είναι αβάσιμα και απορριπτέα.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 111 παρ. 2, 118 παρ. 4 και 216 παρ. 1 ΚπολΔ προκύπτει ότι το δικόγραφο της αγωγής πρέπει να περιέχει, εκτός των άλλων, και ακριβή περιγραφή του αντικειμένου της διαφοράς, που συντελείται με την ευκρινή έκθεση όλων των πραγματικών περιστατικών, που είναι αναγκαία, κατά νόμο, για τη στήριξη του αξιούμενου δικαιώματος. Η αναγραφή των πραγματικών αυτών περιστατικών είναι απαραίτητη, για να μπορέσει τόσο ο εναγόμενος να αμυνθεί, όσο και το Δικαστήριο να κρίνει τη νομική βασιμότητα της αγωγής. Η έλλειψη των ως άνω στοιχείων καθιστά το δικόγραφο της αγωγής αόριστο και ανεπίδεκτο δικαστικής εκτιμήσεως και επιφέρει το απαράδεκτο αυτής, στην απαγγελία του οποίου προβαίνει το δικαστήριο και αυτεπαγγέλτως, γιατί ανάγεται στην προδικασία, η οποία αφορά στη δημόσια τάξη. Η αοριστία του δικογράφου της αγωγής, η οποία πρέπει να είναι αυτάρκης, δεν μπορεί αν συμπληρωθεί ούτε με τις προτάσεις ούτε με παραπομπή σε άλλα έγγραφα, αλλά ούτε και από την εκτίμηση των αποδείξεων (ΑΠ 762/00 Δνη 42.142- 143, ΑΠ 365/00 Δνη 41.1301, ΑΠ 1871/09 Δνη 41.1302).

Εξάλλου με το ν. 2107/1992 κυρώθηκε η Διεθνής Σύμβαση των Βρυξελλών της 24.8.1924 "για την ενοποίηση ορισμένων κανόνων σχετικά με τις φορτωτικές", όπως τροποποιήθηκε με τα πρωτόκολλα της 23.2.1968 και της 21.12.1979 ("Κανόνες Χάγης-Βίσμπυ"), και συνεπώς, οι κανόνες της ως άνω Διεθνούς Σύμβασης, αποτελούν σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, αναπόσπαστο τμήμα του Ελληνικού δικαίου και υπερισχύουν από κάθε άλλη αντίθετη διάταξη νόμου. Οι κανόνες αυτοί εφαρμόζονται στην Ελλάδα από τις 23.6.1993 : α) για όλες τις θαλάσσιες μεταφορές που εκτελούνται με φορτωτική και τα λιμάνια φόρτωσης και εκφόρτωσης ανήκουν σε διαφορετικά κράτη και β) στις θαλάσσιες μεταφορές μεταξύ ελληνικών λιμανιών, είτε εκδόθηκε φορτωτική είτε όχι (άρθρ. 2 παρ. 1 και αρθρ. 3 παρ. 1 του ν. 2107/92, βλ. Ι. Κορότζη "Η ευθύνη του θαλάσσιου μεταφορέα, σύμφωνα με τους κανόνες Χάγης-Βίσμπυ", έκδ. 1994, σελ 13, Αλ. Κιάντου-Παμπούκης ΕΝΔ 2, σελ. 287-290). Ειδικότερα, από το συνδυασμό των διατάξεων του άρθρ. 4 παρ. 1, 5 εδαφ. β` της ως άνω Διεθνούς Σύμβασης όπως η παρ. 5 αντικαταστάθηκε με το αρθρ. 2 του από 23.2.1968 Πρωτοκόλλου των Βρυξελλών, σαφώς συνάγεται ότι ο θαλάσσιος μεταφορέας ευθύνεται για τη βλάβη ή απώλεια των πραγμάτων που μεταφέρει. Σύμφωνα δε με την παραπάνω αναφερόμενη διάταξη του άρθρ.4 παρ. 5 εδάφ. β`, όπως

αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του πρωτοκόλλου του έτους 1968 της ίδιας Διεθνούς Σύμβασης, σε περίπτωση απώλειας ή βλάβης των εμπορευμάτων σε θαλάσσια μεταφορά, το συνολικό ποσό της αποζημίωσης θα υπολογίζεται σε σχέση με την αξία αυτών των εμπορευμάτων, στον τόπο και το χρόνο που εκφορτώνονται από το πλοίο ή που θα έπρεπε να είχαν εκφορτωθεί, σύμφωνα με τη σύμβαση μεταφοράς. Η αξία των εμπορευμάτων θα υπολογίζεται, σύμφωνα με τη χρηματιστηριακή τιμή για το εμπόρευμα ή αν δεν υπάρχει τέτοια τιμή, σύμφωνα με την τρέχουσα τιμή στην αγορά ή αν δεν υπάρχει καμία από τις δύο θα υπολογίζεται με βάση τη συνήθη αξία των εμπορευμάτων του ίδιου είδους και ποιότητας. Από τη διάταξη αυτή συνάγεται ότι σε περίπτωση θαλάσσιας μεταφοράς, ο κατά τα ανωτέρω ειδικός προσδιορισμός της αξίας των απωλεσθέντων και βλαβέντων πραγμάτων, δηλαδή η αναφορά μιας από τις ως άνω αξίες αυτών και όχι υποχρεωτικά της προηγούμενης (προβλ. ΑΠ 1529/91 ΕΕμπΔ 1994.227, Εφ. Πειρ. 557/97 Νομολ. Ναυτ. Τμήμ. Εφ. Πειρ. 1996-1997, σελ. 234, Εφ. Πειρ. 707/97 Νομολ. Ναυτ. Τμήμ. Εφ. Πειρ. 1996-1997 σελ. 243) είναι ουσιώδεις και αναγκαίο στοιχείο της ιστορικής βάσης της σχετικής αγωγής αποζημίωσης, η έλλειψη του οποίου καθιστά το δικόγραφο της αγωγής αόριστο (Εφ. Πειρ. 142/03 ΕΕμπΔ 2003.680).

Τα όσα εκτέθηκαν παραπάνω ισχύουν και όταν η αγωγή ασκείται από τον ασφαλιστή των εμπορευμάτων, σε περίπτωση επέλευσης του ασφαλιστικού κινδύνου και πληρωμής από αυτόν της ζημίας του ασφαλισμένου, αφού υποκαθίσταται" κατ' άρθρ. 210 ΕμπΝ. στα δικαιώματα του ασφαλισμένου που ανήκουν σ' αυτόν, λόγω της ζημίας (Εφ. Πειρ. 142/03 ο.π.). Επομένως ο νόμιμος κομιστής της φορτωτικής (παραλήπτης) ή ο υποκατασταθείς στα δικαιώματα του ασφαλιστή δικαιούται να στραφεί κατά του θαλάσσιου μεταφορέα καθώς και κατά του παραγγελιοδόχου μεταφοράς, και να ζητήσει αποζημίωση για την απώλεια ή βλάβη του φορτίου, επικαλούμενος μόνον α) την κατάρτιση των συμβάσεων παραγγελίας και θαλάσσιας μεταφοράς β) την παράδοση και την απώλεια ή βλάβη του φορτίου, με τη συνακόλουθη ζημιά και αξία των εμπορευμάτων, υπολογιζόμενη με τους τρόπους που προαναφέρθηκαν και γ) εφόσον ενάγει ο ασφαλιστής, την καταβολή του ασφαλισματος στον ασφαλισμένο σε εκτέλεση της υφιστάμενης ασφαλιστικής σύμβασης. Έτσι στην ως άνω αγωγή δεν είναι απαραίτητο για την πληρότητά της να εκτίθεται Ο χρόνος κατάρτισης της σύμβασης παραγγελίας μεταφοράς ούτε μεταξύ ποίων φυσικών προσώπων έχει συναφθεί αυτή (ΕφΠειρ 720/0 ΕΝΔ 30.462, ΕφΠειρ 216/03 ΠειρΝομολ 25.196).

Στην προκειμένη περίπτωση η αγωγή με το περιεχόμενο που αναφέρθηκε στην προηγούμενη σκέψη της παρούσας είναι πλήρως ορισμένη και περιλαμβάνει όλα εκείνα τα στοιχεία που απαιτούνται για την πληρότητα της, σε ότι αφορά ειδικότερα: α) τον προσδιορισμό της αξίας των μεταφερομένων εμπορευμάτων που απωλέσθηκαν κατά τη βύθιση του πλοίου, σύμφωνα με τις διατάξεις των Κανόνων Χάγης-Βίμπυ που προεκτέθηκαν, και οι οποίες εφαρμόζονται στην κρινόμενη περίπτωση, καθόσον πρόκειται για απώλεια εμπορευμάτων κατά τη διάρκεια θαλάσσιος μεταφοράς μεταξύ λιμένων που ανήκουν σε διαφορετικά κράτη και για την εκτέλεση της οποίας (μεταφοράς) εκδόθηκε φορτωτική, χωρίς να είναι αναγκαία η επίκληση από την ενάγουσα της ανυπαρξίας χρηματιστηριακής και τρέχουσας τιμής των απολεσθέντων εμπορευμάτων, πριν καταλήξει στον προσδιορισμό της συνήθους τιμής αυτών στον τόπο και στο χρόνο που θα έπρεπε να είχαν εκφορτωθεί, κατά τη σύμβαση μεταφοράς, και β) την κατάρτιση της σύμβασης ασφάλισης μεταξύ της ενάγουσας και της αγοράστριας εταιρείας, την καταβολή του ασφαλίματος στην τελευταία και την εκχώρηση των δικαιωμάτων της στην ενάγουσα. Επομένως το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο που δέχτηκε ως ορισμένη και νόμιμη την ένδικη αγωγή για την καταβολή της αιτούμενης αποζημίωσης στην ενάγουσα μετά την υποκατάστασή της στα δικαιώματα της αγοράστριας εταιρείας, με τον τρόπο που προαναφέρθηκε, δεν έσφαλε ως προς την ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου και πρέπει ν' απορριφθούν οι σχετικοί λόγοι των εφέσεων των εναγομένων, με τους οποίους υποστηρίζουν τα αντίθετα.

Κατά το άρθρο 4 παρ 5 εδ α' της ως άνω Διεθνούς Σύμβασης των Βρυξελλών (Κανόνες Χάγης-Βίμπυ), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 11 του πρωτοκόλλου της 21.12.1979, ορίζεται ότι "εκτός εάν η φύση και η αξία των εμπορευμάτων έχουν δηλωθεί από το φορτωτή πριν από τη φόρτωση, και έχουν αναφερθεί στη φορτωτική ούτε ο μεταφορέας ούτε το πλοίο θα είναι ή θα θεωρηθούν σε οποιαδήποτε περίπτωση υπεύθυνοι για οποιαδήποτε απώλεια ή ζημία σε εμπορεύματα ή σε σχέση με αυτά για ποσό που υπερβαίνει τις 666,67 μονάδες υπολογισμού ανά δέμα ή μονάδα ή 2 μονάδες υπολογισμού κατά κιλό μικτού βάρους των εμπορευμάτων που χάθηκαν ή υπέστησαν ζημία, οποιοδήποτε από τα δύο όριο είναι μεγαλύτερα. Από την παραπάνω διάταξη, με βάση την οποία ο μεταφορέας (και κατ' εκτίμηση ο παραγγελιοδόχος μεταφοράς) μπορεί κατ' ένσταση να προτείνει τον περιορισμό της ευθύνης του από την απώλεια ή ζημία των μεταφερομένων εμπορευμάτων, συνάγεται ότι ο περιορισμός αυτός διασπάται στην περίπτωση που για τη μεταφορά των πραγμάτων έχει εκδοθεί φορτωτική, στην οποία έχει δηλωθεί η φύση και η αξία αυτών πριν από τη φόρτωση και

έχουν καταχωρηθεί τα πιο πάνω στοιχεία στη φορτωτική, οπότε είναι επιτρεπτή η υπέρβαση των ορίων ευθύνης που προβλέπονται από την εν λόγω διάταξη και εναπόκειται στο μεταφορέα να ανταποδείξει ότι η δηλωθείσα αξία δεν είναι αληθής (άρθρ. 4 παρ 5 εδ στ, βλ επίσης Π. Σωτηρόπουλο, *Οι κανόνες του Βίσμπυ*, σε *ΕΕμπΔ* 1994.300 επ). Στην προκείμενη περίπτωση η δεύτερη εναγόμενη και ήδη εκκαλούσα ισχυρίζεται με το δεύτερο λόγο της έφεσής της ότι η αγωγή έπρεπε ν' απορριφθεί ως αόριστη, διότι υπάρχει ασάφεια ως προς την ανά κιλό μικτού βάρους τιμή των απωλεσθέντων εμπορευμάτων και κατ' επέκταση της συνολικής αξίας αυτών, για τον καθορισμό της αιτούμενης από την ενάγουσα αποζημίωσης. Ενόψει όμως των όσων εκτέθηκαν στη μείζονα σκέψη, σε συνδυασμό με όσα αναφέρονται στην ένδικη αγωγή, σε σχέση με το μικτό βάρος των πιο πάνω εμπορευμάτων που δηλώθηκε και καταχωρήθηκε (στη σχετική φορτωτική, δεν δημιουργείται αοριστία αυτής από τη μη αναφορά της ανά κιλό μικτού βάρους αξία τους στην ίδιο φορτωτική, αλλά τυχόν περιορισμός της ευθύνης της δεύτερης εναγομένης, σε περίπτωση ευδοκίμησης της αγωγής. Κατόπιν αυτών πρέπει ν' απορριφθεί ως αβάσιμος ο παραπάνω λόγος της έφεσης.

Όπως προκύπτει από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 25, 297 εδ α', 298 ΑΚ, 2 και 4 παρ 1, 5 εδ β' των κανόνων Χάγης-Βίσμπυ η καταβολή της αποζημίωσης για την απώλεια εμπορευμάτων κατά τη θαλάσσια μεταφορά τους με φορτωτική, η οποία υπολογίζεται με τον τρόπο που αναφέρθηκε σε προηγούμενη νομική σκέψη της παρούσας, γίνεται σε χρήματα, το οποίο ταυτίζεται με το εθνικό νόμισμα της χώρας μας, εφόσον πρόκειται για ενοχή από σύμβαση που ρυθμίζεται από το ελληνικό δίκαιο, όπως στην προκείμενη περίπτωση. Το εθνικό αυτό νόμισμα μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 2842/2000 ήταν η δραχμή, η οποία από 1/1/2001 αντικαταστάθηκε με το ευρώ, που αποτελεί πλέον κοινό νόμισμα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που μετέχουν στην ΟΝΤΕ όπως είναι η Ελλάδα και η Ισπανία (άρθρ 1 ν 2842/2000 "για τη λήψη συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή των Κανονισμών (ΕΚ) 1103/97, 974/98 και 2866/98 του Συμβουλίου, όπως ισχύουν σχετικά με την εισαγωγή του ευρώ"). Η καθιέρωση του ευρώ "δεν μεταβάλλει τους όρους των νομικών πράξεων ούτε απαλλάσσει ούτε δικαιολογεί τη μη εκτέλεση των υποχρεώσεων δυνάμει νομικών πράξεων, ούτε παρέχει το δικαίωμα μονομερώς σ' ένα συμβαλλόμενο να μεταβάλει ή να καταργήσει μια νομική πράξη" (άρθρ 3 εδ 1 του Κανονισμού 1103/97). Έτσι προβλέφθηκε ρητά η αρχή της νομισματικής συνέχειας των συμβάσεων, κατά την οποία οι συμβάσεις που συννομολογήθηκαν σε εθνικά νομίσματα δεν θίγονται από την

εισαγωγή του ευρώ. Συνεπώς στο νόμισμα αυτό πρέπει να μετρηθεί η ζημία του ζημιωθέντος και να πληρωθεί η αποζημίωση, κατά την έννοια των διατάξεων που προαναφέρθηκαν. Εξάλλου αν υπάρχει οφειλή σε ημεδαπό νόμισμα που απλώς υπολογίσθηκε βάσει της τιμής ξένου νομίσματος, δεν εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 291 ΑΚ, κατά την οποία παρέχεται η διακριτική ευχέρεια στον οφειλέτη αντί να καταβάλει αλλοδαπό νόμισμα, να δώσει την αξία του σε ημεδαπό νόμισμα, με βάση της ισοτιμία των δύο νομισμάτων κατά το χρόνο και στον τόπο πληρωμής, διότι για την εφαρμογή της παραπάνω διάταξης προϋποτίθεται η ύπαρξη χρηματικής οφειλής σε αλλοδαπό νόμισμα. Ως τέτοια οφειλή, εξαρχής σε ημεδαπό νόμισμα, θα πρέπει να θεωρηθεί και η αποζημίωση λόγω απώλειας πραγμάτων κατά τη θαλάσσια μεταφορά μεταξύ διαφορετικών χωρών όπου ο λιμένας εκφόρτωσης βρίσκεται στην Ελλάδα, αφού η (χρηματιστηριακή, τρέχουσα ή συνήθης) αξία των απωλεσθέντων εμπορευμάτων, με βάση την οποία καθορίζεται και η οφειλόμενη αποζημίωση, υπολογίζεται σε σχέση με την αξία αυτών στον τόπο και στο χρόνο που εκφορτώνονται ή που θα έπρεπε να εκφορτωθούν από το πλοίο. Τα ανωτέρω ισχύουν και στην περίπτωση που κατά το εφαρμοστέο ουσιαστικό δίκαιο, είτε ημεδαπό είτε αλλοδαπό, ο ασφαλιστής υποκαθίσταται αυτοδικαίως από το νόμο στα δικαιώματα του ασφαλισμένου κατά παντός τρίτου, υπόχρεου σε αποκατάσταση της ζημίας των ασφαλισμένων προσώπων ή πραγμάτων, όταν καταβάλει το ασφάλισμα, το μέγεθος του οποίου δεν μπορεί να είναι, ως εκ του αποζημιωτικού του χαρακτήρα, μεγαλύτερο από το μέτρο της ζημίας του ζημιωθέντος ασφαλισμένου (βλ. σχετ. ΟΛΑΠ 15-16/96 ΕλλΔνη 38.25, ΟΛΑΠ 9/95 ΝοΒ 44.176, ΑΠ 1232/02 ΕλλΔνη 45.397, ΑΠ 1595/01 ΕλλΔνη 43.749, ΑΠ 295/00 ΕλλΔνη 41.1020, ΑΠ 1066/99 ΕλλΔνη 40.1570, ΑΠ 1273/94 ΕλλΔνη 37.687, ΕΑ 6489/87 ΕΕμπΔ 1989.78, Μιχ. Σταθόπουλο: Γεν Ενοχ Δίκαιο, έκδ. 2004, παρ 8 σελ 452, παρ 11 σελ 626- 628, 641-643). Στην προκείμενη περίπτωση η δεύτερη εναγόμενη και ήδη εκκαλούσα με το δεύτερο λόγο της έφεσής της ισχυρίζεται ότι για τον ορθό υπολογισμό της αιτούμενης αποζημίωσης η ενάγουσα ασφαλιστική εταιρεία έπρεπε να αναφέρει στην αγωγή της την αξία των απωλεσθέντων εμπορευμάτων, κατά το χρόνο που αυτά έπρεπε να εκφορτωθούν στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης (4/8/2000) ή κατά το χρόνο της απώλειάς τους (1/8/2000), με βάση την ισοτιμία του ισχύοντος τότε εθνικού μας νομίσματος (δραχμής) προς τις πεσέτες Ισπανίας, και στη συνέχεια, αφού εκθέσει τη συνολική ισοτιμία του εν λόγω Ισπανικού νομίσματος προς τις δραχμές, να διαιρέσει το δραχμικό υπόλοιπο που θα προκύψει με το ποσό της δεδομένης ισοτιμίας του (1 ευρώ = 340,75 δρχ) με το ευρώ, που ίσχυε ως εθνικό μας νόμισμα κατά το χρόνο άσκησης της

αγωγής (3.4.2001), έτσι ώστε αντικείμενο του αγωγικού αιτήματος να είναι πλέον το συνολικό ποσό της απαίτησης της ενάγουσας, εκφρασμένο σε ευρώ. Όπως όμως προκύπτει ειδικότερα από το περιεχόμενο της ένδικης αγωγής η ενάγουσα, κατ' εκτίμηση των όσων ισχυρίζεται, υπολογίζει τη συνήθη αξία των απωλεσθέντων εμπορευμάτων, κατά το χρόνο (αρχές Αυγούστου 2000) και στον τόπο (Θεσσαλονίκη), όπου αυτά έπρεπε να εκφορτωθούν στο σε δρχ ισάξιο ποσό των 9.607.200 πεσετών Ισπανίας (που συνέπιπτε και με την τιμολογιακή αξία αυτών), το οποίο κατά το χρόνο άσκησης της αγωγής (3/4/2001) ανερχόταν σε 57.740,43 ευρώ, ποσό που τελικά ζήτησε ως αποζημίωση μετά την υποκατάστασή της στα δικαιώματα της ασφαλισμένης της από την απώλεια των μεταφερομένων εμπορευμάτων της. Το αίτημα αυτό, το οποίο αφορά εξαρχής χρηματική οφειλή σε ημεδαπό νόμισμα, δηλαδή ευρώ, είναι νόμιμο, σύμφωνα και με όσα εκτέθηκαν στη μείζονα σκέψη. Επομένως το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο που δέχτηκε τα ίδια ως προς τη νομιμότητα του ως άνω (εκφρασμένου σε ευρώ) αιτήματος της αγωγής, δεν έσφαλε ως προς την εφαρμογή του νόμου και όσα πιο πάνω ισχυρίζεται η δεύτερη εναγόμενη πρέπει ν' απορριφθούν ως αβάσιμα.

Σύμφωνα με το άρθρ. 138 του ΚΙΝΔ ο εκναυλωτής ευθύνεται για το πταίσμα των προσώπων που έχει προστήσει, και ιδίως του πλοιάρχου και του πληρώματος, σαν να ήταν δικό του πταίσμα. Εάν όμως η ζημία προήλθε από πυρκαϊά ο εκναυλωτής ευθύνεται μόνο για δικό του πταίσμα (άρθρ. 138 εδ. δ' ΚΙΝΔ). Οι ως άνω διατάξεις εφαρμόζονται και στη σύμβαση μεταφοράς πραγμάτων, από αυτές δε η διάταξη του εδ. δ' του παραπάνω άρθρου, αποδίδει την όμοια ακριβώς διάταξη του άρθρου 4 παρ. 2β' των Κανόνων Χάγης-Βίμπυ, η οποία δεν τροποποιήθηκε με τα πρωτόκολλα των ετών 1968 και 1979. Με αυτές καθιερώνεται το ανεύθυνο του μεταφορέα για ζημιές από πυρκαϊά, και μόνον όταν η πυρκαϊά οφείλεται σε δικό του προσωπικό πταίσμα αναβιώνει η ευθύνη του. Πταίσμα του πλοιάρχου, του πληρώματος και γενικά των προσώπων που έχουν προστηθεί από το μεταφορέα δεν αρκεί για τη θεμελίωση της ευθύνης του για ζημιές από πυρκαϊά, αλλά απαιτείται "ίδιον", δηλαδή προσωπικό, πταίσμα του, ή εφόσον πρόκειται για εταιρεία, των προσώπων που την εκπροσωπούν ή ασκούν τη διοίκηση της, αφού οι εν λόγω διατάξεις απαλλάσσουν στη συγκεκριμένη περίπτωση το μεταφορέα από την ευθύνη για το πταίσμα των προστηθέντων του. Για το λόγο αυτό γίνεται δεκτό ότι οι ανωτέρω διατάξεις εισάγουν μαχητό τεκμήριο υπέρ του μεταφορέα, για την έλλειψη ευθύνης του για ζημιές από πυρκαϊά, το οποίο μπορεί να ανατραπεί με την απόδειξη προσωπικού πταίσματος αυτού, και συνεπώς, ο μεταφορέας για να απαλλαγεί από την ευθύνη αρκεί να αποδείξει ότι η ζημία οφείλεται σε πυρκαϊά,

ενώ ο αντίδικος του που ζημιώθηκε μπορεί να ανατρέψει το τεκμήριο αυτό, αποδεικνύοντας ότι η πυρκαϊά προκλήθηκε από προσωπικό πταίσμα του μεταφορέα (Εφ. Πειρ. 176/2000 Ναυτ. Δικ/νη 1.68, Εφ. Πειρ. 1023/97 ΕΝΔ 26.13, Εφ. Πειρ. 1010/79 ΕΝΔ 8. 137).

Εξάλλου από τις διατάξεις των άρθρων 95-98 ΕμπΝ σαφώς προκύπτει ότι στη σύμβαση μεταφοράς (χερσαίας ή θαλάσσιας) μπορεί να παρεμβληθεί, εκτός από τον αποστολέα ή φορτωτή, τον αγωγιάτη ή μεταφορέα και τον παραλήπτη, και τέταρτο πρόσωπο, ο παραγγελιοδόχος μεταφοράς, ο οποίος διαφέρει από το μεταφορέα ή αγωγιάτη, κατά το ότι ο τελευταίος ενεργεί ο ίδιος τη μεταφορά, ενώ ο παραγγελιοδόχος επιφορτίζεται με την εξεύρεση του μεταφορέα, με τον οποίο συνάπτει τη σύμβαση μεταφοράς, είτε ιδίω ονόματι είτε επ' ονόματι του παραγγελέα, πάντοτε όμως για λογαριασμό του τελευταίου. Ο παραγγελιοδόχος μεταφοράς ευθύνεται εις ολόκληρον και για τους ίδιους λόγους που ευθύνεται ο μεταφορέας, ως εγγυητής των πράξεων του τελευταίου και συνακόλουθα για την απώλεια ή βλάβη των εμπορευμάτων (άρθρα 97 και 99 ΕμπΝ). Η ευθύνη αυτή είναι αντικειμενική και εγγυητική, ανακύπτει δε όταν υφίσταται ευθύνη του μεταφορέα, προς την οποία εξομοιώνεται και επιμετράται αντιστοίχως, οπότε ο παραγγελιοδόχος μεταφοράς καθίσταται υπόχρεος προς αποζημίωση για τη ζημία από την απώλεια ή βλάβη των πραγμάτων. Οι διατάξεις και τα όσα εκτέθηκαν για την ευθύνη αυτού έχουν εφαρμογή και επί θαλασσίας μεταφοράς, ενόψει του ότι τόσο τα άρθρα του ΚΙΝΔ για τη ναύλωση, όσο και οι "Κανόνες Χάγης-Βίσμπυ", για την ενοποίηση ορισμένων κανόνων σχετικά με τις φορτωτικές, όπως ισχύουν σήμερα μετά την κύρωσή τους από το Ν 2107/1992 και εφαρμόζονται, μεταξύ άλλων, στις θαλάσσιες μεταφορές με φορτωτική, όπου τα λιμάνια φόρτωσης και εκφόρτωσης βρίσκονται σε διαφορετικά κράτη, δεν περιέχουν διατάξεις για τον παραγγελιοδόχο μεταφοράς που μεσολαβεί στη ναύλωση ή στη θαλάσσια μεταφορά. Έτσι ο τελευταίος δικαιούται να επικαλεστεί τους σχετικά προβλεπόμενους περιορισμούς της ευθύνης του θαλάσσιου μεταφορέα, που απορρέουν από τα άρθρ. 3 επ. της "Διεθνούς Σύμβασης των Βρυξελλών" όταν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής της (ΕφΠειρ 286/2004, ΕφΠειρ 377/2003 ΕΝΔ 31.267, ΕφΠειρ 1046/2001 ΕΝΔ 30.219).

Στην προκειμένη περίπτωση αποδεικνύονται τα εξής περιστατικά: Με σύμβαση πώλησης που καταρτίστηκε τον Ιούλιο του 2000 μεταξύ της ημεδαπής εταιρείας "Ε.Ε. ΑΕ" που εδρεύει στη Σεβαστή Πιερίας, και της αλλοδαπής εταιρείας "Ι. Ρ SA" που εδρεύει στην Ισπανία, η πρώτη αγόρασε από τη δεύτερη 440 πακέτα ζωοτροφών, μικτού βάρους 12.270 κιλών, αντί συνολικού τιμήματος 9.607.200 πεσετών Ισπανίας,

εκδοθέντος του με αριθμό ...τιμολογίου από την πωλήτρια εταιρεία. Στη συνέχεια, προκειμένου να μεταφερθούν τα παραπάνω εμπορεύματα από τη Βαρκελώνη Ισπανίας στη Θεσσαλονίκη, όπου επρόκειτο να εκφορτωθούν και να παραληφθούν, η αγοράστρια εταιρεία ανέθεσε στη δεύτερη εναγόμενη εταιρεία "Π.Δ.Μ. ΕΠΕ"), που εδρεύει στη Θεσσαλονίκη, και έχει ως αντικείμενο την επί κέρδει διεκπεραίωση διεθνών μεταφορών, να εξεύρει, έναντι αμοιβής, θαλάσσιο μεταφορέα. Σε εκτέλεση της συμφωνίας αυτής η δεύτερη εναγόμενη απευθύνθηκε στην πρώτη εναγόμενη εταιρεία "S.C.S. SA" που εδρεύει στον Πειραιά, η οποία έχει ως αντικείμενο τη θαλάσσια μεταφορά εμπορευμάτων μεταξύ λιμένων της Μεσογείου, με πλοία που ναυλώνει η ίδια. Με την εταιρεία αυτή η δεύτερη εναγόμενη, ενεργώντας στο όνομα της και για λογαριασμό της αγοράστριας, συνήψε σύμβαση θαλάσσιας μεταφοράς των πιο πάνω εμπορευμάτων, έναντι ναύλου, προκειμένου αυτά να μεταφερθούν από το λιμάνι της Βαρκελώνης στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης, όπου θα τα παραλάμβανε η αγοράστρια, μέσω της δεύτερης εναγομένης, η οποία ενεργούσε ως παραγγελιοδόχος μεταφοράς. Η κρίση του Δικαστηρίου για την εν λόγω ιδιότητα της δεύτερης εναγομένης βασίζεται κυρίως: α) στην ένορκη κατάθεση της μάρτυρος Α.Α. (υπαλλήλου της ενάγουσας), στην οποία μεταξύ άλλων αναφέρεται ότι: "...Η "Ε.Ε. ΑΕ), είχε αναθέσει στην "Π.Δ.Μ. ΕΠΕ" την εξεύρεση μεταφορέα. Την εταιρεία "ΠΑΝΤΑ την αντιλαμβάνομαι σαν παραγγελιοδόχοι. Η "Π.Δ.Μ. ΕΠΕ" αναλαμβάνει μεταφορές. Αμέσως μετά την αναγγελία του ναυαγίου επιδώσαμε τη διαμαρτυρία, η οποία παρελήφθη από υπάλληλο της εταιρείας χωρίς καμία επιφύλαξη... Η μόνη γνώση που έχω προέρχεται από την ασφαλισμένη σ' εμάς εταιρεία. Η σύμβαση έγινε για λογαριασμό της "Ε.Ε. ΑΕ" και στο όνομα της "Π.Δ.Μ. ΕΠΕ" και β) στην από 2/8/2000 έγγραφη διαμαρτυρία της αγοράστριας προς τη δεύτερη εναγόμενη, με την οποία την καθιστά υπεύθυνη για κάθε ζημιά που προήλθε από τη βύθιση του πλοίου Η και την απώλεια των μεταφερομένων με αυτό εμπορευμάτων της (περιστατικά τα οποία θα αναλυθούν ειδικότερα παρακάτω), χωρίς να υπάρξει οποιαδήποτε αντίρρηση ή επιφύλαξη της δεύτερης εναγομένης κατά την παραλαβή της ως άνω διαμαρτυρίας. Από τη στάση της αυτή είναι προφανής η αποδοχή της εγγυητικής ευθύνης της έναντι της αγοράστριας, για τη μη προσήκουσα εκτέλεση της ένδικης μεταφοράς από την πρώτη εναγομένη. Η παραπάνω κρίση δεν αναιρείται: α) από την ...ένορκη βεβαίωση του μάρτυρα της δεύτερης εναγομένης Π.Κ. (υπαλλήλου της), ο οποίος μεταξύ άλλων αναφέρει ότι: "...η εταιρεία ασχολείται με οδικές κυρίως μεταφορές...το πλοίο "Η." λόγω πυρκαϊάς κάηκε και βυθίστηκε στη Μεσόγειο...Η εταιρεία γνώριζε και είχε επαγγελματικές συναλλαγές με την εταιρεία

"E.E. AE)"...κατ' επανάληψη είχε ασχοληθεί με φορτία που έφθαναν στη Θεσσαλονίκη είτε με πλοία είτε οδικώς, στην παραλαβή των οποίων ενδιαφερόταν η "E.E. AE". Οι υπηρεσίες που παρείχαμε στην "E.E. AE,) ήταν κυρίως να ενεργούμε στο όνομα και για λογαριασμό της τις απαραίτητες διατυπώσεις με τους πράκτορες των μεταφορέων κατά την άφιξη των εμπορευμάτων...καθώς και να παραλαμβάνουμε για λογαριασμό της...από τους μεταφορείς στη Θεσσαλονίκη. Στη συνέχεια αναλαμβάναμε να τα μεταφέρουμε από τη Θεσσαλονίκη στην...έδρα της, με δικά μας μεταφορικά μέσα και να της τα παραδίνουμε...Και όλα αυτά έναντι εύλογης αμοιβής για τη μεσολάβησή μας αυτή, σαν πράκτορες της...χωρίς να έχουμε εμείς άλλου είδους ανάμιξη ή ευθύνη σε σχέση με την εν λόγω διεθνή μεταφορά... το ίδιο έγινε και με την περίπτωση που αφορούν τα πιο πάνω έγγραφα... κάποιο χρονικό σημείο του Ιουλίου 2000... η "E.E. AE" μας ζήτησε τηλεφωνικά να επικοινωνήσουμε με τον στη Θεσσαλονίκη πράκτορά της... "S.C.S. SA" με τον οποίο η "E.E. AE" σε συνεννόηση με την προμηθεύτρια της Ισπανική εταιρεία...είχαν ήδη φροντίσει να κανονίσουν τη μεταφορά του συγκεκριμένου κοντέϊνερ με κάποιο πλοίο της "S.C.S. SA" η "E.E. EA" ήδη κατά το παρελθόν είχε κατ' επανάληψη συνεργαστεί, είτε απευθείας είτε μέσω της εταιρείας μας. Και εφόσον ήταν εφικτό, να ολοκληρώναμε για λογαριασμό της και στο όνομά της με την εταιρεία αυτή...την πιο πάνω συμφωνία τους για τη μεταφορά...Πράγματι η εταιρεία μας απευθύνθηκε στο πρακτορείο της "S.C.S. SA., στη Θεσσαλονίκη...ενεργώντας πάντοτε κατ' εντολή, για λογαριασμό και στο όνομά της, κανονίσαμε με τον πράκτορα της "S.C.S. SA"...αυτά που ήδη είχαν κατ' αρχήν συμφωνηθεί...δηλαδή να φορτωθεί στη Βαρκελώνη...το κοντέϊνερ...σε εκείνο το πλοίο...ώστε να κατέπλεε στη Θεσσαλονίκη περί τις αρχές Αυγούστου 2000. Τονίσαμε ...ότι η "E.E. AE., η ίδια, θα ήταν και αναγραφόταν ονομαστικώς ως δικαιούχος παραλαβής του κοντέϊνερ και ότι συνεπώς η φορτωτική του πλοίου θα εκδιδόταν με τη φόρτωση του κοντέϊνερ, θα ανέγραφε ρητώς την "E.E. AE., ως πρόσωπο -παραλήπτη, σε διαταγή του οποίου η εν λόγω φορτωτική θα εκδιδόταν ονομαστικώς...ο ναύλος της μεταφοράς του κοντέϊνερ θα πληρωνόταν από την "E.E. AE., ...στη Θεσσαλονίκη και κατά την άφιξη του μεταφέροντος πλοίου, ώστε να το παραλάβει έτσι ελεύθερο η "E.E. AE" ή η εταιρεία μας, πάλι κατ' εντολή και για λογαριασμό της...Το πλοίο "H." έπιασε φωτιά και βυθίστηκε στη Μεσόγειο, ενόσω εκτελούσε το υπόψη ταξίδι του από τη Βαρκελώνη προς Θεσσαλονίκη, όπου αναμενόταν να φθάσει γύρω στις 4-5 Αυγούστου 2000...έτσι χάθηκαν μαζί με το πλοίο όλα τα φορτωθέντα ...και συνεπώς και το πιο πάνω κοντέϊνερ. Η "S.C.S. SA" ειδοποίησε όλους τους παραλήπτες και την "E.E. AE" για την απώλεια των φορτίων

τους...Σε σύνοψη καταλήγω ότι η εταιρεία μας λειτούργησε αποκλειστικά ως αντιπρόσωπος και για λογαριασμό της "Ε.Ε. ΑΕ"...ώστε να γίνει για λογαριασμό και στο όνομά της η σύμβαση μεταφοράς...η εταιρεία μας, πέραν της τέτοιας ανάμιξής της, είχε αναλάβει...να διενεργούσε...το σκέλος της εσωτερικής και μόνο μεταφοράς του κοντέϊνερ...από το πλοίο στη Θεσσαλονίκη...στις αποθήκες της "Ε.Ε. ΑΕ", στην Πιερία... Από την ένορκη αυτή βεβαίωση προκύπτει ότι ο ως άνω μάρτυρας, παραδέχεται μεν ότι η δεύτερη εναγόμενη ενήργησε για λογαριασμό της αγοράστριας εταιρείας κατά τις επαφές που είχε στη Θεσσαλονίκη με τον πράκτορα της πρώτης εναγομένης, αναφορικά με την θαλάσσια μεταφορά των εμπορευμάτων της από την τελευταία, αλλά και ότι η ίδια (η δεύτερη εναγόμενη) θα παραλάμβανε αυτά, κατά την άφιξή τους στη Θεσσαλονίκη, προκειμένου να τα παραδώσει με δικά της μεταφορικά μέσα στις αποθήκες της αγοράστριας στην Πιερία, πλην όμως αρνείται, σε ορισμένα σημεία της ένορκης βεβαίωσης, ότι η δεύτερη εναγόμενη ενήργησε στο δικό της όνομα, αναφέροντας ότι η όλη διαδικασία έγινε στο όνομα αποκλειστικά της αγοράστριας εταιρείας. Η αναφορά του μάρτυρα στο τελευταίο αυτό περιστατικό δεν κρίνεται πειστική, διότι έρχεται σε αντίθεση με τη χωρίς επιφύλαξη παραλαβή από τη δεύτερη εναγόμενη της πιο πάνω έγγραφης διαμαρτυρίας της αγοράστριας εταιρείας μετά την ενημέρωσή της για την απώλεια των εμπορευμάτων της. Και τούτο διότι η αγοράστρια εταιρεία, εάν πράγματι είχε αναθέσει στη δεύτερη εναγόμενη να ενεργεί στο όνομα και για λογαριασμό της (δηλαδή για την ίδια την αγοράστρια) κατά την εκτέλεση της επίδικης μεταφοράς από την πρώτη εναγόμενη, δεν θα είχε λόγο να της αποστείλει την ως άνω διαμαρτυρία, αφού έτσι θα ήταν σαν να απευθυνόταν και να ζητούσε ευθύνες από τον εαυτό της για την απώλεια των εμπορευμάτων της. Κάτι τέτοιο όμως δεν ευσταθεί, ενώ πρέπει να επισημανθεί ότι ο ως άνω μάρτυρας της δεύτερης εναγομένης δεν κάνει οποιαδήποτε αναφορά στην ύπαρξη της επίμαχης έγγραφης διαμαρτυρίας της αγοράστριας προς την εταιρεία του και στους λόγους που στάλθηκε προς αυτή. β) από τη φορτωτική που εκδόθηκε μετά τη φόρτωση του επίδικου φορτίου στο πλοίο "Η.. σε διαταγή της αγοράστριας, η οποία αναγράφεται ως παραλήπτρια κατά την άφιξη του φορτίου στη Θεσσαλονίκη. Όπως όμως ανέφερε ο ίδιος ως άνω μάρτυρας της δεύτερης εναγομένης, παρά την ένδειξη αυτή στη φορτωτική, η συμφωνία της αγοράστριας με την εταιρεία του ήταν να τα παραλάβει η τελευταία, και στη συνέχεια να τα παραδώσει στις αποθήκες της αγοράστριας στη Σεβαστή Πιερίας. Έτσι από μόνο το γεγονός της αναγραφής της αγοράστριας στη φορτωτική, ως παραλήπτριας του εν λόγω φορτίου, δεν συνάγεται ότι αυτή ενεργούσε στην πραγματικότητα στο όνομά (και για λογαριασμό)

της, χωρίς τη μεσολάβηση της δεύτερης εναγομένης, ως παραγγελιοδόχου της ένδικης μεταφοράς. Επομένως το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο που κατέληξε στην ίδια κρίση δεν έσφαλε ως προς την εκτίμηση των αποδείξεων και όσα αντίθετα υποστηρίζει η εκκαλούσα-δεύτερη εναγόμενη με τον πρώτο λόγο της έφεσής της, με τον οποίο ειδικότερα προβάλλει τον ισχυρισμό ότι η εμπλοκή της στην ένδικη μεταφορά είχε τη μορφή "έμμισθης και άτυπης εντολής" άλλως "μεσίτριας μεταφορών, ενεργώντας ως αντιπρόσωπος στο όνομα και για λογαριασμό" της αγοράστριας, είναι απορριπτέα ως αβάσιμα. Και τούτο, διότι: α) στη σύμβαση παραγγελίας εφαρμόζονται συμπληρωματικά (και αναλογικά) σε κάθε περίπτωση, οι διατάξεις του ΑΚ περί εντολής (άρθρ 713 ΑΚ επ), ανεξάρτητα από τον έμμισθο χαρακτήρα της (ΟΛΑΠ 824/77 ΝοΒ 26.672, Ρούσσοι: Η σύμβαση παραγγελίας, σε ΕΕμπΔ ΜΒ`, 574 επ), χωρίς αυτό να σημαίνει ότι μεταβάλλεται η νομική φύση της σύμβασης αυτής από παραγγελία (άρθρα 90, 91 Εμπ) σε εντολή (άρθρ. 713 ΑΚ) ούτε η νομική θέση του παραγγελιοδόχου σε εντολοδόχο και κατ' επέκταση η φύση της ευθύνης του, η οποία είναι εγγυητική απέναντι στον παραγγελέα, σε περίπτωση μη εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του μεταφορέα όπως στην κρινόμενη υπόθεση, σύμφωνα και με όσα εκτέθηκαν στη μείζονα σκέψη β) η ιδιότητα του μεσίτη περιορίζεται στην απλή υπόδειξη και μεσολάβηση για τη σύναψη σύμβασης (άρθρ 703 ΑΚ, 2 εδ 4γ` του ΒΔ της 2/4.5.1835 "περί της αρμοδιότητας των εμποροδικείων"), χωρίς ο ίδιος να μετέχει στην κατάρτιση της σύμβασης αυτής, ιδιότητα όμως που επίσης δεν αποδείχθηκε ότι συντρέχει στο πρόσωπο της δεύτερης εναγομένης, μετά τα όσα έγιναν δεκτά παραπάνω. Στη συνέχεια αποδείχθηκε ότι η αγοράστρια είχε ασφαλίσει τα ως άνω εμπορεύματά της εναντίον όλων των κινδύνων κατά τη θαλάσσια μεταφορά τους στην ενάγουσα ασφαλιστική εταιρεία "Α. ΑΕΓΑ", δυνάμει του υπ αριθμ ...ασφαλιστηρίου συμβολαίου και της ...πρόσθετης πράξης αυτού. Τα εμπορεύματα αυτά παραδόθηκαν από την πωλήτρια εταιρεία στον πράκτορα της πρώτης εναγομένης στη Βαρκελώνη, στις 27/7/2000, συσκευασμένα σε 10 παλέτες, οι οποίες τοποθετήθηκαν στο με στοιχεία ...εμπορευματοκιβώτιο, που σφραγίστηκε και φορτώθηκε την ίδια μέρα στο με τουρκική σημαία Φ/Γ πλοίο "Η.", πλοιοκτησίας της τουρκικής εταιρείας "M.D.G. AS", που χρονοναυλώθηκε από την πρώτη εναγόμενη για τη μεταφορά φορτίων πελατών της με προορισμό τα λιμάνια Πειραιά, Θεσσαλονίκης, Κωνσταντινούπολης και Σμύρνης. Μετά το πέρας της φόρτωσης εκδόθηκε η με αριθμό ...από 27/7/00 ονομαστική φορτωτική, στην οποία μνημονεύονται μεταξύ άλλων, τα στοιχεία της φορτώτριας (πωλήτριας) εταιρείας, της παραλήπτριας (αγοράστριας) εταιρείας, της μεταφορέως (πρώτης

εναγομένης), καθώς επίσης ο αριθμός, το είδος, το μικτό βάρος των υπό μεταφορά εμπορευμάτων, το λιμάνι εκφόρτωσης (Θεσσαλονίκη) και το λιμάνι φόρτωσης (Βαρκελώνη) αυτών. Μετά τον απόπλου του από το λιμάνι της Βαρκελώνης, στις 27/7/2000, το πλοίο "Η." προσέγγισε, στις 28/7/2000, στο λιμάνι της Μασσαλίας για τη συμπλήρωση του φορτίου του, όπως είχε προγραμματιστεί από την πρώτη εναγόμενη, ακολούθως δε αναχώρησε με προορισμό τα λιμάνια του Πειραιά, της Θεσσαλονίκης, της Κωνσταντινούπολης και της Σμύρνης. Ενώ όμως έπλεε ανοικτά των ακτών της Ιταλίας, την 1/8/2000 αυτό βυθίστηκε, με αποτέλεσμα να απωλεσθεί το σύνολο του φορτίου του, το οποίο παρασύρθηκε από τη θάλασσα, αφού προηγουμένως είχε διασωθεί το 22μελές πλήρωμα του από το παράπλεον υπό σημαία Ολλανδίας Δ/Ξ πλοίο "G.". Ειδικότερα ως προς τα αίτια και τις συνθήκες βύθισης του παραπάνω πλοίου αποδείχθηκαν τα εξής: Περί ώρα 03.00 πμ (τοπική ώρα) της 1/8/2000 το πλοίο "Η." από τη θέση πλάτος 3625` βόρειο και μήκος 01840` ανατολικό, όπου βρισκόταν, εξέπεμψε σήμα κινδύνου ("MAY-DAY"), λόγω πυρκαϊάς που εξερράγη πάνω σ' αυτό. Τα ακριβή αίτια τη εκδηλωθείσας πυρκαϊάς δεν έχουν εντοπισθεί μέχρι σήμερα, πλην όμως αποδείχθηκε "ότι αυτή συνοδεύτηκε με έκρηξη στο μηχανοστάσιο, από την οποία δημιουργήθηκαν διάφορες βλάβες στο κύτος του σκάφους (οπές, ραγίσματα, σκελετική αδυναμία), με αποτέλεσμα να εισρεύσουν βαθμιαία από την πρύμνη θαλάσσια ύδατα εντός αυτού και να βυθιστεί τελικά, στις 18:30μμ (τοπική ώρα) της ίδιας ημέρας, στη θέση: πλάτος 3613` βόρειο και 019 01 `ανατολικό, παρά την προσπάθεια του προστρέξαντος σε βοήθεια Ολλανδικού πλοίου "G.U.", να προσδεθεί σ' αυτό για να το ρυμουλκήσει μέχρι το πλησιέστερο λιμάνι, μετά τη διάσωση του πληρώματος του.»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Η

ΥΠ' ΑΡΙΘΜΟΝ 440/2011 ΑΠΟΦΑΣΗ ΜΟΝΟΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ
ΚΑΒΑΛΑΣ

«1. Κατά το άρθρο 3 παρ. 1 ΚΠολΔ στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων υπάγονται Έλληνες και αλλοδαποί εφόσον υπάρχει αρμοδιότητα ελληνικού δικαστηρίου. Με τη διάταξη αυτή καθιερώνεται ως κανόνας η διεθνής δικαιοδοσία των ελληνικών πολιτικών δικαστηρίων και επί ιδιωτικών διεθνών διαφορών, εφόσον αυτές συνδέονται με την ελληνική πολιτεία με στοιχείο θεμελιωτικό αρμοδιότητας ελληνικού δικαστηρίου κατά τις διατάξεις περί γενικών και ειδικών δωσιδικιών (βλ. ΑΠ 803/2000 ΕλλΔνη 41. 1599, ΑΠ 108/1988 ΕλλΔνη 29. 1392, ΕφΘεσ 351/2009 ΕφΑΔ 2009 970, ΕΠολΔ 2010 597, ΕφΑΘ 6073/2001 ΕλλΔνη 44. 209). Επομένως τα Ελληνικά πολιτικά δικαστήρια έχουν διεθνή δικαιοδοσία για την εκδίκαση της διαφοράς ιδιωτικού δικαίου, είτε οι διάδικοι είναι ημεδαποί, είτε αλλοδαποί, μόνο αν κατά τις ισχύουσες διατάξεις υφίσταται κατά τόπο αρμοδιότητα ελληνικού δικαστηρίου λόγω γενικής (άρθρο 22 ΚΠολΔ) ή ειδικής δωσιδικίας. Στην περίπτωση αυτή, τα ελληνικά δικαστήρια εφαρμόζουν επί του δικονομικού μιν πεδίου αποκλειστικώς το ελληνικό δικονομικό δίκαιο, επί δε του πεδίου του ουσιαστικού δικαίου το από τις διατάξεις του ελληνικού ιδιωτικού διεθνούς δικαίου υποδεικνυόμενο ως εφαρμοστέο δίκαιο (βλ. ΑΠ 803/2000, ΕφΘεσ 351/2009 ό.π., ΕφΑΘ 717/2009 ΕλλΔνη 2009 559, ΔΕΕ 2010 453). Εξάλλου, με τη διάταξη του άρθρου 40 ΚΠολΔ, στο οποίο ορίζεται ότι δίκες εναντίον προσώπων που δεν έχουν κατοικία στην Ελλάδα, εφόσον το αντικείμενο τους είναι περιουσιακό, μπορούν να εισαχθούν και στο δικαστήριο, στην περιφέρεια του οποίου υπάρχει περιουσία του εναγομένου ή βρίσκεται το επίδικο αντικείμενο και ότι αν η περιουσία συνίσταται σε χρηματικές απαιτήσεις του εναγομένου εναντίον τρίτου θεωρείται πως η περιουσία βρίσκεται στον τόπο της κατοικίας του τρίτου, καθιερώνεται η δωσιδικία της περιουσίας, η οποία προϋποθέτει α) έλλειψη κατοικίας (ή έδρας προκειμένου περί νομικών προσώπων) του εναγόμενου στην ημεδαπή, β) διαφορά με περιουσιακό αντικείμενο, γ) περιουσία του εναγόμενου στην ημεδαπή. Περιουσία κατά την έννοια του νόμου αποτελεί κάθε αντικείμενο, πράγμα ή δικαίωμα που έχει χρηματική αξία κατά την κατάθεση της αγωγής, με την οποία θεμελιώνεται η δωσιδικία του δικαστηρίου (άρθρο 221 ΚΠολΔ), μεταγενέστερη δε απομάκρυνση τούτου δεν ασκεί επιρροή (βλ. ΑΠ 1309/2002 ΕΕμπΔ ΝΓ 870). Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου

683 παρ 3 του ΚΠολΔ, τα ασφαλιστικά μέτρα διατάσσονται και από το καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο που βρίσκεται πλησιέστερα προς τον τόπο όπου πρόκειται να εκτελεστούν. Κατά την έννοια της διάταξης αυτής, αρμόδιο κατά τόπο για τη συντηρητική κατάσχεση ή την προσημείωση υποθήκης δικαστήριο είναι και εκείνο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το υπό κατάσχεση ή προσημείωση πράγμα (βλ. ΜονΠρΑΘ 2994/1995 Αρμ 1996 229, ΜονΠρΚορ 734/1983 ΝοΒ 32. 700). Σε υποθέσεις με στοιχείο αλλοδαπότητας απαιτείται και η θεμελίωση διεθνούς δικαιοδοσίας κατά το άρθρο 3 του ΚΠολΔ, το οποίο παραπέμπει στις διατάξεις της κατά τόπον αρμοδιότητας, μεταξύ των οποίων και η διάταξη του άρθρου 683 παρ. 3 του ίδιου Κώδικα. Η ειδική δωσιδικία του τόπου εκτέλεσεως των ασφαλιστικών μέτρων συγκροτεί έτσι αντίστοιχη βάση διεθνούς δικαιοδοσίας για τη λήψη τους, ακόμη και αν η κύρια υπόθεση δεν υπάγεται στη διεθνή δικαιοδοσία των ελληνικών δικαστηρίων. Προς την κατεύθυνση αυτή υποστηρίζεται ότι και χωρίς τη θεμελίωση διεθνούς δικαιοδοσίας κατά τις παραπάνω διατάξεις τα ελληνικά δικαστήρια έχουν δικαιοδοσία να διατάζουν ασφαλιστικά μέτρα προκειμένου να αποφευχθεί αναπότρεπτη βλάβη του αιτούντος (βλ. ΜονΠρΘεσ 20341/1998 ΔΕΕ 1998 1069, ΜονΠρΑΘ 20375/1993 ΕλλΔνη 33. 1397), ενώ κατ' άλλη άποψη τέτοια δικαιοδοσία υφίσταται μόνον εφόσον πρόκειται να εκτελεστούν τα μέτρα αυτά μέσα στο έδαφος της ημεδαπής πολιτείας και τούτο διότι η απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων αποτελεί απλώς πολιτειακή διαταγή και δεν ενέχει διάγνωση του ασφαλιστέου δικαιώματος, ούτε αποτελεί εκτελεστό τίτλο για αναγκαστική πραγμάτωση του, λόγος για τον οποίο η εκτέλεση τέτοιας πράξης στο έδαφος άλλης πολιτείας προσκρούει στην αρχή της κυριαρχίας (βλ. ΜονΠρΑΘ 24071/1994 ΕΕμπΔ ΜΣΤ 706, ΜονΠρΑΘ 9949/1991 ΕΝαυτΔ 19. 436, ΜονΠρΠειρ 854/1989 Δ 22. 260, ΜονΠρΒολ 261/1983 ΕΝαυτΔ 11. 185, Βαθρακοκοίλη, ΕρμηνΚΠολΔ, άρθρο 683 αριθ. 5-6).

Εξάλλου, κατά τη διάταξη του άρθρου 2 της Διεθνούς Συμβάσεως των Βρυξελλών της 10.5.1952 «περί ενοποιήσεως κανόνων τινών περί συντηρητικής κατασχέσεως θαλασσοπλοούντων πλοίων», που κυρώθηκε με το Ν.Δ. 4570/1966 και της οποίας οι δικονομικές διατάξεις που δεν εθίγησαν με την εισαγωγή του ΚΠολΔ (άρθρο 2 ΕισΝΚΠολΔ), σαν ειδικές, κατισχύουν των γενικών διατάξεων του ΚΠολΔ για τα ασφαλιστικά μέτρα και τη συντηρητική κατάσχεση (βλ. ΜονΠρΡοδ 88/1999 ΑρχΝ ΝΑ 420, ΜονΠρΘεσ 3042/1998 ΕπισκΕΔ 1998 269), πλοίο που φέρει τη σημαία ενός των συμβαλλομένων κρατών μπορεί να κατασχεθεί εντός της δικαιοδοσίας άλλου

συμβαλλόμενου κράτους, εφόσον πρόκειται για θαλάσσιες απαιτήσεις, όπως αυτές προσδιορίζονται κατά τρόπο περιοριστικό στο άρθρο 1 παρ. 1 της παραπάνω Συμβάσεως (βλ. ΜονΠρΘεσ 3042/1998 ΕπισκεΔ 1998 269, ΜονΠρΒολ 1475/1997 ΕΝαυτΔ 26. 137, ΜονΠρΠειρ 2299/1996 ΕΝαυτΔ 25. 112, ΜονΠρΠειρ 2035/1993 ΕΝαυτΔ 22. 131, ΜονΠρΠειρ 849/1989 ΕΝαυτΔ 18. 130). Κατά δε το άρθρο 8 της ίδιας σύμβασης, οι διατάξεις αυτής έχουν εφαρμογή ως προς οποιοδήποτε πλοίο που φέρει τη σημαία συμβαλλόμενου κράτους εντός της δικαιοδοσίας οιοδήποτε συμβαλλόμενου κράτους (παρ. 1). Πλοίο που φέρει τη σημαία μη συμβαλλόμενου κράτους δύναται να κατασχεθεί εντός της δικαιοδοσίας οιοδήποτε συμβαλλόμενου κράτους σε σχέση προς οποιαδήποτε θαλάσσια απαίτηση από τις αναφερόμενες στο άρθρο 1 ή για άλλη απαίτηση για την οποία η νομοθεσία του συμβαλλόμενου κράτους επιτρέπει κατάσχεση (παρ. 2). Η τοπική αρμοδιότητα του δικαστηρίου για τη διάταξη της συντηρητικής κατάσχεσης πλοίου καθορίζεται από τις γενικές διατάξεις, αλλά και από τη διάταξη του άρθρου 686 παρ 3 του ΚΠολΔ, δηλαδή και από το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται ο λιμένας όπου ναυλοχεί και όπου θα γίνει η κατάσχεση, και αν ακόμη πρόκειται για αλλοδαπό πλοίο στην Ελλάδα, με βάση τη δωσιδικία της περιουσίας (βλ. ΜονΠρΘεσ 9906/2002 ΕΝαυτΔ 30. 303, ΜονΠρΠειρ 2299/1996 ΕΝαυτΔ 25. 112, ΜονΠρΠειρ 2035/1993 ΕΝαυτΔ 22. 131, ΜονΠρΠειρ 795/1987 ΕΝαυτΔ 15. 277, ΜονΠρΒολ 261/1983 ΕΕμπΔ 34. 645, Β. Βαθρακοκοίλη, ό.π. άρθρο 709 αριθ. 7, 8, Τζίφρα, Ασφαλ. Μέτρα έκδ. Γ` σελ 166-168, Κεραμέα-Κονδύλη-Νίκα, Ερμ-ΚΠολΔ άρθρο 709 αριθ. 4). 2. Με το άρθρο πρώτο του Ν. 2107/1992 κυρώθηκαν από την Ελλάδα και αποτελούν εσωτερικό κανόνα δικαίου, με υπερνομοθετική ισχύ (άρθρο 28 του Συντάγματος), η Διεθνής Σύμβαση των Βρυξελλών της 25.8.1924 για την ενοποίηση ορισμένων νομικών κανόνων σχετικά με τις φορτωτικές και τα τροποποιητικά αυτής πρωτόκολλα της 23.2.1968 και της 26.12.1979 (Κανόνες Χάγης-Βίμπυ). Από το συνδυασμό των διατάξεων του άρθρου 2 του πιο πάνω νόμου και των άρθρων 1 περ. β`, 2, 3 παρ. 1, 5 παρ. 2, 6 και 10 παρ. 2 και 3 της προαναφερόμενης Διεθνούς Σύμβασης προκύπτει ότι οι ως άνω κανόνες εφαρμόζονται στην Ελλάδα, από 23.6.1993, μεταξύ των άλλων, σε όλες τις θαλάσσιες μεταφορές που τα λιμάνια φόρτωσης και εκφόρτωσης βρίσκονται σε διαφορετικά κράτη, με την προϋπόθεση ότι αυτές (οι μεταφορές) καλύπτονται από φορτωτική ή άλλο παρόμοιο έγγραφο που αποτελεί τίτλο για τη θαλάσσια μεταφορά πραγμάτων (βλ. ΑΠ 376/2008 ΝοΒ 2008 1885). Με την αναφορά στις μεταφορές αυτές ο νόμος επεκτείνει την εφαρμογή των ως άνω κανόνων στην κατηγορία των διεθνών θαλασσιών μεταφορών,

των οποίων η αλλοδαπότητα στηρίζεται στο αντικειμενικό κριτήριο ότι τα λιμάνια φόρτωσης και εκφόρτωσης βρίσκονται σε διαφορετικά κράτη. Η ρύθμιση αυτή αποτελεί κανόνα ουσιαστικού ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, κανόνα δηλαδή που καθορίζει απ' ευθείας το εφαρμοστέο δίκαιο σε σχέσεις ιδιωτικού διεθνούς δικαίου. Επομένως, εφαρμοστέο δίκαιο για τις διεθνείς θαλάσσιες μεταφορές υπό φορτωτική αποτελούν οι ως άνω κανόνες Χάγης-Βίσμπυ (βλ. ΕφΠειρ 516/2009 ΔΕΕ 2009 1373, ΕΝαυτΔ 2009 389, ΕλλΔνη 2010 820, ΕφΠειρ 672/2005, ΕφΠειρ 416/2004, Κιάντου- Παμπούκη, Ναυτικό δίκαιο II (2007) σελ. 343, 344 επ.). Οι δε κανόνες Χάγης-Βίσμπυ έχουν αναγκαστικό χαρακτήρα και εφαρμόζονται αποκλειστικώς σε ναυλώσεις, οι οποίες συνιστούν συμβάσεις θαλάσσιας μεταφοράς πραγμάτων και καλύπτονται από φορτωτική ή παρόμοιο τίτλο. Η έκδοση φορτωτικής όχι μόνον δημιουργεί δικαιώματα, αλλά αποτελεί αποκλειστικό αποδεικτικό μέσο για το «αξιογραφικό» περιεχόμενο του. Επί συμβάσεως θαλάσσιας μεταφοράς πραγμάτων αποδεικνύει τη σύμβαση μεταφοράς, ενώ το «ενσωματωμένο» δικαίωμα εξαρτάται από την τύχη του εγγράφου της φορτωτικής, η κατοχή της οποίας είναι απαραίτητη για την ενάσκηση του. Ο οικονομικός δεσμός της συμβάσεως πωλήσεως με τη σύμβαση μεταφοράς γίνεται ιδιαίτερος στενός και η σύμβαση ναυλώσεως-μεταφοράς καθίσταται βοηθητική της πωλήσεως, την οποία συνήθως ακολουθεί η τραπεζική σύμβαση προς είσπραξη του τιμήματος ή το άνοιγμα πιστώσεως μέσω ενεχυράσεως της φορτωτικής. Το περιεχόμενο της φορτωτικής δεν αφορά μόνον τις σχέσεις του εκναυλωτή-εκδότη αυτής και μεταφορέα προς τον ναυλωτή, αλλά αφορά και τις σχέσεις του πρώτου με τον κομιστή του τίτλου, ο οποίος είναι ο παραλήπτης του φορτίου και ως εκ τούτου υπηρετεί την ασφάλεια των συναλλαγών. Ο καθορισμός του εκναυλωτή, του ναυλωτή, του παραλήπτη, του πλοίου και του πλοιάρχου γίνονται δια της αναγραφής του ονόματος ή της επωνυμίας αυτών στη φορτωτική, η οποία μετά την παράδοση των εμπορευμάτων στον παραλήπτη επιστρέφεται στον εκδότη (βλ. ΑΠ 1029/2010 ΔΕΕ 2010 1207, ΕΕμπΔ 2010 860). 3. Από το συνδυασμό των διατάξεων του άρθρου 4 παρ. 1, 5 εδάφιο β` της ως άνω Διεθνούς Σύμβασης, όπως η παρ. 5 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του από 23.2.1968 Πρωτοκόλλου των Βρυξελλών, σαφώς συνάγεται ότι ο θαλάσσιος μεταφορέας ευθύνεται για τη βλάβη ή την απώλεια των πραγμάτων που μεταφέρει. Οι διατάξεις των άρθρων 3 παρ. 1 και 4 παρ. 1 των Κανόνων Χάγης-Βίσμπυ θεσπίζουν τη νόθο αντικειμενική ευθύνη του μεταφορέα με την έννοια ότι σε περίπτωση απώλειας ή βλάβης του φορτίου ο τελευταίος έχει το βάρος απόδειξης ότι δεν τον βαρύνει πταίσμα (βλ. ΕφΠειρ 516/2009 ΤρΝομΠλ Νόμος, ΕφΠειρ 631/2007 ΕΝαυτΔ 2007 443, ΕφΠειρ

914/2006 ΕΕμπΔ 2007 679). Η ευθύνη αυτή υφίσταται, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 135 ΚΙΝΔ, έναντι οποιουδήποτε προσώπου που έχει ενδιαφέρον επί του φορτίου, υπό την έννοια ότι είναι φορέας δικαιώματος που απορρέει από τη Σύμβαση και μπορεί να θεωρηθεί ότι ζημιώνεται άμεσα από την απώλεια ή βλάβη τούτου, τέτοια δε πρόσωπα μπορεί να είναι ο φορτωτής, ο παραλήπτης που είναι συνήθως και νόμιμος κομιστής της φορτωτικής, ο ασφαλιστής του φορτίου που κατέβαλε την ζημία του ασφαλιζομένου του και υποκαταστάθηκε στα δικαιώματα αυτού από το νόμο ή με εκχώρηση της σχετικής απαίτησης και ο επί του φορτίου ενεχυρούχος δανειστής ή εκδοχέας των δικαιωμάτων του παραλήπτη (βλ. ΕφΠειρ 407/2007). Η διαβάθμιση του πταίσματος είναι όμοια με αυτή του αστικού δικαίου στη συμβατική ευθύνη (άρθρο 330 και 334 ΑΚ), δηλαδή ο μεταφορέας ευθύνεται για δόλο, βαριά και ελαφρά αφηρημένη αμέλεια. Η ελαφρά αφηρημένη αμέλεια έχει την έννοια της μη καταβολής της επιμέλειας του μέσου συνετού μεταφορέα. Η ευθύνη του θαλάσσιου μεταφορέα αφορά καταρχήν τις απώλειες ή βλάβες πραγμάτων, αν και αυτό δεν αναφέρεται ρητά στο άρθρο 4 των ως άνω Κανόνων. Ο μόνος περιορισμός είναι ότι η απώλεια ή η βλάβη πρέπει να συνδέεται με τη φόρτωση, μεταχείριση, στοιβασία, μεταφορά, φύλαξη, φροντίδα και εκφόρτωση των πραγμάτων (άρθρο 2 της Σύμβασης). Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 1 περ. ε' της ως άνω Δ.Σ., η θαλάσσια μεταφορά πραγμάτων καλύπτει μόνο τη χρονική περίοδο της θαλάσσιας αποστολής, που αρχίζει από τη φόρτωση των εμπορευμάτων και τελειώνει με την εκφόρτωση τους. Έτσι, οι ως άνω κανόνες δεν καλύπτουν την ευθύνη του μεταφορέα για τα ακραία στάδια της μεταφοράς, δηλαδή από την παράδοση των πραγμάτων μέχρι την παραλαβή τους από τον παραλήπτη, για τα οποία έγκυρα αυτός μπορεί να συμφωνήσει μείωση ή απαλλαγή από την ευθύνη του για απώλειες ή βλάβες που επέρχονται κατά τη διάρκεια των δύο αυτών φάσεων της μεταφοράς (άρθρο 7 των Κανόνων), το δε βάρος της απόδειξης για την ύπαρξη της απαλλακτικής ρήτρας έχει ο εναγόμενος μεταφορέας, με βάση την αρχή της νόθου αντικειμενικής ευθύνης. Περαιτέρω, κατά το άρθρο 3 παρ. 2 της Σύμβασης, η φόρτωση και η στοιβασία, που συνίσταται στην τοποθέτηση και τη διευθέτηση των εμπορευμάτων μέσα στο κύτος του πλοίου ή στους ορισμένους χώρους για την υποδοχή τους και στη στερέωση αυτών με κάθε πρόσφορο τρόπο, εκτελείται από το μεταφορέα που είναι υπεύθυνος για κάθε επιμέλεια. Ακόμα και αν ο μεταφορέας προσέλαβε στοιβαστές, προκειμένου να εκτελέσουν το έργο, δεν απαλλάσσεται από την ευθύνη για τις πράξεις τους ή την ανεπιτήδεια στοιβασία από αυτούς. Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 2 περ. θ' της ως άνω Διεθνούς Σύμβασης, που θεσπίζει περίπτωση ανεύθυνου, «ούτε ο

μεταφορέας ούτε το πλοίο ευθύνονται για απώλεια ή ζημία που προέρχεται από πράξη ή παράλειψη του φορτωτή ή του κυρίου των πραγμάτων ή του αντιπροσώπου του ή εκπροσώπου του». Η επίκληση του απαλλακτικού αυτού λόγου συνιστά ένσταση αποδεικτέα από το μεταφορέα (βλ. ΕφΠειρ 631/2007 ΕΝαυτΔ 2007 443, ΕφΠειρ 622/2003 ΕΝαυτΔ 2003 434, Κοροτζή, Η ευθύνη του θαλάσσιου μεταφορέα σύμφωνα με τους κανόνες Χάγης-Βίσμπυ, 1994, παρ. 7.2.15 σελ. 34). Επίσης, από το συνδυασμό των διατάξεων του άρθρου 4 παρ. 1 και 5 εδάφιο β' της ως άνω Διεθνούς Σύμβασης, όπως η παρ. 5 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του από 23.2.1968 Πρωτοκόλλου των Βρυξελλών, προκύπτει ότι σε περίπτωση απώλειας ή βλάβης των εμπορευμάτων σε θαλάσσια μεταφορά, το συνολικό ποσό της αποζημίωσης υπολογίζεται βάσει της αξίας των εμπορευμάτων αυτών, στον τόπο και κατά το χρόνο που εκφορτώνονται από το πλοίο ή που θα έπρεπε να είχαν εκφορτωθεί, σύμφωνα με τη σύμβαση μεταφοράς. Η αξία των εμπορευμάτων υπολογίζεται σύμφωνα με τη χρηματιστηριακή τιμή για το εμπόρευμα ή, αν δεν υπάρχει τέτοια τιμή, σύμφωνα με την τρέχουσα τιμή στην αγορά ή, αν δεν υπάρχει καμιά από τις δύο, υπολογίζεται με βάση τη συνήθη αξία των εμπορευμάτων του ίδιου είδους και ποιότητας. Τούτο, άλλωστε, προκύπτει και από τη γραμματική διατύπωση της διάταξης αυτής, με την οποία ορίζεται ότι «το συνολικό ποσό της αποζημίωσης θα υπολογίζεται κατά τον προεκτεθέντα τρόπον». Από τη διάταξη αυτή, η οποία πηγή έχει την παρεμφερή διάταξη του άρθρου 23 της CMR, συνάγεται ότι ο θαλάσσιος μεταφορέας, σε περίπτωση απώλειας ή βλάβης των πραγμάτων, είναι υποχρεωμένος να αποκαταστήσει την ως άνω αξία τους στον τόπο και κατά το χρόνο εκφόρτωσης. Αποκαθίσταται δε η αξία που εξευρίσκεται με την απόδειξη της τιμής του χρηματιστηρίου εμπορευμάτων. Εάν δεν υπάρχει τέτοια τιμή, λαμβάνεται υπόψη η τρέχουσα τιμή της αγοράς και, εάν δεν υπάρχει και τέτοια, λαμβάνεται υπόψη η συνηθισμένη τιμή εμπορευμάτων του ίδιου είδους και της ίδιας ποιότητας. Επιπλέον, οι Κανόνες Χάγης-Βίσμπυ ρύθμισαν ειδικά και ρητά στο άρθρο 4β' αυτών (το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 3 του από 23.2.1968 Πρωτοκόλλου) τις περιπτώσεις κατά τις οποίες εγείρεται αγωγή από αδικοπραξία, είτε κατά του μεταφορέα είτε κατά των προστηθέντων αυτού, σύμφωνα με το οποίο προβλέπεται ότι τα προαναφερόμενα όρια ευθύνης ισχύουν για κάθε αξίωση κατ' αυτών, για απώλεια ή βλάβη εμπορευμάτων, είτε η αξίωση θεμελιώνεται σε συμβατική ευθύνη είτε σε εξωσυμβατική. Ήτοι, σε περίπτωση απώλειας ή βλάβης εμπορευμάτων σε θαλάσσια μεταφορά, αποκαταστατέα είναι η αξία των βλαβέντων εμπορευμάτων στον τόπο και κατά το χρόνο της εκφόρτωσης και όχι το κατ' άρθρο 298 ΑΚ διαφυγόν κέρδος, ή άλλη

περαιτέρω ζημία θετική ή αποθετική, προκύπτουσα από βλάβη ή απώλεια του πράγματος ή από τη στέρηση του κέρδους ή της ωφέλειας από τη χρησιμοποίησή του, για αποκατάσταση διαφυγόντων κερδών, χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης κ.λπ., είτε η αγωγή θεμελιώνεται στην ενδοσυμβατική είτε στην εξωσυμβατική ευθύνη, γιατί στην αντίθετη περίπτωση θα παρέμεναν ανεφάρμοστες οι ευεργετικές υπέρ του μεταφορέα και των προστηθέντων του διατάξεις της ως άνω Διεθνούς Σύμβασης (βλ. ΕφΠειρ 914/2009, ΕφΠειρ 76/2006 ΕΝαυτΔ 2006 278, ΕφΠειρ 672/2005 ΠειρΝ 2005 513, ΕφΠειρ 201/2005 ΕΝαυτΔ 2005 199, ΕφΠειρ 33/1996 ΕΝαυτΔ 25. 140, Κιάντου-Παμπούκη, ό.π., σελ. 515). Επιπλέον, οι Κανόνες Χάγης-Βίσμπυ ρύθμισαν ειδικά και ρητά στο άρθρο 4β αυτών (το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 3 του από 23.2.1968 Πρωτοκόλλου) τις περιπτώσεις, κατά τις οποίες εγείρεται αγωγή από αδικοπραξία, είτε κατά του μεταφορέα είτε κατά των προστηθέντων αυτού, σύμφωνα με το οποίο προβλέπεται ότι τα προαναφερόμενα όρια ευθύνης ισχύουν για κάθε αξίωση κατ' αυτών, για απώλεια ή βλάβη εμπορευμάτων, είτε η αξίωση θεμελιώνεται σε συμβατική ευθύνη είτε σε εξωσυμβατική. Εξάλλου κατά την εκτέλεση της σύμβασης είναι δυνατόν να ανακύψει αδικοπραξία των αντισυμβαλλομένων έναντι αλλήλων, εφόσον η πράξη ή η παράλειψη είναι υπαίτια και παράνομη και χωρίς τη συμβατική σχέση (βλ. ΟΛΑΠ 967/1973 ΝοΒ 22. 505, ΑΠ 465/1995 ΝοΒ 43. 543, ΑΠ 19/1993 ΝοΒ 41. 1069, ΑΠ 1580/1992 ΕλλΔνη 1994 369, ΑΠ 1741/1987 ΕΕΝ 1988 906). Υπαίτια ζημιογόνος πράξη ή παράλειψη, με την οποία παραβιάζεται κάποια σύμβαση, μπορεί πέραν της αξίωσης από τη σύμβαση να θεμελιώσει και αξίωση από αδικοπραξία, όταν και χωρίς τη συμβατική σχέση διαπραττόμενη θα ήταν παράνομη (βλ. ΟΛΑΠ 967/1973 ΝοΒ 22. 505, ΑΠ 555/1999 ΕλλΔνη 2000 87). Στην περίπτωση αυτή υπάρχει συρροή συμβατικής και εξωσυμβατικής (αδικοπραξίας) ευθύνης, ο δε δανειστής έχει το δικαίωμα (τη διακριτική ευχέρεια) να στηρίζει τη σχετική αξίωση του για αποζημίωση είτε στη σύμβαση είτε στην αδικοπραξία είτε επιβοηθητικά και στις δύο (βλ. ΑΠ 555/1999 ΕλλΔνη 2000 87). Ειδικότερα, επί θαλάσσιας μεταφοράς που διέπεται από τους Κανόνες Χάγης-Βίσμπυ, περίπτωση κατά την οποία αντιμετωπίζεται συρροή συμβατικής και αντισυμβατικής ευθύνης του εκναυλωτή-θαλάσσιου μεταφορέα, είναι η απώλεια ή βλάβη των μεταφερόμενων πραγμάτων. Κατά την κρατούσα στη θεωρία και τη νομολογία άποψη, η μη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την προφύλαξη του φορτίου αποτελεί απλή συμβατική παράλειψη του εκναυλωτή-θαλάσσιου μεταφορέα και των προστηθέντων αυτού προσώπων. Ως εκ τούτου η συμπεριφορά αυτή δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως πράξη παράνομη και υπαίτια, χωρίς την ύπαρξη της σύμβασης

ναύλωσης-θαλάσσιας μεταφοράς και συνεπώς δεν υπάρχει εν προκειμένω αδικοπραξία (βλ. ΕφΠειρ 167/2010 ΔΕΕ 2010 826, ΕΝαυτΔ 2010 172, ΕΕμπΔ 2010 685, ΕφΠειρ 631/2007 ΕΝαυτΔ 2008 26, ΕφΠειρ 76/2006 ΠειρΝομ 2006 466, ΕΝαυτΔ 2006 278, ΕφΠειρ 286/2004 ΕΝαυτΔ 32. 27, ΕφΠειρ 106/1994 ΕΝαυτΔ 22. 375, ΕφΠειρ 1741/1990, ΕφΠειρ 604/1979 ΕΝαυτΔ 7. 540, Γ. Θεοχαρίδη, Η Αδικοπρακτική Ευθύνη του Θαλάσσιου Μεταφορέα, έκδοση 2000, σελ. 128, 129, Εισήγηση Ι. Βρέλλου, Η ευθύνη προς αποζημίωση στο Ελληνικό και το Διεθνές Ναυτικό Δίκαιο, στον τόμο 4ο Διεθνές Συνέδριο Ναυτικού Δικαίου 6-9.6.2001 σελ. 56-57). Επίσης, με τη διάταξη του άρθρου 3 παρ. 6 εδάφιο 4 της ως άνω Δ.Σ., όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου της 23.1.1968, ορίζεται ότι ο μεταφορέας και το πλοίο θα απαλλάσσεται σε κάθε περίπτωση από οποιαδήποτε ευθύνη σχετικά με τα εμπορεύματα, εφόσον δεν έχει εγερθεί αγωγή εντός έτους από την παράδοση τους ή από την ημερομηνία που αυτά έπρεπε να έχουν παραδοθεί. Με την παραπάνω διάταξη καθιερώνεται ετήσια παραγραφή του δικαιώματος του παραλήπτη για αποζημίωση του απωλεσθέντος ή βλαβέντος φορτίου. Η παραγραφή αυτή αρχίζει από την παραλαβή ή την παράδοση των πραγμάτων ή από την ημερομηνία που θα έπρεπε να είχαν παραδοθεί και ισχύει ενιαίως, τόσο επί συμβατικής όσο και επί εξωσυμβατικής ευθύνης του θαλασσίου μεταφορέα, όχι μόνο για την απώλεια ή βλάβη εμπορευμάτων, αλλά και για τις λοιπές αξιώσεις του ενδιαφερομένου ως προς το φορτίο κατά του ως άνω μεταφορέα. Η εν λόγω παραγραφή διακόπτεται, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 261 και 270 εδάφιο α' ΑΚ, με την έγερση αγωγής και αρχίζει εκ νέου από την τελευταία διαδικαστική πράξη των διαδίκων ή του δικαστηρίου, όταν δε απρακτούν οι διάδικοι μπορεί να συμπληρωθεί εν επιδικία, εφόσον μεταξύ δύο διαδικαστικών πράξεων συμπληρωθεί ολόκληρος ο απαιτούμενος για την παραγραφή της αξίωσης χρόνος (βλ. ΑΠ 1657/2008 ΔΕΕ 2009 89, ΑΠ 1794/2008 ΤρΝομΠλ Νόμος, ΕφΠειρ 167/2010 ό.π. και ΤρΝομΠλ Νόμος, ΕφΠειρ 681/2005 ΕΝαυτΔ 33. 327, ΕφΠειρ 672/2005 ΕΝαυτΔ33.423). 4. Σύμφωνα με τις ενδοτικού χαρακτήρα διατάξεις των άρθρων 522 παρ. 1, 524, 525 και 529 του ΑΚ, ο αγοραστής φέρει τον κίνδυνο για την τυχαία καταστροφή ή απώλεια (ή χειροτέρευση) του πράγματος που πωλήθηκε, αφότου αυτό παραδοθεί ή, εάν μετά από αίτηση του ο πωλητής το στέλνει σε τόπο διαφορετικό από τον τόπο της εκπλήρωσης της παροχής, αφότου αυτό παραδοθεί για αποστολή. Στην περίπτωση πώλησης πραγμάτων με σύμβαση που περιέχει τη ρήτρα «CIF», ο μὲν πωλητής έχει υποχρέωση να συνάψει τη σύμβαση μεταφοράς πραγμάτων, ωσαύτως δε και την ασφάλιση αυτών κατά των κινδύνων της μεταφοράς και, επίσης, να τα

παραδώσει στον επιλεγέντα μεταφορέα για την αποστολή τους, ο δε αγοραστής, αφότου φορτωθούν αυτά στο μεταφορικό μέσο, φέρει τον κίνδυνο της τυχαίας καταστροφής ή απώλειας τους, έχοντας εντεύθεν την υποχρέωση να καταβάλει το «ενιαίο» τίμημα, και δη εντόκως για τα πράγματα, το ασφάλιστρο και τα κόμιστρα αυτών, χωρίς να έχει δικαίωμα να αποκρούσει τη σχετική αξίωση του πωλητή, διά της αντιτάξεως κατ' αυτού της ενστάσεως του μη εκπληρωθέντος συναλλάγματος (σύμφωνα με το άρθρο 374 ΑΚ). Επίσης, ο αγοραστής, αφότου φέρει τον κίνδυνο της μεταφοράς, σύμφωνα με την προδιατυπούμενη έννοια, δικαιούται τα ωφελήματα του πράγματος και το «περιελθόν» στον πωλητή, στο οποίο περιλαμβάνεται ιδίως η ασφαλιστική αποζημίωση, καθώς και η αξίωση αποζημίωσης κατά του τρίτου υπαιτίου για την απώλεια ή καταστροφή των πωληθέντων πραγμάτων υπό την προϋπόθεση της άνω πλασματικής παράδοσης των μεταφερόμενων πραγμάτων (βλ. Παπανικολάου, 525 παρ. 64 αριθ. 3, Γαζή, ΕρμΑΚ 525 αριθ. 7, Βαθρακοκοίλη, ΕρνομΑΚ 525 παρ. 8 σελ. 227). Μόνη όμως η μετάσταση του κινδύνου των μεταφερομένων πραγμάτων στον αγοραστή τους, κατά την προαναφερόμενη έννοια, ως αποτέλεσμα έχει την υποχρέωση αυτού να πληρώσει το τίμημα, χωρίς όμως και να συνεπάγεται η πλασματική παράδοση των πραγμάτων τη μεταβίβαση της κυριότητας τους στον ίδιο τον αγοραστή, διότι για την κτήση της κυριότητας, εκτός από τη σχετική συμφωνία μεταξύ πωλητή και αγοραστή και την πλασματική παράδοση των πωληθέντων πραγμάτων με τη φόρτωση των πραγμάτων στο μεταφορικό μέσο προς αποστολή, απαιτείται και η μετάθεση της νομής τούτων στον τελευταίο, με την παράδοση σ' αυτόν των φορτωτικών εγγράφων, σύμφωνα με το άρθρο 978 του ΑΚ (βλ. ΕφΑΘ 5138/2005 ΕλλΔνη 2006 951). Εξάλλου, με το Ν. 2107/1992 κυρώθηκαν στην Ελλάδα και αποτελούν, κατ' άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, εσωτερικό κανόνα δικαίου με υπερνομοθετική ισχύ η Σύμβαση των Βρυξελλών της 24.8.1924 για την ενοποίηση ορισμένων κανόνων σχετικά με τις φορτωτικές (Κανόνες της Χάγης) και τα τροποποιητικά πρωτόκολλα των Βρυξελλών της 23.2.1968 (Κανόνες Βίσμπυ) και της 21.12.1979. Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 1 περ. β', 2 παρ. 1 και 2, 3 παρ. 1, 5 παρ. 2 και 10 παρ. 2, προκύπτει ότι οι διατάξεις της εν λόγω συμβάσεως, που εφαρμόζεται στην Ελλάδα από 2.6.1993, έχουν ισχύ στις θαλάσσιες μεταφορές που τα λιμάνια φορτώσεως και εκφορτώσεως βρίσκονται σε διαφορετικά κράτη, με την προϋπόθεση ότι οι παραπάνω μεταφορές καλύπτονται από φορτωτική ή άλλο παρόμοιο έγγραφο που αποτελεί τίτλο για τη θαλάσσια μεταφορά πραγμάτων, καθώς και στις θαλάσσιες μεταφορές μεταξύ ελληνικών λιμένων. Η θαλάσσια φορτωτική διεθνής και εθνική ρυθμίζεται από τη

Διεθνή Σύμβαση στο άρθρο 3 παρ. 3. Κατά ρητή όμως διάταξη του άρθρου 2 παρ. 2 του άνω κυρωτικού της Σύμβασης νόμου (ν. 2107/1992), τα θέματα των επί και εκ της φορτωτικής δικαιωμάτων και της μεταβίβασης τούτων εξακολουθούν να διέπονται από τα άρθρα 168-173 του ΚΙΝΔ, καθόσον οι κανόνες του ως άνω κυρωτικού νόμου δεν περιέχουν σχετικές διατάξεις. Επίσης, για τις φορτωτικές που έχουν εκδοθεί σε διαταγή, εφαρμόζονται αναλόγως και οι διατάξεις για τη συναλλαγματική, σχετικά με τη νομιμοποίηση του κομιστή και τις ενστάσεις που μπορούν να αντισταχθούν κατ' αυτού (άρθρο 76 περ. ε' και 80 παρ. 2 του ν.δ. 17.7/13.8.1923 «περί ειδικών διατάξεων επί ανωνύμων εταιριών», άρθρο 17 του ν. 5325/1932 για τη συναλλαγματική και το γραμμάτιο σε διαταγή). Από τις άνω διατάξεις προκύπτει ότι η φορτωτική είναι αξιόγραφο, και συγκεκριμένα εμπορευματογράφο, με την έννοια ότι αποτελεί έγγραφο που ενσωματώνει ιδιωτικά δικαιώματα (από τη σύμβαση της μεταφοράς), τα οποία για να ασκήσει και να μεταβιβάσει ο δικαιούχος χρειάζεται να κατέχει το έγγραφο, για να το εμφανίσει στο μεταφορέα ή να το εμφανίσει στον εκδοχέα (βλ. Δελουκα, Αξιόγραφα, έκδ. 3η 1980, παρ. 6 σελ. 23, Κιάντου-Παμπούκη, Δίκαιο αξιόγραφων, έκδ. 5η 1997, παρ. 21 σελ. 4). Η φορτωτική αποδεικνύει την παραλαβή και τη φόρτωση των πραγμάτων που περιγράφονται σ' αυτήν και, επίσης, τη σύμβαση της θαλάσσιας μεταφοράς και τους όρους της. Ενσωματώνει δε, κατ' αρχήν, την ενοχική αξίωση του κομιστή κατά του μεταφορέα να εκτελέσει τη μεταφορά και να παραδώσει τα πράγματα στο λιμένα προορισμού, ενώ, σε περίπτωση απώλειας ή βλάβης των πραγμάτων, ενσωματώνει την απαίτηση αποζημιώσεως, στην οποία τρέπεται η ανωτέρω απαίτηση του δικαιούχου του φορτίου. Επιπλέον, όμως, η φορτωτική αποτελεί έγγραφο παραστατικό των πραγμάτων που μεταφέρονται, του οποίου η κατοχή, σύμφωνα με το άρθρο 172 του ΚΙΝΔ, ισοδυναμεί προς τη νομή των ίδιων των πραγμάτων. Έτσι, με τη μεταβίβαση του τίτλου αυτής, μεταβιβάζεται και η νομή τούτων, πράγμα που διευκολύνει τη μεταβίβαση της κυριότητας ή τη σύσταση ή μεταβίβαση άλλων εμπραγμάτων δικαιωμάτων επ' αυτών (βλ. ΕφαΘ 3816/1976 ΕλλΔνη 1978 404, Κιάντου-Παμπούκη, Ναυτικό δίκαιο II, ΣΤ' έκδοση, σελ. 413). Η φορτωτική, κατ' άρθρο 169 ΚΙΝΔ, εκδίδεται κατ' επιλογή του φορτωτή είτε ονομαστική είτε σε διαταγή (το ελληνικό δίκαιο δεν αναγνωρίζει τη φορτωτική στον κομιστή). Φορτωτική σε διαταγή είναι αυτή η οποία αναφέρει το όνομα συγκεκριμένου δικαιούχου με τη ρήτρα «εις διαταγήν». Τα δικαιώματα από τη φορτωτική σε διαταγή μπορεί να τα ασκήσει το πρόσωπο που κατονομάζεται σ' αυτήν ή το πρόσωπο το οποίο εκείνος που κατονομάζεται υποδεικνύει με οπισθογράφηση. Συνεπώς, η μεταβίβαση της φορτωτικής

αυτής γίνεται με οπισθογράφιση, η οποία φυσικά συνοδεύεται και με την παράδοση του τίτλου και συμφωνία περί μεταβιβάσεως του ίδιου του τίτλου και του ενσωματωμένου σ' αυτόν δικαιώματος. Ονομαστική είναι η φορτωτική, στην οποία κατονομάζεται ο δικαιούχος χωρίς να φέρει τη ρήτρα «εις διαταγήν» και μεταβιβάζεται με εκχώρηση (βλ. Κιάντου-Παμπούκη, *Ναυτικό δίκαιο II*, ΣΤ' έκδοση, σελ. 379,424 και 425). Σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 3 της Σύμβασης, τη φορτωτική έχει υποχρέωση να εκδώσει ο μεταφορέας. Από το άρθρο 168 ΚΙΝΔ, δε, το οποίο εξακολουθεί να ισχύει όπως προεκτέθηκε και μετά την κύρωση της σύμβασης, συνάγεται εμμέσως ότι η φορτωτική εκδίδεται σε ένα μόνον πρωτότυπο, το οποίο παραδίδεται στο φορτωτή (αποστολέα) που είναι ο λήπτης- πρώτος κομιστής της φορτωτικής και δικαιούχος των ανωτέρω δικαιωμάτων που ενσωματώνονται σ' αυτήν και της απαιτήσεως από την υποκείμενη σύμβαση θαλάσσιας μεταφοράς που έχει καταρτισθεί μεταξύ αυτού και του εκδότη της φορτωτικής (μεταφορέα) (βλ. Κιάντου- Παμπούκη, *ό.π.* σελ. 387, 389 και 435). Αντίγραφο δε εκ του πρωτοτύπου, υπογεγραμμένο από τον φορτωτή, παραδίδεται στον θαλάσσιο μεταφορά ή τον πλοίαρχο, στα χέρια του οποίου και παραμένει (βλ. ΕφΑΘ 4834/1997 ΕλλΔνη 1978 80, Κιάντου-Παμπούκη, *ό.π.* σελ. 389). Στη θαλάσσια μεταφορά συχνά παρεμβάλλεται και ένα τρίτο πρόσωπο, ο παραλήπτης του φορτίου, προς τον οποίο απευθύνονται τα πράγματα και ο οποίος δικαιούται να αξιώσει την προς αυτόν παράδοση τους στον τόπο προορισμού. Η σύμβαση μεταφοράς ως προς τον παραλήπτη - όταν δεν είναι ο ίδιος φορτωτής-συνιστά γνήσια σύμβαση υπέρ τρίτου (βλ. ΕφΠειρ 852/1992 ΕΕμπΔ 44. 52, Δπ. Γεωργιάδης, *Ενοχ.Δικ.-Γεν.Μέρος*, έκδ. 1999, παρ. 35 αριθ. 3-4 σελ. 357). Με την ιδιορρυθμία, όμως, ότι στην περίπτωση που έχει εκδοθεί φορτωτική, η λειτουργία της συμβάσεως μεταφοράς ως συμβάσεως υπέρ τρίτου απορροφάται από τις ρυθμίσεις που αφορούν τη φορτωτική (Κιάντου-Παμπούκη, *ό.π.* σελ. 319, 509). Έτσι, για να ασκήσει ο παραλήπτης τα δικαιώματα από τη φορτωτική σε διαταγή, πρέπει να είναι το πρόσωπο που κατονομάζεται ως δικαιούχος στον τίτλο, ή να κατέστη δικαιούχος από οπισθογράφιση της φορτωτικής και επιπλέον να κατέχει το έγγραφο της φορτωτικής. Γι' αυτό, ο αποστολέας-φορτωτής του αποστέλλει το πρωτότυπο της φορτωτικής ώστε να ασκήσει τα δικαιώματα του μόλις φτάσουν τα αποσταλέντα πράγματα στο λιμένα προορισμού (βλ. Κιάντου-Παμπούκη, *ό.π.* σελ. 391). Έτσι, κατά τη διάρκεια της μεταφοράς των πραγμάτων, χωρίς πραγματική μετακίνηση τούτων, δύναται να μεταβιβαστεί η νομή τους από τον αποστολέα στον παραλήπτη, με τη μεταβίβαση και αποστολή της φορτωτικής (ΑΚ 978), με αποτέλεσμα ο μεταφορέας να κατέχει τα πράγματα αρχικά για λογαριασμό του αντισυμβαλλομένου του αποστολέα

και στη συνέχεια, από τη μια στιγμή στην άλλη, για λογαριασμό του παραλήπτη με την περιέλευση στον τελευταίο της φορτωτικής (βλ. Απ. Γεωργιάδη, ΕμπρΔικ 1, 1991, παρ. 18 IV αριθ. 30 επ., ιδίως 32 σελ. 171, Κιάντου-Παμπούκη, ό.π. σελ. 415). Συνεπώς, σε περίπτωση βλάβης ή απώλειας του φορτίου, κατά τη διάρκεια της θαλάσσιας μεταφοράς, φορέας της αξιόσεως για αποζημίωση από τη σύμβαση μεταφοράς κατά του θαλάσσιου μεταφορέα είναι κατ' αρχήν ο αντισυμβαλλόμενος του μεταφορέα φορτωτής (αποστολέας), εφόσον συμβλήθηκε στο δικό του όνομα (βλ. και ΕφαΘ 5138/2005 ΕλλΔνη 2006 590, Κιάντου-Παμπούκη, ό.π. σελ. 508). Σε περίπτωση δε που το πρωτότυπο της φορτωτικής αποσταλεί στον κατονομαζόμενο παραλήπτη της φορτωτικής, σε διαταγή του οποίου ως δικαιούχου αυτή εκδόθηκε, νομιμοποιείται ενεργητικώς να στραφεί κατά του μεταφορέα και να ζητήσει την αποζημίωση ο παραλήπτης, από τη στιγμή που θα περιέλθει στην κατοχή του η φορτωτική και θα καταστεί νόμιμος κομιστής της, διότι με τη μεταβίβαση σ' αυτόν της φορτωτικής καθίσταται πλέον αυτός νομέας των μεταφερόμενων πραγμάτων. Το ίδιο ισχύει και για τους μεταγενέστερους κομιστές της φορτωτικής σε διαταγή, εφόσον στηρίζουν τα δικαιώματά τους σε αδιάκοπη σειρά οπισθογραφήσεων (βλ. Δελούκα, Ναυτικό Δίκαιο, έκδ. 2η 1979, παρ. 193 σελ. 309, Κιάντου-Παμπούκη, ό.π. σελ. 509). Κατόπιν τούτων, το γεγονός ότι η πώληση των πραγμάτων, τα οποία παραδόθηκαν για μεταφορά προς τον αγοραστή, περιέχει τη ρήτρα CIF δεν σημαίνει ότι αυτός, είτε είναι παραλήπτης των εμπορευμάτων είτε όχι, απέκτησε και το δικαίωμα αποζημιώσεως κατά του μεταφορέα σε περίπτωση βλάβης ή απώλειας των μεταφερόμενων πραγμάτων, διότι η πλασματική παράδοση των εμπορευμάτων προς αυτόν από της φορτώσεως τούτων προς αποστολή δεν τον καθιστά νομέα των εμπορευμάτων, αν δεν του έχει μεταβιβασθεί παράλληλα και η φορτωτική (βλ. ΕφΘεσ 553/2008 Αρμ 2010 367, ΕΤραζΧρΔ 2010 936 και ΤρΝομΠλ Νόμος, ΕφΠειρ 407/2007 ΔΕΕ 2008 213, ΕΕμπΔ 2008 127, ΕφΠειρ 914/2006 ΕΝαυτΔ 2007 16, ΕΕμπΔ 2007 679, ΕφΠειρ 703/2006 ΔΕΕ 2006 1289, ΕφαΘ 5138/2005 ΕλλΔνη 47. 590, ΕφΠειρ 165/2002 ΕΝαυτΔ 2002 217, ΠολΠρΠειρ 3365/2006 ΕΝαυτΔ 2006 283). 5. Τέλος, τα ασφαλιστικά μέτρα, ως δικονομικός θεσμός κρίνονται κατά το δίκαιο της πολιτείας του δικαστή που δικάζει (*lex fori*). Αν το εφαρμοστέο αλλοδαπό δίκαιο, το οποίο αγνοεί το Δικαστήριο και το περιεχόμενο του δεν πιθανολογείται, δεν διατάσσεται απόδειξη του, αλλά εφαρμόζεται το ημεδαπό ουσιαστικό δίκαιο (βλ. σχετικά σε Β. Βαθρακοκοίλη, τόμος Δ, έκδοση 1996, άρθρο 682 σελ. 42 με τις εκεί παραπομπές στη νομολογία, ΜονΠρΚερκ 1087/2004 ΙονΕπιθΔ 2004 221, ΜονΠρΑΘ 20375/1993, ΜονΠρΑΘ 18498/1981). 6. Με τις υπό κρίση αιτήσεις, έτσι όπως αυτές

διορθώθηκαν με τη δεύτερη από αυτές και σχετική δήλωση των πληρεξούσιων δικηγόρων της αιτούσας, που έγινε στο ακροατήριο του Δικαστηρίου και καταχωρήθηκε στην πρώτη αίτηση, λόγω μη τηρήσεως πρακτικών, η αιτούσα, επικαλούμενη επικείμενο κίνδυνο και επείγουσα περίπτωση, ζητεί, κατά τη δέουσα εκτίμηση των αιτημάτων της, να διαταχθεί ως ασφαλιστικό μέτρο η συντηρητική κατάσχεση κάθε κινητής και ακίνητης περιουσίας της καθ' ης στα χέρια της ή στα χέρια τρίτων και δη και του περιγραφόμενου σκάφους, με σημαία Συρίας, ιδιοκτησίας της καθ' ης, το οποίο ναυλοχεί στο λιμάνι της Καβάλας, μέχρι του ποσού των 800.000,00 ευρώ, προκειμένου να εξασφαλιστεί η απαίτηση αυτής εναντίον της καθ' ης, προερχόμενη από την προσδιοριζόμενη ζημία που υπέστησαν κατά τη θαλάσσια μεταφορά με το άνω πλοίο της καθ' ης τα περιγραφόμενα εμπορεύματα (αραβόσιτος), που είχε αγοράσει (η αιτούσα) από το αναφερόμενο τρίτο πρόσωπο, για την οποία (θαλάσσια μεταφορά) είχαν εκδοθεί οι αναφερόμενες δύο φορτωτικές, όπως η απαίτηση αυτή (κατά την κύρια και τις επικουρικές της βάσεις) λεπτομερώς αναφέρεται σ' αυτές (αιτήσεις), γιατί η ικανοποίηση της (απαίτησης) κινδυνεύει, εξαιτίας της ελαττωμένης περιουσιακής κατάστασης της καθ' ης. Με αυτό το περιεχόμενο και αιτήματα, οι αιτήσεις αρμοδίως εισάγονται προς συζήτηση στο παρόν Δικαστήριο, που έχει διεθνή δικαιοδοσία, σύμφωνα με τις διατάξεις που μνημονεύονται ανωτέρω υπό 1, δεδομένου ότι το επίμαχο πλοίο, όπως εκτίθεται στην πρώτη αίτηση, ναυλοχεί στο λιμάνι της Καβάλας και ειδικότερα αρχικά στις λιμενικές εγκαταστάσεις - προβλήτα της ELFE N. Καρβάλης N. Καβάλας και ήδη, με βάση την από 21.03.2011 προσωρινή διαταγή που εκδόθηκε από το Δικαστή του παρόντος Δικαστηρίου, στο λιμένα Φίλιππος Β` στη Νέα Καρβάλη N. Καβάλας, κατά την προκείμενη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (άρθρα 686 επ.) και πρέπει να ερευνηθούν περαιτέρω ως προς τη νομική και ουσιαστική βασιμότητα τους, συνεκδικαζόμενες μεταξύ τους, λόγω της συνάφειας τους, καθόσον έτσι διευκολύνεται και επιταχύνεται η διεξαγωγή της δίκης και επέρχεται μείωση των εξόδων (άρθρα 246, 591 παρ. 1 α ΚΠολΔ). 7. Από την εκτίμηση των ένορκων καταθέσεων των μαρτύρων J.K., δικηγόρου στο Λονδίνο Αγγλίας και X.K. του B., που εξετάστηκαν στο ακροατήριο, με επιμέλεια της αιτούσας και της καθ' ης, αντίστοιχα, απ' όλα τα έγγραφα που προσκομίζονται από τους διαδίκους και από τους εν γένει ισχυρισμούς τους, πιθανολογούνται τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Με τις 7/14.02.2010 και 8/14.02.2010 συμβάσεις πώλησης που καταρτίστηκαν ανάμεσα στην αιτούσα εδρεύουσα στο Αμμάν της Ιορδανίας εταιρία και τον N.I.S., συμφωνήθηκε να πωλήσει ο τελευταίος στην αιτούσα περίπου 6.000,00 και 6.000,00, αντίστοιχα,

μετρικούς τόνους ρουμανικού κίτρινου αραβόσιτου σοδειάς 2009/2010 σε χύδην φορτίο. Η ποιότητα του αραβοσίτου συμφωνήθηκε να ανταποκρίνεται στις ακόλουθες μέγιστες τιμές: α) υγρασία: έως 14%, β) ποσοστό κατεστραμμένων σπόρων: έως 4%, γ) ποσοστό σπασμένων σπόρων: έως 4%, δ) ποσοστό ξένων στοιχείων: έως 2% και ε) αφλατοξίνη: μηδενική ή μέγιστη τιμή 20PPB. Επίσης, συμφωνήθηκε ότι ο αραβόσιτος πρέπει να έχει υγιές χρώμα, οσμή και γεύση και να μην περιέχει βρώμικους καρπούς, το δε φορτίο να εκφορτωθεί στο λιμάνι Ταρτούς της Συρίας ή Τρίπολης του Λιβάνου και να παραδοθεί το αργότερο μέχρι τις 15.03.2010. Το τίμημα των πωλήσεων συμφωνήθηκε σε 157.200,00 ευρώ ανά μετρικό τόνο, οι δε πωλήσεις να διέπονται από τη ρήτρα «Cost Insurance Freight» (CIF-κόστος, ασφάλεια, ναύλος). Η μεταφορά από το λιμάνι της Κωσταντζας της Ρουμανίας (5.650 + 2.600 =) 8,250,00 μετρικών τόνων του πωληθέντος αραβοσίτου έγινε με το πλοίο «.....», κόρων ολικής χωρητικότητας 5.965 και με αριθμό, ιδιοκτησίας της καθ` ης, εδρεύουσας στην Ταρτούς της Συρίας εταιρίας. Εκδόθηκαν δε από την «.....» («.....»») τα με αριθμούς 2010-0362 και 2010-0366/07.03.2010 πιστοποιητικά ποιότητας, σύμφωνα με τα οποία, μετά από επιθεώρηση του φορτίου που φέρεται να έγινε πριν από τη φόρτωση, αυτό, δηλαδή το πωληθέν κίτρινο καλαμπόκι Ρουμανίας εσοδειάς 2009, έφερε τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: α) υγρασία: 13,95%, β) ξένες ύλες/στοιχεία: 1,92%, γ) κατεστραμμένους καρπούς: 1,78% και δ) σπασμένους καρπούς: 3,95%, ενώ το προϊόν ήταν υγιές, καθαρό και εμπορεύσιμο και δεν περιείχε ζωντανά ζώδια. Για τη μεταφορά του φορτίου εκδόθηκαν οι 1 και 2/07.03.2010 φορτωτικές από την ενεργούσα για λογαριασμό της καθ` ης «.....» η πρώτη και από την ίδια την καθ` ης η δεύτερη. Στην πρώτη φορτωτική (Bill of lading) με κωδικό όνομα «.....l» έκδοσης 1978, αναγράφεται ως φορτωτής ο «N.I.S.» στη δε δεύτερη, που φέρει τον ίδιο κωδικό, αναγράφεται ως φορτωτής το πρακτορείο ναυτιλιακών υπηρεσιών «.....». Αμφότερες οι φορτωτικές εκδόθηκαν «σε διαταγή», σε αυτές δε αναγράφεται ως «διεύθυνση αποστολής ειδοποίησης» η «.....» (δηλαδή ο διακριτικός τίτλος της αιτούσας). Ως λιμένας εκφόρτωσης αναγράφεται ο λιμένας Ταρτούς μέσω ελεύθερης ζώνης Συρίας-Ιορδανίας-Nassib. Στις φορτωτικές αναγράφονται οι ποσότητες του φορτωθέντος κίτρινου καλαμποκιού Ρουμανίας εσοδειάς 2009, δηλαδή 5.650,00 και 2.600,00 μετρικοί τόνοι, αντίστοιχα, χύδην, χωρίς κάποιες παρατηρήσεις του πλοιάρχου, καθώς και ότι ο ναύλος προπληρώθηκε. Το φορτίο του πωληθέντος αραβοσίτου εκφορτώθηκε στο λιμάνι της Ταρτούς στις 18 Μαρτίου 2010. Δείγματα του καλαμποκιού, που εισήχθη στην Ιορδανία με τελωνειακό

αριθμό 1047/10/28.03.2010, εξετάστηκαν από τις αρμόδιες Αρχές της Ιορδανίας και βρέθηκαν ανακόλουθα με τις προδιαγραφές και της οδηγίες του Υπουργείου Γεωργίας αυτής και γι' αυτό κρίθηκε ότι ο εκτελωνισμός του αραβοσίτου δεν έπρεπε να ολοκληρωθεί λόγω του υψηλού ποσοστού σπασμένων καρπών και ασυνήθιστων υλικών. Συγκεκριμένα το ποσοστό σπασμένων καρπών βρέθηκε από 9,2% έως 17,3%. [Στη συνέχεια, μνημονεύονται ενέργειες των ενδιαφερομένων, οι οποίες κατέληξαν στο να δοθεί άδεια εισαγωγής του αραβοσίτου με τον όρο ότι θα πωληθεί στην τιμή των 180 δηναρίων Ιορδανίας ανά μετρικό τόνο.] Σε αυτή δε την τιμή των 180 δηναρίων Ιορδανίας ανά μετρικό τόνο πιθανολογείται ότι τελικά πωλήθηκε από την αιτούσα προς τρίτους το καλαμπόκι που αγόρασε η αιτούσα με βάση τις επίδικες συμβάσεις πώλησης και εισήχθη στην Ιορδανία. Η αιτούσα ισχυρίζεται στις αιτήσεις της ότι οι επίδικες ποσότητες καλαμποκιού φορτώθηκαν σε καλή κατάσταση στο λιμάνι της Κωσταντζας, έχοντας ποσοστό σπασμένων καρπών 3,95% και εκφορτώθηκαν στο λιμάνι Ταρτούς σε κακή κατάσταση έχοντας ποσοστό σπασμένων καρπών 17%, με αποτέλεσμα να υποστεί η ίδια ζημία ύψους 577.500 δηναρίων Ιορδανίας, καθόσον, εάν οι εν λόγω ποσότητες εκφορτώνονταν στην κατάσταση που φορτώθηκαν, θα πωλούνταν στην τρέχουσα (αγοραία), άλλως συνήθη, αξία των εμπορευμάτων αυτών κατά το χρόνο εκφόρτωσης στην Ελεύθερη Ζώνη Εμπορίου Συρίας-Ιορδανίας, που ανερχόταν σε 250 δηνάρια Ιορδανίας ανά μετρικό τόνο, ήτοι συνολικά σε $(250 \times 8.250 =) 2.062.500$ δηνάρια Ιορδανίας, ενώ λόγω της ζημίας που υπέστησαν, με ευθύνη της καθ' ης, τελικά το τίμημα πώλησης τους ανήλθε σε $(180 \times 8.250 =) 1.485.000$ δηνάρια Ιορδανίας, δηλαδή η διαφορά ανήλθε σε $(2.062.500 - 1.485.000 =) 577.500$ δηνάρια Ιορδανίας ή 581.863,97 ευρώ, με βάση την ισοτιμία ευρώ-δηναρίου Ιορδανίας κατά το χρόνο άσκησης των αιτήσεων. Ισχυρίζεται επίσης η αιτούσα ότι η καθ' ης υπέχει νόθο αντικειμενική ευθύνη, επικαλούμενη τις διατάξεις της Σύμβασης των Βρυξελλών της 24.08.1924 για την ενοποίηση ορισμένων κανόνων σχετικά με τις φορτωτικές (Κανόνες της Χάγης) και τα τροποποιητικά πρωτόκολλα των Βρυξελλών της 23ης Φεβρουαρίου 1968 (Κανόνες Βίσμπν) και της 21ης Δεκεμβρίου 1979, που κατέστησαν εσωτερικό της Ελλάδος Δίκαιο με υπερνομοθετική ισχύ με το Ν. 2107/1992. Στηρίζει δε τις αξιώσεις της, κατά την κύρια βάση της, στις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 5 (β) της άνω Συμβάσεως. Επικουρικώς, για την περίπτωση που ήθελε κριθεί ότι οι επίδικες ποσότητες καλαμποκιού εκφορτώθηκαν στο λιμάνι Ταρτούς στην κατάσταση στην οποία φορτώθηκαν στο πλοίο της καθ' ης στο λιμάνι της Κωσταντζας της Ρουμανίας, η αιτούσα επικαλείται ότι η καθ' ης ευθύνεται και πάλι να την αποζημιώσει με το ίδιο πιο

πάνω ποσό των 577.500 δηναρίων Ιορδανίας, γιατί εξέδωσε (η καθ' ης) καθαρές φορτωτικές, χωρίς να καταγράψει σε αυτές οποιαδήποτε επιφύλαξη αναφορικά με την κατάσταση του φορτίου, με αποτέλεσμα να παραπείσει την ίδια (αιτούσα) ότι το φορτίο ήταν σε καλή κατάσταση και να καταβάλει έτσι αυτή (αιτούσα) το σύνολο της αξίας του, προκειμένου να της παραδοθούν οι φορτωτικές και να εκχωρηθούν στην ίδια τα δικαιώματα που ενσωματώνονταν σε αυτές, ώστε να παραλάβει το φορτίο, ενώ, εάν ο πλοίαρχος του πλοίου της καθ' ης είχε καταγράψει επί των φορτωτικών οποιαδήποτε επιφύλαξη αναφορικά με την κατάσταση του φορτίου, που ήταν κακή, πράγμα που του ήταν ευχερές να διαπιστώσει, η ίδια είτε δεν θα κατέβαλε το τίμημα της αγοράς του φορτίου, είτε θα έλεγχε την κατάσταση του πριν το αγοράσει και παραλάβει τις φορτωτικές, οπότε και θα κατέβαλε μειωμένο τίμημα αγοράς κατά 577.500 δηνάρια Ιορδανίας. Για τη νομική δε θεμελίωση της επικουρικής αυτής βάσης των αιτήσεων της επικαλείται τις διατάξεις των άρθρων 3 παρ. 3γ και παρ. 4 των Κανόνων Χάγης-Βίσμπυ και 125 παρ. 2 στ' και 170 παρ. 1 του Κώδικα Ιδιωτικού Ναυτικού Δικαίου (ΚΙΝΔ). Τέλος, όλως επικουρικός, διατείνεται (η αιτούσα), επικαλούμενη τα ίδια περιστατικά (με την πρώτη επικουρική βάση της δεύτερης των αιτήσεων), ότι καθ' ης ευθύνεται να την αποζημιώσει με το ίδιο ποσό και με βάση τις περί αδικοπραξιών διατάξεις. Για τη νομιμοποίηση της η αιτούσα ισχυρίζεται, κατόπιν διόρθωσης (με τη δεύτερη αίτηση) των αρχικών της ισχυρισμών που περιέλαβε στην αρχική αίτηση, ότι, κατόπιν κατάρτισης άτυπων συμφωνιών για την εκχώρηση των δικαιωμάτων που ενσωματώνονται στις επίδικες δύο φορτωτικές, αυτές παραδόθηκαν από τους φορτωτές στην Τράπεζα με την επωνυμία «.....» και, κατόπιν της πληρωμής του τιμήματος αγοράς των φορτίων, (παραδόθηκαν) στην ίδια (αιτούσα), με αποτέλεσμα να καταστεί νόμιμη κομίστρια των φορτωτικών συνεπεία εκχώρησης των δικαιωμάτων που ενσωματώνονται σε αυτές και παράδοσης των φορτωτικών σε αυτήν. Σύμφωνα, όμως, με όσα αναλυτικώς εκτίθενται ανωτέρω υπό 4, το ελληνικό δίκαιο δεν αναγνωρίζει τη φορτωτική στον κομιστή και στην προκείμενη περίπτωση οι επίδικες δύο φορτωτικές εκδόθηκαν ως φορτωτικές «εις διαταγήν» (των φορτωτών) και, επομένως, για τη νομιμοποίηση της αιτούσας, με βάση τις διατάξεις που μνημονεύονται στην ίδια πιο πάνω νομική σκέψη (υπό 4), θα έπρεπε αυτή (αιτούσα) να στηρίζει τα δικαιώματά της σε αδιάκοπη σειρά οπισθογραφήσεων, πράγμα που δεν πράττει (ενώ και από τα αντίγραφα των εν λόγω φορτωτικών που προσκομίζονται δεν προκύπτει τέτοια αδιάκοπη σειρά οπισθογραφήσεων από τους φορτωτές προς την πιο πάνω Τράπεζα και από την τελευταία προς την αιτούσα), και επομένως δεν νομιμοποιείται η

αιτούσα ενεργητικώς με βάση τις φορτωτικές αυτές και συνεπώς η αίτηση της είναι απορριπτέα ως απαράδεκτη. Για το λόγο προφανώς αυτό και η αιτούσα με την αρχική της αίτηση και πριν την άσκηση της δεύτερης αιτήσεως, με την οποία διόρθωσε την πρώτη, στήριξε τη νομιμοποίηση και τα δικαιώματα της από τις επίδικες φορτωτικές σε αδιάκοπη σειρά οπισθογραφήσεων, την οποία εκ των υστέρων με τη δεύτερη αίτηση της και ανασκεύασε, αφού στην πραγματικότητα δεν υφίσταται τέτοια αδιάκοπη σειρά οπισθογραφήσεων. Αλλά, ακόμη και εάν γινόταν δεκτό, ότι η αιτούσα νομιμοποιείται ενεργητικώς στην άσκηση αξιώσεων από τις πιο πάνω φορτωτικές και επομένως και στην άσκηση των υπό κρίση αιτήσεων της, και πάλι δεν πιθανολογείται ότι υφίσταται ενεργός αξίωση αυτής έναντι της καθ' ης από τις πιο πάνω επικαλούμενες από την αιτούσα αιτίες. Έτσι, ακόμη και εάν γινόταν δεκτό ότι η δεύτερη από τις υπό κρίση αιτήσεις είναι νόμιμη κατά την κύρια και την πρώτη επικουρική βάση της (η δεύτερη επικουρική βάση από την αδικοπραξία είναι σε κάθε περίπτωση μη νόμιμη, σύμφωνα με όσα διαλαμβάνονται ανωτέρω υπό 3, καθόσον η επικαλούμενη συμπεριφορά της καθ' ης δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως πράξη παράνομη και υπαίτια χωρίς την ύπαρξη της σύμβασης ναύλωσης- θαλάσσιας μεταφοράς και επομένως δεν συνιστά αδικοπραξία), στηριζόμενη στις διατάξεις που αναφέρονται ανωτέρω υπό 2, 3 και 4 (απορριπτέο είναι, σε κάθε περίπτωση, και το αίτημα της άνω αιτήσεως περί συντηρητικής κατασχέσεως κάθε κινητής και ακίνητης περιουσίας της καθ' ης στα χέρια της ή στα χέρια τρίτων -εκτός δηλαδή από το επίδικο πλοίο- αφού η αιτούσα δεν επικαλείται ότι αυτή, δηλαδή η καθ' ης, έχει και άλλα περιουσιακά στοιχεία στην ημεδαπή και ποια, ώστε να υφίσταται και γι' αυτά διεθνής δικαιοδοσία του Δικαστηρίου και επί των οποίων να είναι δυνατό να γίνει εκτέλεση του αιτούμενου ασφαλιστικού μέτρου, σύμφωνα με όσα εκτίθενται ανωτέρω υπό 1 - βλ. και ΜονΠρΠειρ 8280/2006 ΕΕμπΔ 2006 1017), πρέπει να λεχθούν τα εξής: Κατ' αρχήν, δεν πιθανολογείται ότι προκλήθηκαν στις ποσότητες καλαμποκιού που φορτώθηκαν στο πλοίο της καθ' ης κάποιες βλάβες που να συνδέονται με συμπεριφορά της καθ' ης κατά τη φόρτωση, μεταχείριση, στοιβασία, μεταφορά, φύλαξη, φροντίδα και εκφόρτωση αυτών. Σε κάθε περίπτωση, όμως, ακόμη και εάν ήθελε κριθεί ότι υφίστατο κάποια αξίωση της αιτούσας έναντι της καθ' ης από την πιο πάνω θαλάσσια μεταφορά και τις γι' αυτήν εκδοθείσες φορτωτικές, αυτή (αξίωση) έχει υποκύψει στην ενιαύσια παραγραφή, που προβλέπεται στο άρθρο 3 παρ. 6 εδάφιο 4 της ως άνω Δ.Σ., όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου της 23.1.1968, καθόσον από την ημέρα της εκφορτώσεως των επίδικων εμπορευμάτων στο λιμάνι Ταρτούς

(18.03.2010), οπότε φέρεται, ακόμη και κατά τους ισχυρισμούς της ίδιας της αιτούσας, να παρέλαβε αυτή (αιτούσα) τις πωληθείσες ποσότητες αραβοσίτου, μέχρι τη συζήτηση των δύο αιτήσεων (29.03.2011) παρήλθε χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του έτους, χωρίς η παραγραφή αυτή να διακοπεί καθοιονδήποτε νόμιμο τρόπο και δη ούτε και με την έγερση της οικείας αγωγής κατ' άρθρο 261 ΑΚ, κατά τον νόμιμο και ουσιαστικά βάσιμο σχετικό ισχυρισμό της καθ' ης. Στο σημείο αυτό πρέπει να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με όσα μνημονεύονται ανωτέρω υπό 2, εφαρμόζονται εν προκειμένω οι διατάξεις της άνω Συμβάσεως των Βρυξελλών της 24.08.1924 που κυρώθηκε στην Ελλάδα με το Ν. 2107/1992 (και επομένως και η πιο πάνω διάταξη περί παραγραφής), αφού πρόκειται για θαλάσσια μεταφορά που τα λιμάνια φόρτωσης και εκφόρτωσης βρίσκονται σε διαφορετικά κράτη και καλύπτεται από φορτωτική που αποτελεί τίτλο για τη θαλάσσια μεταφορά πραγμάτων, αποτελούν δε οι σχετικές ρυθμίσεις κανόνα ουσιαστικού ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, κανόνα δηλαδή που καθορίζει απευθείας το εφαρμοστέο δίκαιο σε σχέσεις ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, όπως εν προκειμένω, που υφίσταται το στοιχείο αλλοδαπότητας. Επομένως, απορριπτέος τυγχάνει ο ισχυρισμός της αιτούσας, που προβλήθηκε το πρώτον με δήλωση του πληρεξούσιου δικηγόρου της που έγινε στο ακροατήριο και με το σημείωμα που κατέθεσε μετά τη συζήτηση των αιτήσεων (την 1η Απριλίου 2011), ότι ειδικά ως προς το χρόνο παραγραφής εφαρμόζεται, με βάση το άρθρο 5 του Κανονισμού υπ' αριθ. 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Ιουνίου 2008 για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (Ρώμη I), το Συριακό δίκαιο που προβλέπει στις περιπτώσεις αυτές διετή παραγραφή. Ακόμη, όμως, και εάν εφαρμοστεί ο εν λόγω Κανονισμός, από το πεδίο εφαρμογής του οποίου, όμως, ρητώς αποκλείονται μεταξύ άλλων (που δεν ενδιαφέρουν εν προκειμένω) και οι ενοχές που προκύπτουν από συναλλαγματικές, επιταγές, γραμμάτια σε διαταγή και άλλα αξιόγραφα (όπως οι φορτωτικές), στο μέτρο που οι ενοχές απορρέουν από το χαρακτήρα τους ως αξιόγραφων (άρθρο 1 παρ. 2 περ. δ του Κανονισμού), και πάλι κατ' άρθρο 3 αυτού εφαρμόζεται εν προκειμένω το Ελληνικό δίκαιο, ως το δίκαιο που επέλεξαν εν προκειμένω έστω και μετασυμβατικώς τα μέρη (βλ. ΑΠ 1091/2010 ΤρΝομΠλ Νόμος), καθόσον, όπως προαναφέρθηκε, η αιτούσα επέλεξε να στηρίξει τις αξιώσεις της στις προαναφερόμενες διατάξεις της άνω Συμβάσεως των Βρυξελλών, που κυρώθηκε στην Ελλάδα με το Ν. 2107/1992 και του ΚΙΝΔ, με την επιλογή δε αυτή συμφώνησε και η καθ' ης, όπως προκύπτει από το σύνολο των ισχυρισμών της, ενώ, τέλος, εφαρμοστέο είναι το Ελληνικό δίκαιο και λόγω του ότι το Δικαστήριο, που δικάζει κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων,

αγνοεί το δίκαιο της Συρίας και δεν προσκομίζεται από τους διαδίκους γνωμοδότηση του Ινστιτούτου Διεθνούς Δικαίου για το περιεχόμενο του δικαίου αυτού της Συρίας (παρά μόνο από την αιτούσα, προς απόκρουση του ισχυρισμού της καθ' ης περί παραγραφής των ένδικων αξιώσεων της αιτούσας, προσκομίζεται επιστολή της δικηγορικής εταιρίας «.....», σύμφωνα με την οποία: «Σύμφωνα με το Δίκαιο της Συρίας, η προθεσμία για την να κινηθεί δικαστικά ενώπιον των Δικαστηρίων της Συρίας κατά των πλοιοκτητών του πλοίου «.....» αναφορικά με την παραπάνω απαίτηση είναι δύο χρόνια από την ημερομηνία παράδοσης σύμφωνα με το άρθρο 258 του Ναυτικού Δικαίου της Συρίας αριθ. 46 του 2006»). Περαιτέρω δε, η παραγραφή αυτή δεν διακόπηκε με την κατάθεση στις 16.03.2011 αγωγής ενώπιον του «High Court of Justice» του Λονδίνου, όπως αβάσιμα διατείνεται η αιτούσα, καθόσον, αφενός μεν το εν λόγω Δικαστήριο στερείται διεθνούς δικαιοδοσίας για την εξέταση της οικείας διαφοράς (πρβλ. για το ότι η έγερση αγωγής επιφέρει διακοπή της παραγραφής μόνον εφόσον ασκηθεί ενώπιον δικαστηρίου μη στερουμένου [διεθνούς] δικαιοδοσίας για την επίλυση της συγκεκριμένης διαφοράς, ΕφΙωαν 24/2007 ΤρΝομΠλ Νόμος), αφετέρου δε η εν λόγω αγωγή δεν στρέφεται κατά της καθ' ης, αλλά τρίτου νομικού προσώπου και δη της εταιρίας «.....». Η αιτούσα ισχυρίζεται, βέβαια (προσκομίζοντας πάντως όχι κάποια γνωμοδότηση του Ινστιτούτου Διεθνούς Δικαίου, αλλά απλή σχετική επιστολή των δικηγόρων της αιτούσας στο Λονδίνο προς τους δικηγόρους αυτής στην Αθήνα), ότι με βάση το Αγγλικό δίκαιο είναι δυνατή η «αντικατάσταση» της εκεί εναγομένης τρίτης εταιρίας με την καθ' ης, όμως ο ισχυρισμός της αυτός είναι άνευ εννόμου επιρροής, αφού, όπως προαναφέρθηκε, ουδέν αποδεικτικό στοιχείο προσκομίζεται με βάση το οποίο να πιθανολογείται ότι υφίσταται δικαιοδοσία των Αγγλικών Δικαστηρίων για την επίλυση της άνω διαφοράς, ούτε ότι εφαρμοστέο είναι το Αγγλικό δίκαιο, το οποίο άλλωστε δεν μπορεί να εφαρμόσει για τους λόγους που αναλυτικώς προαναφέρθηκαν και το παρόν Δικαστήριο. Ούτε, βέβαια, μπορεί να γίνει δεκτό ότι έχει διακοπεί η προαναφερθείσα παραγραφή με την επικαλούμενη αορίστως από την αιτούσα έναρξη διαδικασίας διαιτησίας από Άγγλους διαιτητές, αφού ουδεμία σχετική συμφωνία των διαδίκων πιθανολογείται ότι υπήρξε για τέτοιου είδους διαιτησία στην επίδικη διαφορά (καταγεγραμμένη στις επίδικες φορτωτικές ή αλλού, ενόψει και της ρητής άρνησης της καθ' ης). Εξάλλου, η παραγραφή αυτή δεν διακόπηκε ούτε με την άσκηση στις 18.03.2011 της πρώτης από τις υπό κρίση αιτήσεις, αφού δεν διακόπτει την παραγραφή η άσκηση αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων περί συντηρητικής κατασχέσεως (βλ. ΑΠ 459/2010 ΤρΝομΠλ Νόμος). Κατ' ακολουθία των ανωτέρω,

ενόψει του ότι δεν πιθανολογείται ότι υφίσταται ενεργή απαίτηση της αιτούσας σε βάρος της καθ` ης, όπως αυτή (απαίτηση) περιγράφεται στις αιτήσεις, η ύπαρξη της οποίας αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση προκειμένου να διαταχθεί συντηρητική κατάσχεση του πλοίου της καθ` ης, πρέπει οι αιτήσεις να απορριφθούν ως ουσία αβάσιμες. Τέλος, ενόψει της διατάξεως του άρθρου 178 παρ. 3 εδάφιο α` του ν.δ. 3026/1954 (Κώδικα περί Δικηγόρων), είναι ανεπίτρεπτη η επιδίκαση δικαστικών εξόδων στα πλαίσια της παρούσας δίκης (λόγω του αντικειμένου της - βλ. ΠολΠρΠειρ 65/1996 ΕΝαυτΔ 25. 197, ΜονΠρΑΘ 449/2004 ΝοΒ 2004 831, ΜονΠρΑΘ 31951/1996 Αρμ 1997 1499, ΜονΠρ-Ροδ 3417/2007 ΤρΝομΠλ Νόμος).»

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Θ

ΥΠ' ΑΡΙΘΜΟΝ 1853/2010 ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΜΟΝΟΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

«[...] Με τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας παρασχέθηκαν μεγαλύτερες εγγυήσεις για χορήγηση του ασφαλιστικού μέτρου της συντηρητικής κατάσχεσης πλοίων. Ετσι, προκειμένου να αποφεύγονται αδικαιολόγητες κατασχέσεις πλοίων, εκτός από τη γενική διάταξη του άρθρου 707, κατά την οποία για την επιβολή κάθε συντηρητικής κατάσχεσης απαιτείται απόφαση του δικαστηρίου, με το άρθρο 709 ορίστηκε ότι η συντηρητική κατάσχεση πλοίου μπορεί να γίνει μόνο αν στην απόφαση αναφέρεται ειδικά το πλοίο επί του οποίου πρόκειται να επιβληθεί. Επομένως, σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, στην απόφαση του δικαστηρίου με την οποία διατάσσεται συντηρητική κατάσχεση πλοίου, με τη νομική έννοια του όρου, την οποία δίδει το άρθρο 1 παρ. 1 του ΚΙΝΔ (σκάφος αυτοδυνάμως κινούμενο στη θάλασσα άνω των 10 κόρων), πρέπει να αναφέρεται ρητά και ειδικά το κατασχετέο πλοίο, δηλ. ορισμένο πλοίο, όχι δε να ορίζεται γενικά ότι επιτρέπεται η συντηρητική κατάσχεση κάθε κινητής και ακίνητης περιουσίας του οφειλέτη. Κατ' ακολουθία του παραπάνω κανόνα η συντηρητική κατάσχεση πλοίου ή εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού είτε στα χέρια του οφειλέτη είτε στα χέρια τρίτου δε συγχωρείται να επιβληθεί με βάση την κατά το άρθρο 724 παρ. 1 ΚΠολΔ διαταγή πληρωμής χρηματικής απαιτήσεως. Αντικείμενο κατασχέσεως είναι το πλοίο (ελληνικό ή ξένης εθνικότητας, ψυχαγωγίας, εκπαιδευτικό, επιστημονικό ή ταγμένο προς εξυπηρέτηση γραμμών ναυσιπλοΐας), τα συστατικά αυτού και τα παραρτήματα, εφόσον όμως, στην τελευταία περίπτωση, γίνεται ειδική μνεία γι αυτά. Παραπέρα, είναι δυνατό με την ίδια απόφαση να καθορίζεται το κατασχετέο πλοίο, συγχρόνως δε να επιτρέπεται η συντηρητική κατάσχεση και άλλων πραγμάτων (Τζίφρας, Ασφαλιστικά Μέτρα κατά τον ΚΠολΔ 1985, σελ. 1 172- 173).

Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 2 της με το ΝΔ 4570/1966 (ΦΕΚ Α` 224/26.10.1966) κυρωθείσας από την Ελλάδα Διεθνούς Συμβάσεως των Βρυξελλών της 10.5.1952 «Περί ενοποίησης κανόνων τινών επί συντηρητικής κατασχέσεως θαλασσοπλοούντων πλοίων», την οποία έχει επίσης κυρώσει και η Μεγάλη Βρετανία από τις 18.3.1959 (ΕφΠειρ 698/1999 ΕπισκΕΔ 1999,891) και της οποίας οι δικονομικές διατάξεις δεν εθίγησαν με την εισαγωγή του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (άρθρα 28 παρ. 1 εδ. α' του Συντάγματος και 2 ΕισΝΚΠολΔ) και κατισχύουν των διατάξεων του ΚΠολΔ τα

ασφαλιστικά μέτρα και τη συντηρητική κατάσχεση (άρθρα 682 επ., 707 επ. ΚΠολΔ) «Πλοίων φέρον τη σημαίαν ενός των συμβαλλομένων Κρατών, δεν δύναται να κατασχεθή εντός της δικαιοδοσίας οιαδήποτε συμβαλλομένου Κράτους, ειμή λόγω θαλάσσιας απαιτήσεως και ουχί δι' άλλην απαίτησιν».

Εξάλλου, κατά το άρθρο 1 παρ. 1 της πιο πάνω Διεθνούς Συμβάσεως «θαλάσσιες απαιτήσεις» (ή κατά την επιστημονικότερη μετάφραση των οικείων όρων ναυτικές απαιτήσεις) είναι μόνον εκείνες που προέρχονται από μία ή περισσότερες από τις απαριθμούμενες περιοριστικά στη διάταξη αυτή αιτίες και συγκεκριμένα: α) από ζημίες προξενθείσες από το πλοίο εξαιτίας σύγκρουσης ή άλλου περιστατικού. Β) από απώλεια ζωής ή σωματικές βλάβες, γ) από επιθαλάσσια αρωγή και διάσωση, δ) από συμβάσεις σχετικές με τη μίσθωση ή τη χρήση του πλοίου βάσει ναυλοσύμφωνου ή άλλως, ε) από συμβάσεις σχετικές με τη μεταφορά εμπορευμάτων διά πλοίου βάσει ναυλοσύμφωνου, φορτωτικής ή άλλως, στ) από απώλεια ή βλάβη εμπορευμάτων μεταφερομένων διά πλοίου περιλαμβανομένων και των αποσκευών, ζ) από γενική αβάρια, η) από ναυτοδάνειο, θ) από ρυμούλκηση, ι) από πλοήγηση, ια) από προμήθεια προϊόντων ή υλικών οπουδήποτε χορηγηθέντων προς πλοίο για την εκμετάλλευση ή τη συντήρηση αυτού, ιβ) από ναυπήγηση, επισκευή ή εξοπλισμό πλοίου ή από τα τέλη και τις δαπάνες δεξαμενισμού του, ιγ) από μισθούς πλοιάρχου, αξιωματικών και πληρώματος, ιδ) από δαπάνες του πλοιάρχου, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που έγιναν από φορτωτές, ναυλωτές ή πράκτορες για λογαριασμό του πλοίου ή του κυρίου του, ιε) από αμφισβητήσεις σχετικές με την κυριότητα του πλοίου, ιστ) από αμφισβητήσεις μεταξύ των συμπλοιοκτητών ως προς τη συγκυριότητα του πλοίου, τη νομή και την εκμετάλλευση του ή δικαιώματα επί των προσόδων επίκεινου πλοίου εκ της εκμεταλλεύσεως του και ιζ) από ναυτική υποθήκη επί πλοίου, απλή ή προτιμώμενη. Λόγω του περιοριστικού χαρακτήρα της ως άνω απαρίθμησης του άρθρου 1 παρ. 1 της πιο πάνω Διεθνούς Συμβάσεως, δεν είναι επιτρεπτή η διασταλτική ερμηνεία των παραπάνω «αιτιών».

Έτσι δεν συγκαταλέγονται ανάμεσα στις «θαλάσσιες απαιτήσεις» οι απαιτήσεις που απορρέουν από οποιαδήποτε συμβατική ή εξωσυμβατική (αδικοπρακτική κ.λπ.) βάση, των οποίων απλά η απότερη αιτία, που ήδη έχει απωλέσει την ατομικότητα της, ενέπιπτε στις απαριθμούμενες στη διάταξη του άρθρου 1 παρ. 1 της πιο πάνω Διεθνούς Συμβάσεως απαιτήσεις. Επομένως, δεν περιλαμβάνονται στις «θαλάσσιες απαιτήσεις»

και δεν μπορούν να εξασφαλιστούν με συντηρητική κατάσχεση πλοίου κατά το άρθρο 2 της ως άνω Διεθνούς Σύμβασης οι απαιτήσεις από την υπογραφή (έκδοση, οπισθογράφηση κ.λπ.) πιστωτικού τίτλου, όπως συναλλαγματικής ή επιταγής, έστω και εάν αυτή εκδόθηκε κ.λπ. με αφορμή «θαλάσσια απαίτηση», ούτε και οι απαιτήσεις από την αδικοπραξία της εκδόσεως τέτοιων ακάλυπτων επιταγών (*ad hoc* ΜΠρΒολ 1475/1997 ΕΝΔ 26,136 ΜΠρΠειρ 20/1992 ΕΕμπΔ ΜΓ(1992), 123 ΜΠρΚορ 23/1977 ΕΕμπΔ ΚΗ (1977), 95 επ. με σύμφωνες παρατηρήσεις Ι. Ρόκας αντίθετα Ανιάπασης, Η Σύμβαση του 1952 για τη Συντηρητική Κατάσχεση Πλοίων (1998), σελ. 97· Βλ. σχετ. και Κοροτζή, *Ναυτικό Δίκαιο*, τ. Π (2007), σελ. 150). Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω το υπό στ. Α αίτημα της κρινόμενης αιτήσεως, με το οποίο ζητείται η συντηρητική κατάσχεση του προαναφερόμενου πλοίου, το οποίο ανήκει τύποις μόνον στη δεύτερη των καθόν και ουσία στον πρώτο τούτων, είναι ελλειμνισμένο στη μαρίνα της πόλεως των Πατρών και νηολογημένο στο Λονδίνο και φέρει τη σημαία της Μεγάλης Βρετανίας, η οποία έχει (όπως και η Ελλάδα) κυρώσει τη Διεθνή Σύμβαση των Βρυξελλών κατά τα προεκτεθέντα, για την εξασφάλιση απαιτήσεως της αιτούσας που απορρέει από την αδικοπραξία της εκδόσεως ακάλυπτων επιταγών, απαιτήσεως δηλαδή όχι «θαλάσσιας» με την έννοια του άρθρου 1 της εν λόγω Διεθνούς Συμβάσεως (έστω και εάν η απώτερη αιτία της είναι απαίτηση από θαλάσσια μεταφορά οχημάτων και εμπίπτει στην περ. δ' του άρθρου 1), προσκρούει στην απαγόρευση του άρθρου 2 της εν λόγω Διεθνούς Συμβάσεως, σύμφωνα με τις νομικές σκέψεις που προεκτέθηκαν.

Πρέπει, επομένως, το υπό στ. Α αίτημα της κρινόμενης αιτήσεως να απορριφθεί ως μη νόμιμο. Από το άρθρο 695 ΚΠολΔ (βλ. και άρθρα 682,693,696,697, 698,699 ΚΠολΔ) που εφαρμόζεται ευθέως και από τα άρθρα 322 παρ. 1 (εν προκειμένω εδ. α'), 324,325 (εν προκειμένω αρ. 1), 326 επ. ΚΠολΔ που εφαρμόζονται αναλογικώς (εκτός του άρθρου 331 ΚΠολΔ, αφού κατ' άρθρο 695 ΚΠολΔ η απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων δεν παράγει δεδικασμένο και για την ύπαρξη ή ανυπαρξία της ασφαλιστέας αξιώσεως του ουσιαστικού δικαίου-προδικαστικού ζητήματος: Κονδύλης, *Το δεδικασμένον κατά τον ΚΠολΔ 1983*, σελ. 396), συνάγεται ότι η απόφαση που δέχεται ή απορρίπτει αίτηση για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων παράγει προσωρινό δεδικασμένο για την ύπαρξη ή ανυπαρξία του διαπλαστικού, δικονομικής φύσεως, δικαιώματος του αιτούντος για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων, ως κύριου ζητήματος. Το προσωρινό αυτό δεδικασμένο είναι μεν βραχύβιο, όπως δείχνει και ο χαρακτηρισμός του, αφού ισχύει το βραδύτερο μέχρι την ικανοποίηση του ασφαλιζόμενου ουσιαστικού

δικαιώματος ή την τελεσίδικη κρίση για την ανυπαρξία αυτού, δεν διαφέρει όμως κατά τα λοιπά, δηλαδή κατά την έννοια, τη φύση και τη λειτουργία του από το οριστικό δεδικασμένο. Αποτέλεσμα της παραδοχής του προσωρινού αυτού δεδικασμένου στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων είναι ότι, αν γίνει δεκτή κατ' ουσίαν η αίτηση και διαταχθούν ασφαλιστικά μέτρα, νέα όμοια αίτηση του τότε και τώρα αιτούντος, δηλαδή αίτηση που στηρίζεται στον ίδιο λόγο (το ίδιο ασφαλιστέο δικαίωμα και τον ίδιο επικείμενο κίνδυνο/επείγουσα περίπτωση) και ζητεί τη λήψη των ίδιων ασφαλιστικών μέτρων είναι απορριπτέα ως απαράδεκτη (αρνητική λειτουργία του δεδικασμένου). Ο τότε καθού μπορεί να ζητήσει με (αντίθετη) αίτηση του την ανάκληση ή μεταρρύθμιση της προηγούμενης απόφασης κατά τα άρθρα 696,697 και 698 ΚΠολΔ, η οποία δεν ενεργεί αναδρομικά (Κράνης σε Κεραμέως/Κονδύλη/ Νίκα, ΕρμΚΠολΔ 2000 τ. ΙΙ υπό το άρθρο 695 αρ. 2 και 6).

Στην προκειμένη περίπτωση από την αντιπαραβολή της κρινόμενης αιτήσεως με την υπ' αριθ. εκθέσεως καταθέσεως (στο Δικαστήριο αυτό) ΑΜ/6615/2008 αίτηση και την υπ' αριθ. 1807/2009 απόφαση του Δικαστηρίου αυτού, που εκδόθηκε επ' αυτής κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, προέκυψαν τα ακόλουθα: Με την υπ' αριθ. εκθ. καταθ. (στο Δικαστήριο αυτό) ΑΜ/6615/2008 αίτηση που απηύθυνε κατά των τότε καθών και τώρα πρώτου και τρίτης καθών η τότε και τώρα αιτούσα κοινοπραξία, επικαλούμενη τον ίδιο επικείμενο κίνδυνο ζήτησε τα ίδια ακριβώς ασφαλιστικά μέτρα, ήτοι να διαταχθεί η συντηρητική κατάσχεση κάθε κινητής και ακίνητης περιουσίας των τότε καθών και τώρα πρώτου και τρίτης καθών, που βρίσκεται στα χέρια τους ή στα χέρια τρίτου, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ίδια παραπάνω χρηματική απαίτηση της τότε και τώρα αιτούσας από την ίδια παραπάνω αδικοπραξία της εκδόσεως των 13 προαναφερόμενων ακόλυπτων επιταγών, ανερχόμενη συνολικά στο ποσό του 1.066.263,16 ευρώ. Επί της αιτήσεως εκείνης εκδόθηκε κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων η υπ' αριθ. 1807/2009 απόφαση του Δικαστηρίου αυτού, η οποία πιθανολόγησε την ύπαρξη της ασφαλιστέας ουσιαστικής αδικοπρακτικής απαιτήσεως της τότε και τώρα αιτούσας κοινοπραξίας κατά των τότε καθών και τώρα πρώτου και τρίτης καθών, καθώς και τον επικείμενο κίνδυνο. Εν συνεχεία η εν λόγω απόφαση δέχθηκε καθ' ολοκληρίαν την αίτηση εκείνη ως και κατ' ουσίαν βάσιμη και διέταξε τα ζητηθέντα ασφαλιστικά μέτρα, δηλαδή τη συντηρητική κατάσχεση κάθε κινητής και ακίνητης περιουσίας των τότε καθών και τώρα πρώτου και τρίτης καθών, που βρίσκεται στα χέρια τους ή στα χέρια τρίτου, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ίδια

παραπάνω αδικοπρακτική χρηματική απαίτηση της τότε και τώρα αιτούσας κατά των τότε καθών και τώρα πρώτου και τρίτης καθών εκ συνολικού ποσού 1.066.263,16 ευρώ.

Με την κρινόμενη (υπ` αρ. εκθ. καταθ. ΑΜ/3213/17.8.2009) νέα αίτηση της και δη με το υπό στ. Β αίτημα αυτής η τότε και τώρα αιτούσα επικαλούμενη τα ίδια όπως και στη δίκη εκείνη πραγματικά περιστατικά και συγκεκριμένα τον ίδιο επικείμενο κίνδυνο και την ίδια ασφαλιστέα αδικοπρακτική χρηματική απαίτηση κατά των τότε καθών και τώρα πρώτου και τρίτης καθών εκ συνολικού ποσού 1.066.263,16 ευρώ ζητεί και πάλι να διαταχθούν τα ίδια ακριβώς ασφαλιστικά μέτρα και συγκεκριμένα να διαταχθεί η συντηρητική κατάσχεση κάθε κινητής και ακίνητης περιουσίας των τότε καθών και τώρα πρώτου και τρίτης καθών, που βρίσκεται στα χέρια τους ή στα χέρια τρίτου. Με αυτό, όμως, το περιεχόμενο το υπό στ. Β αίτημα της κρινόμενης αιτήσεως πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτο λόγω του προσωρινού δεδικασμένου (αρνητική λειτουργία αυτού), που απορρέει από την υπ` αριθ. 1807/2009 απόφαση του Δικαστηρίου αυτού, που δέχθηκε την ίδια πιο πάνω αρχική αίτηση κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, κατά παραδοχή και της οικείας ενστάσεως των πρώτου και τρίτης των καθών η κρινόμενη αίτηση, που άλλωστε λαμβάνεται υπόψη αυτεπαγγέλτως κατ` άρθρο 332 ΚΠολΔ αναλογικώς εφαρμοζόμενο {Κονδύλης, Το δεδικασμένον κατά τον ΚΠολΔ 1983, σελ. 396, ΕφΑΘ 10090/1980 Αρμ ΛΕ`,479}. Για όλους τους παραπάνω λόγους πρέπει η κρινόμενη αίτηση να απορριφθεί στο σύνολο της. Δεν θα καταδικαστεί, όμως, η αιτούσα στη δικαστική δαπάνη των καθών η αίτηση, αφού κατ` άρθρο 178 παρ. 3 εδ. α` ΝΔ 3026/1954 «περί του Κωδικός των Δικηγόρων» δεν επιδικάζονται υπέρ του νικώντος διαδίκου έξοδα επί αιτήσεως περί αδείας κατασχέσεως. [...]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Η ΥΠ' ΑΡΙΘΜΟΝ 6666/2001 ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΜΟΝΟΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

«Κατά το άρθρο 2 της με το ν.δ. 4570/1966 κυρωθείσης Διεθνούς Σύμβασης των Βρυξελλών της 10.5.1952 "Περί ενοποίησης κανόνων τινών επί συντηρητικής κατασχέσεως θαλασσοπλοούντων πλοίων", στην οποία αρχικώς και η Ελλάδα υπήρξε συμβαλλόμενο μέρος και της οποίας οι δικονομικές διατάξεις που δεν θίχθηκαν ως ειδικές με την Εισαγωγή του ΚΠολΔ (άρθρο 2 ΕισΝΚΠολΔ) κατισχύουν έναντι των γενικών για τα ασφαλιστικά μέτρα και τη συντηρητική κατάσχεση ειδικωτέρων διατάξεων του ΚΠολΔ (άρθρα 682 επ., 707 επ.), "πλοίων φέρον την σημαίαν ενός των συμβαλλομένων κρατών δεν δύναται να κατασχεθεί εντός της δικαιοδοσίας οιοδήποτε συμβαλλομένου Κράτους, ει μη λόγω θαλασσίας απαιτήσεως και ουχί δ' άλλην απαίτησιν". Θαλάσσιες δε απαιτήσεις, κατά το άρθρον 1 παρ. 1 της άνω Διεθνούς Σύμβασης, είναι μόνο εκείνες που προέρχονται από μία ή περισσότερες από τις απαριθμούμενες περιοριστικά στη διάταξη αυτή αιτίες (π.χ. απόλεια ή βλάβη εμπορευμάτων μεταφερομένων διά πλοίου, περιλαμβανομένων και των αποσκευών) (ΜΠρΠειρ 20/92 αδημοσίευτη).

Στην περίπτωση που ζητείται στην Ελλάδα η συντηρητική κατάσχεση πλοίου αλλοδαπού πλοιοκτήτη εδαφικής περιφέρειας συμβαλλομένου κράτους στην προαναφερόμενη Σύμβαση, η εξέταση των δικονομικών όρων που αφορούν τον τρόπο διαδικασίας που πρέπει να τηρηθεί για να διαταχθεί η κατάσχεση από το δικαστήριο, καθώς και ορισμένα ζητήματα που δεν είναι καθαυτά διαδικαστικά, συνδέονται όμως άμεσα με τη διαδικασία της κατάσχεσης και την έγκυρη διεξαγωγή της, θα βασιστεί στο Ελληνικό δίκαιο, στο μέτρο βέβαια που οι διατάξεις της Σύμβασης δεν επιβάλλουν ρητά ή σιωπηρά διαφορετική ρύθμιση. Και αυτό, κυρίως, γιατί σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 2 της Σύμβασης οι κανόνες που ρυθμίζουν τη σχετική με την κατάσχεση πλοίου διαδικασία, την αίτηση για την παροχή αδείας κατάσχεσης, καθώς και όλα τα διαδικαστικά ζητήματα που μπορεί να προκαλέσει η κατάσχεση, είναι οι καθοριζόμενοι από το δίκαιο του συμβαλλομένου κράτους, όπου η κατάσχεση έγινε ή έχει ζητηθεί. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με το άρθρου 683 παρ. 1 ΚΠολΔ, αρμόδιο καθ' ύλη δικαστήριο να διατάξει την κατάσχεση πλοίου είναι το Μονομελές Πρωτοδικείο. Αρμόδιο δε κατά τόπο είναι το δικαστήριο, που έχει τοπική αρμοδιότητα σύμφωνα με τις γενικές

διατάξεις των άρθρων 22 έως 44 ΚΠολΔ, καθώς και το πλησιέστερο στον τόπο όπου πρόκειται να επιβληθεί η κατάσχεση δικαστήριο (άρθρο 683 παρ. 3 ΚΠολΔ). Επομένως, το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου ναυλοχεί το πλοίο, ημεδαπό ή αλλοδαπό, είναι κατά τόπο αρμόδιο και κατ' επέκταση έχει διεθνή δικαιοδοσία, διότι είναι το πλησιέστερο προς τον τόπο όπου πρόκειται να επιβληθεί η κατάσχεση. Τα μέρη δεν μπορούν μάλιστα να αποκλείσουν τη διεθνή αυτή δικαιοδοσία του Ελληνικού δικαστηρίου (Κ. Μπέης, Πολιτική Δικονομία τεύχ. 14 άρθρο 683 σελ. 49, Κ. Κεραμεύς, Διεθνής δικαιοδοσία επί διαφορών ναυτικού δικαίου στις ηπειρωτικές χώρες και ιδίως στην Ελλάδα, ΝοΒ 198328, ΜΠρΠειρ 2384/85 ΕΝΔ 14.210, ΜΠρΠειρ 795/87 ΕΝΔ 15.277).

Όπως προαναφέρθηκε, όταν ζητείται στην Ελλάδα η συντηρητική κατάσχεση αλλοδαπού πλοίου, που ο πλοιοκτήτης του κατοικεί ή εδρεύει στην εδαφική περιφέρεια συμβαλλομένου κράτους στην αναφερομένη παραπάνω Διεθνή Σύμβαση των Βρυξελλών, οι όροι της κατάσχεσης και γενικότερα της διάταξης ασφαλιστικών μέτρων ρυθμίζονται από το Ελληνικό ουσιαστικό δίκαιο. Όταν όμως η κατάσχεση γίνεται κατά τους ορισμούς της Σύμβασης, το ελληνικό ουσιαστικό δίκαιο εφαρμόζεται στο μέτρο που δεν υπάρχει αντίθετη πρόβλεψη σ' αυτή (Α. Αντάπασης, Η σύμβαση του 1952 για τη συντηρητική κατάσχεση πλοίων σελ. 199).

Ετσι, όταν υποβάλλεται αίτηση για την παροχή άδειας κατάσχεσης πλοίου, όποιος ισχυρίζεται ότι είναι δικαιούχος ορισμένης απαίτησης με βάση την οποία ζητεί τη συντηρητική κατάσχεση πλοίου, φέρει το βάρος να πείσει ως ένα βαθμό το δικαστήριο για τη βασιμότητά της και την ανάγκη εξασφάλισής της. Η ύπαρξη εννόμου συμφέροντος αποτελεί βασική προϋπόθεση για την παροχή κάθε μορφής δικαστικής προστασίας, στο πλαίσιο της εν λόγω Διεθνούς Σύμβασης. Γι' αυτό το λόγο, όταν ο δανειστής έχει τίτλο εκτελεστό, δεν εμποδίζεται από το γεγονός ότι η σύμβαση έχει αποκλείσει κατά το ρυθμιστικό της πλαίσιο την αναγκαστική εκτέλεση πλοίου, να ζητήσει τη συντηρητική κατάσχεσή του, εφόσον έχει γι' αυτό έννομο συμφέρον, πράγμα που συμβαίνει όταν πρόκειται για αλλοδαπό εκτελεστό τίτλο (απόφαση αλλοδαπού δικαστηρίου ή αλλοδαπή διαιτητική απόφαση) που δεν έχει όμως ακόμη κηρυχθεί εκτελεστός στην Ελλάδα, γιατί η ολοκλήρωση της σχετικής διαδικασίας προϋποθέτει σημαντικό διάστημα χρόνου (ΜΠρΠειρ 1046/83 ΠειρΝ 1983 173, ΜΠρΠειρ 3437/84 ΕΝΔ 13.287). Πάντως ο αιτών έχει συμφέρον να αποδείξει, όσο γίνεται πληρέστερα,

την απαίτησή του και την ανάγκη εξασφάλισής της. Και αυτό γιατί επιταχύνει την έκδοση της απόφασης και μειώνει τον κίνδυνο να υποχρεωθεί από το δικαστήριο σε εγγυοδοσία.

Η απόφαση του δικαστηρίου πρέπει να αναφέρει το συγκεκριμένο πλοίο του οποίου διατάσσει την κατάσχεση, καθώς και τη ναυτική απαίτηση που επιδιώκεται να εξασφαλισθεί απ' αυτή (άρθρα 691 παρ. 3, 701 ΚΠολΔ). Όταν το πλοίο φέρει τη σημαία άλλου κράτους και ναυλοχεί σε ελληνικό λιμάνι ή στην ελληνική χωρική θάλασσα, η κατάσχεσή του γίνεται με επίδοση αντιγράφου της απόφασης που τη διατάσσει στον πλοιοκτήτη και οφειλέτη και συνεπάγεται την υλική του δέσμευση (ΜΠρΠειρ 2716/88 ΕΝΔ 16. 292).

Η Σύμβαση των Βρυξελλών 1968/1978 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, στην οποία προσχώρησε η Ελλάδα στις 25 Οκτωβρίου 1985 και κύρωσε αυτή με το νόμο 1814/1988, στο άρθρο 31 ορίζει ότι απόφαση που εκδόθηκε και είναι εκτελεστή σε οποιοδήποτε συμβαλλόμενο Κράτος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας εκτελείται στα άλλα συμβαλλόμενα Κράτη της Κοινότητας, αφού περιβληθεί εκεί τον εκτελεστήριο τύπο. Μοναδική θετική προϋπόθεση που τίθεται από τη διάταξη αυτή είναι η εκτελεστότητα της απόφασης (δεν απαιτείται δεδουλευμένο). Η αίτηση όμως για την περιαφή του τύπου της εκτέλεσης στην υπό εκτέλεση απόφαση μπορεί να απορριφθεί μόνο αν συντρέχει κάποιος από τους λόγους που μνημονεύονται στα άρθρα 27 και 28 της Σύμβασης (άρθρο 34 παρ. 2), δηλαδή κάποιος από τους λόγους για τους οποίους δεν αναγνωρίζονται οι αποφάσεις (αντίθεση στη δημόσια τάξη, παραβίαση του δικαιώματος άμυνας του ερημοδικασθέντος, ύπαρξη στο κράτος εκτελέσεως αποφάσεως ασυμβίβαστης προς την υπό εκτέλεση, παραβίαση κανόνος ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, ύπαρξη προγενέστερης ασυμβίβαστης απόφασης σε τρίτο κράτος, παραβίαση σε υποθέσεις ασφαλίσεων κλπ.). Κατά τα λοιπά, όπως στην αναγνώριση αποφάσεων, δεν ερευνάται η διεθνής δικαιοδοσία των δικαστηρίων του κράτους έκδοσης της απόφασης και οι σχετικοί με τη δικαιοδοσία κανόνες δεν αφορούν τη δημόσια τάξη (άρθρα 34 παρ. 2, 28 παρ. 3 της Συμβάσεως), και αποκλείεται η επί της ουσίας αναθεώρηση της αλλοδαπής αποφάσεως (άρθρο 34 παρ. 3 της Συμβάσεως) (Βλ. Ε. Κρουσταλάκη, Σχετικά με τη Σύμβαση των Βρυξελλών, ΕλλΔικ 34. 469).

Με την κρινόμενη αίτηση οι αιτούσες αλλοδαπές ασφαλιστικές εταιρίες, που εδρεύουν στη Γαλλία, εκθέτουν τα εξής: Η καθής είναι πλοιοκτήτρια του υπό σημαία

και φορτηγού πλοίου ".....", ολικής χωρητικότητας 13.668 κόρων και καθαρής χωρητικότητας 8.636 κόρων, το οποίο εκμεταλλεύεται για λογαριασμό της με σκοπό το κέρδος, διενεργώντας μεταφορές φορτίων έναντι ναύλου. Οι ίδιες είναι ασφαλιστικοί οργανισμοί δραστηριοποιούμενοι στον τομέα της ναυτιλίας. Στο πλαίσιο αυτών των δραστηριοτήτων τους ασφάλισαν μέχρι του ποσού των 5.696.644,46 Γαλλικών Φράγκων κατά ποσοστό 47,4%, 25%, 10%, 10%, 3,1%, 20% και 2,5%, αντίστοιχα, η κάθε μία από αυτές φορτίο 2.195,36 μετρικών τόννων λιπάσματος μονοαμμωνιούχου φωσφορικού άλατος και φορτίο 5.500 μετρικών τόννων λιπάσματος ουρίας, το οποίο επρόκειτο να μεταφερθεί από το λιμένα της Ουκρανίας στο της Γαλλίας με το πλοίο "....." και του οποίου κυρία (άλλως παραλήπτρια) ήτο η εδρεύουσα στο εταιρία ".....". Επίσης ασφάλισαν μέχρι του ποσού των 4.969.594,28 Γαλλικών Φράγκων, κατά τα παραπάνω αντίστοιχα ποσοστά η κάθε μία από αυτές φορτίο 4.390,734 μετρικών τόννων λιπάσματος μονοαμμωνιούχου φωσφορικού άλατος, το οποίο επρόκειτο να μεταφερθεί, όπως και τα προαναφερόμενα φορτία, και του οποίου κυρία (άλλως παραλήπτρια) ήτο η εδρεύουσα στην της Ισπανίας εταιρία ".....". Το προαναφερόμενο πλοίο που μετέφερε το φορτίο βυθίστηκε έμπορτο στις 14.12.1998 με συνέπεια να απολεσθούν τα φορτία ολοσχερώς και να καταβάλλουν αυτές στις παραπάνω κυρίες του φορτίου (άλλως επαπαλήπτριες αυτού) εταιρίες το ποσό των 5.606.644,46 Γαλλικών Φράγκων στην πρώτη απ' αυτές και το ποσό των 4.969.594,28 Γαλλικών Φράγκων στη δεύτερη κατά το ποσοστό που αναλογούσε σε καθεμία από αυτές και υποκαταστάθηκαν έτσι αντίστοιχα στα δικαιώματα εκείνων. Στη συνέχεια στις 16.2.1999 αυτές άσκησαν ενώπιον του Εμπορικού Δικαστηρίου του της Γαλλίας αγωγή κατά της εταιρίας "....." πλοιοκτήτριας του πλοίου και μεταφορέως του φορτίου και κατά της εταιρίας "....." και της καθής, οι οποίες ανήκαν στα ίδια επιχειρηματικά συμφέροντα, ζητώντας να τις καταβάλλουν από κοινού και εις ολόκληρον αποζημίωση ύψους 13.000.000 Γαλλικών Φράγκων πλέον τόκων και δικαστική δαπάνη 300.000 Γαλλικών Φράγκων, κατά τα ποσοστά που αντιστοιχούσαν σε κάθε μία από αυτές και τα οποία κατέβαλαν στις κυρίες του φορτίου εταιρίες. Επί της αγωγής αυτής η οποία συζητήθηκε στις 5.10.1999, εκδόθηκε η με αριθμό 142/1999 απόφαση του παραπάνω δικαστηρίου, που υποχρέωσε τις εναγόμενες να καταβάλλουν από κοινού και εις ολόκληρο το ποσό των 10.576.238,74 Γαλλικών Φράγκων πλέον τόκων από 16.2.1999 κατά τα ποσοστά που αντιστοιχούν σε κάθε μία από αυτές. Η απόφαση αυτή είναι εκτελεστή σύμφωνα με το δίκαιο του τόπου έκδοσής της και οι αιτούσες προτίθενται να υποβάλλουν αίτηση να

περιβληθεί αυτή τον εκτελεστήριο τύπο και στην Ελλάδα. Επειδή όμως μέχρι τότε θα μεσολαβήσει σημαντικό χρονικό διάστημα, και το προαναφερόμενο πλοίο, το οποίο ναυλοχεί στο λιμένα της Θεσσαλονίκης, είναι το μοναδικό περιουσιακό στοιχείο της καθής και ετοιμάζεται να αποπλεύσει προς άγνωστη κατεύθυνση και κινδυνεύει να απωλεσθεί λόγω των θαλασσιών κινδύνων, στους οποίους είναι εκτεθειμένο, ενώ παράλληλα η καθής διαπραγματεύεται τη μεταβίβαση της κυριότητάς του σε τρίτους, με αποτέλεσμα να καταστεί αδύνατη η ικανοποίηση της απαίτησής τους, καθόσον είναι αφερέγγυα, για το λόγο αυτόν, εξαιτίας του επικείμενου κινδύνου, ζητούν να διαταχθεί η συντηρητική κατάσχεση του εν λόγω πλοίου μέχρι του ποσού των 15.000.000 Γαλλικών Φράγκων, ή μέχρι του ισόποσου αυτών σε δραχμές κατά την επίσημη ισοτιμία τους κατά την κατάθεση της αίτησης, η οποία ανέρχεται σε 779.205.000 δρχ. κατά το παραπάνω ποσοστό που αντιστοιχεί στην κάθε μία από αυτές.

Με αυτό το περιεχόμενο και αίτημα η ένδικη αίτηση αρμοδίως κατά τόπο και καθύλη φέρεται προς συζήτηση ενώπιον του δικαστηρίου τούτου, εφόσον το πλοίο του οποίου ζητείται η συντηρητική κατάσχεση ναυλοχεί στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης, σύμφωνα και με όσα αναφέρθηκαν στη μείζονα σκέψη για την κατά τόπο και καθ' ύλη αρμοδιότητα. Είναι δε νόμιμη στηριζόμενη στα άρθρα 1, 2, 3, 4, 5, 6 και 7 της Σύμβασης των Βρυξελλών του 1952 για τη συντηρητική κατάσχεση πλοίων, αφού τόσο η Ελλάδα, όσο και το κράτος του οποίου φέρει τη σημαία το πλοίο (..... και) είναι συμβαλλόμενα κράτη στην εν λόγω Σύμβαση (βλ. Α. Αντάπαση, ό.π. σελ. 57), καθώς και στα άρθρα 707, 708, 709, 713 και 720 ΚΠολΔ, αφού στην προαναφερόμενη Σύμβαση δεν υπάρχει αντίθετη πρόβλεψη, αναφορικά με όσα ρυθμίζονται από τα άρθρα αυτά.

Δικάζεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (άρθρα 685 επ. ΚΠολΔ) και πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω κατ' ουσία.

Από την ένορκη κατάθεση του μάρτυρα της καθής Κ.Μ. στο ακροατήριο αυτό, τα έγγραφα που οι διάδικοι προσκόμισαν, τους ισχυρισμούς των πληρεξουσίων δικηγόρων τους που ανέπτυξαν προφορικά κατά τη συζήτηση της αίτησης και με τα έγγραφα σημειώματα που κατέθεσαν και γενικά από όλη την αποδεικτική διαδικασία πιθανολογήθηκαν κατά την κρίση του δικαστηρίου τούτου τα εξής:

[Στην αρχή, παρατίθενται ως πιθανολογηθέντα τα πραγματικά περιστατικά που οι αιτούσες εκθέτουν στην αίτησή τους.]

Η καθής η αίτηση καθώς και οι υπόλοιπες εναγόμενες άσκησαν έφεση κατά της εν λόγω απόφασης, ενώ παράλληλα ζήτησαν, με αίτηση ασφαλιστικών μέτρων που κατέθεσαν, από τον Πρόεδρο του Εφετείου της Ρεν, να αναστείλει την προσωρινή εκτελεστότητα της προαναφερόμενης απόφασης του Εμποροδικείου του Ο Πρόεδρος του Εφετείου της Ρεν, με τη με αριθ. 14/18.1.2000 διάταξή του, απέρριψε την αίτηση των εταιριών για αναστολή της προσωρινής εκτελεστότητας της προαναφερόμενης απόφασης. Οπως αναφέρθηκε στη μείζονα σκέψη, απόφαση που εκδόθηκε και είναι εκτελεστή σε οποιοδήποτε συμβαλλόμενο κράτος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, χωρίς να απαιτείται δедικασμένο αυτής, εκτελείται στα άλλα συμβαλλόμενα Κράτη αφού περιβληθεί εκεί τον εκτελεστήριο τύπο, για την περιαφή του οποίου υποβάλλεται αίτηση από κάθε ενδιαφερόμενον. Κατά την εν λόγω διαδικασία, αν δεν συντρέχουν οι λόγοι που μνημονεύονται στα άρθρα 27 και 28 (άρθρο 34 παρ. 2) της Σύμβασης των Βρυξελλών για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, που αναφέρεται στη μείζονα σκέψη, η αίτηση γίνεται δεκτή και αποκλείεται η επί της ουσίας αναθεώρηση της αλλοδαπής απόφασης (άρθρο 34 παρ. 3 της Σύμβασης).

Στην προκειμένη περίπτωση η απαίτηση των αιτουσών ασφαλιστικών εταιριών σε βάρος της καθής η αίτηση, πλοιοκτήτριας του πλοίου, οι οποίες υποκαταστάθηκαν στα δικαιώματα των εταιριών και μετά την καταβολή του ασφαλίματος και την αποζημίωση των εν λόγω εταιριών για την απώλεια του φορτίου, προέρχεται από την απώλεια του φορτίου, λόγω βύθισης στις 14.12.1998 έμφορτου του πλοίου, που μετέφερε το εν λόγω φορτίο, που είχαν ασφαλίσει οι αιτούσες ασφαλιστικές εταιρίες, είναι δηλαδή θαλάσσια απαίτηση, σύμφωνα με το άρθρο 1 περ. 1 της Σύμβασης των Βρυξελλών του 1952 για τη συντηρητική κατάσχεση πλοίων. Περαιτέρω, για το ύψος της απαίτησης αυτής έχει εκδοθεί στη Γαλλία η προαναφερόμενη απόφαση του Εμποροδικείου του, που καταδίκασε και την καθής να καταβάλει τα αναφερόμενα παραπάνω ποσά αλληλεγγύως και σε ολόκληρο με τις άλλες δύο προαναφερόμενες εταιρίες, η απόφαση δε αυτή κηρύχθηκε προσωρινά εκτελεστή και συνεπώς μπορεί να εκτελεσθεί και στην Ελλάδα, αφού περιβληθεί όμως τον εκτελεστήριο τύπο, σύμφωνα με το άρθρο 31 της Σύμβασης των Βρυξελλών για τη

διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, όπως αναφέρθηκε στη μείζονα σκέψη. Επειδή όμως ο εν λόγω αλλοδαπός εκτελεστός τίτλος δεν έχει ακόμη κηρυχθεί εκτελεστός στην Ελλάδα και η ολοκλήρωση της σχετικής διαδικασίας προϋποθέτει σημαντικό διάστημα χρόνου, οι αιτούσες νόμιμα ζητούν με την κρινόμενη αίτηση που αφορά την ύπαρξη εκτελεστού τίτλου (προσωρινά εκτελεστής απόφασης αλλοδαπού δικαστηρίου) τη συντηρητική κατάσχεση του πλοίου της καθής.

Η καθής η αίτηση ισχυρίστηκε ότι πλοιοκτήτρια του πλοίου που βυθίστηκε έμπορτο στις 14.12.1998 είναι η εταιρία ".....", η οποία ήτο και μεταφορέας του φορτίου και ότι η ίδια είναι πλοιοκτήτρια του πλοίου και, επομένως, αφού δεν έχουν οι δύο πλοιοκτήτριες εταιρίες κανένα δεσμό, δεν μπορεί σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 3 της Σύμβασης των Βρυξελλών του έτους 1952 να διαταχθεί η συντηρητική κατάσχεση του προαναφερομένου πλοίου της, γιατί το πλοίο από το οποίο προέκυψε η απαίτηση των αιτουσών και το δικό της πλοίο δεν ανήκουν στον ίδιο ιδιοκτήτη, όπως εσφαλμένα αναφέρουν οι αιτούσες, γεγονός που δέχθηκε το Πρωτοδικείο του (Ακτή του Ελεφαντοστού) και το Τοπικό Δικαστήριο του, όταν υπεβλήθη κε στα εν λόγω δικαστήρια αίτηση συντηρητικής κατάσχεσης του πλοίου του οποίου ζητείται και με την κρινόμενη αίτηση η συντηρητική κατάσχεση για την ίδια αιτία που ζητείται και τώρα η κατάσχεσή του, τις οποίες αποφάσεις και προσκόμισε.

Επί του ισχυρισμού της αυτού πρέπει να ειπωθούν τα εξής: Όπως αναφέρθηκε στη μείζονα σκέψη, σύμφωνα με το άρθρο 31 της Σύμβασης των Βρυξελλών για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, απόφαση, που εκδόθηκε και είναι εκτελεστή σε οποιοδήποτε συμβαλλόμενο κράτος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, εκτελείται στα άλλα συμβαλλόμενα κράτη της Κοινότητας, αφού περιβληθεί εκεί τον εκτελεστήριο τύπο. Σύμφωνα δε με το άρθρο 34 παρ. 3 της Σύμβασης, η επί της ουσίας αναθεώρηση της αλλοδαπής απόφασης αποκλείεται. Στην προκειμένη περίπτωση έχει εκδοθεί η με αριθ. 142/ 1999 απόφαση του Εμποροδικείου του της Γαλλίας, που κηρύχθηκε προσωρινά εκτελεστή και υποχρέωσε την καθής να καταβάλει σε ολόκληρο, μαζί με άλλες δύο εταιρίες που αναφέρονται στην απόφαση, στις νυν αιτούσες τα ποσά που αναφέρονται σ' αυτή (απόφαση). Η εν λόγω απόφαση είναι εκτελεστή στην Ελλάδα, αφού περιβληθεί εδώ τον εκτελεστήριο τύπο και δεν μπορεί να αναθεωρηθεί επί της ουσίας. Επομένως, το παρόν δικαστήριο δεν μπορεί να κρίνει αν υποχρεούται ή όχι η καθής η αίτηση εταιρία να καταβάλει το ποσό που

επιδικάστηκε στις αιτούσες και υποχρεώθηκε να καταβάλει εκείνη σ' αυτές με την προαναφερόμενη απόφαση του Εμποροδικείου του, αναθεωρώντας επί της ουσίας την αλλοδαπή απόφαση, αλλά δεσμεύεται ως προς αυτό από τη συγκεκριμένη απόφαση. Ένα θέμα, που θα ερευνηθεί όταν ζητηθεί να περιβληθεί τον εκτελεστήριο τύπο η συγκεκριμένη αλλοδαπή απόφαση που εκδόθηκε ερήμην της νυν καθής, είναι, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στη μείζονα σκέψη, αν το εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο έχει επιδοθεί κανονικά και έγκαιρα, ώστε να μπορέσει να αμυνθεί η ερημοδικασθείσα, γιατί σε αρνητική περίπτωση η αίτηση για να περιβληθεί η εν λόγω απόφαση στον εκτελεστήριο τύπο θα απορριφθεί. Όπως αναφέρεται όμως στην προσκομιζόμενη νόμιμη μετάφραση της υπ' αριθ. 142/1999 απόφασης του Εμποροδικείου του και στην νόμιμη μετάφραση της υπ' αριθ. 14/2000 διάταξης του Προέδρου του Εφετείου της Ρεν, στην ερημοδικασθείσα επιδόθηκε νόμιμα το εισαγωγικό δικόγραφο της δίκης, λόγος άλλωστε για τον οποίο απορρίφθηκε η αίτηση αναστολής της εκτέλεσης της απόφασης του Εμποροδικείου του με την προαναφερόμενη διάταξη του Προέδρου του Εφετείου της Ρεν, που υποβλήθηκε από την καθής ταυτόχρονα με την άσκηση έφεσης κατά της εν λόγω απόφασης.

Επομένως, πιθανολογήθηκε ότι οι αιτούσες έχουν απαίτηση σε βάρος της καθής, προερχόμενη από απώλεια εμπορευμάτων μεταφερομένων διά πλοίου, δηλαδή θαλάσσια απαίτηση και μάλιστα αυτή η απαίτηση έχει κριθεί νόμιμη και βάσιμη με προσωρινά εκτελεστό αλλοδαπό τίτλο. Περαιτέρω πιθανολογήθηκε ότι η καθής είναι πλοιοκτήτρια του υπό σημαία και φορτηγού πλοίου "....." Νηολογίου υπ' αριθ. 7213, ολικής χωρητικότητας 13668 κόρων και καθαρής χωρητικότητας 8636 κόρων, με διεθνές διακριτικό σήμα και αριθμό, το οποίο εκμεταλλεύεται για λογαριασμό της, με σκοπό το κέρδος, διενεργώντας μεταφορές φορτίου έναντι ναύλου. Το εν λόγω φορτηγό πλοίο αποτελεί το μοναδικό περιουσιακό στοιχείο της καθής, ναυλοχεί τώρα στον λιμένα της Θεσσαλονίκης και ετοιμάζεται να αποπλεύσει, με αποτέλεσμα να είναι δυσχερής η κατάσχεσή του στην περίπτωση που περιβληθεί στην Ελλάδα τον εκτελεστήριο τύπο η προαναφερόμενη απόφαση του Εμποροδικείου του της Γαλλίας, και εκτός αυτού κινδυνεύει αυτό να απωλεσθεί λόγω των θαλασσιών κινδύνων, στους οποίους είναι διαρκώς εκτεθειμένο, και ως εκ τούτου θα καταστεί αδύνατη η ικανοποίηση της απαίτησης των αιτούντων. Επομένως, πρέπει η αίτηση να γίνει δεκτή ως βάσιμη στην ουσία της και να διαταχθεί η συντηρητική κατάσχεση του πλοίου της καθής, μέχρι του ποσού του

ισότιμοι σε δραχμές σύμφωνα με την επίσημη ισοτιμία της Τράπεζας της Ελλάδος κατά την ημέρα καταβολής του ασφαρίσματος (ΑΠ 1137/1996 ΔΕΕ 199762) των 15.000.000 Γαλλικών Φράγκων.

Σύμφωνα με το άρθρο 694 παρ. 1 ΚΠολΔ το δικαστήριο έχει τη διακριτική ευχέρεια, διατάσσοντας ασφαλιστικά μέτρα, να υποχρεώσει τον αιτούντα σε εγγυοδοσία, και αν ακόμη ο καθού δεν υπέβαλε σχετικό αίτημα, και να καθορίσει προθεσμία μέσα στην οποία πρέπει αυτή να γίνει. Αν η εγγυοδοσία δεν γίνει μέσα στην προθεσμία που όρισε το δικαστήριο, αίρεται αυτοδικαίως το ασφαλιστικό μέτρο (άρθρο 694 παρ. 2 ΚΠολΔ). Το δικαστήριο, εκτιμώντας το βαθμό βασιμότητας της ασφαλιστέας απαίτησης, τη φερεγγυότητα του αιτούντος και την ενδεχόμενη ζημία του πλοιοκτήτη σε περίπτωση απώλειας της κυρίας δίκης από το δανειστή, κρίνει ελεύθερα αν πρέπει να υποχρεωθεί ο αιτών σε εγγυοδοσία για να προστατευθεί ο καθού πλοιοκτήτης. Το μέγεθος της εγγυοδοσίας, το είδος και ο τρόπος παροχής αυτής καθορίζονται από το δικαστήριο σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 162 επ. ΚΠολΔ. Κατά κανόνα το μέγεθος της εγγυοδοσίας δεν πρέπει να καθορισθεί λαμβάνοντας υπόψη τη ζημία που υφίσταται ο πλοιοκτήτης από την κυρίως δίκη, αλλά εκτιμώντας τη ζημία που έχει ο πλοιοκτήτης από την ακινητοποίηση του πλοίου κατά την κατάσχεση. Εκτός από αυτά το δικαστήριο συνεκτιμά τη δαπάνη και γενικά τη ζημία που προκαλεί στον πλοιοκτήτη η κυρία δίκη.

Στην προκειμένη περίπτωση η με αριθ. 142/1999 απόφαση του Εμποροδικείου του εκδόθηκε ερήμην της νυν καθής η αίτηση, και υποχρέωσε αυτήν να καταβάλει στις νυν αιτούσες τα αναφερόμενα στην απόφαση αυτή ποσά. Κατά της εν λόγω απόφασης η καθής άσκησε έφεση ενώπιον του Εφετείου της Ρεν, η συζήτηση της οποίας ορίσθηκε για την 22.3.2001. Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της, η έφεσή της θα γίνει δεκτή και θα εξαφανισθεί η παραπάνω απόφαση του Εμποροδικείου, γιατί η ίδια και η εταιρία που ήτο πλοιοκτήτρια του πλοίου που βυθίστηκε έμπορτο και μεταφορέας του φορτίου, δεν έχουν κανένα δεσμό, ούτε ανήκουν στα ίδια επιχειρηματικά συμφέροντα, όπως δέχθηκε η απόφαση του Εμποροδικείου και υποχρέωσε εξαιτίας αυτού του λόγου και την ίδια να καταβάλει αποζημίωση στις αιτούσες, αυτό δε θα το αποδείξει και στη συζήτηση της έφεσής της. Επομένως, το δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη ότι, αν γίνει δεκτός ο συγκεκριμένος λόγος έφεσης της καθής, θα εξαφανισθεί η πρωτοβάθμια απόφαση του Εμποροδικείου και ότι η καθής θα υποστεί ζημία από την ακινητοποίηση του πλοίου κατά το διάστημα που απαιτείται για

να άρει την κατάσχεση παρέχοντας εγγύηση, και συνεκτιμώντας τα συνολικά έξοδα τα οποία θα προκαλέσει σ' αυτή η κυρία δίκη, κρίνει ότι πρέπει να υποχρεωθούν οι αιτούσες σε εγγυοδοσία για να προστατευθεί η καθής πλοιοκτήτρια, με την μορφή της κατάθεσης εγγυητικής επιστολής αξιόχρεης Ελληνικής ή αλλοδαπής τράπεζας όπου έχει υποκατάστημα στην Ελλάδα, που θα κατατεθεί στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου μέσα σε προθεσμία δέκα ημερών από την έκδοση της παρούσης απόφασης, ποσού εκατό εκατομμυρίων (100.000.000) δραχμών, κατά ποσοστό 47,4% η πρώτη από τις αιτούσες, 25% η δεύτερη, 10% η τρίτη, 10% η τέταρτη, 3,1% η πέμπτη, 2% η έκτη, και 2,5% η έβδομη.

Δικαστικά έξοδα δεν επιδικάζονται λόγω του αντικειμένου της αίτησης (άρθρο 178 παρ. 3 του Κώδικα περί Δικηγόρων).»